

«КУЛЬТУРНА-ДЕРЖАВА»

Громадська організація

Чуриков Ю.І.

04071, м. Київ, вул. Верхній вал, 62, к.18

+380-098-043-57-52

E-mail: y_churikoff@ukr.net

код ЄДРПОУ 44952541

Тиж Ю.О.

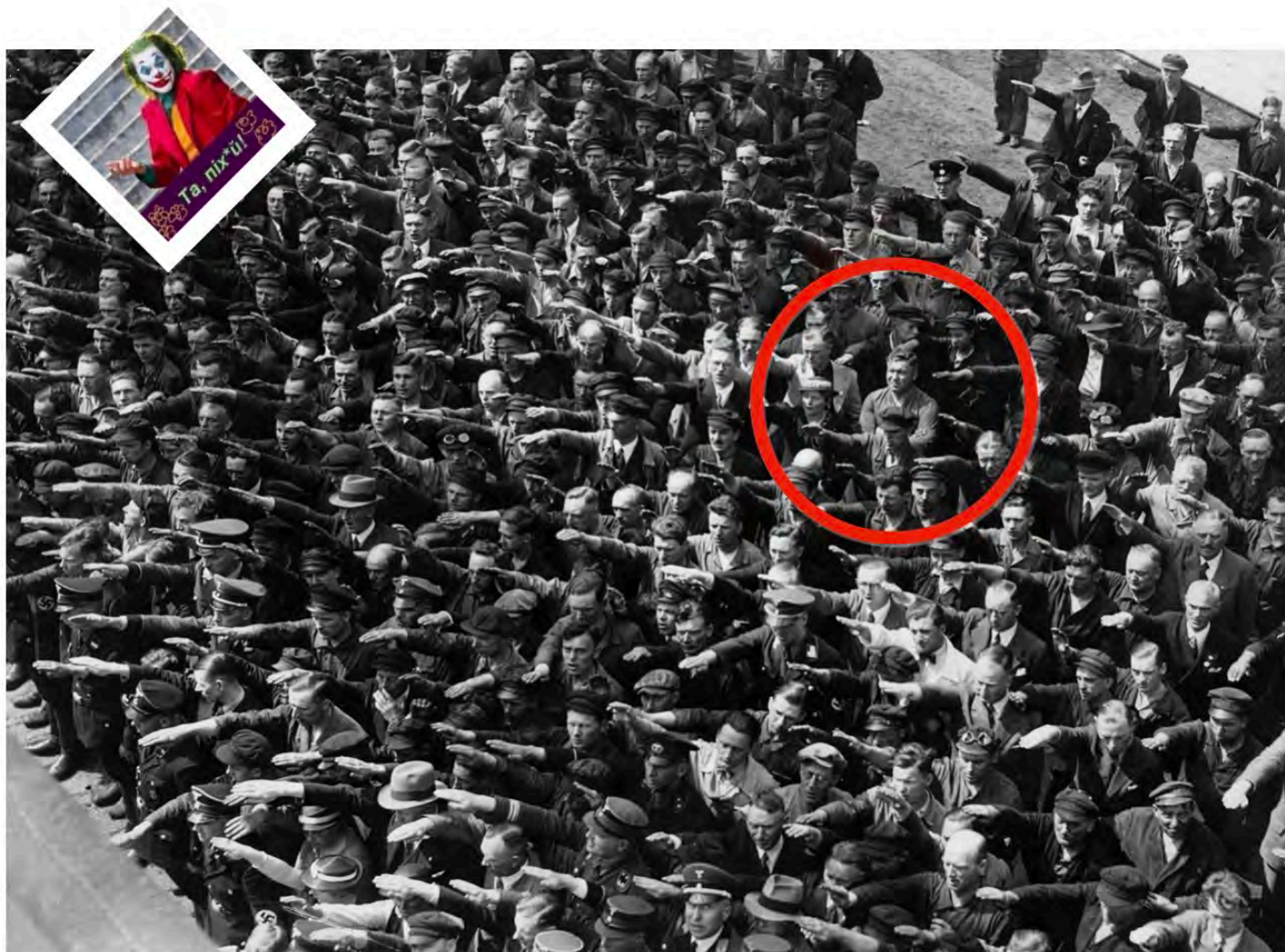
Сертифікат на проектні роботи

Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.

www.kyiv-heritage.com

www.kyiv-heritage-guide.com

www.kyiv-landuse.com

Україна: ВИЗВОЛЕННЯ

Дайджест. Том 4

Книга 13. Статті та новини, № 2.401-2.600

Київ - 2026

1. АНОТАЦІЯ

1. Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, **підбірка**), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчують брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошури, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибіркості, а, отже, й інтерпретації.

2. Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі **професійного моніторингу** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. **Перевагою цього виду отримання даних є відсутність «інформаційного шуму».**

2. ПЕРЕДМОВА

3. ВСТУП

А. Авторитаризм

— это политический режим, при котором централизованная, несменяемая власть одного лица или группы (например, партии) сосредоточена в своих руках, при этом сохраняются отдельные экономические и гражданские свободы. В таком режиме оппозиция подавляется или не имеет возможности существенно влиять на политику, а граждане не могут влиять на смену власти через выборы. Основное отличие от тоталитаризма заключается в том, что авторитаризм не стремится контролировать все сферы жизни граждан, оставляя большую часть частной жизни без вмешательства государства.

1. Ключевые характеристики авторитаризма

- (1) **Централизация власти:** Вся или большая часть власти сосредоточена в руках одного лидера или узкой группы лиц.
- (2) **Подавление оппозиции:** Несистемная оппозиция полностью подавляется, а легальная оппозиция лишена возможности существенно влиять на политику.
- (3) **Сохранение свобод:** Отдельные экономические, гражданские и духовные свободы могут сохраняться, но под контролем государства.
- (4) **Отсутствие реального контроля:** Население не имеет возможности контролировать процесс принятия и исполнения политических решений.
- (5) **Невозможность смены власти через выборы:** Сменить авторитарного лидера в результате выборов практически невозможно.

2. Отличия от тоталитаризма

- (1) **Сфера контроля:** Тоталитаризм стремится к полному контролю над всеми аспектами жизни граждан, в то время как авторитаризм фокусируется на политической сфере и может не вмешиваться в частную жизнь.
- (2) **Идеология:** Тоталитарный режим требует идеологической однородности и мобилизует население вокруг государственной идеологии, тогда как в условиях авторитаризма идеология может отсутствовать или быть второстепенной, и чем аполитичнее население, тем лучше.
- (3) **Цель:** Тоталитаризм часто связан с построением утопического государства, тогда как авторитаризм в основном направлен на решение текущих задач и поддержание стабильности.

Б. Тоталитаризм

— это политический режим, при котором государство осуществляет абсолютный, полный (тотальный) контроль над всеми аспектами жизни общества и каждого человека. Он характеризуется наличием одной правящей партии, единой государственной идеологии, монополией на информацию и экономику, а также использованием идеологического террора и репрессий для подавления любого сопротивления.

1. Ключевые признаки тоталитаризма

- (1) **Однопартийная система:** Существует только одна массовая партия, слитая с государственным аппаратом, которая обладает монопольным правом на политическую деятельность.
- (2) **Государственная идеология:** Разработана и навязывается единая идеология, которая объявляется абсолютной истиной. Любое несогласие с ней считается преступлением.
- (3) **Монополия на информацию:** Государство контролирует все средства массовой информации (печать, радио, телевидение), а также образовательные и культурные программы, создавая монополию на распространение «официальной» информации.
- (4) **Государственный контроль над экономикой:** Государство полностью контролирует экономическую и профессиональную деятельность, подчиняя её своим идеологическим целям.
- (5) **Идеологический террор и репрессии:** Используется как массовый террор и репрессии, так и идеологический террор для борьбы с любыми инакомыслящими и «врагами народа». Репрессии могут быть направлены не только на политических оппонентов, но и на тех, кто нарушает экономические или профессиональные нормы, которые превращаются в идеологические проступки.
- (6) **Культ личности:** Часто наблюдается культ личности вождя или правителя, который является воплощением идей партии.
- (7) **Мобилизация населения:** Регулярная мобилизация населения для достижения великих целей, которые ставит перед собой государство.

2. Отличие от авторитаризма

В отличие от авторитаризма, который стремится контролировать в основном публичное пространство и политическую сферу, тоталитарный режим пытается полностью подчинить себе и частную жизнь граждан, а также их мысли.

ДАЙДЖЕСТ

 Милин Дмитрий
2 ч. · 🌐

2026-07-15 ... ✕

[Минус Болгария]
Болгария больше не будет участвовать в коалиции стран, поддерживающих Украину

Об этом заявил **премьер-министр** Румен Радев после того, как страна пропустила последнее заседание этой группы в Париже.

«Мы не участвуем в коалиции, которая настаивает на продолжении финансовой и военной помощи Украине», — сказал Радев, добавив, что **война должна быть прекращена посредством «активной дипломатической миссии», а не путём дальнейших поставок оружия.**

Що потрібно знати про Антибалістичну коаліцію?

13 липня у Франції Президент України Володимир Зеленський разом із лідерами держав-партнерів започаткували інтегровану Антибалістичну коаліцію.

1. Хто увійшов до коаліції?

До коаліції вже увійшли 10 держав – Україна, Данія, Франція, Німеччина, Італія, Нідерланди, Норвегія, Іспанія, Швеція та Велика Британія. Коаліція залишається відкритою для інших держав, які поділяють її принципи та готові долучитися до цієї роботи.

2. Чому вона потрібна?

росія дедалі активніше використовує балістичні ракети для атак на українські міста та цивільну інфраструктуру. Водночас зростає співпраця між росією, Іраном і Північною Кореєю у розвитку ракетних технологій. Це створює нові загрози не лише для України, а й для всієї Європи. Саме тому Європа має створити власну сучасну антибалістичну систему.

3. Як працюватиме коаліція?

Співпраця відбуватиметься одразу на трьох рівнях — політичному, урядовому та промисловому. Країни спільно визначатимуть вимоги до нової системи, проводитимуть дослідження, розроблятимуть і вироблятимуть нові рішення, тестуватимуть їх та впроваджуватимуть у практику.

4. Хто долучився до проєкту?

До роботи вже приєдналися провідні європейські оборонні компанії: Kongsberg Defence & Aerospace, Thales, Safran, MBDA, Eurosam, Saab, Diehl Defence, Weibel Scientific, Fire Point, HENSOLDT, Sener та Leonardo.

Особливо важливо, що компанії, які ще донедавна були конкурентами, сьогодні об'єднують свої технології та експертизу заради спільної мети — створення надійного захисту європейського неба.

5. Який внесок України?

Україна готова забезпечити один із ключових елементів майбутньої системи — антибалістичну ракету. Водночас партнери мають сучасні радары, сенсори та інші критично важливі компоненти. Саме поєднання цих спроможностей дозволить реалізувати спільний проєкт FREYJA.

6. У чому унікальність проєкту?

FREYJA не замінюватиме вже існуючі системи протиповітряної та протиракетної оборони. Її завдання — доповнити їх, створивши єдиний європейський антибалістичний щит. Це дозволить швидше, ефективніше та економічніше посилити безпеку України й усієї Європи.

Дуже цікавий та знаковий офіційний лист Київського міського голови Віталія Кличка на Кабінет Міністрів України

2026-07-15

Кучеренко

Отже,

1. Станом на сьогодні КМДА **не має офіційних підтверджень статусу так званого «комплексного плану стійкості» - схвалений чи не схвалений.**
2. Загальна вартість заходів «плану стійкості» складає 37.4 млрд грн.
3. Місто на себе взяло проектів на загальну суму 22.8 млрд грн - це більше 50 відсотків (61%).
4. **Жодних зафіксованих домовленостей та узгоджень між КМДА та урядом не існує.**
5. Державний бюджет бере на себе проекти з інженерного захисту та розподіленої теплової генерації.
6. Для міста критичним є інженерний захист об'єктів резервного теплопостачання та водопостачання.
7. **Для побудови значної частини об'єктів резервного теплопостачання станом на сьогодні фінансування та замовники робіт не визначено.**

КМДА ставить нарешті офіційні чіткі та однозначні питання до уряду

1. Офіційний статус плану стійкості.
2. Офіційне підтвердження схеми фінансування 50/50.
3. Додаткові кошти на посилення інженерного захисту об'єктів водопостачання.
4. Кошти на побудову резервного живлення для ТЕЦ-5 у частині будівництва блочно-модульних котелень.
5. Спрощення процедур закупівель.

На календарі 15 липня 2026.

Висновки щодо перспектив робіть самі.

Нагадаю - вчора монобільшість в екстазі дякувала колишньому уряду за роботу по планах стійкості та підготовці до зими.

УКРАЇНА

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01636, тел. (044) 202 71 29, (044) 202 75 58, E-mail: kmda@kma.gov.ua

E-mail для електронних звернень громадян: zvernen@kma.gov.ua

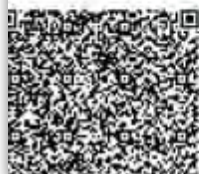
Офіційний портал Києва: kyivcity.gov.ua, Контактний центр міста Києва (044) 15 51, Код ЄДРПОУ 00022527

Кабінет Міністрів України

Про реалізацію Комплексного плану стійкості

Київська міська державна адміністрація продовжує реалізацію заходів Комплексного плану стійкості територіальної громади міста Києва. Проходить підготовка до наступного опалювального сезону за всіма напрямками, визначеними в плані. Своєчасно надходять звіти про виконання заходів до Кабінету Міністрів України та Ради національної безпеки і оборони України. Крім того, у червні 2026 року напрацьовано потрібні зміни до плану і оновлено його редакцію, затверджено Київською міською радою та направлено до Кабінету Міністрів України, а також в Раду національної безпеки і оборони України. Під час проведення засідання Координаційного центру з реалізації комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст Прем'єр-міністр України озвучила інформацію, що Комплексний план стійкості територіальної громади міста Києва зі змінами схвалено, проте офіційних підтверджень цьому Київська міська державна адміністрація на сьогодні не має.

Нагадаємо, що загальна вартість заходів Комплексного плану стійкості територіальної громади міста Києва складає 37 384,52 млн грн. Орієнтовна загальна вартість розділів та проєктів плану стійкості, які реалізуються містом, становить 22 830,0 млн грн, що перевищує 50 % загального кошторису плану. Містом передбачено 11 106,0 млн грн на реалізацію розділів 1–4 Комплексного плану стійкості територіальної громади міста Києва, а на реалізацію розділів 5–8 – ще 1 513,0 млн грн. Таким чином, загальна сума, передбачена в кошторисі міста Києва станом на 15 липня 2026 року, для реалізації заходів плану стійкості територіальної громади міста Києва складає 12 619,0 млн грн. При цьому місто, плануючи свої заходи, спирається на домовленість з урядом про фінансування плану стійкості в пропорції на паритетних умовах, тобто 50 на 50. Незважаючи на те, що така пропорція значно перевищує базовий рівень участі у фінансуванні планів стійкості регіонів і міст, передбачений чинними нормативними актами, домовленість між містом і урядом також досі офіційно не зафіксовано.

ДОКУМЕНТ ІКС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат 382367105294AF97040000004EB505000C8BED03

Підписувач Кличко Віталій Володимирович

Дійсний з 19.05.2025 13:52:00 по 19.05.2027 13:52:00

Київська міська державна адміністрація

001-01-938 від 14.07.2026

Станом на червень 2026 року фінансування з державного бюджету чітко визначено лише на інженерно-технічний захист та частково – на розподільну теплову генерацію. Загальний обсяг фінансування складає близько 4 млрд грн. При цьому план стійкості столиці має критичну потребу у фінансуванні напрямків інженерно-технічного захисту об'єктів водопостачання та побудови резервної системи теплопостачання.

По-перше, для забезпечення оперативності місто передбачило і виконує інженерно-технічний захист інфраструктури водопостачання за рівнем 1+. Але очевидною є потреба в нарощуванні такого захисту до другого рівня, що вимагає значних інвестицій. Визначення джерела фінансування стане передумовою для внесення відповідних змін до плану стійкості з подальшим проведенням робіт з облаштування захисту другого рівня.

По-друге, місто розбудовує резервну систему теплопостачання загальною потужністю понад 2,1 ГВт і виконує роботи з будівництва / модернізації об'єктів загальною потужністю понад 1 ГВт, спираючись на домовленість з урядом. При цьому для побудови значної частини об'єктів резервної системи теплопостачання на сьогодні фінансування і замовників робіт не визначено.

Зважаючи на викладене, а також з урахуванням прийняття Закону України від 10 червня 2026 року № 4908-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік», що передбачає виділення додаткових 40 млрд грн на плани стійкості регіонів і міст, просимо:

1. Надати інформацію щодо схвалення Кабінетом Міністрів України, Координаційним центром з реалізації комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст Комплексного плану стійкості територіальної громади міста Києва.

2. Надати інформацію про підтвердження участі держави у фінансуванні заходів Комплексного плану стійкості територіальної громади міста Києва у пропорції: 50 % – місто і 50 % – держава.

3. Передбачити кошти на нарощування інженерно-технічного захисту об'єктів водопостачання та водовідведення з урахуванням загальної вартості цих заходів 3 млрд грн (згідно з висновком Центрального проєктного інституту Міністерства оборони України).

4. Передбачити кошти на побудову системи резервного живлення для зони ТЕЦ-5 у частині будівництва блочно-модульних котелень загальною потужністю 622 МВт.

5. Вирішити питання спрощення процедури закупівель у частині можливості внесення змін до істотних умов договорів про закупівлю, внести відповідні зміни в постанову Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178.

Голова

Віталій КЛИЧКО

Дмитро Науменко
Юлія Ткач 098 831 20 60

ДОКУМЕНТ ІКС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат 382367105294AF97040000004EB505000C8BED03
Підписувач Кличко Віталій Володимирович

Київська міська державна
адміністрація

Рис2

Звернення Президента України з нагоди Дня Української Державності та Дня хрещення Київської Русі – України

2026-07-15

Слава Україні!

Дорогі українці та українки, пані та панове!

Щойно ми з вами чули наш державний гімн, створений понад 150 років тому. Він надихає – надихає мільйони сьогодні.

Ми стоїмо зараз у центрі вільного українського нашого Києва. Поруч – Свято-Михайлівський Золотоверхий монастир. Цей красень заснований дев'ять століть тому.

Все це відбувається у дуже важливий день. День хрещення Київської Русі – України – історичної події для християнства і всієї Європи, яка сталася тут, у цьому нашому місті, на цих наших схилах, більше тисячі років тому, у часи нашого Володимира Великого. І саме його символ – тризуб – наш державний герб. І саме він на шевронах наших воїнів, які зараз тут і які захищають Україну сьогодні. Дякуємо нашим воїнам!

Усе це і ще сотні прикладів такої спадковості – більше ніж красиві паралелі. І точно не співпадіння, а закономірний зв'язок між усіма поколіннями українців. Енергія, що століттями існує поміж нерозривної історії нашого

духу, нашої держави та Європи між усіма українцями, які на цій нашій землі були, які на цій землі є зараз і які будуть на цій землі. Ось про що цей важливий сьогоднішній день – День хрещення Русі-України, день нашої державності.

Шановні присутні, дорогі громадяни, усі наші воїни, наші медики, рятувальники, духовенство, наші урядовці, наші парламентарі!

Пане Голово Верховної Ради!

Пані Президентко Європейської комісії, дорога Урсуло! Дякую, що ви всі сьогодні з нами! Дуже дякуємо!

Всі високі гості нашої держави, які розділяють День Державності тут з нами, в Києві, разом з нашим народом, з Україною!

Шановний Президенте Румунії, дорогий Нікушоре!

Шановна Президентко Молдови, дорога Має!

Шановний Президенте Албанії, дорогий Байраме!

Шановний Прем'єр-міністр Хорватії, дорогий Андрею!

Шановний Прем'єр-міністр Словенії, дорогий Янезе!

Високоповажні друзі України з Іспанії, Чорногорії, Північної Македонії, Болгарії, Франції!

 Милин Дмитрий
2 ч. · 🌐

2026-07-15 ... ✕

[Минус Болгария]
Болгария больше не будет участвовать в коалиции стран, поддерживающих Украину

Об этом заявил **премьер-министр** Румен Радев после того, как страна пропустила последнее заседание этой группы в Париже.

«Мы не участвуем в коалиции, которая настаивает на продолжении финансовой и военной помощи Украине», — сказал Радев, добавив, что война должна быть прекращена посредством «активной дипломатической миссии», а не путём дальнейших поставок оружия.

Дякуємо, що ви всі сьогодні тут, ви всі з Україною! Дякуємо! І відстань між нашими країнами не впливає на близькість наших держав, близькість наших народів. Ваша присутність – доказ, що і політично, і духовно, і просто це дуже важливо, на людському рівні всі ми боремось за одне: за Європу без війни, яка неможлива без сильної та мирної України. Я дякую, що ви з нами у цей день.

П'ятнадцяте липня. Україна відзначає День Державності. Ми пишаємось тим, що ми спадкоємці Київської Русі, Козацької держави, маємо тисячолітній досвід державотворення. Тисячолітній досвід сміливості, бажання жити у свободі, самостійно, жити незалежно, йти лише своїм шляхом, бути тими, ким ми є, – бути Україною, бути українцями. І пишаємось тим, що бачать усі весь час повномасштабної війни: це тисячолітній характер України.

Пані та панове!

Україна поважає свою історію, пам'ятає кожен радість, кожен біль, через який довелося пройти нашому народу. Але ми не живемо, постійно озираючись назад. Не сфокусовані лише на історії, яка була. Ми працюємо над історією України, яка є, яка буде. Над державою, яка зможе. Над незалежністю, яка буде гарантована.

Ми творимо саме ту державу, яка має достатньо сили й самоповаги, щоб однаково й водночас берегти свій спадок і втілювати амбітні плани. Україну, яка цінує минуле і повірила у власне майбутнє. Державу, яка не боїться слова «вперше» – вперше робить те, що донедавна могло бути тільки мрією. Ми творимо цю реальність незмінної поваги до нас, до України, до наших людей.

Кілька годин тому ми повернулися з Франції, де вперше українські воїни брали участь у святковому військовому параді на Єлисейських Полях. Вперше наші бойові пілоти на «міражах» летіли над Парижем. Вперше. Я хочу подякувати Президенту Франції Емманюелю за це запрошення, за цю честь і це шанобливе ставлення, яке, певен, Україна заслужила абсолютно по праву своєю сміливістю, боротьбою і готовністю брати на себе лідерство у визначальних для майбутнього Європи процесах.

Україна і Європа вперше творитимуть разом антибалістичний щит.

Історичний проєкт, де Україна – не спостерігач, а один з лідерів, що об'єднує країни і найсильніші оборонні підприємства Європи.

— Проєкт **FREYJA** розпочато.

Ми зробимо все, щоб збудувати антибалістичну систему Європи, об'єднавши всі європейські антибалістичні спроможності, аби небо наших народів було захищене, аби диктатори не нав'язували, як саме жити, вільним людям в

Європі, аби життя людей в Україні і кожній європейській державі не залежало від того, чи має Путін і йому подібні балістику, чи ні.

Задля цієї ж мети Україна виборює захист для себе і за океаном. **Україна вперше наближається до можливості виробництва ракет для «петріотів» і може стати третьою державою в історії, яка матиме цю домовленість і цей привілей.**

Я хочу подякувати Президенту Америки за політичне рішення, яке вже є історичним і яке допоможе зберегти життя тисяч людей в Україні.

І дуже важливо, аби на цьому шляху у наших сторін, у наших команд все вийшло і ракети до «петріотів» з маркуванням Made in Ukraine чимшвидше стали реальністю.

І це саме та реальність, яка наближатиме безпеку й перемогу життя – перемогу життя в Україні, коли точно будуть бачити спокійні дні і ночі наші люди, наші міста, площі і вся ця краса, яку ви бачите зараз довкола.

Заради цього ж Україна нарощує і власну силу.

І Україна вперше будує свою балістику й дипстрайки.

І це не просто розробки, а це реальна сила, яка вже працює, яка долає відстані, недосяжні раніше: 2 884 кілометри. Це відстань звідси до Омського НПЗ. Це просто історична дистанція, історична точність.

Дякуємо всім, хто це зробив!

І на відміну від Росії, яка воює з житловими будинками, школами, з храмами, Україна б'є по «спонсорах» Путіна у цій війні та інструментах, які допомагають йому вбивати людей.

Вже немає координат, які б на території зла були недосяжні для української справедливості.

Пів тисячі наших дронів на добу, десятки їхніх НПЗ, танкери тіньового флоту, воєнна інфраструктура Росії відчули все це на собі. Не варто зазіхати на українську державність.

Щодня бачимо ці результати, ми щодня бачимо таку влучність.

Хтось каже, що сучасними технологіями ми повертаємо Росію у Середньовіччя.

Хтось згадує Наполеона, у часи якого палала Москва.

Але для нас – я хочу, щоб усі знали, – для України цінні не порівняння і цінний не пафос. Цінний дуже результат.

Наша головна ціль – не Росія без бензину, а Україна без Росії, Україна без війни, Україна з Європою і Україна та Європа без московської загрози.

Я хочу подякувати кожному лідеру, який робить усе можливе для спільної безпеки, робить усе, що необхідно для України.

SAMP-T, «айріси», «насамси», «петріоти», «хоуки» – багато всього. Дякуємо партнерам. Уся сила, яка зараз допомагає Україні, – вона безцінна, безумовно.

Все це сьогодні не благородні жести: світ бачить, **хто дійсно справедливий у цій війні і хто справді хоче миру.**

Це Україна.

Держава, що не лише чекала допомоги, яка так важлива, а об'єднувала світ заради життя і навчилася покладатися перш за все на власні сили, на себе, на своїх людей, які щодня додають нові й нові приводи для гордості, безумовно, які слово «вперше» зробили нашим побратимом.

(1)

Я пам'ятаю, як вперше озвучив публічно план держави:

— мільйон дронів на рік.

І було багато скепсису. Всюди – чесно, – і зовні, і всередині. А зараз можемо констатувати: ми робимо 10 мільйонів дронів на рік. Десять. І буде – двадцять. Ми зробимо це разом з нашими партнерами, вкотре доведемо успіх ОПК – українського, партнерського, європейського.

(2)

За час, поки я кажу це, наші **роботизовані комплекси** здійснюють місії на фронті – надважливі. Загалом таких місій уже десятки тисяч. Вперше Україна кардинально змінила поле бою. Це значно більше, ніж круті голлівудські історії про роботів. Це про збереження життя – життя воїнів, і це реальність – десятки тисяч разів.

(3)

Те ж саме стосується і наших **інтерцепторів**.

— Є просто факт: **українські перехоплювачі вже збивають щонайменше 90% «шахедів».**

А є те, що поміж строк і дуже значне. Люди – наші люди, які продовжують жити. Коли кожна така ціль з боку Росії не досягає мети, коли лишається цілим чиєсь життя.

На початку війни «руській воєнний корабль» стояв біля острова Зміїний і – ми пам'ятаємо, і про це згадували багато разів – нагло наказував нашим українським воїнам скласти зброю. І почув, куди саме має йти.

Сьогодні ця фраза звучить знову, звучить часто та іншою мовою – мовою точності наших морських дронів, мовою грому, з яким б'ють «Нептун», наш «Гарпун», кожен наш засіб, який справедливо карає окупанта, і мовою санкцій, які відчутно б'ють Росію і позбавляють Путіна коштів на цю війну.

Все це разом – наша спільна робота, наші спільні «змогли». Це Україна сьогодні. Держава, якій давали 72 години, а вона тримається 12 років російської агресії і 1603 дні повномасштабної війни. Росія почала її та назвала СВО.

І навіть в цьому вони хотіли принизити нашу державність, показати начебто неспроможність і слабкість України. Їхній план захопити нас був розрахований на три дні. Ніби для цього достатньо просто якоїсь операції на якійсь там землі, що була начебто кимось подарована.

Сьогодні навіть російські державні пропагандисти визнають:

— «Україна – сильна держава, яку Росія не може і не здолає».

Держава, яка потрібна Європі, яка потрібна НАТО.

Держава, яка не чекає, а створює, яка не просить – яка пропонує:

— **унікальний досвід, технології, можливості, унікальне безпекове та політичне партнерство.**

І Україна сьогодні однаково пишається подіями, які сталися тут понад тисячу років тому, і операціями, які реалізує держава за понад тисячу кілометрів від нашого кордону.

Все це наша держава, Україна-2026, яка водночас чудово розуміє: будь-які технології цінними роблять люди, без яких жодна інновація не матиме сенсу. Люди, без яких сенсу не мала б Україна, бо не мала би без цих людей держави, державності, свободи, незалежності.

Це всі, без кого Україна не була б Україною. Наші люди, які щодня, щоночі працюють заради України. Наші міста. Наш сильний Харків, який довів: географічна близькість із Росією не означає близькість ментальну. І життя в українському Харкові щодня бере гору. Наш сильний Дніпро, що не зупиняється ні на мить, традиційно рухає вперед економіку, рятує тисячі поранених наших героїчних бійців. Наша сильна Одеса – наші морські ворота, славне місто на березі нашого Чорного моря, – Одеса, яка сьогодні пережила черговий жорстокий удар. Російські ракети проти звичайних будинків. Мої співчуття всім рідним загиблих.

Наші сильні Суми, наш Чернігів, Херсон, Запоріжжя, Миколаїв, які попри все тримаються, які живуть, будують і навчають наших дітей. На жаль, у підземних школах, але, на щастя, навчають. Нескорені, бо міцні, круті. І кожне таке наше українське місто, громада, кожне село, де щоранку люди знаходять в собі сили, які працюють, створюють. І неважливо, виготовляють зброю або печуть хліб, – усе це наша спільна робота, яка посилює державу і наближає мир.

За все це, за кожную таку мить ми вдячні нашим захисникам і захисницям. Усім Силам безпеки і оборони України. Кожному й кожній, хто обороняє нашу землю, береже життя, захищає закон і порядок в Україні, хто тримає фронт, хто закриває наше небо, б'ється з ворогом щодня й щоночі, аби і цей День Державності, і всі наступні дні майбутнього України були можливі. І з великою честю я хочу нагородити сьогодні таких наших людей.

Слава Україні!

Дорогий народе!

Цей день завжди багатозначний. Ми говоримо сьогодні і про минуле, і про сучасне, і, безумовно, про наше майбутнє. Ми побачимо сьогодні це майбутнє – побачимо наживо, коли юні наші українці та українки отримають свої перші паспорти громадян України.

Це завжди дуже приємна і справді щемлива така мить – бачити очі цих хлопців та дівчат, сповнені мрій, планів і такої важливої впевненості – впевненості в Україні, і відсутність сумнівів, яким має бути майбутнє нашої держави. Це майбутнє мирне і майбутнє європейське.

Дорога Урсуло!

Я добре пам'ятаю 28 лютого двадцять другого року, коли в Офісі Президента посеред укріплень, посеред мішків з піском я, Руслан Олексійович, Денис Анатолійович – і дуже сміливих багато було хлопців зі зброєю, так, – і ми тоді від імені та за підтримки всього Українського народу подавали заявку на вступ до Європейського Союзу.

Коли росіяни стояли під Києвом, а ми подавали і були удари з повітря, була смертельна небезпека всюди, безумовно, довкола, тоді у нас була віра, мрія і впевненість, що Україна вистійть, що **Україна точно заслужила на це право – бути у нашому спільному європейському домі.**

І я пам'ятаю, як казав про це 1 березня двадцять другого року, звертаючись до Європарламенту, задовго до того, як вірити й допомагати Україні стало **мейнстримом.**

І я добре пам'ятаю, хто був скептиком, хто насправді не сумнівався в наших людях, не сумнівався в Україні.

Я хочу подякувати за те, що ти, Урсуло, завжди вірила в нас. Дякуємо тобі!

Дякуємо за те, що ми проходимо цей шлях – проходимо разом: заявка, статус кандидата, переговори про вступ, відкриття вже двох кластерів, кожного наступного, що точно буде.

Хоча вже до всього цього стало очевидно: серця України та Європи одне до одного давно відкриті.

А відкриття всіх кластерів тільки це зафіксує.

Ми впевнені в цьому, бо Україна та Європа – одне ціле.

І на цьому непростому шляху Україна не наодинці. І всіх, хто допомагає нам долати цю дорогу, Україна особливо цінує і завжди пам'ятатиме внесок у наше спільне майбутнє. Відсьогодні це не лише слова – це підтверджено офіційно.

Я підписав відповідний закон. Це велика честь – вручити Урсулі сьогодні тут перший український орден Європи.

Дорога Урсуло!

Це нагорода, якої ніхто ніколи не зможе скасувати і позбавити, бо слово України тверде.

Дорогі друзі України! Дорогі наші громадяни!

П'ятнадцяте липня має особливе, подвійне значення. Це День хрещення Київської Русі – України. Ми просимо в Бога миру нашої землі. У День Державності ми дякуємо всім, хто цей мир здобуває і наближає.

Україна бореться за своє майбутнє з подвійною силою, бо ми живемо в часи, які вимагають від нас подвійної міцності, волі, витривалості. І з подвійною турботою мусимо оберігати свою українську єдність, яка має бути незмінною.

Незалежно від посад, змін, нових викликів, завдань єдність наша незмінна.

Бо тільки так, не втративши її, не втратимо силу, аби вибороти той самий день, коли Україна здобуде свій достойний, сильний мир.

Віримо в це і наближаємо це. Бережемо свою державність, свою свободу, одне одного і свою Україну.

З Днем хрещення України-Русі!

З Днем Української Державності!

№ 2.405

Зеленський вручив
фон дер Ляєн орден
Європи та натякнув,
що цю нагороду ніхто
не відбере

Рис1

14 липня Верховна Рада України прийняла Закон України "Про внесення зміни до статті 7 Закону України "Про державні нагороди України". Відповідний законопроект за реєстр. № 15359 було ініційовано Президентом України Володимиром Зеленським.

Закон запроваджує нову державну нагороду – орден Європи, яким відзначатимуть громадян України та іноземців за:

- визначні особисті заслуги у підтримці стратегічного курсу України на набуття повноправного членства в Європейському Союзі;
- вагомий внесок у допомогу Україні для посилення стійкості у захисті її незалежності та безпеки всієї Європи;
- зміцнення міжнародного співробітництва в інтересах демократії, миру та добросусідства, дружніх і всебічних відносин між народами.

Головним з опрацювання законопроекту за реєстр. № 15359 був Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Прийняття Закону є важливим кроком у розвитку системи державних нагород України та сприятиме відзначенню осіб, які зробили вагомий внесок у реалізацію європейського курсу України, зміцнення міжнародної підтримки нашої держави та утвердження спільних європейських цінностей.

Рис2

№ 2.406

**ПЕРВОЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО АРАХАМИИ? ЗАЧЕМ
БАНКОВАЯ ПЕРЕНАСТРАИВАЕТ РЫЧАГИ ВЛАСТИ**

2026-07-15

[Инна Ведерникова](#), Редактор отдела внутренней политики ZN.UA

Смена премьера и правительства — та синица в руках, которой Владимир Зеленский вынужден довольствоваться вместо журавля выборов в осеннем небе.

Звезды сошлись.

— Европа дала деньги. НПЗ и российские танкеры полыхают. Держатели квартир, комнат и отелей на ЮБК, пившие кровь из всех советских, украинских, а потом и российских граждан, сурово наказаны. А полякам, к которым всегда было двойственное отношение, президент дал суровый ответ. Каждая электоральная группа получила свой энергетик, а все разом вместо обреченности на мир за счет компромиссов окрылились идеей мира через победу.

Социологи подтвердили настроения общества, и на стол президенту легли результаты опросов с комментарием:

— «Сейчас лучшие тренды, все растет».

По данным группы «Рейтинг», в июне 45% украинцев подтвердили, что государство развивается в правильном направлении, в то время как в феврале уверенных в этом было на 6% меньше. 78% наших граждан с надеждой смотрят на будущее Украины — за полгода рост на 5%. 68% украинцев одобряют деятельность президента Владимира Зеленского, а 32% от всех опрошенных респондентов готовы проголосовать за него в первом туре президентских выборов.

Это плато лидера, «который проведет нас через войну» (*несмотря на серьезные коррупционные скандалы в его ближайшем окружении, проблемы мобилизации и прочее*): год назад у Зеленского был практически такой же показатель, однако у Залужного тогда было 25%, а сейчас — 16%.

Именно на этой волне была готовность пойти на выборы.

— Ведь проведение их на фоне военного положения обеспечивало концентрацию административного, финансового, силового и медийного ресурсов в одних руках.

Но для того чтобы устранить сюрпризы и убедительно победить в первом туре, Зеленскому необходимо было решить два вопроса.

(1)

Первый — убрать с пути значимых конкурентов:

действующего посла в Британии Валерия Залужного, главу ОПУ Кирилла Буданова и министра обороны Михаила Федорова. Федоров сразу открестился от претензий на президентство, о чем объявил не только своей команде, но и публично в последних нашумевших интервью. Залужный дал понять, что не все так однозначно. А Буданов прямо заявил, что раз Залужный идет, то и ему нужно идти обязательно. Мол, голоса Залужного перетекают не к Зеленскому, а к Буданову.

Эту хитрость президент, конечно же, разгадал и понял, что от Залужного и Буданова в президентской гонке, случись она осенью, ему не избавиться.

(2)

Второй непреодолимой сложностью стало отсутствие готовых изменений в закон о выборах.

1) — И Давид Арахамия после консультаций с ответственным за его подготовку вице-спикером парламента Александром Корниенко констатировал президенту, что раньше середины октября эти изменения подготовить невозможно.

2) — Поэтому праздник волеизъявления, скорее всего, перенесен на весну.

Папка под названием «Выборы во время военного положения» всегда на столе президента еще по одной причине:

— основные его конкуренты даже не Залужный и Буданов, а время и рейтинг.

Социальные психологи убеждены, что пока идет война, избиратель судит Зеленского как Верховного главнокомандующего и гаранта безопасности — и это время работает на президента.

Но оно же предъявит счет, когда война закончится и общество начнет оценивать уже не лидера войны, а политика, с которого есть за что спросить.

— Тем более если условия мира будут непростыми и несправедливыми для Украины.

Технологи Банковой это прекрасно понимают, а Зеленский ради сохранения и укрепления власти всегда готов рисковать. Причем не только с выборами.

Карта же пошла! И если ты не можешь сыграть в покер, то почему бы не сыграть в дурака?

Ведь рейтинги можно конвертировать в усиление правительства, которое должно стать одной из опор на пути к будущему переизбранию.

Мы же не можем поверить в то, что правительство меняют для того, чтобы эффективнее подготовиться к зиме? Разве для этого недостаточно первого вице-премьера и министра энергетики Дениса Шмыгаля, который съел всех собак в коммуникациях с донорами и знает энергетический комплекс как свои пять пальцев? Чем его в этом вопросе может усилить хороший специалист и славный «белый воротничок» действующий глава НАК «Нафтогаз Украины» Сергей Корецкий? С его глубокой, но достаточно узкой экспертизой. Или правительство усилит полицейский на посту министра обороны? Или «палач» на СБУ? Или неприкосновенный глава Госфинмониторинга Филипп Пронин на своем месте? Зато движуха!

В воскресенье без предупреждений и колебаний президент объявил о смене правительства.

И вчера парламент уже проголосовал за отставку премьера Юлии Свириденко, приведенной на этот пост экс-главой ОПУ Андреем Ермаком. Согласно закону все министры перешли в статус и.о., и в ближайшие дни Рада планирует утвердить нового премьера, Кабмин в целом, а также двух министров — иностранных дел и обороны, которых подает на утверждение депутатам лично президент. Голосов за назначение главы СБУ все еще нет.

Решение об отставке правительства принималось в экстраурочном кругу.

— Даже глава ОПУ был далек от подробностей, в отличие от Давида Арахамии, Рустема Умерова и Ермака на дистанционке.

Решение, безусловно, принимал Зеленский, но ключевая роль в подготовке этого шага принадлежала главе парламентской фракции «Слуга народа» Давиду Арахамии.

— Этот человек из коммерческой инфекции, за бурным распространением которой было весело наблюдать, превратился в новую опору президента.

Бывший глава президентского офиса Андрей Ермак отошел от активного участия в формировании ежедневной повестки дня власти. Он все еще рядом с президентом, но не под рукой. С коллективным же «Ермаком», раздерганным на Умерова, Буданова, Литвина, Татарова, Поклада et cetera, президенту работать некомфортно. У каждого своя роль, но коллектив не может быть мастер-ключом. А Арахамия может.

У Буданова не было желания заместить Ермака в теневом функционале, который тот годами надевал на себя, как миллионы листьев капусты.

А у Арахамии — было.

Еще полгода назад он находился между Сциллой и Харибдой.

(1)

С одной стороны, президент слышать не мог о нем, потому что считал предателем.

Арахамия действительно был лидером фронды (*Буданов, Шмыгаль, Малюк, Татаров, Федоров, Свириденко*), которая, воспользовавшись ситуацией обысков НАБУ у Ермака, выступила против него.

Однако он боролся за место под солнцем, отвечая на постоянные интриги Ермака.

Последний не просто давил, а на время выдавил Арахамию из налоговой с колоссальными потерями.

(2)

А с другой стороны, Арахамию считают организатором процессов незаконных выплат народным депутатам в парламенте. НАБУ готовило ему подозрение. Результатом этого все еще могут стать 12 лет в отдельной комнате без травы, вина и Balenciaga.

Как он выскочил из этой ситуации?

Стал незаменимым для президента настолько, что тот вынужден был просить НАБУ учесть исключительную и безальтернативную важность Арахамии в переговорном процессе и стабильной работе Рады во время войны. Ай маладец!

(3)

Нельзя сказать, что Арахамия стал новым Ермаком. Потому что он — другой.

Разница между Ермаком и Арахамией — как между мертвой и живой водой.

- 1) — Ермак создавал вертикаль, на пике которой был один человек.
- 2) — Арахамия работает по горизонтали, постоянно циркулируя между людьми, интересами и конфликтами.

Ермак 24/7 был рядом с президентом, и его интересовали исключительно президентский комфорт, президентское удовольствие и президентская сила, которой он пользовался, выстраивая монархию Зеленского.

Но плевать он хотел на всех остальных.

Арахамия же живой и ходит ногами по залу, коридорам и козырным офисам, решая и создавая проблемы.

Он как доктор Айболит:

— может закапать ушки, защитить от паразитов, но при этом пришить пятую ножку в чужом бизнесе.

(4)

Это человек-блат, на которого можно положиться.

Он решает проблемы не потому, что руководит системой, а потому, что умеет сшивать между собой ее элементы.

Когда был Ермак, Арахамия делал все то же самое, просто объективно был меньше.

Но со своими быстрыми мозгами, искренним непониманием границ (*в том числе закона*), безмерной коммуникабельностью и уникальной коммерческой жилостью Арахамия заполнил собой все место, освобожденное выведенным из лавки президента слоном.

А когда ты присутствуешь (*не пойми почему*) на всех встречах президента, включая международные, то автоматически получаешь мандат сборщика податей и от бэкофиса налоговой мультиплицируешь его практически на все сферы, где в стране есть деньги.

(5)

А зачем это все президенту?

Зеленский не может быть один, ему нужен компаньон.

— И Арахамия — удобный подручный здесь и прямо сейчас. Шустрый, медоносный, не душный, циничный. До неприличия многозадачный: от переговоров с США и Россией — до обзвона свидетелей по делу «Северного потока» в рамках кампании по дискредитации Валерия Залужного.

Он в первую очередь убедил Зеленского в том, что незаменимо держит парламентское большинство и способен собирать его в разных конфигурациях. Зеленский не воспринимает депутатов. Он это слово брезгует выговаривать.

Но понимает, что без опоры на парламентское большинство он потеряет Кабинет министров, а значит, и власть монаршую.

Арахамия же уже вкусил монетизацию управления парламентским большинством и сейчас прекрасно понимает, что в следующем парламенте такого единого холста для росписи ни ему, ни Зеленскому не достанется.

Но сдаваться никто не собирается, и если нет возможности получить цельное полотно, то, значит, нужно пошить лоскутное одеяльце.

Для реализации этого сценария Арахамия вместе с бойцом батальона «Монако» Игорем Абрамовичем (*не путайте харьковского олигарха с российским*) уже несколько лет патронирует партийный инкубатор, куда наняты неплохие организаторы и политтехнологи.

Они уже предлагали услуги разным политически активным людям.

— Нужно формировать отряды на парламентские выборы? Та легко. Засвеченные в «Ассоциации прифронтовых городов» мэр Харькова Игорь Терехов и глава Николаевской ОВА Виталий Ким — дело рук Арахамии.

И это отнюдь не разовые политические поручения.

Арахамия строит собственную инфраструктуру влияния.

Зная, что под закулисным патронатом Зеленского можно создать и поддержать ростки политических проектов на каждый значимый кусок электората:

— националистов, военных, ватников, либералов, хозяйственников, антикоррупционеров и прочих. Зеленский даст ему ярлык, возможности, ресурс, а он Зеленскому составит большинство в будущем парламенте, на которое будет способен сам лично влиять.

Это своего рода **единство судьбы**.

— Никого лучше, чем Зеленский, он не найдет.

— А Зеленский не найдет лучшего Бендера. Но если Зеленскому нужно одно кресло, то Арахамии — 226 стульев.

Для решения этой задачи необходим целый ряд **пререквизитов**.

И Кабмин, которым можно правильно управлять, — один из них.

— Поэтому Арахамия принимает живейшее участие в его формировании.

Список кандидатур министров в случае, если кого-то отсекает президент, быстро уточняется иными претендентами, предложенными тем же Арахамией.

Основной принцип замены — отзывчивость на просьбы старших товарищей.

Кандидат №1 на пост премьера Сергей **Корецкий** не приоритет Арахамии.

— **Конечно**, свой в доску **Шмыгаль** или сильно понятный **Терехов** были бы лучше.

— **Корецкий** же, которого во власть привел **Шурма**, а патронировал **Ермак** (и не исключено, что напомнил о нем президенту), для **Арахамии** не его аватар, но тоже не проблема.

Корецкий не закален в политических битвах.

Рядом с ним портновско-татаровский Валерий **Писаренко**, который **хорошему не научит и от больших не защитит**.

Будущий кандидат не крысятничает, но поручения выполняет.

Не зря именно его **Ермак** и **Чернышов** поставили руководить НАК «Нафтогаз Украины» после перемещения Ченышова на МинЕд.

Лояльный, профессиональный, понимающий человек, который обязательно поднимет трубку, если увидит в мобильном «Давид Арахамия».

Юлия Свириденко, к примеру, перестала брать трубку.

— Потому что «каждый звонок Арахамии требует ответа на номер из девяти нулей».

Поэтому Арахамия составляет Кабмин из людей, которые поднимают трубку и понимают, что не могут отказать.

— Расследователям точно не нужно будет искать, кто чей кум, брат, партнер и так далее. Кумовья ругаются, родственники убивают друг друга из-за наследства, любовницы надоедают, бывшие коллеги наглеют...

А новый оператор президентского пульта просто считывает человеческую психологию.

Арахамия — кинолог, определяющий, кто зверь неуправляемый, а кто поддается дрессуре.

Всем известно и другое:

— «Давид Арахамия никогда просто так никому не даст откусить бутерброд».

Политическое посредничество давно перестало быть единственной сферой его влияния.

— Арахамия сегодня везде — и об этом знают бизнесмены, производители сигарет и водки на «подводных лодках», импортеры лекарств, налоговики, владельцы «игорки», отдельные производители дронов и другие.

Похоже, что совсем не зря мы назвали его «царем денег» в этой стране.

Но не со всеми у Арахамии это получается.

Вот, например, с Федоровым не вышло.

— Это старая нелюбовь еще со времен КРАИЛа и «ПлейСити».

— В битве за регулятора «игорки» Арахамия на данный момент победил — Госагентство «ПлейСити» выведено из-под Минцифры и находится в безвоздушном пространстве отсутствия контроля.

А вот с ВПК (оружейный бюджет и оружейный бизнес) сложилось не очень.

— Битва Арахамии с Федоровым наложилась на настороженное отношение Зеленского к министру обороны.

— Многие считают, что, по сути, перемещение кроватей в Кабмине затеяно для того, чтобы грохот сделал незаметным устранение с поста Михаила Федорова.

У главы Минобороны Михаила Федорова жесточайший и непреодолимый конфликт с главнокомандующим ВСУ Александром Сырским.

Еще до назначения Федорова (*а слухи о том, что он может стать министром обороны, ходили задолго до того, как он им стал*) была очень большая вероятность, что генералы не пустят его в свою вотчину.

— Но Зеленский в рамках фасадной операции «постМидас» не только освежил президентский офис репутацией Буданова, но и назначил Федорова на МО.

Полгода министр обороны решал проблемы мерой своих возможностей, стараясь не попасть в лабиринт военной бюрократии и выстраивая рядом параллельное министерство в виде цифровой башни.

Он разрабатывал реформу армии (*ее хоть и приняли в штыки сами военные, но это был первый реальный шаг навстречу военнослужащим*), не отрекся от проблем мобилизации (*министр заявил, что займется этим на втором этапе реформы*).

Он продвигал толковых командиров.

Создавал синергию дронов, привязывал к Украине как к полигону, но для нас выгодных и важных грандов мировых военных технологий.

Заявлял о наведении порядка в закупках МО и постоянном своем сопротивлении давлению коррупционных кланов, годами формировавшихся в сфере обороны.

И тут вопрос был лишь в том, насколько хватит терпения президенту, который, по словам самого Федорова, его поддержал и сказал «поступать по совести».

Ага...

1) — Не прошло и двух недель после громких интервью министра, как вся страна обсуждает его скорую отставку. Президент Зеленский предпочел не министра на цифре, а генерала на лампах.

Кроме того,

2) — никто не собирается оставлять без «присмотра» десятки миллиардов, которые идут нам на вооружение от ЕС и НАТО.

А Федоров точно не тот персонаж, который будет закрывать глаза на то, что другие люди примитивно будут брать деньги из бюджета и нести домой.

Мы не думаем, что Федоров святой.

Но он не любит примитива, и его высокий КПД сегодня является для страны приоритетом.

В то же время Зеленский прекрасно понимает, что Федоров сегодня хоть и не революционер, но

1) — никому неизвестно, что ему стрельнет в голову завтра, если успехи дронов и других преобразований, которые он начал и результаты которых реально видны на поле боя, продолжают ассоциироваться с ним.

Тем более что

2) — Федоров, несмотря на все важные для президента политические заявления, не распустил свою команду политтехнологов.

А кому нужен этот гражданский визионерский кандидат в президенты? Зеленскому — точно нет.

— Поэтому его, как в том анекдоте, «нужно убивать маленьким».

Президент мог остановить грязную кампанию против Федорова, развернутую в провластных Telegram-каналах. Но предпочел этого не делать.

Федоров — «кость в горле» для всех:

— для Зеленского, Сырского, Арахамии, Буданова, Ермака.

Поэтому интересы государства в этой ситуации никого, простите за тавтологию, не интересуют.

И Федорова, скорее всего, выведут за рамки власти.

Что может остановить президента?

Это международные партнеры, производители дронов, военные, которые не в восторге от начала реформы, но обнадужены теми переменами, которые стали просачиваться даже на передовую.

Не говоря уж об огромном количестве гражданских, считающих своим долгом оставить в Фейсбуке пост в поддержку Федорова.

Но все это лишь повышает вероятность того, что Зеленский решит смахнуть Федорова с политической доски. Но даже если Михаил Федоров сохранит свой пост, всю эту защиту президент ему не забудет.

История Федорова важна не потому, что речь идет об одном министре.

Она показывает, что при смене состава очередного Кабмина базовые настройки инструментов власти остаются неизменными:

— компетентность никогда не была главным критерием, а самостоятельность по-прежнему остается опасной.

А кого при этом заводят во власть и усиливают?

Как мы уже сказали в самом начале, на сегодняшний день голосов в Раде за нового главу СБУ нет.

Речь об Александре Покладе, действующем первом заместителе главы службы, человеке, имя которого в осведомленных кругах произносится шепотом.

Зеленский давно хочет видеть Поклада в качестве главного стража незыблемости своей власти.

1) — Для укрощения конкурентов, политических оппонентов, независимых журналистов и активистов.

2) — Но главное — для нейтрализации НАБУ и САП.

И надо сказать, несмотря на то, что депутаты всего год назад дружно голосовали за обрезание полномочий антикоррупционных органов, многие из них понимают риски такого назначения.

Отдавая должное Покладу как человеку, являющемуся специалистом по очень активным мероприятиям, люди попросту боятся дать ему и сформированной им команде в руки бесконтрольное управление таким серьезнейшим инструментом, как Служба безопасности Украины.

Надо сказать, что, по нашей информации, на пути к этому судьбоносному голосованию стоят не только депутаты, не желающие брать из себя такую ответственность перед историей, но и действующий глава президентского офиса Кирилл Буданов.

Между ним и Покладом давняя и яростная вражда по поводу разного прочтения обстоятельств и причин смерти члена переговорной делегации Украины в Беларуси в 2022 году Дениса Киреева.

Расставить все точки над і в этой истории еще предстоит, но, по нашей информации,

— Кирилл Буданов совершенно открыто говорит всем окружающим, включая президента, что он уйдет из команды в случае, если Поклад будет назначен главой СБУ.

...И что мы с вами в итоге получим в ближайшие дни?

Очередной раздел министерств, такой же вредительский и бессмысленный, как все предыдущие разделы и слияния во время войны?

Тихо потеряем Кулебу?

По принципу: «Я не я, и коррупция не моя».

Получим премьера без набора полиэкспертиз, необходимого для главы исполнительной власти? Ведь Кабмин — это не только энергетика.

Министра юстиции, обсаженного замами Татарова?

Избавимся ли мы от Пронина, роняющего наши позиции в FATF, но при этом блокирующего расследования НАБУ и слепнущего при проверке залоговых денег?

Появится ли, наконец, хоть один визионер в экономическом блоке и образовании?

А может, толковый глава Службы внешней разведки?

Субъектный министр иностранных дел?

Независимый и компетентный глава налоговой?

Что изменится для нас?

Или нам просто сменят одних смотрящих, грызущих, жующих и сосущих последние соки страны — на других?

№ 2.407

Президент України та Президентка Єврокомісії підписали документ, який став першим кроком до Drone Deal

2026-07-15

У Києві Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Президенткою Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн, під час якої лідери підписали документ, що став першим кроком до **Drone Deal**.

Глава держави подякував Урсулі фон дер Ляєн та всім європейським партнерам за підтримку України від початку повномасштабної війни.

Президент окремо відзначив **рекордну фінансову, політичну, оборонну допомогу України з боку Євросоюзу**.

«Це також і наша українська та європейська налаштованість пройти увесь шлях до повноцінного вступу України в Євросоюз. Сьогодні в Європі усі погоджуються – ми заслужуємо бути повноцінним членом ЄС», – наголосив Володимир Зеленський.

Лідери детально говорили про

- 1) — роботу над відкриттям ще чотирьох переговорних кластерів та
- 2) — необхідність схвалення 21-го пакету санкцій Євросоюзу.

За словами Урсули фон дер Ляєн, Єврокомісія підтримає процес відкриття наступних переговорних кластерів для України.

«Я впевнений, що ми завдяки спільному тиску, завдяки нашій співпраці з Європою, з Америкою, завдяки нашим людям точно досягнемо миру. І будемо у мирі разом, разом в об'єднаній, сильній Європі», – сказав Глава держави.

Окрема увага – оборонній співпраці та підготовці **Drone Deal**.

Президенти підписали **Лист про наміри щодо стратегічного оборонно-промислового партнерства між Україною та Єврокомісією**.

«Сьогодні є і перший документ в основі **Drone Deal** – великої оборонної угоди між Україною та Євросоюзом – це історичний крок у наших відносинах.

Антибалістична програма (Антибалістична коаліція) — це міжнародна ініціатива, започаткована Україною та низкою європейських країн (зокрема Францією, Великою Британією, Німеччиною, Італією, Норвегією та ін.). Її мета — розробка та спільне виробництво нових систем протиповітряної та протиракетної оборони (зокрема єдиної системи Freyja) для перехоплення балістичних ракет. nv.ua

Основні напрямки програми:

- **Створення системи Freyja:** розробка пан'європейської протибалістичної системи, що має інтегруватися з оборонними стандартами НАТО.
- **Виробництво зброї:** об'єднання промислових потужностей європейських та українських оборонних компаній для створення власних систем і ракет-перехоплювачів, що зменшує залежність від постачання з інших регіонів.
- **Політична координація:** забезпечення Європи необхідними антибалістичними спроможностями через брак аналогічних систем захисту у світі. Радіо Свобода +1

Детальніше про поточний статус ініціативи читайте у матеріалі про **Антибалістичну коаліцію Європи (DW)** та технічні аспекти проєкту **Freyja (NV)**.

Далі ми **очікуємо фінансової підтримки від ЄС** для нашої **антибалістичної програми**, яку ми започаткували позавчора у Франції», – зазначив Президент України.

Урсула фон дер Ляєн зауважила, що Україна та Євросоюз посилять оборонне співробітництво, що, зокрема, дасть можливість збільшити виробництво дронів.

«Ми не тільки розробляємо нове покоління систем дронів разом, але ми також будемо виробляти їх швидше, ніж будь-коли раніше, і щоб Україна отримала все необхідне зараз, а Європа мала всі спроможності, які їй знадобляться завтра», – наголосила Президентка Єврокомісії.

— Вона повідомила про виділення ще 1 мільярда євро у межах кредиту Євросоюзу на 90 мільярдів євро на виробництво дронів.

— Раніше з цього пакета на відповідний напрям щодо дронів вже було виділено 4 мільярди євро.

Володимир Зеленський та Урсула фон дер Ляен також обговорили підготовку України до зими, де незмінним пріоритетом залишається енергетичний сектор.

Президентка Єврокомісії наголосила, що ЄК продовжить підтримувати енергетику та зміцнювати інфраструктуру України.

Європейська комісія (Єврокомісія) — це вищий виконавчий орган Європейського Союзу, відповідальний за розробку законодавчих ініціатив, виконання бюджету та контроль за дотриманням європейських законів. Вона також представляє інтереси ЄС на міжнародній арені та діє як незалежний «уряд» об'єднання. Вікіпедія +3

До складу Єврокомісії входять 27 єврокомісарів — по одному від кожної держави-члена ЄС, а її діяльність очолює Президент. Штаб-квартира установи розташована в Брюсселі. Головна - НАВС +3

№ 2.408

Олег Хомяк

59 мин. · 🌐

2026-07-16

Чтобы понимать логику решений Зеленского важно знать его ключевой критерий - обеспечение личной власти. Это очень просто и непротиворечиво. Любой вариант подойдёт. Любой вариант который ведёт к возможному ослаблению власти - враждебный вариант. И это совсем не те цели, которыми озабочены многие другие.

Совершенный игрок (нет никаких, не имеющих отношения к цели) ограничений. Плюс креативность и отсутствие страха, как ограничения. Есть только страх (поражения), который ведёт к бесстрашию.

№ 2.409

Бюджет на два года войны утвержден

2026-07-16

Куш

Трамп заявил о том, что российско-украинская война продлится до 2028-2029.

Кстати, о данном тайминге я писал неоднократно в своих статьях.

Мотивация внешних игроков глобально повлиять на завершение войны до 2028 года - минимальная.

(1) Первое окно возможностей для мира - лето 2028-го.

(2) Второе окно возможностей - лето 2029.

Все связано с политическими циклами в США:

— завершение войны может стать фактором американской геополитики либо до президентских выборов 2028 года (тогда мирное соглашение инициирует действующая администрация президента США),

— либо уже после выборов (тогда переговоры инициирует уже следующая администрация в 2029).

В контексте сроков,

— российско-украинская война все больше становится похожей на динамику ирано-иракской войны 1980-1988 годов

— с медленной динамикой по линии фронта, ударами по инфраструктуре городов и кризисом мобрезерва.

Период завершения войны в 2028-2029, следует рассматривать как оптимистический сценарий.

В негативном - срок завершения войны может "уйти" за 2030 год.

А пока констатируем:

— **денег есть на два года войны и раньше она не закончится.**

№ 2.410

Олег Хомяк

18 мин. · 🌐

2026-07-16

...

У Зеленского второй майдан). В борьбе за свой рейтинг Зеленский готов на все. И, и в первую очередь убрать тех, кто становится популярным

Теперь ждём креатив от Зеленского.

Как самопределится Федоров? Останется верным и приличным (как предложил Зеленский - останется где то рядом)? Но после сегодняшнего майдана - его политически уничтожат. Если пойдет в свою стратегию - значит война с Зеленский. Вот он выбор, где не возможно не выбирать.

Никакие майданы Зеленского не остановят. Разве что на время выберет стратегию выжидания и ложного отступления. Будет готов использовать любые аргументы. Последние новости о спецагентах и терроре, целых воинских подразделениях со специфической культурой насилия, которые именуют не менее как личной гвардией начальников - это аргумент. Да и военные и околвоенные во Львове продемонстрировали как могут подавлять несогласных.

Владимир Александрович, с его интересами и стратегией, "вынужден" идти к авторитаризму, иначе ему никак не обеспечить реализацию своих интересов.

Вопрос - удастся ли? Если нет - то мы, скорее всего, получим другой авторитаризм, от военных, для выстраивания эффективного государства.

Авторитаризм ради реализации личных интересов, или ради выстраивания страны?

2026-07-16

Сознательно не уделяю внимание **спектаклю по замене одного квази-премьера на другого**. С точки зрения экономики и политики это приведет, разве что, к смене второго ряда рыл у кормушки. Первый, во главе с зеленым, не поменяется. **Интересны, разве что, некоторые закулисные нюансы**, которые я вам сейчас распишу.

Корецкий - это не **Миндич**, как это подается в СМИ, а **Шурма**. Он его привел для управления теми активами, которые Зеленский отжал, прежде всего, у **Коломойского**. В то время, как **Свириденко** - была человеком **Ермака**, и получала "доплату" из кассы **Миндича**, а также из рук нелегальной игорки (через **Милованова**).

Свириденко вела переговоры с командой **Трампа** по **договору о минералах**, гарантом исполнения которого она была. Этот договор Зеленский выполнять не спешит, поэтому **Свириденко** уезжает на должность посла в Штаты, в надежде на то, что ее контакты с министром финансов **Бессентом** удастся сохранить и развить (что не считаю реалистичным без прагматичной основы).

Стефанишина - это также **Ермак** и **Миндич**, по которым работает НАБУ, и она также **фигурант** этих дел, прямо или косвенно. Очередное подозрение - точно не пойдет на пользу украинско-американским отношениям, да и как посол она полностью "нулевая".

На выход отправится и **ермаковский ларечник Кулеба** с должности вице-премьера. К слову, эта новость прошла мимо всех, но **"опорный" человек Ермака-Кулебы** в Раде - **Мотовиловец**, недавно лишился должности главы партийной ячейки "Слуг" в Киевской области. **Это тоже сигнал о зачистке людей Ермака**.

Интригой остается отставка гейпрокурора **Кравченко** - человека **Ермака-Кипера**, крышующего колл-центры, а также директора ДБР **Сухачева**. По нему также активно работает НАБУ, хотя это не совсем **Ермак**, а больше - **Татаров**.

Судьба **Федорова** мне **абсолютно не интересна** - нет разницы в фамилии министра обороны, если бусификация продолжится. А другой альтернативы у Зеленского - нет.

В целом, **речь идет об устранении влияния Ермака** не неполитическую власть и силовые структуры. Но только потому, что это влияние стало слишком токсичным для Зеленского, который и зачищает везде своего любимого друга. Конечно, **под давлением извне**.

Также не следует списывать со счетов тот факт, что **"зачистка" также является способом ухода вышеупомянутых лиц от ответственности**. Например, **взрыв складов "Укроборонпрома" в Вишневом** - это **прямая ответственность Кабмина**, в лице премьера **Свириденко** и министра обороны **Федорова**. Их сфера управления.

[Показать меньше](#)

Алексей Арестович

1 ч. · 🌐

2026-07-16

- То, что **Сырский** плодит «Скели», а **Федоров** - дупля не отбивает в управлении Вооруженными Силами (а за одно его **«мы придумали систему выявления лучших бригад и усиления их финансирования в качестве поощрения»** его нужно гнать поганейшей метлой максимально далеко от армии), а заменить их не кем, - это приговор не **Сырскому** и не **Федорову** и даже не **Зеленскому**.

А всем нам - как стране и **госсистеме вульгарного поп-дилетантизма и личного произвола**, которую мы построили вместо государства.

№ 2.413

Сергей Дацюк

57 мин. · 🌐

2026-07-16

Мало хто з політиків в історії помічає перехід **екзистенційної** війни у **транзистенційну**. Зазвичай така зміна кидає політиків на призволяще у занепадаючій екзистенції. Вони потім бідкаються: як же так, адже екзистенція завжди "понад усе". І навіть коли їм пояснюють, вони все одно не розуміють: усе зникає, коли з'являється щось важливе "понад усе". Особливо швидко все зникає, коли єдність стає "понад усе". І знову ніхто з політиків не розуміє цього: адже єдність на війні - це все, бо не буде єдності, не буде всього. Їм багато хто намагається терпляче пояснити: все - це не "понад усе". Тобто "понад усе" цементує все і робить його зникаючим. Вони все одно не розуміють.

Ігноруючи транзистенцію, політики розчиняються у зникаючій екзистенції.

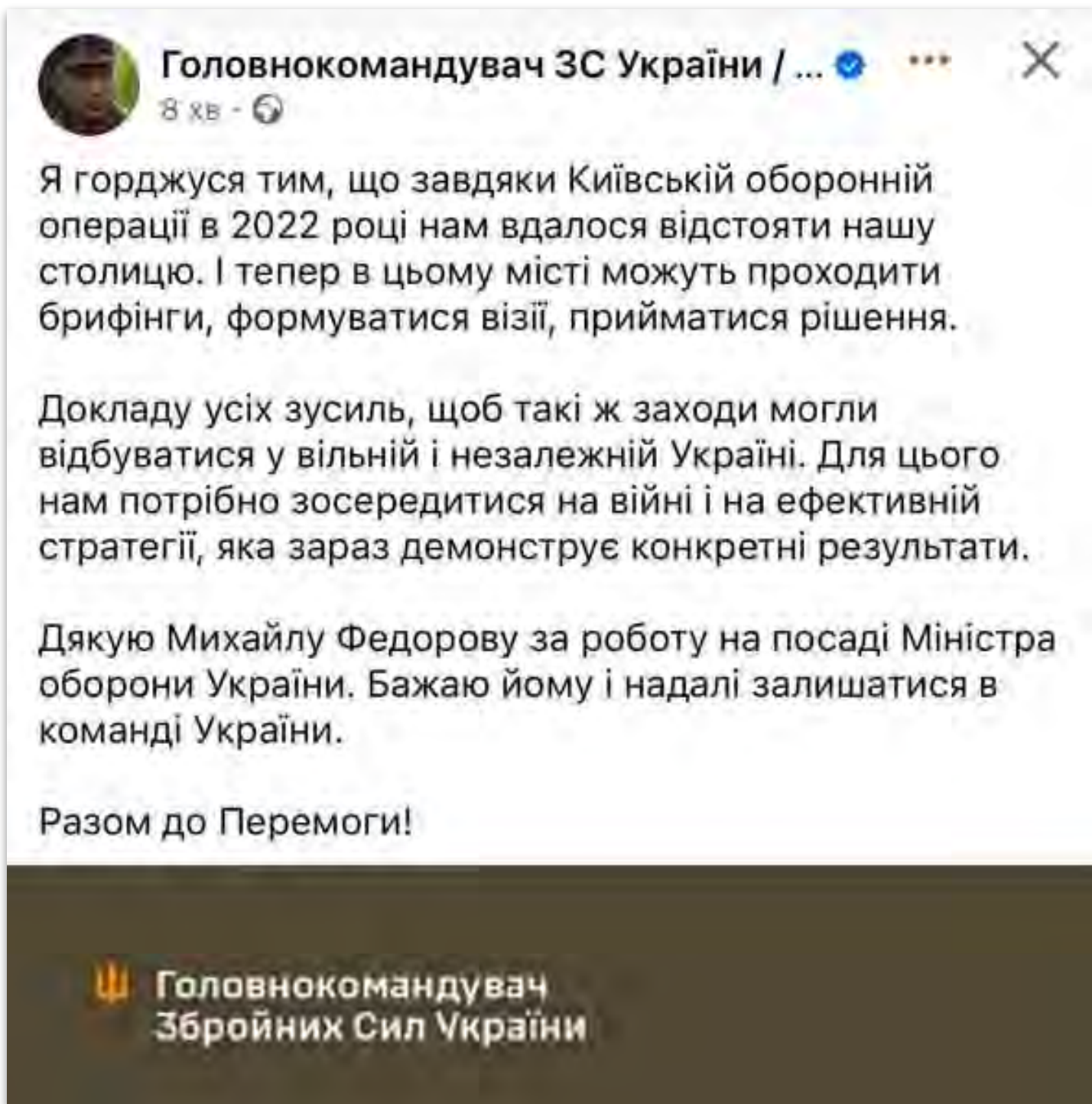

Рис1

Юрій Касьянов

3 ч. · 🌐

2026.07-16

...

Вибачте, але яка-така **«Київська оборонна операція»**?.. Про що іде мова?.. Про те, як з переляку підірвали всі мости, навіть в глибокому тилу, через що наша логістика - нас, добровольців - була вкрай ускладнена?.. Про те, що ніяких інших підрозділів, крім нас добровольців, ніяких інших дронів, крім наших на великих ділянках фронту - в десятки кілометрів просто не існувало?.. Вам розповісти, де ми брали зброю, дрони, автівки, чим їх заправляли?.. Або розповісти, як за вашим наказом рушили на броньовику в тил ворога старші офіцери, і тільки завдяки нашим хлопцям не потрапили в лапи ворогу?.. А скільки разів **Генштаб** заявляв про чергове звільнення **Макарова**, який ми фактично ні разу не втрачали?.. Може, краще, поговоримо, чому не були заміновані, перекрити шляхи через **Чорнобильську зону**, чому не були влаштовані засідки проти ворожих колон, які йшли як на параді?.. Чому і хто дав наказ прибрати бригаду «Рубіж» з **Гостомеля**?.. Я маю право ставити ці питання - я з перших хвилин на війні, і це я, і такі самі добровольці, військові, місцеві мешканці, героїзм яких досі не оцінений, і зробили **«Київську оборонну операцію»** - майже завжди без будь-яких команд згори, без зв'язку, без наказів, без медалів і орденів, і без 15 млн за смерть... Ми воювали особистою і трофейною зброєю, на свій страх і ризик, виводили колони цивільних, ходили в розвідку, працювали в повному оточенні. Я разом з сином і іншими добровольцями звільняв свої рідні села - Колонщину, Вишеград, Марьянівку. Щоб ви зараз могли бути головкомом.

Рис2

№ 2.415

Остап Дроздов · [Подписаться](#)

1 ч. · 🌐

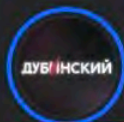
2026-07-16

Це воістину дивує – що на 7-у році царювання **психопатійного нарцисизму** народ досі не може засвоїти просту річ: **одноосібному правителіві чхати, срати, плювати на чийсь думку**. Узурпатор не для того узурпував владу во ім'я кооперативу, аби дослухатися до його нечленів.

Це типовий **політичний богомол**. Від карального жезла самодержця постраждали всі найближчі: всі, хто привів до влади голограму, всі члени «зіркової команди», всі топ-речники кандидата голобородька, все його найтісніше оточення. Для континентальної політики це абсолютний феномен – коли правитель зжер усю свою свиту до останньої кісточки. В тяглих традиціях європейських істеблішментів такого прецеденту нема – щоб чинний президент так obsesивно й руйнівно розправився з найближчим колом (то в позасудовий спосіб іменних санкцій, то методом політичного обнулення).

Президент через свою **патологічну боязнь конкуренції** сам себе перетворив у найбільш токсичну постать, один лише дотик до якої пророчить спалення в недалекому майбутньому. Глибина психологічної девіації правителя – непрозиренна. **Масштаби неадекватності** – вселенські. **Апетит на пожирання своїх соратників** – неописаний. **Рівень токсичності** – безпрецедентний. **Синдром богомола** – у чистому виді.

Подібні приклади можливі лише в недорозвинутих африканських утвореннях трайбалістсько-племінного типу.

2026-07-16

Давайте рассмотрим заявления Европы о том, что РФ будет готова к нападению на ЕС в 29-30 годах.

Если исходить из этой точки зрения, то понятно, что продолжение войны до последнего украинца это стратегическая цель Европы. Но важно и то, что с текущей динамикой истончения мобилизационного потенциала - шансов на такое длительное сопротивление у Украины нет. То есть, необходимо или политическое урегулирование, которое ищет РФ с целью зафиксировать свое участие в системе безопасности Европы, или увязание армии РФ на территории Украины в качестве оккупационной. Но для этого масштаб проникновения на Востоке Украины должен быть больше и глубже. То есть, если речь идет о политическом урегулировании, со всеми негативными последствиями для ЕС (миграция, чек за восстановление, реваншизм и ресентимент), возникает соблазн запустить Путина еще глубже, для того, чтобы возложить эти проблемы на РФ или, как минимум, разделить их с Россией.

Отчасти, это может соответствовать и стратегическим целям США, которые рассматривают ЕС и РФ как своих геополитических конкурентов. Поэтому усугублять, а не улучшать положение Украины - может быть одним из следующих стратегических "ходов" союзников.

Станислав Речинский

15 мин. ·

2026-07-16

По итоге мутной комбины Зеленского — Поклад стал и.о. главы СБУ. Давняя мечта Президента почти сбылась. Поклад — один из немногих людей, которым он полностью доверяет. Кстати, зря. Доверять нельзя никому. Тем более, Покладу). Станным образом без должности остался Клименко. Да и хрен с ним, и не мент, и не цивильный. Полупокер. Зато с прибытком оказался Выговский. Может тупо проплатил? Денег много. Хмара потеряет свою эффективность мастера дальних ударов. Еще и гражданским придется стать. Федоров станет реальным политическим соперником Зеленского. Если не посадят или не взорвут (читай выше). Остался один Буданов. Ждем завершения комбинации с покушением на Ермолаева. Залужный молчит, видимо, умерил свои амбиции. Премьером поставили очередного "миндича". Итоги подведя, можно сказать, что Зеленский больше волнуется не об успешности войны, а об отсутствии конкурентов. Причем, его действия уже откровенно вредят стране.

№ 2.418

Нотаткі на зворотньому боці картонок протестантів

2026-07-17

Гаврилечко

Сьогодні півстрічки у дописах adeptів та опонентів звільненого голови МО, де перші репетують «поверніть чудового менеджера», а другі запитують «а що він такого чудового наманері́л»? І відповіді на це питання... подаються у вигляді політичних гасел та емоційних оцінок.

А як мало бути? А мав бути звіт про роботу у відповідності до 39 пунктів повноважень міністра, які визначені у Положенні про Міністерство

оборони України, затвердженого постановою КМУ від 26 листопада 2014 р. № 671, що є чинною на даний момент.

Цього звіту, звіту відповідності – немає!

А є щось, що ґрунтується на спробах презентації публічного звіту (квінтесенцією чого став брифінг Федорова).

Це щось не може замінити звіт відповідності.

Політичною декларацією бути може. Проте вона точно не є показником результативності роботи міністра, хоч би він був тричі політичною фігурою та довічним ПЕПом! І тут ідеться не про персональну оцінку Михайла Федорова чи будь-якого іншого міністра, а про системну неспроможність публічної звітності відображати виконання нормативно визначених повноважень.

Міністр може активно виступати публічно, демонструвати окремі проекти, повідомляти про закупівлі, цифрові рішення, міжнародні домовленості чи економію коштів.

Але все це не дає відповіді на базове управлінське питання:

- 1) — які саме функції, закріплені Положенням про міністерство, були реалізовані,
- 2) — якими рішеннями,
- 3) — у якому обсязі дискреції та
- 4) — з яким результатом.

Тому проблема має кілька рівнів:

- (1) — публічні звіти формуються 1) — як перелік політичних досягнень, а 2) — не як звіт про виконання компетенції;
- (2) — **немає обов'язкової матриці «повноваження – рішення – документ – результат – показник ефективності»**;
- (3) — **не розмежовується**
 - 1) особистий результат міністра,
 - 2) робота апарату міністерства,
 - 3) діяльність Збройних Сил,
 - 4) урядові рішення, та

5) допомога міжнародних партнерів;

(4) — не фіксується, які повноваження не здійснювалися, чому вони не здійснювалися і чи були для цього об'єктивні підстави;

(5) — неможливо оцінити, чи використав міністр надану йому дискрецію належним чином, частково, надмірно або взагалі від неї самоусунувся;

(6) — парламентський і громадський контроль фактично підмінюється презентацією вибірково підібраних інформаційних приводів.

Це означає, що після зміни міністра суспільство переважно отримує не інституційну оцінку його роботи, а політичну суперечку між прихильниками та опонентами.

Одні посилаються на озвучені «досягнення», інші — на невдачі, але

— жодна сторона не має повної документованої картини виконання посадового функціоналу.

Українська система звітності міністрів дозволяє повідомляти про будь-яку кількість «досягнень», не даючи суспільству можливості перевірити виконання посадових обов'язків.

Унаслідок цього оцінюється не діяльність міністра відповідно до закону, а якість його політичної комунікації.

Виправлення слід починати із запровадження для кожного міністерства щорічного й підсумкового звіту, побудованого безпосередньо за пунктами положення про відповідний орган.

Для кожного повноваження мають зазначатися

— прийняті акти, управлінські рішення, використані ресурси, показники результативності, невиконані завдання та причини невиконання.

Лише тоді зміна міністра означатиме передачу відповідальності й результатів, а не просто заміну однієї політичної презентації іншою.

№ 2.419

Про підвалини національної деструкції. До річниці Декларації про державний суверенітет...

JUL 16, 2026

СЕРГІЙ ЧАПЛИГІН

19-23 червня 1990 року відбувся XXVIII з'їзд Комуністичної партії України, який прийняв резолюцію про державний суверенітет Української Радянської Соціалістичної Республіки. Комуністів, які були депутатами Верховної Ради УРСР, з'їзд зобов'язав втілити волю партії в державний акт. 16 липня 1990 року воля партії була втілена - Верховна Рада УРСР прийняла Декларацію про державний суверенітет України.

Але одразу ж виникла суттєва термінологічна розбіжність між резолюцією з'їзду Комуністичної партії та Декларацією Верховної Ради:

— хто саме став суб'єктом суверенітету - УРСР чи Україна?

Відповідь криється в самому тексті Декларації:

— *«Українська РСР як суверенна національна держава розвивається в існуючих кордонах на основі здійснення українською нацією свого невід'ємного права на самовизначення».*

— Отже, Верховна Рада проголосила суверенітет саме УРСР, а не України.

Згідно з Декларацією, ця суверенна УРСР нібито мала власне громадянство, а також верховенство Конституції та республіканських законів на своїй території.

Проте вона залишалася без власних збройних сил, без реальних дипломатичних відносин із країнами поза радянським блоком і без права самостійно визначати свій суспільно-політичний лад.

Ба більше,

— Декларація містила пряме положення про те, що її принципи мають стати основою для укладання нового союзного договору.

Щодо подальших суперечностей в Декларації.

В ній сказано, що суверенна Українська РСР є національною державою.

Спробуємо з'ясувати, про яку націю йдеться?

Законодавці запевнили, що йдеться про українську націю, яка здійснює своє право самовизначення.

В УРСР була єдина нація, волю якої втілювала Верховна Рада УРСР, і в контексті інтересів якої Декларація набувала чинності.

Комуністи її трактували, як “соціалістичну”, як таку що «виросла з нації або народності капіталістичного суспільства в процесі ліквідації капіталізму і перемоги соціалізму нова соціальна спільність людей».

Звернемося до класиків.

В своїй праці «Марксизм і питання мовознавства» товариш Сталін пише

— «З падінням капіталізму сходять зі сцени і буржуазні нації. На руїнах старих, буржуазних націй розвиваються нові, соціалістичні нації, що являють собою принципово новий тип націй. Ці нації складаються на основі ростучого соціалізму. Силою, яка скріплює ці нові нації, керує ними, є робітничий клас і його інтернаціоналістська партія».

Якщо ознакою «буржуазної» нації є спільність (культурна, релігійна, мовна, тощо), то для соціалістичної нації ця спільність є буржуазною надмірністю.

Умовою існування і панування соціалістичної нації є тоталітарний режим - скріплений і керований тільки однією інтернаціоналістською партією - комуністичною.

Відповідно «соціалістична нація» в Україні виникла внаслідок поразки Української Народної Республіки з наступною окупацією України більшовицькою московією та подальшого соціального експерименту, що проходив різні фази:

— експропріації, розкуркулення, колективізації, голодомору, масових репресій, винищення інтелігенції, знищення українських Церков...

Можна чітко встановити і персональний склад цієї «соціалістичної нації» в УРСР

— партійно-господарські, нквдистські, пропагандистські та комісарські кадри, що були відряджені в Україну з московії для здійснення індустріалізації, колективізації та інших програм побудови комунізму.

Під їхнім окупаційним наглядом перебували кадри, які рекрутовали з місцевих.

Тобто весь той персонал, який чинив погроми, геноцид, терорі та масові репресії, що знекровили українську націю.

І одним з яскравих прикладів домінування цієї «соціалістичної нації» стала Декларація про державний суверенітет України, яку Верховна Рада УРСР прийняла, **вкравши назву нашої нації, замінивши український народ на міфічний «народ України».**

За Декларацією, єдиним джерелом влади в УРСР є народ України, бо саме його волю, начебто, виражала Верховна Рада УРСР.

Але такий народ не відомий в історії.

Декларація дає нам таке визначення:

— «Громадяни республіки всіх національностей становлять народ України».

З цього визначення видно, що «народ України» не є тотожний українському народові.

— Бодай тому, що він весь перебуває лише на території УРСР. А український народ, як відомо, на той час проживав не лише в межах УРСР, а й на суміжних етнічних територіях, а також широкою географією розселений по всьому світу.

Виходить суперечність і з «громадянами УРСР». На час прийняття Декларації УРСР не мала своїх громадян, бо не мала закону, за яким мешканці території могли ставати її громадянами. Закон про громадянство був прийнятий Верховною Радою України аж 8 жовтня 1991 року (але то вже була інша та нова реальність). А до того територію УРСР суцільно заселяли громадяни СРСР, які, з волі XVIII з'їзду ВКП(б) сукупно, на всій території СРСР, становили «єдиний радянський народ».

То чию ж волю виражала Верховна Рада УРСР 16 липня 1990 року?

Лишається тільки радянський народ, поняття якого з'явилося в середині 30-их років минулого століття, під час погрому поневолених Москвою народів,

знищення їх культурної верхівки та національних кадрів та тривалих кампаній проти так званого буржуазного націоналізму.

Тому тут запитань більше ніж відповідей.

Але головне з них.

Чому ж Верховна Рада УРСР так поспіхом і недолуго втиснула в Декларацію купу суперечливих тез?

Відповідь очевидна.

— Наприкінці 1980-х років вся радянська система разом із КПРС, остаточно дискредитувала себе. Часу на створення нової ідеології вже не було - перебудова зазнала краху. Тож ідеологічний відділ Компартії України був змушений терміново переймати ті цінності, з якими досі запекло боровся.

Це був тактичний маневр, покликаний замаскувати справжні цілі.

Панівну верхівку гнав страх:

— **страх** перед некерованим розвалом СРСР, загроза втратити владу та водночас **прагнення** встигнути за безцінь приватизувати державне майно для накопичення первинного капіталу.

Нагадаю, що саме тоді, 12 червня 1990 року, також було ухвалено аналогічну Декларацію про державний суверенітет РРФСР.

Природа колоніальної адміністрації в Україні диктувала єдине прагнення - будь-якою ціною втримати кермо в умовах потужної національно-визвольної революції.

Заради цього вона була готова пожертвувати і Радянським Союзом, і КПРС, що зрештою й зробила.

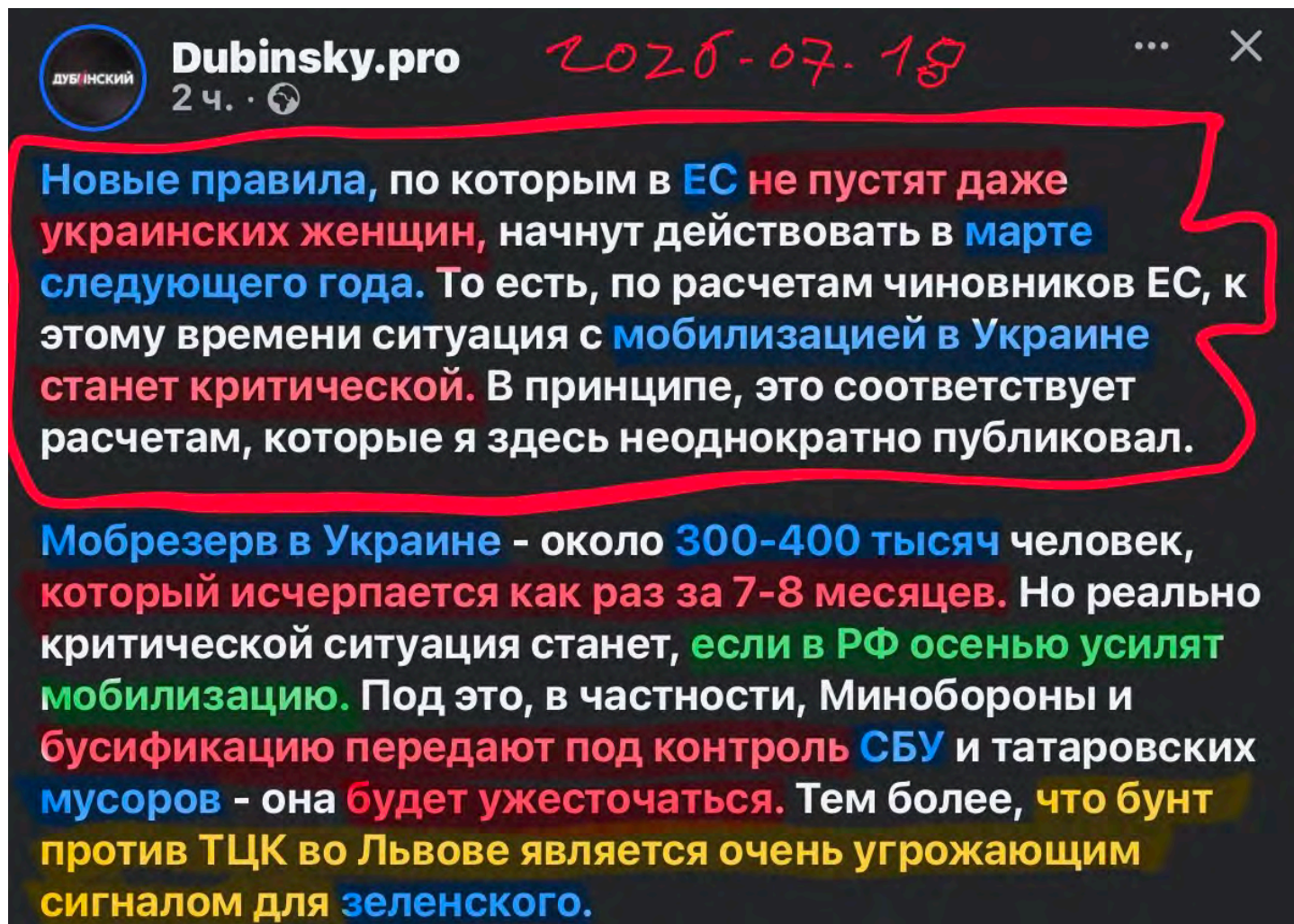
Це можна простежити в «послідовності» рішень Верховної Ради УРСР в 90-91 роках:

- (1) - липень 1990 року - Декларація про державний суверенітет;
- (2) - березень 1991 року - референдум щодо збереження ССРСР;
- (3) - серпень 1991 року - проголошення незалежності;
- (4) - грудень 1991 року - референдум про підтримку Акта Незалежності;
- (5) - грудень 1991 - вступ до СНД.

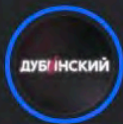
Так, у такий облудний спосіб, одночасно з легітимізацією новопосталої української держави, свій статус легітимувала й колишня колоніальна адміністрація.

Це і стало підвалинами національної деструкції на всі подальші роки.

№ 2.420

№ 2.421

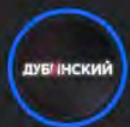
Изначально, когда строилась вся конструкция "конец войны в Иране - операция Украины против Крыма - вытягивание Трампа в поддержку Украины - мир с РФ по ЛБС", выборы действительно планировались на ноябрь-декабрь. И я вам также об этом писал. Но война в Иране не закончилась, Трамп не купился на "перемогу", пик давления на Крым закончится вместе с туристическим сезоном. И никаких шансов убедить Путина на мир по ЛБС - нет, а значит, нет и шансов выиграть выборы на фоне "перемоги" у Зеленского.

Интересно, а есть ли какой-то документ, формализующий "коалицию желающих", успехи которой в борьбе с РФ так знатно пиарят в лоббистских СМИ? Меморандум, договор, совместный план - хоть что-то? Нет, ничего из этого, в принципе, не существует, как и самой "коалиции желающих". Это просто неформальная тусовка ситуативных партнеров на зарабатывании на войне.

Поэтому никаких "гарантий", совместного присутствия войск, или чего бы то ни было другого, эта тусовка дать Украине не может.

Смотрите - сначала убрали с поста секретаря СНБОУ **Умерова** (фигурант дела НАБУ по "пленкам Миндича"), **Стефанишину** отозвали из США (дела НАБУ, в том числе, "пленки"), сняли с премьерства **Свириденко** (дела НАБУ по "пленкам" и незаконному использованию президентского самолета для полетов Ермака). Передали ключевые посты в правоохранительной системе и нацбезопасности **Татарову** и **Покладу**.

Соросята в ответ - ударили расследованием по директору ДБР **Сухачеву** (ДБР расследует действия НАБУ/САП).

Судя по всему, **впереди новый виток скандала по "пленкам Миндича"**.

№ 2.424

Середній коридор: хто виграє від зникнення Росії з Євразії

2026-07-16

Боротьба за новий світовий торговельний шлях стає головним геополітичним проєктом XXI століття

Хрестові походи, окрім релігійних цілей, а також застосування безземельних лицарів, що не отримали спадщини, мали й суто прагматичні цілі. За звільненням Гробу Господнього ховався величезний економічний проєкт – встановлення контролю над торговельними шляхами між Сходом і Заходом.

Після падіння Королівства хрестоносців та його наступників функцію сполучної ланки між Європою й Азією на серединному маршруті виконували араби, потім османи, а на північному – монголи, а згодом московити.

З розвитком океанського судноплавства та Великих географічних відкриттів центр світової торгівлі поступово змістився з суходільних маршрутів на морські. Британська імперія побудувала свою могутність саме на контролі морських комунікацій. Після Другої світової війни ця функція практично повністю перейшла до Сполучених Штатів.

Стрімкий розвиток Китаю наприкінці XX – у першій чверті XXI століття змусив Піднебесну шукати альтернативні маршрути для диверсифікації логістики.

Так народився проєкт «Один пояс – один шлях», який мав знизити залежність Китаю від контрольованих США морських маршрутів.

Цю логістику здебільшого забезпечувала Росія. Однак повномасштабне вторгнення в Україну 2022 року поставило цей проєкт під загрозу.

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну різко знизило транзитний потенціал не лише України, а й самої Російської Федерації. Північний маршрут китайської ініціативи «Один пояс – один шлях», який ще недавно вважався одним із найперспективніших суходільних шляхів до Європи, почав стрімко втрачати привабливість через зростаючі військово-політичні ризики.

За цих умов міжнародна спільнота була змушена пришвидшити пошук альтернативних логістичних рішень. Таким маршрутом став Серединний коридор (Trans-Caspian International Transport Route, TITR), що з'єднує Китай, країни Центральної Азії, Каспійське море, Південний Кавказ, Туреччину та Європейський Союз в обхід території Росії. Його ключовою особливістю є мультимодальна логістика, що поєднує залізничні, морські та автомобільні перевезення в єдину транспортну систему.

На перший погляд може здатися, що йдеться лише про черговий маршрут доставки контейнерів із Китаю до Європи. Насправді на наших очах

відбувається значно масштабніший процес – зміна всієї логіки світової торгівлі.

Упродовж останніх п'ятисот років головною перевагою морської торгівлі була її дешевизна. Тепер головною перевагою стає надійність.

Світ стрімко входить в епоху, коли вартість логістики починає визначатися вже не відстанню, а політичними ризиками.

Червоне море, атаки хуситів, напруга навколо Тайваню, Перська затока, санкційні війни, боротьба з тіньовим флотом Росії – кожна нова криза підвищує ціну морської торгівлі й водночас підвищує привабливість суходільних маршрутів.

Воєнні злочини Росії, втрата нею статусу надійного економічного партнера і загалом маргіналізація зовнішньої політики РФ, зокрема й щодо партнерів у Закавказзі та Центральній Азії, вивільнили можливості, які раніше здавалися просто неймовірними.

Після десятиліть протистояння завершується вірмено-азербайджанський конфлікт – Південний Кавказ уперше за багато років отримує шанс вийти зі стану хронічної нестабільності.

Водночас стрімко змінюється політичний ландшафт Центральної Азії, де російський вплив, який десятиліттями визначав правила гри в регіоні, здавався непохитним. Тепер же держави Центральної Азії, попри формальну прихильність до Євразійського економічного співтовариства, дедалі активніше проводять самостійну зовнішню політику, вміло балансуючи між Москвою, Пекіном, Анкарою, Брюсселем, Вашингтоном і Лондоном.

Дипломатична активність світових центрів сили в регіоні Центральної Азії виникає й різко зростає практично синхронно. Слідом за Китаєм власний формат взаємодії з державами Центральної Азії запускає Європейський Союз, Сполучені Штати (формат С5+1), Велика Британія.

Саміт у Самарканді, що відбувся 3–4 квітня 2025 року, започаткував новий етап стратегічного партнерства між Європейським Союзом і країнами Центральної Азії. Його практичним наповненням став масштабний інвестиційний пакет у межах ініціативи Global Gateway, що передбачає створення сучасної інтегрованої транспортної інфраструктури – транспортних коридорів, портів, залізничних магістралей, логістичних платформ і мультимодальних транспортних систем.

Варто особливо підкреслити, що в існуванні та розвитку Серединного коридору на сьогодні зацікавлені всі ключові гравці.

Європейський Союз

Для ЄС це, передусім, питання економічної безпеки. Європа отримує можливість не лише диверсифікувати постачання товарів з Азії, а й стати одним із ключових організаторів нової суходільної торгівлі між Сходом і Заходом.

Це справжній Хрестовий похід, але без воєн, убивств і грабежів.

Китай

Для Піднебесної Серединний коридор – це вже не стільки альтернатива чи страховка, скільки життєво необхідна артерія. Повномасштабна [війна](#) Росії проти України зробила північний маршрут значно менш передбачуваним.

До цього додається зростаючий ризик втягнення Білорусі у війну. Саме тому ультиматум Володимира Зеленського Олександрі Лукашенку з вимогою припинити підтримку російської воєнної машини можна розглядати не лише як елемент воєнної стратегії, а й як фактор геоекономіки. Будь-яка ескалація навколо Білорусі автоматично знижує надійність північного маршруту через залізничний пункт пропуску «Брест – Малашевичі». На цьому тлі привабливість Серединного коридору зростає сама собою.

Якщо ж припустити, що в разі подальшої ескалації Балтійський регіон також може перетворитися на театр воєнних дій, північний маршрут починає виглядати ще ризикованішим. Парадокс полягає в тому, що саме тут уперше починають збігатися інтереси Китаю та Європейського Союзу. Обом потрібен стійкий суходільний маршрут, незалежний від політичної турбулентності.

США

На перший погляд ще парадоксальнішою виглядає позиція Сполучених Штатів.

Здавалося б, саме Америка, як головний гарант безпеки світових морських комунікацій, має бути найменш зацікавленою в розвитку суходільної альтернативи.

Але якщо подивитися ширше, контроль над світовими морськими комунікаціями завжди був не лише перевагою, а й джерелом колосальних зобов'язань. Що більше нестабільності виникає в Червоному морі, Перській затоці чи Індо-Тихоокеанському регіоні, то дорожче обходиться підтримання попередньої моделі світового порядку.

Більше того, дії самих Сполучених Штатів, зокрема щодо Ірану, також впливають на безпеку морських перевезень. Крім того, зацікавленість США саме в розвитку суходільного коридору підтверджується ударами Пентагону по транспортній інфраструктурі в Ірані, яка могла б бути альтернативою вузькому, мультимодальному та вразливому Серединному коридору.

Розвиток коридору дозволяє вирішити одразу кілька завдань.

- (1) По-перше, диверсифікувати глобальну логістику.
- (2) По-друге, не допустити монополізації суходільної торгівлі Росією чи Китаєм.
- (3) По-третє, контроль китайської зовнішньої торгівлі у «вузьких» місцях (наприклад, у Зангезурському коридорі).
- (4) І, нарешті, розподілити відповідальність за безпеку між кількома регіональними центрами сили.

Цілком очевидні інтереси держав Центральної Азії, які ще вчора сприймалися як периферія світової політики, а сьогодні їхня географія перетворюється на стратегічний актив. Інвестиції в транспортну інфраструктуру, логістичні центри, залізниці та промисловість поступово змінюють їхнє місце у світовій економіці.

Але Серединний коридор, або як його ще називають Маршрут Трампа, поступово починає обростати не лише інфраструктурою, а й новим історичним функціоналом для його учасників.

Казахстан перестає сприйматися виключно як сировинна держава. Його географічне положення перетворює країну на головні суходільні ворота Китаю в західну частину Євразії.

Азербайджан із регіонального енергетичного гравця перетворюється на ключовий вузол Каспійського регіону, що з'єднує Центральну Азію з Південним Кавказом.

Вірменія з депресивної держави, керованої проросійським кланом, перетворюється на привабливий хаб для логістики, торгівлі та іноземних інвестицій.

Навіть роль Грузії починає виглядати інакше. Попри сильний російський вплив та втрату статусу кандидата в члени ЄС, схоже, що Грузія застрибує в останній вагон потяга – вона поступово стає обов'язковою сполучною ланкою між Каспієм і Чорним морем.

Але, мабуть, найзначніші зміни відбуваються з Туреччиною. Упродовж століть її значення визначалося контролем над протоками. Тепер до цієї історичної функції додається нова. Туреччина стає природним мостом між Європою, Кавказом, Центральною Азією та Близьким Сходом, перетворюючись на ключовий вузол формованої євразійської логістичної та економічної систем.

І пантюркістський проєкт уже не виглядає примхою чи імперськими амбіціями Ердогана – це закономірний розвиток історичного функціоналу Туреччини щодо забезпечення безпеки торговельних маршрутів.

Природно, особливу роль у всій цій конструкції відіграє Україна.

— Захищаючи власну незалежність, Україна водночас руйнує попередню євразійську логістичну архітектуру.

Повномасштабна війна позбавляє Росію статусу надійної транзитної держави й змушує світову торгівлю шукати нові маршрути.

Але вважати концентрацію політичних, економічних та дипломатичних процесів банальним вибудовуванням просто логістичного маршруту, хай і важливого, було б також сильною недооцінкою масштабу проєкту.

Серединний коридор – це не лише транспортний проєкт, це, по суті, формування Євразійського простору.

Парадокс полягає в тому, що ще кілька років тому саме Росія володіла практично ідеальним набором переваг для того, щоб стати одним із ключових центрів формованого євразійського простору.

Її територія сполучала Європу й Азію. Вона контролювала найрозвиненіший суходільний маршрут між Китаєм і Європейським Союзом. Володіла колосальними енергетичними ресурсами, здатними забезпечувати зростаючу євразійську економіку.

Більше того, Москва послідовно просуvala ідею нової архітектури європейської безпеки, у якій саме Росія мала стати головним гарантом стабільності на континенті, поступово заміщуючи Сполучені Штати в цій ролі.

Якби цей задум вдалося реалізувати, Росія отримала б практично ідеальну комбінацію переваг:

— контроль над найбільшим суходільним транзитом між Сходом і Заходом, статус ключового постачальника енергоресурсів і роль головного балансувальника безпеки в Євразії.

У геополітиці подібне поєднання трапляється вкрай рідко. По суті, це був історичний джекпот.

— Росія позиціонувала себе не лише як транзитний вузол, а й як геополітичний гарант архітектури безпеки, альтернативної західній.

Євразійський проєкт, у їхньому розумінні, не обмежувався економікою – це була спроба запропонувати нову систему гарантій, у якій Росія посідала б

роль ключового «балансувальника». Саме тому вони в ультимативній формі намагалися домогтися від США та НАТО перегляду післявоєнного устрою.

Навіть попри анексію Криму та розв'язану війну на Донбасі, на які Захід так і не знайшов адекватної реакції та ефективної політики стримування, Росія комбінацією дипломатичних, воєнних та економічних інструментів змогла нав'язати свій порядок денний і була близька до реалізації потенційно найбільшого геополітичного проєкту всього XXI століття.

Російські воєнні навчання, які не припинялися на кордонах України, починаючи з вересня 2021 року, лише посилювали тиск на Європу, і Росія була буквально за пару тижнів до сертифікації «Північного потоку – 2», з якого Джозеф Байден улітку 2021 року зняв санкції.

Однак подальші події розвивалися за прямо протилежним сценарієм.

«Головним інтересом Сполучених Штатів, заради якого впродовж століття ми вели війни – Першу світову, Другу світову й холодну війну, – були відносини між Німеччиною та Росією, тому що, об'єднавшись, вони становлять єдину силу, здатну загрожувати нам...

Для Сполучених Штатів першорядним страхом є поєднання німецького капіталу й німецьких технологій із російськими природними ресурсами та російською робочою силою – єдина комбінація, яка впродовж століть до смерті лякала Сполучені Штати».

Джордж Фрідман, 23 лютого 2015 року, Chicago Council on Global Affairs.

У цьому випадку американцям навіть не довелося нічого робити – росіяни все зробили самі, спустивши свою золоту акцію в шредер.

(1) Буквально напередодні отримання сертифіката на «СП-2» Росія навіщось визнала так звані «ЛДНР», і Німеччина була змушена накласти санкції на проєкт.

(2) А через три дні вторглася на територію України, тим самим зробивши весь Євразійський проєкт неможливим.

Точніше, неможливим за участю Росії! А без її участі проєкт якраз дуже можливий і дедалі реальніший.

Але Серединний коридор – це не лише логістичний проєкт і не лише євразійський економічний простір, а й інфраструктурний каркас нового світового порядку.

Якщо дуже грубо, можна сказати, що

- 1) — Римська імперія — це був проєкт забезпечення безпеки середземноморської торгівлі.
- 2) — Арабський халіфат — частини Великого шовкового шляху,
- 3) — США після 1945 року — усієї світової морської торгівлі.

Постає питання — яка політична конструкція виникне навколо Серединного коридору?

Якщо безпека маршруту стає спільною відповідальністю всіх його учасників, неминуче виникає й нова політична конструкція.

Можливо, саме так народжується новий світовий порядок — навколо взаємної залежності.

У такій системі ніхто не здатен одноосібно контролювати маршрут, оскільки надто багато суверенних держав, центрів прийняття рішень і взаємних інтересів.

Хоч як парадоксально, саме ця складність робить конструкцію стійкою — монополія зникає, а разом із нею зникає й можливість диктувати правила іншим.

— Сполучені Штати при цьому не втрачають лідерства — вони змінюють його природу.

Світ стає надто складним, щоб один центр сили міг одноосібно забезпечувати безпеку усієї світової торгівлі.

Тому виникає розподілена система:

— Європа відповідає за одну частину простору,

— Туреччина — за іншу,

— держави Центральної Азії — за третю,

— Китай зацікавлений у безперервній торгівлі, а

— **США залишаються головним архітектором балансу, а не єдиним світовим поліцейським.**

Дивовижна історична іронія полягає в тому, що про неминучість багатопольярного світу впродовж багатьох років говорив Путін.

— Росія, за словами російського диктатора, навіть розпочала повномасштабну війну за багатопольярність. І схоже, багатопольярний світ справді народжується прямо на наших очах.

Тільки без Росії...

Володимир Шевченко, політолог, доктор філософських наук.

Андрій Саварець, аналітик, юрист, автор telegram-каналу 9«Особое мнение»

№ 2.425

Досить вважати медійників хорошими управлінцями (Експертиза-2)

2026-07-20

Білязе

Здатність 1) — упевнено говорити про проблему, пояснювати її простими словами й ефектно презентувати рішення ще нічого не говорить про 2) — здатність це рішення розробити, організувати та довести до результату.

Публічна переконливість є окремою професійною навичкою, а не доказом компетентності.

Медійне середовище системно плутає знання з умінням створювати враження знання.

1) — Людина, яка говорить швидко, гладко й без сумнівів, здається більш компетентною, ніж фахівець, який бачить складність проблеми, знає межі власних даних і тому формулює обережніше.

2) — Внаслідок цього перевагу отримує не той, хто краще розуміє предмет, а той, хто краще продає власне розуміння.

Так говорячі голови поступово перетворюються на wannabe-експертів.

Wannabe (онабі) — це людина, яка намагається наслідувати кумира, копіювати стиль відомої особи або здаватися тим, ким вона насправді не є. Це слово походить від англійського виразу «want to be» (хочу бути). Cambridge Dictionary +3

Спочатку вони лише 1) — коментують чужу роботу, потім 2) — починають формувати порядок денний, а зрештою 3) — претендують на управління системами, яких ніколи не будували й за наслідки роботи яких не відповідали.

1) — Публічна впізнаваність починає сприйматися як кваліфікація,
а

2) — кількість інтерв'ю та презентацій замінює перевірюваний результат.

Це дискредитує сам інститут експертизи.

Суспільство перестає відрізняти

1) — людину, яка роками працювала з предметом, від

2) — людини, яка навчилася правильно про нього говорити.

— Коли черговий медійний експерт провалюється, недовіра поширюється вже на всіх фахівців, хоча проблема полягала саме в тому, що експертом призначили комунікатора.

Управління слід оцінювати за рішеннями, створеними інституціями, виконаними завданнями та особистою відповідальністю за провали.

Уміння пояснювати свою роботу є корисним додатком.

Але воно не може бути її заміною.

№ 2.426

5 міфів про Михайла Федорова

2026-07-21

Корсун

Міф 1. “Федоров придумав воювати дронами”

Насправді підготовка до цього почалася за роки до призначення Федорова міністром оборони. І це просто фізика і математика: щоб розробити, закупити, виготовити, протестувати тисячі далекобійних дронів – потрібно значно більше часу, ніж 6 місяців. Це вам не додаток зліпити на колінці за два місяці.

А загалом тему дронів та їх критичну важливість для нашої війни почала рухати Марія Берлінська ще влітку 2014: як би хто до неї не ставився. І ще багато інших людей. Це є просто факт.

А Залужний ще у 2022 максимально чітко й голосно проголошував: “Цю війну виграє той, хто швидше опанує нові технології”

Тобто з Федоровим чи без – війна так чи інакше стала б “війною дронів”. Міша лише тримав ніс по вітру – і вчасно “заплигнув у тему”.

Тему, придуману зовсім іншими людьми – і задовго до нього.

Міф 2. “Федоров критикує Зеленського”

Насправді Федоров є одним з найвідданіших членів зе-команди. Навіть після звільнення з посади міністра оборони, на прощальній прес-конференції, Федоров запевняв присутніх “Я сім років вірно служив Зеленському”. Це ж ось щойно було.

Міф 3. “Федоров показав себе успішним у цифровізації”

Отут точно ні. Цифровізація самим Федоровим у 2019 рекламувалася як “засіб подолання корупції”. Пам’ятаєте “замінімо чиновника програмою, програмі неможливо дати хабаря”?

То і як воно наразі, у 2026? Перемогла діджиталізація корупцію в Україні?

Досвід “Дії” не перейняла жодна країна Світу – через неприйнятні порушення права на захист персональних даних, закладені у суть цієї концепції. Але в Україні “Дію” продовжують нав’язувати громадянам примусово, без альтернативи.

Хакнута у січні 2026 база даних з diia.gov.ua досі успішно продається у даркнеті.

“Цифрові комісари” Федорова у кожному міністерстві у чині заступника міністра - лише збільшують корупцію.

Я про це можу годинами розказувати, з сотнями фактів. Публічних, не кулуарних.

Міф 4. “Федорова підтримують військові”

Насправді – лише якась частина. Я поспілкувався зі своїми побратимами – вони точно не фанати Федорова. Почитав ще Артї Гріна, Доніка та Тетяну Чорновіл та інших відомих військових – та сама історія: “Міша нічого особливого він не зробив”. Багато чого анонсував та обіцяв – але по факту показати Зеленському якісь конкретні KPI-OKR так і не зміг.

Зате пан Михайло, коли випадково став міністром оборони, вигнав останніх військових з МОУ – генералів Мойсюка та Гаврилюка. Випадково – тому що у Зеленського просто вже не залишилося кандидатів, усі інші були скомпрометовані.

Ну тобто говорити, що Федорова підтримують усі чи хоча б більшість військових –точно ні, це очевидна маніпуляція.

Можна ще почитати безжального Портникова, який хоч і не військовий, але хірургічно-точно препарує “роль Федорова”, яка “дещо перебільшена”(С)

Міф 5. “Федоров – найрозумніший у зе-команді”

Насправді значно розумнішими за Федорова були Богдан, Разумков, Шефір, Рябошапка, Данилюк, Герус.

Тоді, у 2019, на Мішу не зважали через його неважливість і недалекість.

— «Нехай собі грається хлопчик своїм дрібним гешефтом – діджиталізацією – і не заважає великим хлопцям красти мільярдами».

Але зараз, коли усі “найрозумніші” або втекли, або з підозрами, серед тих, хто лишився – Міша виявився “найрозумніший”. Найкращий серед найгірших. Бо інших нема.

Я не знаю як “Вова з Династії” буде розплутувати цей складний клубок, який сам же і заплутав – між своїми ж посіпаками.

Але щось мені підказує, що як тільки Федорова влаштують на якесь тепле містечко у зручному кріслі – “вулиця” раптом розійдеться. “Як роса на сонці”.

P.S.

ікона – не згенерована ШІ, а справжня, вкрита сусальним золотом; кажуть, вона стоїть у кабінеті одного з топових цифро-чиновників. Але це не точно.

№ 2.427

Микола Томенко

54 мин. ·

2022-07-22 ...

ПЛАН СТІЙКОСТІ Києва-2026 будуть забезпечувати «кращі кадри забороненої партії колаборантів з **ОПЗЖ**»?!

Здавалося б маємо добру новину - змінено керівництво «Київводоканалу», яке не лише провалило роботу, а й має серйозні звинувачення мільйонних розтратах коштів. Але знайомство з біографією нового очільника стратегічного комунального об'єкту столиці вам шокує. Такий собі Ігор Паламар вірою і правдою агітував киян за партію слуг Путіна та працював на Януковича-Бойка-Львовчкіна з часів президенства Януковича. Ба більше він був кандидатом у депутати ВРУ в 2014 та балотувався у в Київраду в 2015 від «Опозиційного блоку» Бойка-Рабіновича, а у 2020 році до Київради від партії Медведчука-Бойка-Львовчкіна. Тепер цей кадр від забороненої партії слуг путіна буде готувати Київ до зими під час війни російської орди вбивць, варварів і мародерів путіна проти українського народу.

Це при тому, що супер стратегічний у енергетичній інфраструктурі «Київгаз» з 2019 року очолює чоловік Юлії Львовчкіної Андрій Вінграновський.

№ 2.428

Головнокомандувач ЗС України / CinC AF of Ukraine

51 мин. · 🌐

2026-07-22

Воїни. Українці.

Сьогодні я залишаю пост [Головнокомандувача Збройних Сил України](#). Перед тим, як передати командування, скажу кілька слів.

Для кожного офіцера це найбільша відповідальність — очолити військо під час великої війни. Я бачив цю війну з її першого дня 2014 року, жив фронтом і знаю ціну кожного звільненого кілометра української землі.

У [лютому-березні 2022](#) року мені випала честь командувати [обороною Києва](#), і нашими спільними зусиллями столиця вистояла. Тієї ж весни було знято загрозу повної облоги Харкова.

Потім був [наступ на Харківщині](#), коли за лічені тижні ми звільнили Балаклію, Ізюм і Куп'янськ. Згодом на Донеччині ми знищили найбоєздатнішу частину російської армії — ПВК "Вагнер".

Я прийняв командування армією в лютому [2024](#) року, у дуже складний час. Тривала оборона [Авдіївки](#). Наші підрозділи стояли у напівоточенні. Одним із перших моїх наказів на посаді був наказ організовано вийти з міста. Це було важке рішення. Але я ухвалив його, бо для мене діяв один головний пріоритет: збереження життя людей.

А далі був рік, який змінив хід цієї війни. Разом ми зупинили наступ ворога на [Харківщині](#). Упередили його наступ на [Сумщині](#). І провели [Курську операцію](#) — вперше в цій війні перенесли бойові дії на територію противника.

Хочу, щоб це було зафіксовано чітко: нашою метою ніколи не була окупація чужої землі. Нашою метою було зірвати підготовлений ворогом наступ на [Суми](#) і [Харків](#), відтягнути його найбоєздатніші війська і поповнити обмінний фонд, щоб повернути наших людей з полону. Усе це було виконано.

Ми змінювали армію не лише на полі бою, а й у її основі. Ми першими у світі створили окремий рід військ — [Сили безпілотних систем](#). Виростили їх від окремих підрозділів до системи, яка сьогодні дає ворогу відчуття, що безпечних тилів у нього немає. Ми збудували нову протиповітряну оборону: створили окреме [командування безпілотних систем ППО](#), сформували штатні підрозділи екіпажів дронів-перехоплювачів, вибудували [ешелоновану систему прикриття неба над тилом](#). Те, що ще недавно було експериментом ентузіастів, сьогодні щочоночі збиває те, що вважалося незбивним.

Рис1

Ми закрили **Чорноморський порт в Новоросійську**, системно знищуємо "тіньовий флот" ворога.

Ми перевели армію на **корпусну структуру**, привели в штаби бойових офіцерів і зробили правилом: шлях до керівних посад лежить через фронт.

Звільняючи українські території, ми провели успішну **Добропільську операцію** та наступальну операцію на **Олександрівському напрямку**. Продовжуємо стримувати наступ противника на головних напрямках та проводити наступальні операції на окремих ділянках фронту.

Про частину операцій, які ми втілили в життя за ці роки, я не маю права говорити й сьогодні. Про них розкаже історія. Скажу лише: ворог їх запам'ятав.

І про головне — у якому стані я передаю поле бою.

Цього року під моїм командуванням звільнено 743 квадратних кілометри нашої землі. Армія, яка два роки тому вела важку оборону, сьогодні наступає.

Я передаю своєму наступнику армію, яка не лише тримає оборону, а й **перебуває в стані наступу** — з ініціативою, зі структурою, з людьми, які знають, як бити ворога. І я щиро сподіваюся, що цей наступ буде продовжено. Все для цього є.

Дякую кожному солдату, сержанту і офіцеру, з якими я пройшов ці роки. Вклоняюся родинам наших полеглих.

Я казав це раніше і повторю сьогодні: моя робота — війна. Посади змінюються, а цей принцип — ні. У якому б статусі я не був, я служитиму Україні до Перемоги.

Тривалий час нам намагалися нав'язати, що українці не здатні воювати. Ми довели, що це не так. Україну захищає героїчний народ.

Наша країна вистійть, якщо кожен робитиме свою справу так само завзято, як це робить українське військо.

Слава Україні!

 Головнокомандувач
Збройних Сил України

Рис2

№ 2.429

Джордж Фрідман: як Індія тихо замкнула кільце навколо Китаю

[Ссылка](#)

2026-07-17

ДЖОРДЖ ФРИДМАН, ПЕРЕВОД "ХВИЛІ"

Турне Modi Індонезією, Австралією та Новою Зеландією виглядало як дипломатія

— насправді це був момент, коли Індія посіла своє місце в кільці навколо Китаю

Індія - найбільш населена країна світу і четверта економіка планети, яка невдовзі може стати третьою.

На початку липня 2026 прем'єр-міністр Нарендра Моді здійснив стрімке турне Індो-Тихоокеанським регіоном, з 6 до 11 липня побувавши в Індонезії, Австралії та Новій Зеландії.

Збоку це виглядало низкою торгових угод і дипломатичних люб'язностей.

Для Джорджа Фрідмана, голови та засновника Geopolitical Futures, за цим стояло щось більше: момент, коли Індія вбудувалася в нещільне кільце держав, що складається навколо Китаю.

У цьому випуску Talking Geopolitics ведучий Крістіан Сміт запитує його, що **насправді означає поїздка Моді - і чому її наслідки можуть вийти далеко за межі Тихого океану.**

1. Не просто ще одна поїздка Моді

Крістіан Сміт: Джордже, весь останній тиждень прем'єр-міністр Індії зустрічався з колегами в Австралії, Новій Зеландії та Індонезії. Але Моді об'їздив безліч країн - близько сотні від приходу до влади. Чим особлива ця поїздка? Хіба це не просто черговий візит до чергової країни?

Джордж Фрідман: Ні.

У кожній із цих країн - а ще в Японії, чий прем'єр перед тим приїжджав до Індії, і у В'єтнамі, який зробив те саме,

— було досягнуто домовленості про спільну оборону, роботу у сфері безпеки, стратегічну взаємодію.

Тож ішлося про щось суттєве. Це був не просто візит. Він створив структуру країн, тісно пов'язаних одна з одною, і тепер до неї входить Індія - як оборонна сила, спрямована передусім проти Китаю.

Усе це впливає з простого факту:

— США, якщо лишити осторонь Іран, хочуть дистанціюватися від регіону.

Так само, як вони вирішили, що Європа цілком здатна захистити себе і економічно, і у військовому сенсі, те саме вони кажуть про Азію.

Японці нарощують військову міць. Австралійці теж. Навіть Нова Зеландія. Тепер до них приєднується Індія.

Погляньте на карту - і побачите цілу лінію країн по всьому периметру Китаю.

Крістіан Сміт: Ви називаєте це чимось на кшталт оборонного пакту. Але що це означає на практиці? Адже це не зовсім альянс.

Джордж Фрідман: Вони не гарантують одне одному, що напад на одного - це напад на всіх. Це визнання того, що в них є спільні фундаментальні стратегічні та оборонні інтереси. На практиці це означає спільний розвиток оборонного потенціалу.

2. Спільні інтереси без гарантій

Джордж Фрідман: Індія перетворюється на дуже розвинену технологічну країну. Є Японія, є Австралія, є й Нова Зеландія. У всіх - колосальні можливості. Уже просто обмінюючись озброєннями і дозволяючи кожному зосередитися на чомусь своєму, вони отримують куди більше простору для маневру. А в основі всього лежить один спільний інтерес.

Єдиний інтерес, який у них по-справжньому спільний, - стримувати Китай.

Згадайте:

- Індія вела бої на своєму кордоні з Китаєм.
- В'єтнам після В'єтнамської війни зазнав китайського вторгнення.
- Японці сидять і дивляться на китайців, всерйоз побоюючись, що США йдуть.

Тож це нова геополітична конструкція, що виникає тим самим шляхом, яким Європа намагається зрозуміти, як їй захищатися, не спираючись на Вашингтон.

Візит Моді до країн, які й так уже співпрацювали, поставив крапку - бо підключив Індію.

Тепер перед Китаєм велика сухопутна держава, яка вже воювала з китайцями - причому Китай був агресором, а Індія оборонялася - і перемагала їх у тих невеликих сутичках.

Це серйозно.

Крістіан Сміт: Тобто так само, як США хочуть, щоб НАТО і європейці самі про себе подбали, тепер це відбувається і в Азії.

Джордж Фрідман: Так - і в такий спосіб, що Китай опиняється в потенційно скрутному становищі.

Не обов'язково скрутному, але, якщо він натисне надто сильно, - можливо.

Це його обмежує.

Крістіан Сміт: Це початок довшого процесу зближення між цими країнами?

Джордж Фрідман: У всіх них спільний інтерес.

Китай - величезна економічна сила і серйозна військова держава. Жодна з цих країн поодиночі не змогла б захиститися від китайської агресії, і вже точно жодна сама не змогла б щось удіяти проти Китаю.

Але з'єднайте їх разом, скористайтеся географією цих країн і осями, вздовж яких вони можуть діяти, - і ви створюєте для Китаю фундаментальну проблему.

У цьому й був увесь сенс.

3. Індонезія затикає шийку пляшки

Крістіан Сміт: Про Індонезію ми в подкасті раніше майже не говорили. Це була цікава частина поїздки Моді. Чому вона важлива в цій картині?

Джордж Фрідман: Індонезія розвивається дуже добре. Це великий виробник природних ресурсів - нафти й багато чого іншого, включно з рідкісноземельними металами.

Але все вирішує географія.

Острови Індонезії перекривають Китаю - та й будь-кому - прохід між Індійським океаном і Тихим. Коли у грі Індонезія, для Китаю це стає справжньою проблемою, бо в Китаю немає повноцінного порту на Індійському океані.

Його доступ до цього океану, а почасти й до Європи з іншими ринками, можна перекрити, якщо Індонезія того захоче.

Не те щоб це мало статися - не думаю, що цього хочуть індонезійці чи інші азійські країни, залучені до процесу.

Але так виникає структура, за якої ризик для Китаю, якщо він вирішить діяти ширше, стає значним.

І, що важливіше, вона географічно стискає військовий радіус Китаю.

Саме цього й хотіли США після того, як почали згортати присутність - після того, як поїхали до Пекіна і спробували домовитися із Сі.

Ця домовленість розвиватиметься; у вересні у США відбудеться саміт, куди приїде Сі.

Тож з американського погляду це рівно те, що вони хотіли побачити:

— ці країни вирішують, що їм краще працювати спільно, а Вашингтон ці відносини цілком підтримує.

З погляду США це подарунок долі. З погляду Китаю - справжнє жахіття.

4. Від аморфного Quad до реальної коаліції

Крістіан Сміт: Австралія та Японія і так уже тісно співпрацювали. Що змінюється тепер?

Джордж Фрідман: **Найважливіше - що до коаліції ввійшли індійці.**

Вони й раніше були частиною неформального об'єднання під назвою Quad - Японія, США, Австралія та Індія. Але Quad ніколи не був альянсом. Це були навчання.

Крістіан Сміт: Quad же й досі існує - в тій чи іншій формі?

Джордж Фрідман: Так, але це не так уже й важливо. Раз на рік вони збиралися і виходили в море. Я навіть не знаю, чи були це письмові угоди, чи просто домовленості.

І це точно не було спільним розумінням щодо Китаю або співпрацею в розробці озброєнь.

Китай дуже сильний у технологічному розвитку - але зведіть до купи Індію, Австралію, Японію та В'єтнам - і виходить уже дуже високотехнологічно. Це солідні країни, що ведуть у край жорстку гру.

І для Китаю це проблема значно більша, ніж будь-коли були самі лише США.

Крістіан Сміт: Індія завжди була слабкою ланкою в Quad - не тому, що Індія погана, а тому, що була не так залучена, як Японія, Австралія і США. Це починає змінюватися?

Джордж Фрідман: **Індія тепер велика економіка.**

Вона стикається з викликами з боку таких країн, як Пакистан, з яким нещодавно воювала, а за Пакистаном стоїть Китай.

Тож Індія знову, як і в минулому, починає бачити в Китаї проблему.

Вона розуміє й те, що Китай - морська держава, чия торгівля залежить від доступу до Тихого та Індійського океанів.

І вона бачить, що зробила Японія.

Японія була пацифістською, потім пасивною. Але після того, як прийшов Трамп і почав згортати присутність - і все тісніше спілкуватися з китайцями, - японці різко наростили оборонні витрати та можливості, почасти у зв'язці з Австралією та Новою Зеландією.

Складіть усе це до купи - і побачите те, що вже склалося.

Тепер Індія розраховує, що загроза з моря і загроза із суші триматимуть Китай спокійним, а може, й задоволеним.

5. Арифметика війни на два фронти

Крістіан Сміт: Економіки Індії та Японії близькі за розміром, але навіть разом це лише приблизно половина китайської. Якщо скласти військові

потенціали Індії, Індонезії, Австралії, Японії, Філіппін, В'єтнаму та Нової Зеландії проти китайського в гіпотетичній військовій грі - чи впораються вони з Китаєм без США?

Джордж Фрідман: Проблема для Китаю в тому, що йому довелося б наступати суходолом в одному напрямку і морськими силами - в іншому. Коли у вас велика армія, але її доводиться розтягувати по цілком різних фронтах на величезній території, її ефективність падає.

Що сильніше доводиться розпорошувати сили, то слабші вони в кожній окремій точці.

Це фундаментально впливає на військовий баланс.

Виникає й інша ситуація:

— якщо Китай вирішить затіяти прикордонну суперечку з Індією, не гарантовано, але можливо, що австралійці, індонезійці чи японці захочуть якимось чином відповісти.

Вони вже не можуть скидати з рахунків скоординовану оборону, якщо на когось із них нападуть. Це не наперед вирішено, але тепер Китаю доводиться закладати таку ймовірність.

Крістіан Сміт: На початку місяця ми бачили, як Австралія підписала те, що дехто назвав несподіваними оборонними пактами з Фіджі та Папуа-Новою Гвінеєю. Китай навіть запустив ракету в день укладення угоди з Фіджі. Це частина тієї самої картини?

Джордж Фрідман: Безумовно.

Коли йдеться про доступ до океану, острови важать дуже багато.

Філіппіни в цій конкретній домовленості не брали участі, але в США там чотири бази.

Це ланцюг островів - і дуже небезпечний ланцюг, розташований там, де він є, між Японією та Австралією. Складається свого роду санітарний кордон, і ці невеликі острови дуже важливі. У США є велика база на Гуамі, і в разі китайського вторгнення на Тайвань саме з неї, найпевніше, запускали б ракети.

Такі місця, як Папуа-Нова Гвінея, - а Папуа-Нова Гвінея зовсім не маленький острів, - чудові точки, щоб перекрити китайцям шлях.

Ці островні ланцюги осіддали морські шляхи.

На поганій карті ви їх можете й не помітити, але вони там, і, якщо на них є засоби, вони здатні перекрити проходи.

6. Двері, які Китаю довелося б відчиняти двічі

Джордж Фрідман: Колись у Японії існувала так звана проблема першого острівного ланцюга.

Перший ланцюг ішов від Японії через Філіппіни вниз до Австралії.

Японії важко було прорватися в Тихий океан

- по-перше, бо ці острови були ворожі й укомплектовані гарнізонами, а
- по-друге, бо, навіть прорвавшись в океан, важко було повернутися.

Це були двері, крізь які треба пройти двічі.

Так ось, це перший острівний ланцюг - тільки на стероїдах.

Він не просто робить те саме - він ще й перекриває Китаю вихід в Індійський океан, а на додачу, якщо зав'яжеться морська битва, він може спровокувати реакцію Індії.

Усе це зроблено навмисно.

Це не НАТО. Це не "напад на одного - напад на всіх". Це просто набір можливостей.

Але Китай опиняється в становищі, коли йому доводиться уявляти, як учинить інша сторона.

Будь-яку агресію, яку він, можливо, обмірковує - а на папері в нього це напевно є, - стає важче виправдати.

Не знаю, чи наважиться він колись на це, але такий стан справ знижує шанси.

Немає жодної угоди, що ці країни прийдуть одна одній на допомогу, але Китай не може виключати, що прийдуть.

Напад на Японію напряму Індію не зачепить - але річ не в тім, що індійці люблять японців чи ненавидять агресію.

Якщо Китай розіб'є Японію - хто наступний?

Крістіан Сміт: Ніщо не вказує, що Китай хоче все це затівати. Але для країн не рідкість тримати плани напоготові.

Джордж Фрідман: В Австралії є переконання - розуміння, - що Китай вивчав, як за потреби вивести з ладу її критичну інфраструктуру.

Такі плани існують.

А щодо того, з ким Китай ще може укласти угоду в Тихому океані, - країн лишилося небагато.

— Філіппіни міцно перебувають у зоні американської присутності.

— Японія прив'язана до США і тепер тісно пов'язана з Індією.

— Австралію важко вдарити - це величезна країна. На карті видно, що це не стіна, *а дуже добра огорожа навколо них.*

Щодо планів - я певен, що в моєї власної країни є план вторгнення в Китай.

Ми ніколи його не здійснимо, але план є.

— Планування - це те, чим займаються військові; вони пропрацьовують будь-який найгірший сценарій.

Китайці напевно про це думали, але вони дуже старанно уникають прямого морського бою. Вони дошкуляють кораблям, дошкуляють Тайваню - але єдине, чого вони не робили, крім як проти Індії в невеликому масштабі, - це війну вони не починали.

Тож усе вибудовано нежорстко, бо всерйоз ніхто не чекає, що Китай рушить.

— Вони не сидять в очікуванні, як ми за часів холодної війни, коли думали, що радянські війська ось-ось ринуть через Німеччину.

Але це підштовхує Китай до обережності - і, можливо, до того, щоб він зайняв менш агресивну позицію заради економічної вигоди.

— Не забувайте: ці країни не лише суперники, а й споживачі китайських товарів, особливо Індонезія.

Тож для Китаю виникає нова потреба в обережності, і це добре лягає в канву саміту Сі та Трампа, де вони в принципі домовилися не ворогувати - до пуття не уточнивши, як саме.

7. Рідкісноземельні метали і клей торгівлі

Крістіан Сміт: А що із Соломоновими Островами, які робили спроби зблизитися з Китаєм?

Джордж Фрідман: На цьому етапі це робить Соломонові Острови - там розташований Гуадалканал - куди ціннішим активом для американців, тож ціну вони можуть підняти.

Так, китайці зацікавляються ними ще дужче. Але так само вчинять індонезійці, австралійці та всі інші. Влаштують славний аукціон.

Є райони, які поки не підключилися, але це не означає, що вони не підключаться - чи що їх можна просто прибрати до рук.

Це, навпаки, ставить Соломонові Острови в куди вигідніше становище.

Крістіан Сміт: Повернімося до Індії. Одна з незручностей - її відносини з Росією. Японія, Австралія та Нова Зеландія навряд чи в повному захваті від того, наскільки близько Індія тримається до Москви. Це заважає партнерству на кшталт нинішнього?

Джордж Фрідман: Наразі Росія не значуща для Індії ні як економічний, ні як військовий актив.

— Росіяни набагато слабші, ніж раніше, тож відносини Індії з ними нікого особливо не турбують.

Індія і Китай ще зіткнуться через безліч економік по всьому світу

— хто за що конкуруватиме.

А от Росія в цьому рівнянні вже скільки-небудь помітної ролі не відіграє. Не може.

Крістіан Сміт: Ви згадали рідкісноземельні метали. В Австралії їх та інших критичних мінералів удосталь. Наскільки крок Індії - це ще й бажання отримати їх?

Джордж Фрідман: З американського погляду - а він тут не зайвий - Китай притримує постачання різних важких рідкісноземельних металів.

Важкі рідкісноземельні метали критично важливі для оборонних розробок: вони потрібні для виробництва магнітів, а магніти незамінні в дронах і безлічі інших систем.

США зараз намагаються знайти й освоїти власні ресурси.

Тією мірою, якою такий актив є в Австралії, він завжди був критичним для США - і був би критичним для Індії.

Рідкісноземельні метали сьогодні - те саме, чим була нафта свого часу: ключовий елемент у веденні війни.

Це ще один вимір усієї історії.

Крістіан Сміт: Багато з того, що обговорювали в Австралії та Новій Зеландії, стосувалося економіки - торгівлі. Нова Зеландія підписала з Індією угоду про вільну торгівлю. Яку роль торгові угоди відіграють у ширшому стратегічному альянсі?

Джордж Фрідман: Вони свого роду гарантія співпраці.

Війни трапляються лише вряди-годи. Що тісніше переплетені економіки, то сильніше кожна країна зацікавлена в добробуті економіки сусіда.

— Та сама історія, що й у Європі: було НАТО, але був і Євросоюз, який їх переплів і певною мірою обмежив їхню здатність виступати одна проти одної.

Тож економічні відносини, важливі самі по собі, важливі ще й тим, що дають спільний інтерес і втримують усю конструкцію разом - особливо коли сторони стають залежні одна від одної.

Економічна співпраця надійніша за підписану угоду.

Це дуже добрий спосіб гарантувати, що люди й далі працюватимуть спільно.

8. Нова Зеландія, Росія і поворот Пакистану

Крістіан Сміт: Жоден індійський прем'єр не приїжджав до Нової Зеландії сорок років - що саме по собі говорить про значущість цієї поїздки. При цьому Індію і Нову Зеландію розділяють 16 годин льоту. Воювати одна за одну вони не будуть. То яку реальну стратегічну вагу вони разом представляють?

Джордж Фрідман: Гадаю, це було на прохання Австралії.

Відносини Австралії та Нової Зеландії важливі для обох країн, і Австралія не хотіла, щоб її бачили такою, що укладає угоду з Індією без Нової Зеландії. Інакше Нова Зеландія могла б вирішити, що Австралія віддаляється від неї як оборонний партнер.

Моді це нічого не коштувало - з'їздити туди, а в Нової Зеландії є деякі цінні активи:

— країна невелика, але не другорядна.

І все ж, думаю, це було саме прохання Австралії.

Австралійці хотіли показати новозеландцям, що це не Австралія від них віддаляється - вони частина спільної справи.

Там зараз навіть не сезон крикету, тож навряд чи Моді їздив дивитися матч.

Крістіан Сміт: А в чому гра Китаю? Ми весь час малюємо картину, де Китай стоїть осторонь і спостерігає, майже нічого не в змозі вдіяти. Що він може зробити і що зробить?

Джордж Фрідман: **Найцікавіше те, що китайці ведуть переговори з північнокорейцями.**

Виглядає вороже - але близько року тому Китай звернувся до Південної Кореї та Японії і запропонував створити економічну зону.

Ті відповіли, що згодні, - але не доти, доки в Північній Кореї є ядерна зброя.

Тобто ціна цієї угоди - змусити північнокорейців відмовитися від такої зброї.

Відносини Китаю та Північної Кореї давно були поганими, про що багато хто не здогадується, але тепер вони налагоджуються.

Для японців, які в цьому рівнянні по-справжньому важливі, північнокорейська ядерна зброя - фундаментальна загроза.

Тож Китай, як я бачу, намагається вибудувати кращі відносини з Японією та іншими в регіоні - а ті не підуть на це, доки Китай не розбереться з північнокорейцями.

І ось тут проступає напруження між Китаєм і Росією.

— Єдиним союзником Росії у війні проти України була Північна Корея.

Китай не те щоб любить Північну Корею, але тепер, тиснувши на Пхеньян через ці переговори, він може домогтися того, чого так хочуть японці - та й інші азійські країни:

— без'ядерної Північної Кореї.

Південна Корея вже тісно пов'язана з Китаєм економічно, і США це анітрохи не турбує.

Те, що ви бачите, - це підсумок американської стратегії зниження своєї присутності у світі (Іран поки що не береться до уваги) і невтручання в подібні конфлікти.

Азіати на це відгукуються, особливо після угоди США і Китаю, що зняла напруженість. Зараз саме час робити такі речі - коли це не виглядає агресивно.

Крістіан Сміт: А Пакистан? Китай близький з Пакистаном, а Індія і Пакистан не в ладах. Який важіль це дає Китаю щодо Індії?

Джордж Фрідман: Під час короткої війни, що спалахнула близько року тому, китайці постачали Пакистану зброю, поки той воював з Індією.

Але Пакистан тепер в іншій точці.

Він посередник між США та Іраном.

Це мусульманська країна, і в ході цих переговорів вона в дуже добрих відносинах зі США.

Тож сам Пакистан змінюється, відходячи від старого питання, порушеного Британською імперією:

— чи є Пакистан частиною Індії, чи ні.

Гадаю, він намагається зробити це питання неактуальним, бо Пакистан перетворюється на великого посередника в цій війні і на вагомого гравця з тісними зв'язками із Саудівською Аравією та іншими.

Він дивиться на захід.

Крістіан Сміт: Що ж, спірний прогноз - і якраз доречний, щоб на ньому завершити. Джордже, як завжди, велике спасибі.

№ 2.430

Ніл Фергюсон: дві війни, які не хочуть закінчуватися, і Китай, що вичікує свого часу

2026-07-13

НИЛ ФЕРГЮСОН, ПЕРЕКЛАД "ХВИЛІ"

Історик пояснює, чому боротьба за Ормузьку протоку тільки починається, як Україна повернула собі ініціативу і чого терпляче вчиться Пекін із двох воєн

На **саміті НАТО в Анкарі** журналіст запитав Дональда Трампа, чи не померло перемир'я з Іраном. "Гадаю, з ним покінчено", - відповів президент і зненацька зірвався на монолог про "хворих людей" і "жорстоку наволоч".

Ця розмова відбулася одразу після нових ударів між США та Іраном за контроль над Ормузькою протокою. Щоб розібратися у крихкому перемир'ї, застряглих переговорах з Іраном і ширших питаннях щодо Туреччини, України та Китаю, колумніст The Free Press Ніл Фергюсон поговорив з Рафаелою Сіверт.

Він пояснює, чому перемир'я розвалилося, чому будь-яке рішення для протоки залежить від країн Перської затоки і чому війна, яку веде Україна, загострилася саме тоді, коли весь світ дивився на Ормуз.

1. Перемир'я, що ніколи не було справжньою угодою

Рафаела Сіверт: Трамп провів останні кілька днів у Туреччині на саміті НАТО. Журналіст запитав його, чи не помер меморандум про взаєморозуміння, чи закінчилося перемир'я, і він відповів: "Гадаю, з ним покінчено". Це прозвучало після серії ударів у відповідь одне одному, здебільшого довкола Ормузької протоки: США звинуватили Іран в ударах по цивільних суднах, а тоді відповіли. Меморандум критикували за те, що він став для Ірану справжнім подарунком долі - стільки готівки. То чому ж вони дали йому розвалитися?

Ніл Фергюсон: Було б дуже дивно, Рафаело, якби за останній тиждень відбулися якісь перемовини, бо іранські перемовники повністю зайняті грандіозним похороном верховного лідера Алі Хаменеї, якого США та Ізраїль убили на початку війни наприкінці лютого. Тож відсутність дипломатичного прогресу не дивує. А обмін ударами якраз показує, що триває боротьба за контроль над Ормузькою протокою.

Це було передбачувано, бо меморандум про взаєморозуміння лишав нечітким питанням, якими насправді будуть нові домовленості.

Було очевидно, що повернення до довоєнного порядку не буде:

— тоді США негласно гарантували свободу судноплавства, а Іран на практиці її допускав.

Коли почалася війна, ми зрозуміли, що Іран може паралізувати судноплавство протокою відносно невеликою кількістю атак.

Якщо ти страховик чи власник судна, ти не захочеш ризикувати, навіть якщо в бік твого корабля летить один-єдиний дрон.

Тож невирішене питання - хто контролює протоку.

Разом із Філіпом Зеліковим і Річардом Гаассом у колонці для The Free Press ми доводили, що протоці потрібен новий міжнародний контроль і що це має стати частиною мирної угоди.

Цього не сталося.

Це лише одне з багатьох невирішених питань, які залишив по собі меморандум.

2. Дипломатія за правилами нью-йоркських девелоперів

Ніл Фергюсон: Я б не називав це традиційною дипломатією.

Це не Ліндон Джонсон, який намагався досягти миру у В'єтнамі через паузи в бомбардуваннях.

Це поведінка нью-йоркського ринку нерухомості:

— ти підписуєш меморандум про взаєморозуміння, але цей меморандум - ще не остаточна угода.

Ти його підписуєш, тоді твої юристи дзвонять їхнім юристам, їхні юристи дзвонять твоїм, ти, певно, ще й даєш в'їдливе інтерв'ю New York Post - і **все це просто частина гри**, яка врешті приводить до угоди.

Саме так працює президент Трамп, і так само працює його зять.

Хлопці з нерухомості взялися за дипломатію.

— Я б сприймав ці обміни ударами як еквівалент злих листів і дзвінків від юристів.

Рафаела Сіверт: Як гадаєте, Іран вирішив, що безстроковий контроль над протокою, хоч би скільки це коштувало у вигляді санкцій, переважає будь-які зняті обмеження чи той фонд відбудови на 300 мільярдів доларів, який згадувався в меморандумі?

Ніл Фергюсон: Не думаю, що все настільки однозначно.

Варто пам'ятати, що

— режим, який постав після смерті Хаменеї, - це хитка коаліція Корпусу вартів ісламської революції (КВІР) та інших сил у парламентській частині системи.

Ця коаліція говорить не одним голосом - це стало зрозуміло щонайменше після Ісламабада.

Тож ми бачимо суперечливі імпульси розколотого режиму.

— Розкол проходить між тими, 1) — хто вважає, що можна закріпити ще більші воєнні перемоги, і 2) — тими, кому просто потрібні гроші.

З економічного погляду це божевільня - і далі паралізувати рух протокою, бо це лише підштовхує всіх шукати інші шляхи вивезти нафту із Затоки.

1) — Ти заохочуєш саудівців розширювати трубопровід до Червоного моря.

2) — Ти сам робиш Ормузьку протоку з часом менш важливою.

Іншими словами, ти врешті контролюєш актив, який дедалі знецінюється.

3. Ані миру, ані війни

Ніл Фергюсон: Коли віцепрезидент Венс поїхав до Ісламабада, ідея була така:

— США зроблять настільки привабливу фінансову пропозицію - розморозять активи на додачу до зняття санкцій, - що іранці, чи бодай найбільш корумповані з них, не встоять перед такою готівкою.

Не думаю, що це спрацювало повністю, тому ми й застрягли в цій підвішеності - ані миру, ані війни.

— Пригадайте перемир'я за Шредингером, яке водночас було перемир'ям і не було ним. Ми досі десь там.

З погляду адміністрації Трампа вони домоглися однієї речі:

— збільшили потік суден через протоку.

Ймовірно, він у два-три рази більший за той, що був до меморандуму.

У внутрішній політиці це перемога, бо ціна на нафту суттєво нижча, ніж була б за продовження війни.

Нафта трохи піднялася в ціні, відколи відновилися обстріли, але не повернулася до рівня піку конфлікту. Тож усе це може тривати ціле літо: періодичні обміни ударами й ракетні атаки, але без повного паралічу руху.

Не думаю, що адміністрація Трампа може дозволити собі велику ескалацію перед проміжними виборами.

— Вони доволі швидко зрозуміли, що ця війна непопулярна, а її економічні наслідки відчуються гостро, бо виборці болісно реагують на зростання вартості життя.

Тож ми зайшли у стан підвишеності.

Це, власне, і все, чого досяг меморандум:

— «більше суден протокою, але жодної нормалізації».

І поки цей похорон нарешті не завершиться, іранські перемовники навіть не готові обговорювати, що робити з ураном.

Не забуваймо, що спочатку йшлося саме про ядерну програму Ірану, а тепер про це майже не говорять.

4. Два маршрути і мито, яке хоче стягувати Іран

Рафаела Сіверт: Тобто, якщо я правильно розумію: обмін ударами у відповідь триватиме, можливо, по берегових системах КВІР і ракетних позиціях, здатних бити по цивільних суднах, принаймні до проміжних виборів у листопаді, а тоді, можливо, вже буде без жодних правил.

Ніл Фергюсон: А **іранці не припинять чіплятися до суден, які йдуть не їхнім маршрутом.**

Пригадайте:

— зараз через протоку є два шляхи - іранський і оманський бік.

Дехто вважає, що головний маршрут посередині замінований.

— Не знаю, чи це правда - отримати чітку відповідь справді важко, - але судна його уникають.

Тож мета Ірану зрозуміла.

Вони хочуть, щоб увесь рух ішов через їхній бік протоки: тоді можна почати нормалізацію і брати мито, і вони знають, що охочих заплатити вистачить, якщо ціна не буде надто високою.

— Саме ця нормалізація іранського контролю - головна причина, чому вони стріляють, а США намагаються цьому завадити.

Проблема в тому, що у Вашингтоні ніхто не запропонував цілісного плану, як керувати протокою після цього конфлікту.

Поки не з'явиться кращий міжнародний план на кшталт тієї компанії з управління Ормузькою протокою, яку ми пропонували, - з усіма регіональними державами й США як пайовиками,

— ситуація лишатиметься дуже нестабільною.

5. Гра для багатьох гравців, яку Захід читає неправильно

Рафаела Сіверт: Які країни, крім США, найкраще підходять для управління протокою? І чому статус-кво просто не збережеться сам собою - адже майже не важливо, чи є там насправді міни, доки Іран каже, що вони можуть бути? Страховики й судновласники все одно не ризикуватимуть.

Ніл Фергюсон: Пропозиція, яку ми зробили, зробила б усі держави довкола Перської затоки пайовиками компанії з управління Ормузькою протокою, яка займалася б протокою, включно з тралінням мін.

1) — США, як головна морська держава регіону, надавали б цю послугу, але фактично від імені компанії.

2) — Іранці мали б свою частку, але не контрольну.

Ми намагалися побудувати цю модель за зразками XIX століття, коли подібну домовленість уклали щодо Суецького каналу в Єгипті, а також оглядалися на чорноморські протоки, які тоді були великою точкою напруги.

Прикро, що це не пішло далі, але причина зрозуміла:

— серед держав Затоки немає єдності.

1) — Емірати повністю пристали до американсько-ізраїльської сторони проти Ірану, тоді як

2) — інші - зокрема саудівці, та й, звісно, катарці - обирають інший підхід і більше не покладаються на США.

Вони визнають, що доктрина Картера про американський контроль над регіоном мертва, а це означає, що регіонального консенсусу щодо подальших дій немає.

Саме цього не розуміє більшість американських і європейських медіа.

Це гра для багатьох гравців, а не просто США плюс Ізраїль проти Ірану.

Важливі всі ті різні держави, чиї доходи частково залежать від Ормузької протоки.

І оскільки вони не можуть домовитися, а Емірати з Саудівською Аравією взагалі «на ножах», ніхто не здатен запропонувати план, який прийняли б усі.

6. Туреччина, Ердоган і торг за F-35

Рафаела Сіверт: Перейдімо до Туреччини. Ті коментарі Трамп зробив саме на саміті в Анкарі: докоряв європейським союзникам, що вони стояли осторонь війни, називав іспанців безнадійними.

Але найважливішими для мене здалися стосунки США й Туреччини - оце приязне ставлення, яке начебто є в Трампа до Ердогана, - і те, що Туреччина хоче повернутися до програми F-35 після того, як її звідти виключили за купівлю російських систем. Що варто знати про ці стосунки і як сюди вписуються F-35?

Ніл Фергюсон: По-перше, пам'ятайте, що Туреччина - член НАТО, тож без неї насправді не обійтися, хоча вона явно переслідує власні регіональні інтереси і неодноразово дратувала США та інших союзників.

Ердоган - один із тих політичних довгожителів, авторитарних лідерів, яких президент Трамп поважає саме за їхню силу.

Тут не може йтися про ідеологічну спорідненість, бо Ердоган - ісламістський авторитарний лідер, який настільки довго домінує в турецькій політиці, що важко навіть згадати ім'я його попередника.

І він - один із тих, хто виграв від останніх потрясінь на Близькому Сході.

Його бачення завжди було десь між: не зовсім неоосманська політика - це було б перебільшенням, - але точно більша роль Туреччини в регіоні.

Видно, як це узгоджується з тим, що робить Саудівська Аравія. Сюди входить і ворожість до Ізраїлю - це частина того, як діє Ердоган.

Але США важко з ним розірвати стосунки з простої причини:

— американські позиції на всьому Близькому Сході тримаються на цілій мережі баз і зв'язків, що йдуть ще з початку холодної війни.

Навіть коли Ердоган дратує Вашингтон, обійтися без нього насправді не вдається.

Це частина перша.

Частина друга, як завжди у випадку зі США,

— скільки крутого озброєння дістанеться, і чи це найсучасніша техніка, чи щось другого сорту.

Американська зовнішня політика тримається на такому торзі вже понад пару поколінь, тож мене не дивує, що вашингтонські чиновники торгуються навколо доступу до F-35.

Це важіль впливу, який США мають над усіма своїми союзниками.

Те саме було й з Україною.

7. Тиха перемога України на саміті

Ніл Фергюсон: Мені здалося, що європейці здобули на саміті в Анкарі важливу перемогу - одразу з двох причин.

1) По-перше, Трамп насправді не чіпав головних гравців. Він причепився до Іспанії, а іспанський уряд, здається, не любить майже ніхто, і, звісно, знову згадав про Гренландію. Щоразу, коли президент Трамп заводить мову про Гренландію, знай: тебе відволікають від головної теми.

2) А головною темою була Україна - країна, яка зараз під безперервними російськими бомбардуваннями, де російські крилаті ракети б'ють по житлових кварталах, а в українців бракує засобів ППО, щоб їх збивати. Перехоплювачі в них, по суті, закінчилися. Це і було найважливіше питання саміту.

Те, що Трамп сказав, що Україна може будувати власні "Патріоти" за американською ліцензією, - це вагома перемога для президента Зеленського, навіть якщо це не означає, що "Патріоти" з'являться завтра. З огляду на швидкість, з якою розвивається українська оборонна промисловість, - вона ж навчилася будувати власні крилаті ракети, - я б не назвав неймовірним, що це стане реальністю за рік-два.

Порівняно з побоюваннями, які мав, скажімо, генеральний секретар НАТО Марк Рютте, - що через війну з Іраном станеться повний розкол між США та європейськими членами альянсу, - він, мабуть, із полегшенням дивиться на те, чим усе закінчилося.

Для Рютте і для всіх, хто хоче зберегти трансатлантичні відносини та забезпечити Україні підтримку, потрібну, щоб витримати ці бомбардування, саміт вийшов доволі вдалим.

8. Війна, що триває довше за Першу світову

Рафаела Сіверт: Останньою великою новиною була сварка між Джей Ді Венсом, Зеленським і Трампом в Овальному кабінеті. Тепер Трамп,

схоже, охочіше готовий давати Україні ці нові системи. Чому саме зараз, і що, на вашу думку, мають робити США? Війна триває вже чотири роки, і вона може тривати ще стільки ж.

Ніл Фергюсон: Насправді вона вже йде п'ятий рік. Війна, яку Росія розпочала в лютому 2022-го, вже триває довше за Першу світову - це вражає. Не думаю, що на початку хтось, включно зі мною, вважав це можливим. Більшість припускала, що росіяни швидко переможуть - так оцінювало і ЦРУ, і, здається, МІБ.

А коли росіяни провалили битву за Київ, усі подумали, що Путіну не вдалося скинути Зеленського і він піде на угоду.

Натомість він обрав війну на виснаження ціною колосальних людських і матеріальних втрат для Росії.

Жертви сягнули такого рівня, що за місяць росіяни втрачають майже стільки людей, скільки американців полягло за всю війну у В'єтнамі.

Приголомшливо, що російська воєнна машина здатна й далі просуватися - хай і не швидше за равлика - ціною таких жахливих втрат.

До того ж російська економіка під реальним тиском, і причина тут по-справжньому цікава:

— українці знайшли спосіб дронами й власними ракетами бити углиб російської енергетичної інфраструктури.

Ці удари вже не обмежуються глухою периферією чи легкодоступними цілями на кшталт Криму. Українці б'ють по цілях у Москві, у Санкт-Петербурзі, далеко за Уралом - у місцях, дістатися до яких ще кілька років тому здавалося неможливим.

9. М'ясорубка і війна, яка відмовляється закінчуватися

Ніл Фергюсон: **Тож тиск наростає з обох сторін.**

— Війна насправді загострилася саме тоді, коли ми всі обговорювали Ормузьку протоку.

Росіяни сильніше б'ють по українських містах, українці сильніше б'ють по Росії.

Лінія фронту й досі лишається найгротескнішою м'ясорубкою, де дрони вбивають людей із безжальною швидкістю, а середня тривалість життя російського новобранця вимірюється днями.

Це та війна, що досі шаленіє.

Проблема для посередників у тому, що 28 лютого їхню увагу відірвали від України й перенесли на Іран.

Між Росією та Україною намітився певний прогрес, хоча Зеленського й Путіна за одним столом ще не звели, і саме війна проти Ірану зірвала ці перемовини.

Вражає інше: попри втрати з обох сторін, до змістовних перемовин чи перемир'я ми, схоже, зовсім не наблизилися.

Путін просто не може визнати поразку.

— Він твердо налаштований забрати щонайменше весь Донбас, якого поки не контролює повністю, тож продовжуватиме воювати за нього величезною ціною людських життів - і лише тоді, можливо, з'явиться шанс на перемовини.

Але я не думаю, що українці готові змиритися з втратою Донбасу, бо *вони відчують, що повернули собі воєнну ініціативу завдяки своєму лідерству в дронівих технологіях.*

Тож маємо дві війни, які відмовляються закінчуватися:

- 1) — одна - між Росією та Україною, що йде вже п'ятий рік,
- 2) — друга - між США та Іраном. Схоже, цей конфлікт, разом із протистоянням Ізраїлю та "Хезболли", розтягнеться на все літо і, можливо, ще триватиме й після Дня праці у США.

10. Чого Китай навчається, спостерігаючи збоку

Рафаела Сіверт: Поки ці театри воєнних дій продовжують горіти, Китай сидить збоку і спостерігає. Пригадую доктрину Елбриджа Колбі ще з першого терміну Трампа - ідею, що США мають вийти з Близького Сходу, чи бодай перекинути ресурси, щоб зосередитися на виклику з боку Китаю. Ніхто не думав, що Україна досі вестиме наземну війну в Європі. Чого Китай вчиться з усього цього, особливо коли на кону Тайвань?

Ніл Фергюсон: *Тут варто дивитися на три речі.*

(1)

— По-перше, китайці бачать вигоду в тому, що США витрачають ресурси на конфлікт на кшталт іранського. США випустили по Ірану чимало високотехнологічної зброї, особливо на ранньому етапі операції *Epic Fury*, і це суттєво виснажило американські запаси ключових ракет і засобів протиракетної оборони. З погляду Пекіна це добре.

(2)

— Але водночас китайці розуміють, що американські військові лише набувають досвіду. Вони постійно воюють - а це те єдине, чого китайська армія жодного разу не робила, - і це проблема, якщо Пекін захоче ризикнути через Тайвань.

Саме тому Сі Цзіньпін чистить військове керівництво і намагається його перебудувати, а поки що зосереджується на тому, що називають сірою зоною.

(3)

— Замість погроз вторгненням чи блокадою він намагається утвердити китайський суверенітет над Тайванем - насамперед контроль над торгівлею.

Якщо Китай зможе стверджувати, що реально контролює, що завозять на Тайвань і що з нього вивозять, він переможе, не зробивши жодного пострілу. Тож війни за Тайвань на додачу до України та Ірану раптово не буде - це доволі малоймовірно, бо у військовому плані Китай просто ще не готовий вийти на велику сцену.

11. Спонсор обох воєн

Ніл Фергюсон: Друге: Китай підтримує в цих конфліктах і Росію, і Іран.

1) — Причина, з якої в Ірану досі так багато ракет, - у тому, що всі компоненти постачали китайці.

2) — Причина, з якої воєнна машина Путіна не зупиняється, - у тому, що китайці постачають російській армії значний обсяг товарів подвійного призначення, а тепер, як з'ясовується, і власне військового обладнання.

Тож у певному сенсі Китай - спонсор обох цих конфліктів, і він на боці авторитарних держав.

США насправді не критикували Китай за це так гостро, як могли б, бо президент Трамп прагне певної розрядки з Пекіном.

Це було зрозуміло ще до пекінського саміту, і особливо очевидним стало після того, як торік США програли торговельну війну з Китаєм.

Тож до цієї осі авторитарних держав США підходять із суперечливим настроєм.

Вони

1) — хочуть дати відсіч Ірану, хочуть зупинити війну між Росією та Україною, але

2) — не хочуть протистояти Китаю, який насправді і є справжнім спонсором обох цих воюючих держав.

12. Сигнал, що ховається в ціні на нафту

Ніл Фергюсон: І нарешті, справді важливий момент:

— економіка Китаю сповільнюється.

Саме через Китай ціна на нафту не сягнула 125 чи 150 доларів за барель на піку конфлікту - і це багато хто, включно зі мною, прогавив.

Китайці різко скоротили імпорт нафти під час війни між США та Іраном, і це, мабуть, і була головна причина, чому ціни не піднялися вище.

Це говорить нам дещо важливе про стан Китаю:

— внутрішній попит настільки слабкий, що їм доводиться нарощувати експорт саме через його млявість удома.

Попри видимість сили, економічно Китай не такий уже й сильний.

(4)

Звісно, варто згадати і про ШІ, бо сьогодні без цього жодна розмова не обходиться, - це, власне, і четвертий пункт.

Якщо підбити підсумок, найважливішою подією цього року у відносинах США та Китаю стала Mythos від Anthropic.

Поява надмоделі ШІ, здатної на масштабну кібератаку, з погляду Пекіна виявилася по-справжньому моторошною подією, з огляду на те, що Китай суттєво відстає від компаній переднього краю - Anthropic та OpenAI.

Це ще одна причина, чому Китаю варто бути обережним: там розуміють, що зрештою лідерство США за обчислювальними потужностями і складністю моделей означає й лідерство в кібервійні. Це одна з найнезвичайніших подій 2026 року, і почасти ми приділили забагато уваги економічним наслідкам ШІ й замало - стратегічним.

13. Як Пекін забере Тайвань, не зробивши жодного пострілу

Рафаела Сіверт: Поясніть це американській аудиторії. Які наслідки чогось меншого за повномасштабне вторгнення на Тайвань? Є грандіозні сценарії, де Китай іде на вторгнення, а тайванці самі підпалюють свої заводи з виробництва напівпровідників.

Але ваша позиція тонша: можливо, це їм зовсім не потрібно, і натомість вони можуть тиснути на внутрішню політику Тайваню. Чому важливо, чи контролюють вони імпорт і експорт Тайваню? Як це вдарить по звичайному американцю?

Ніл Фергюсон: Раджу книжку мого колеги з Greenmantle Айка Фреймана [*"Defending Taiwan"*](#), яка вийшла у квітні 2026, - вона добре показує, наскільки складною була б для китайської армії повномасштабна морська десантна операція на Тайвань.

— У них просто немає досвіду для операції, яка складніша навіть за висадку в Нормандії.

Морська блокада теж була б дуже ризикованою - це акт війни, який неодмінно викликав би відповідь США.

А от що вони можуть зробити

— це утвердити свій суверенітет над тайванською торгівлею.

Судна китайської берегової охорони можуть просто заявитися і сказати: це провінція Китаю, всі з цим начебто погодилися, тож відтепер торгівлю ведемо ми - збираємо мита на імпорт і контролюємо експорт.

США не могли б із цим змиритися, бо це дало б Китаю надзвичайну економічну владу.

Вони змогли б контролювати

— тайванський імпорт скрапленого природного газу (СПГ), могли б за бажання просто зупинити тайванську економіку, але головне

— могли б запровадити експортний контроль над напівпровідниками виробництва TSMC, найважливішого виробника найсучасніших чипів, від якого залежить увесь бум ШІ.

У цьому сенсі Тайванська протока економічно важить навіть більше за Ормузьку.

Так, 20 % світового постачання нафти - це велика справа, плюс СПГ і добрива, але на Тайванську протоку припадає 90 % графічних процесорів Nvidia - майже всі найпередовіші напівпровідники, які виробляють на тих заводах TSMC.

14. Дилема, якої Трампу не уникнути

Ніл Фергюсон: Давно кажуть, що у випадку війни або тайванці, або американці підірвуть ці заводи, аби вони не дісталися Китаю.

— Але подумайте про економічні наслідки: підірвавши заводи, ти водночас підриваєш і американський фондовий ринок.

Тож такий сценарій здається дедалі менш імовірним.

Китаю, мабуть, потрібно взяти Тайвань під контроль, не зробивши жодного пострілу, а тоді сказати світові:

— «ви ж не хочете, щоб заводи TSMC підірвали, а з нами все буде гаразд».

Ми теж не хочемо, щоб їх підривали, і не хочемо, щоб ASML припинила продавати Тайваню свої літографічні машини. Саме ми віримо у статус-кво.

Ми лише хочемо керувати політикою, бо це провінція Китаю.

Перед такою дилемою багато урядів або змиряться з тим, що Тайвань стане схожим на Гонконг - Китай керує політично, а економіка живе своїм життям, - або ризикнуть повномасштабною війною, у якій на ескалацію доведеться йти саме американцям.

З погляду Сі Цзіньпіна це оптимальний спосіб розіграти партію.

Ти створюєш ситуацію, схожу на юридичну війну (lawfare):

— ти просто утверджуєш контроль над "китайською" торгівлею.

Ти не йдеш на війну, ти дієш у межах міжнародного права - і чимало корпорацій просто змиряться. США тоді опиняться з відносно нечисленними союзниками, готовими на ескалацію, і все одно муситимуть щось робити - ймовірно, організувати повітряний чи морський коридор, щоб не дати Китаю повністю підпорядкувати Тайвань. Для Індо-Тихоокеанського командування це дуже ризиковане і складне завдання.

Тож саме так розвиватиметься тайванська криза - не у звичайній війні, не в блокаді, а в сірій зоні, де Китай утверджує свій суверенітет, а США доведеться вирішувати: боротися з цим чи відпустити ситуацію так само, як відпустили Гонконг, і сподіватися, що економічні наслідки будуть мінімальними.

Це буде величезна дилема, і, думаю, президенту Трампу доведеться зіткнутися з нею ще до того, як він залишить Білий дім.

Рафаела Сіверт: Нам доведеться запросити вас іще раз - для довшої розмови про Китай, ШІ і те, як ми опинилися у світі, де 90 відсотків найсучасніших напівпровідників зосереджені на острові, який Китай вважає своїм. Ніле Фергюсоне, дуже дякую, що були з нами.

Ніл Фергюсон: Дякую, Рафаело.

[Посилання](#)

№ 2.431

Интересно сравнить "антихрупкость" государственных институтов на примере уличных протестов во Франции и Украине

2026-07-21

Куц

Во Франции движение "желтых жилетов", не смотря на масштабность и агрессивность, так и не привело не то, что бы к смене власти, но даже не поспособствовало корректировке курса правящих политических элит.

Что означает лишь одно:

— общество в руках "профессионалов".

В том смысле, что

— европейское общество в целом погрузилось в один огромный симулякр под названием "представительная демократия".

Особенно ярко это проявляется на примере руководства Европейским Союзом.

Бодрийар уже давно писал о том, что представительная демократия в эру симуляции невозможна.

Бодрийар определял тождество марксизма и фрейдизма.

А фрейдистский Символ (желаемое) тождественен надстройке (Власти), но он реализуется исключительно в сфере гиперреальности.

А вот бессознательное тождественно производственным отношениям.

Работодатель и наемный работник - это копирование сексуальных отношений в паре "активный субъект - пассивный объект".

Выйти из симуляции можно только нажав на кнопку "Стоп", то есть выйдя за рамки "поля игры", покинув симулятивную реальность.

И найдя настоящую реальность.

Потому что принцип симуляции правит миром, когда знаки указывают на другие знаки, а не на вещи.

То есть нужно оказаться вне семантического поля знаков, преодолеть знаковую симулятивную систему, обрести принцип реальности вместо принципа симулятивности.

В этом контексте, ребята из Социального движения, которые протестуют под стенами КМДА против повышения стоимости услуг в городском транспорте, намного ближе к реальности, чем участники "картонного майдана".

Потому что они не хотят быть "пассивным объектом" и пытаются менять реальным мир, а не "реформировать симулякр".

Что реальней:

— проезд в метро за 30 гривен или Федоров в одежде шейха на огромном экране на фестивале Атлас в Киеве под ритмы диджея?

В отличие от Франции, институты в Украине очень хрупкие:

— их может напугать даже "картонный майдан".

Потому что

1) — институты у нас всегда являлись производной от силовой компоненты, но

- 2) — сама силовая компонента либо опиралась на
- внутреннюю олигархическую основу, либо, как сейчас,
 - на внешние "подпорки".

Поэтому,

— когда Майданы поддерживали либо олигархи, либо внешние акторы, силовая компонента "размягчалась", а вместе с ней и "институты".

Общество "картонного майдана" - это максимально эмансипированный от реальности социум, "переваренный" в "желудке" симуляции.

— Эти люди всерьез верят в то, что «в симулякре реальный человек в виде того или иного политика имеет какое-то отдельное от системы симуляции значение...»

Эмансипации знака и симулякру реальности можно противопоставить лишь

— Эмансипацию предмета/явления Жизни, то есть Новую реальность/вещественность/Новую витальность.

Например,

— социальное развитие и движение за реальные права.

Но для этого нужно нажать на кнопку "Стоп" и выйти из матрицы.

№ 2.432

США снимают ограничения с развития ядерного цикла в Саудовской Аравии

2026-07-22

Куш

То есть запрет на производство ядерного оружия отдельно не оговаривается.

Таким образом, саудиты будут разрабатывать не только мирный атом.

В ближайшем будущем у Саудовской Аравии может появиться ядерное оружие.

Но за всеми этими событиями стоит один непреложный факт: это фактически признание США вероятности появления ядерного оружия у Ирана.

Потому что ядерное оружие у саудов - это своеобразный балансир ядерному оружию Ирана.

Иначе данная модель не работает.

По сути, США расписались в невозможности остановить ядерную программу Ирана.

И в этом нет ничего удивительного.

— В первую каденцию Трампа США расписались в невозможности остановить ядерную программу КНДР.

Южная Корея как ключевой союзник США в Азии была в шоке, как сейчас в шоке Израиль, ключевой союзник Америки на Ближнем Востоке (и вообще, идеальный союзник по критериям Трампа).

Но эти "шоки" ничего не меняют:

— уничтожить ядерную программу КНДР и Ирана без смены тамошних политических режимов, невозможно.

— А сменить политический режим невозможно без сухопутной операции, так как воздушные удары делают такие режимы лишь радикальнее.

А к большим сухопутным операциям США уже не готовы - разве что их сдуру атакует Иран или КНДР на "канонической территории".

Вообще на локациях вблизи Ближнего Востока появляется ядерный квинтет:

- у Израиля и Пакистана такое оружие уже есть;
- у Ирана может появиться в ближайшее время;
- у Турции и Саудовской Аравии - в недалеком будущем.

Добавим еще Индию, но это более глобальная история.

Это делает четырехугольник "Турция-Ближний Восток- Центральная Азия-Южная Азия" не просто вероятной локацией будущей глобальной мир-системной войны, но и вообще,

— локацией первой войны с возможным применением ядерного оружия, так как такой вид массового поражения будет у тюрок, шиитов, суннитов, арабов (тут берем этноним, а не крнфесионим), индийцев, израильтян.

А локальная мир-система очень ограничена по ресурсам развития.

Более в широком контексте, в рамках децецентричного мира, можем констатировать:

- 1) - каждому глобальному кластеру будет соответствовать военный блок;
- 2) - ядром регионального кластера и соответствующего военного блока будет государство - обладатель ядерного оружия.

Региональное лидерство без создания ядерного оружия становится невозможным.

— Это значит, что в перспективе ядерное оружие может появиться у таких стран как Польша или Индонезия.

— Япония и Германия - в ловушке демилитаризации и денуклеаризации.

Это формирует парадокс этих двух стран:

— входя в пятерку крупнейших экономик мира, они не могут создать свои центроориентированные кластеры, а их безопасность обеспечивает либо

- 1) коллективная система защиты, либо 2) персонально США.

№ 2.433

Алексей Куш

11 мин. · 🌐

2026.07.22 ...

А теперь оценим масштаб **информационного симулякра**.

Проанализируйте **информационную повестку** за последние два месяца: **активно формировалась идеологема** некоего **позитивного сдвига**, точки **перелома** к системному **улучшению ситуации**.

Вот только масштаб "совершенно неожиданных" **кадровых изменений** по всем ключевых позициям соответствует параметрам **кризиса**.

Во всяком случае, такие кадровые трансформации происходят исключительно по причине **кризиса**. Так говорит теория.

Потому что на практике, **если наблюдалась исключительно положительная динамика, то такие ценные кадры в отставку не отправляют**. Отставки тогда просто лишены смысла.

№ 2.434

Алексей Куц

2 ч. · 🌐

2026-07-22

Необходимо пару слов сказать о постоянных **призывах** в Украине **горожан ехать в села накануне зимы.**

В контексте механики подсознания, тут есть нечто архаическое, вроде инстинктивного движения.

Но вот в реальности исход горожан в села (если он состоится), приведет к катастрофе и села, и горожан.

Сельская инфраструктура не рассчитана на деурбанизацию, которая охватит миллионы людей.

В истории уже был случай массового переселения горожан в деревни - в **Камбодже** во времена **красных кхмеров.**

Закончилось все гибелью миллионов горожан. И не только от репрессий, но и от болезней и т.д.

Потому во время **Второй мировой** жителей городов вывозили не в села, а в другие города, минимум, в небольшие городки и поселки.

Тот, кто пишет о переселении миллионов людей в села - или неадекват или просто не знает о чем говорит.

Что не отменяет индивидуальную практику переселения к родственникам, на дачу и т.д.

Но миллионы пенсионеров из городов переселять некуда, за редким исключением, когда у людей есть своя "база".

Так что **альтернативы усилению устойчивости городов во время войны нет.**

И снять ответственность за **провал в подготовке к зиме** призывом ехать в села, не получится. **показать меньше**

№ 2.435

Volodymyr Zolotorov

34 мин. · 🌐

2026-07-23

Когда меня "учили военному делу настоящим образом" в учебниках писали, что **победа** достигается **"нанесением противнику политически неприемлемого ущерба"**. Я хорошо запомнил эту формулу и, насколько я знаю, с тех пор она не изменилась. "Политически неприемлемый" означает, что если вражеское начальство будет продолжать войну, оно потеряет самое дорогое, что у него есть - политическую власть. То есть, если хочешь победить в войне, ты должен решить две задачи. Первая и главная - понять, в чем состоит "политическая неприемлемость" для твоего врага. Вторая - поняв это, добиться появления такой "неприемлемости".

Особенно это важно для более слабой стороны, и как правило, это жертва, а не агрессор.

Эта формула победы делает ясной одну простую вещь - **"армия"** и **"поле боя"** - **не самое главное в войне**. Все зависит от вашего понимания того, с кем вы имеете дело и что означает для него **"политическая неприемлемость"**. Может быть вам нужно унижить его армию. Может быть вам нужно ликвидировать бенефициаров войны. А может вы вообще сможете победить не сделав ни одного выстрела. "Любимая ваза императора разбилась, император был опозорен и отрекся от престола. Война прекратилась".

Думаю, дальше продолжать нет особого смысла, ибо очевидно, что в нашей войне, судя по политике украинского и западного начальства в отношении России, Путина и русских, **никто не собирается побеждать. Собираются вечно наслаждаться процессом.** Показать меньше

№ 2.436

Dubinsky.pro

8 мин. · 🌐

2026-07-26

...

За кадром остался еще один **бенефициар картонных протестов** - **Левочкин**.

Напомню, что **теневой лидер ОПЗЖ** финансирует политтехнологов Царенко и Березенко, офис которых находится в БЦ "Парус", оформленном на Криппу - политтехнологи эти занимаются имиджем и продвижением **Федорова**.

Левочкин - составляющая **клана Кучмы-Пинчука-Сороса**, который всегда умело вкладывается в претендентов на президентство.

№ 2.437

ЛІГА.Бізнес · **Подписаться** 2026-07-25... X
1 день ·

Кабінет міністрів провів реорганізацію міністерств та створив **чотири нові структури**. **Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства** тепер має назву **Міністерство економіки та довкілля**, а окремо відновили **Міністерство аграрної політики та продовольства**.

Міністерство розвитку громад та територій перейменували на **Міністерство з відновлення, інфраструктури та транспорту** України. Додатково створили **Міністерство у справах громад, територій та внутрішньо переміщених осіб**.

Олександр **Кравченко** очолив економіку та довкілля, Тарас **Висоцький** — агрополітику, Микола **Калашник** — відновлення, інфраструктуру й транспорт, Віталій **Безгін** — міністерство у справах громад, територій та ВПО.

№ 2.438

Тем временем, **война в Иране** продолжается, а вместе с ней и подпитка военной машины Путина. При этом, с высокой вероятностью, иранцы будут стараться продлить эту войну до ноября, когда состоится **выборы в Конгресс США**, чтобы усилить давление на Трампа. В этих условиях сделка РФ-США возможна только на условиях, которые будут ближе к кремлевским, потому что Путину спешить некуда. При этом, ряд иностранных аналитических центров рассматривают вероятность такой сделки, как выше среднего, в первую очередь, потому что знают любовь Трампа к нестандартным ходам.

Параллельно, **в Украине соросята и "партия войны"** пытаются перехватить контроль над управлением армией, чтобы эту сделку саботировать изнутри. Если Зеленский под давлением Трампа согласится вывести войска из Донбасса (это не нулевая вероятность, хоть и низкая), то армия под новым соросятским руководством может выступить против. Или, как минимум, демонстрировать такие настроения, чтобы даже не допустить мысли о сделке.

Также не стоит забывать о том, что **если война на Ближнем Востоке** станет полномасштабной, то предметом договоренностей США-РФ станет и **соблюдение нейтралитета - РФ в Иране, США в Украине.**

№ 2.439

Ситуация на Аравийском полуострове постепенно сваливается в формат сухопутной войны, которая может

разгореться между йеменскими хуситами и Саудовской Аравией

2026-07-27

Куш

Именно это столкновение рискует стать отправной точкой большой региональной войны.

Также близко столкновение сирийский войск Джулани с Хезболлой в Ливане и шиитским ополчением на юге Ирака.

Следим за ключевым событием в регионе:

3 августа в Кербеле пройдет День Арбаин - в память о сороковом дне после гибели, а в понимании шиитов, мученичества имама Хусейна (внука пророка Мухаммеда и сына четвертого праведного халифа Али и Фатимы), который вместе с 72 сподвижниками пал в битве с армией омейядского халифа Язида.

Значение числа 40 подтверждено пророком Мухаммедом:

— «В Судный день среди моего народа Бог сочтет добродетельным человеком любого, кто выучит сорок хадисов».

Мусульмане верят, что между распятием Иисуса, сына Марии, и его вознесением прошло 40 дней.

Фатима, дочь пророка Мухаммеда, оплакивала смерть своего отца в течение 40 дней.

Арбаин является самым массовым мирным собранием людей в мире.

Его посещают и христиане-несториане, и зороастрийцы.

Али и Хусейн пали от рук халифатских режимов, как сейчас бы сказали, суннитских (Али был убит в мечете Куфы наемными убийцами). Это была первая фитна

— то есть междоусобие между мусульманами.

Нынешние события - это тоже своеобразная фитна, когда сунниты и шииты оказались на грани полномасштабной войны.

— А как говорит Коран, фитна - это грех, страшнее убийства. Фитна - это усобица между мусульманами, от которой выигрывают "неверные".

Во время нынешнего Арбаина может собраться 15 млн человек и он происходит на фоне обострения войны в Персидском заливе.

Есть вероятность, что нынешний Арбаин станет отправной точкой новой фитны в мусульманском мире.

Что может произойти?

- 1) — Например, объявление Муджтабы Хаменеи "скрытым имамом" или Махди.
- 2) — Или объявление "священной войны" шиитского мира против США и Израиля.
- 3) — Или объявление о начале похода шиитов за овладение Святыми Местами: Меккой и Мединой.
- 4) — Может произойти приравнивание королевских монархий Залива к "власти Язида".

Конечно, все это пока гипотезы.

Все может завершиться как и в прежние года - то есть ничем.

Но сейчас в Кербеле будет до 25 миллионов наэлектризованных идеологией людей.

Фактор войны - это та спичка, которая рискует взорвать регион.

№ 2.440

Світовий банк опублікував вражаючі дані щодо соціальної динаміки в Україні

2026-07-23

Куш

Частина з цих цифр ще не відображена в офіційних рейтингах, наприклад в таблицях індексу Джині (де досі показники на рівні 0,25).

Нагадаю, індекс Джині демонструє показник нерівності в тій чи іншій країні: 0 - абсолютна рівність, 1 - абсолютна нерівність.

Довгий час в Україні цей показник був досить оптимальним і знаходився на рівні 0,25.

Зараз Світовий банк опублікував нову оцінку і збільшив індекс Джині з 0,25 до 0,5 (в загальних таблицях ще старі дані), що свідчить про

— різке зростання нерівності в Україні під час війни, що є катастрофічним сигналом для влади - насувається соціальна буря.

Нерівність не має так шалено зростати під час війни, бо війна - це період солідаризації суспільства, а не розшарування на "шляхту та холопів".

Основні тези щодо України:

"Рівень бідності та нерівності залишається високим

Україна продовжує стикатися з високим рівнем бідності та зростанням нерівності на четвертому році повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

Орієнтовний попередній рівень бідності на 2025 рік становить 36,9%, залишаючись на тому ж рівні, що й у 2024 році (37,0%) і значно вищим, ніж до 2022 року.

Нерівність доходів посилилася: коефіцієнт Джині зріс з 0,41 у 2023 році до 0,50 у 2025 році, що відображає збільшення розриву між найбіднішими та найбагатшими домогосподарствами.

Основною причиною зростання нерівності є нерівномірне зниження трудових доходів, при цьому більші втрати зосереджені серед тих, хто перебуває на нижчому щаблі розподілу доходів.

Зниження пенсій у реальному вираженні, яке більше торкнулося бідніших домогосподарств, ще більше спричинило зростання нерівності між 2024 та 2025 роками.

Кількість вразливих груп населення збільшується.

Близько чверті домогосподарств зараз включають принаймні одного члена родини, який є внутрішньо переміщеною особою (ВПО), ветераном або особою з інвалідністю внаслідок повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

9,2% домогосподарств мають принаймні одного члена домогосподарства з інвалідністю через травми, пов'язані з поточними обставинами.

9,4% респондентів опитування «Дослухаючись до громадян України» повідомили, що у їхніх домогосподарствах є хоча б один ветеран.

Протиріччя на ринку праці та невідповідність навичок зберігаються.

Незважаючи на високий попит на робочу силу в деяких секторах, безробіття дещо зросло: 13,1% дорослого населення працездатного віку повідомили про втрату роботи у 2025 році порівняно з 11,5% у 2023 році.

Вразливі групи стикаються з більшими бар'єрами на ринку праці, а невідповідність навичок посилює протиріччя на ринку праці.

.....

Заробітна плата швидко зростає у висококваліфікованих секторах, таких як ІТ, фінанси та оборона, тоді як низькокваліфіковані працівники та вразливі групи населення відчувають стагнацію або зниження доходів.

У 2025 році, серед найбільш бідних родин (найнижчі 20% домогосподарств), доходи від працевлаштування отримували 35% домогосподарств.

На противагу цьому, понад 90% домогосподарств із найбагатших 20% продовжують отримувати дохід від праці.

На ринку праці необхідні інвестиції в галузь догляду за дитиною, а також цільові програми для подолання постійних гендерних розривів та підтримки зростання робочих місць для вразливих груп населення.

Поглиблюються регіональні та місцеві нерівності

Населення і економіка змістилися на захід.

Протягом 2023–2025 років найвищі показники доходів домогосподарств за заробітною платою знаходяться у західних областях та місті Києві.

Натомість області з активними бойовими діями повідомляють про вищі ризики для продовольчої безпеки та втрати активів.

Майже половина домогосподарств у цільових регіонах повідомляють про пошкодження своїх будинків або активів, порівняно з лише 7% на заході країни.

Цілеспрямована регіональна політика на ринку праці та географічна пріоретизація матимуть вирішальне значення в нинішніх умовах в Україні.

Соціальна підтримка та державні послуги залишаються важливими

Дедалі більша частка домогосподарств, особливо серед найбільш бідних, покладається на державні трансферти та пенсії.

У III кварталі 2025 року 72% домогосподарств із вразливими членами родин отримали державні виплати, порівняно з 60% інших домогосподарств.

Перебої з водопостачанням та електроенергією залишаються поширеним явищем.

17,6% домогосподарств повідомили про проблеми з водопостачанням за останні 30 днів у III кварталі 2025 року.

Доступ до ліків та медичної допомоги ускладнюється для вразливих домогосподарств.

У III кварталі 2025 року третина домогосподарств із вразливими представниками сплачували за отримані медичні послуги зі своєї кишені, порівняно з лише чвертю домогосподарств без жодного вразливого члена.

Цільова підтримка та гнучкі системи соціального захисту залишаються критично важливими інструментами політики в Україні в нинішніх умовах.

Суспільні настрої та пріоритети політики

Існує широка громадська підтримка заходів з надання допомоги вразливим верствам населення, особливо ветеранам та їхнім сім'ям.

Оціночні показники бідності Світового банку базуються на мікромоделюванні з використанням опитувань про умови життя домогосподарств 2020 року (HLCS) та опитувань Listening to Ukraine 2023/24/25.

У 2025 році Світовий банк оцінює попередній рівень бідності в 36,9 відсотка.

У попередній оцінці бідності на 2025 рік використовується середній фактичний мінімальний поріг у розмірі 8 312 грн".

Які висновки можна зробити з цієї аналітики Світового банку?

По-перше, стандартизована та уніфікована соціальна політика вже не підходить для застосування в нинішній умовах.

Ми більше не маємо "гомогенної української соціальної моделі".

Внаслідок війни, ми отримали кілька таких "соціальних українських моделей". Кілька реальностей, кілька світів.

Рівні соціального добробуту на прифронтових територіях та на умовно тилових, відрізняються кардинально.

А пенсії уніфіковані, тобто однакові, що в Закарпатті, що на Харківщині.

Потреба сімей з ветеранами, інвалідами, ВПО у соціальній підтримці держави, набагато сильніша, ніж в сім'ях, які не зазнали такого негативного впливу війни.

Ринок праці неоднорідний.

Величезні розриви шансів на працевлаштування між ВПЛ та місцевими мешканцями тилкових територій, між мешканцями прифронтових областей та тилкових.

В умовах війни критично зростає потреба сімей з дітьми у державній підтримці.

Треба розробляти диверсифіковані та структуровані за рівнем ризиків соціальні моделі.

Попередній Уряд цим абсолютно не займався.

Тож, це завдання нового Уряду, бо **ситуація складається справді критична.**

№ 2.441

Почему "Дія" Федорова не стала трамплином для цифрового скачка Украины?

2026-07-27

Куш

Как показывает опыт стран, где таковой цифровой скачок произошел, для его формирования нужно два базовых условия:

- 1) — развитие цифровой инфраструктуры по всей стране и
- 2) — технологическая гомогенность пользователей и генераторов цифровых услуг.

Гомогенность (от греч. *homos* — равный и *genos* — род) — это **однородность, свойство объектов или систем, которые имеют одинаковый состав, структуру или свойства по всему объему**.

Это понятие применяется в самых разных дисциплинах:

- **В физике и химии:** гомогенная система состоит из одной фазы (например, смесь спирта с водой) без видимых границ раздела.
- **В статистике и социологии:** указывает на выборку или общество, члены которых обладают высокой степенью сходства по изучаемым признакам.
- **В психологии:** «эффект гомогенности аутгруппы» описывает склонность людей считать представителей чужих групп одинаковыми, а членов своей — уникальными. Loginom Wiki +3

То есть нужно развивать системы связи и интернета по всей стране, включая и отдаленные районы, а не только большие города.

Обучение населения цифровой грамотности и стимулы для технической модернизации цифровых девайсов населения.

- цифровой продукт должен быть интегрирован в систему "народного инвестирования" и финансовых транзакций.

Например, возьмем опыт Камбоджи.

Страна не только делает ставку на легкую промышленность, но и на централизованное развитие высокотехнологичного сектора экономики, в том числе и на скачок финансовой экосистемы.

В 2020 году совместно с японской Soramitsu в Камбодже была создана платежная система Bakong.

Оборот транзакций за период 2020-2025 - 1,5 трлн долларов.

В 2025 году Всемирный банк присудил Камбодже первое место в рейтинге стран АСЕАН в номинации "Финансовые услуги".

Финансовая эко-система стала цифровой инфраструктурной базой для формирования инвестпланов по производству в стране чипов и полупроводников с использованием таких организационных структур как СЭЗ, технологические парки с участием японских и южнокорейских компаний.

То есть, цифровой скачок дает импульс к развитию нового финтеха и созданию экосистемы высокой добавочной стоимости.

— Конечно, права в Діе и цифровой учет мобресурса - это тоже цифровая инфраструктура.

Но вот только отправной точкой для создания цифровой площадки "народного инвестирования" и свободных финансовых транзакций, такая Дія не стала.

Поэтому и влияние на экономику и поток инвестиций был почти нулевой еще до войны.

№ 2.442

В контексте Мир-Системных противостояний, мы становимся свидетелями того, как происходит историческая эволюция двух войн: российско-украинской и ближневосточной

2026-07-27

Куш

Вначале их связывала скрытая механика, формируемая глобальными игроками.

— Потом общий волновой эффект, когда флуктуации на одном фронтире передавались на другой и наоборот.

Сейчас происходит финальная стадия эволюции двух войн:

1) — слияние их в единую мир-системную войну, когда каждая в отдельности - это фронт, то есть, часть целого.

На подходе третий фронт:

2) — либо в Центральной Азии, либо в Индо-Тихоокеанском регионе.

"Слияние двух войн" означает теперь общность механизмов их продления или завершения.

1) Драйвер или цель продления:

— ослабление мир-системного противника.

2) Драйвер или цель завершения - закрепление результатов.

То есть война

— **продовжується поки вона ослаблює суперника і завершується, коли є заінтересованність в фіксації результатів.**

Вообще, "Эпоха воюющих царств" или мир-системных войн - до 2040-х годов.

Поосто эти войны будут вестись не на одной локации, а на разных, с периодическими паузами и заморозками.

— Часть стран будет держаться подальше от этих процессов - они станут "ковчегами", как, например, Испания (хотя эта страна и является членом ЕС и НАТО).

Чем отличается формат Мир-системной войны от Мировой войны?

1) — В Мир-системной войне ключевые противники (сейчас это США и Китай) не воюют между собой и продолжают мир-системное сотрудничество, а

2) — в Мировой - нет.

№ 2.443

Чого чекати від оновленого Меморандуму з МВФ

2026-07-28

Черкашин

Що Україна обіцяла по податках (головне)

I. Замість військового збору 5% «податок на відновлення» для збереження доходів бюджету, ніякого **зниження податкового тиску на зарплати не буде і після війни.**

II. Прогнози макроекономічних показників, передбачені Програмою з МВФ, стають обов'язковими для бюджетних декларацій та Законів про бюджет,

— **ознака недовіри та крок до втрати фіскальної незалежності.**

III. В сфері податків панує ідеологія тиску (не відновлення чи розвитку), бо

— **Стратегічна мета - збільшити надходження до бюджету + Поточна мета – розширити базу оподаткування.**

IV. ПДВ для ФОПів є невідворотнім

— і набере чинності з 1 січня 2028 року, поріг реєстрації платником ПДВ буде збільшено, але не більше ліміту за Директивою ЄС 112 (інтрига наскільки 20, 80 або 100 тис євро).

V. Велике утискання спрощеної системи оподаткування буде продовжено,

— податковий тиск зросте на 0,1% ВВП (в умовах прогнозу-2027 рік це +11,53 млрд грн податків з малого бізнесу):

(1) оперативні заходи

1) - запобіжник схеми «ФОП замість найму» - запровадження 8-мі ознак трудових відносин (відкликаний проект Трудового кодексу № 14386 від 15.01.26);

2) - подання законопроектів (кінець грудня 2026) з:

(i) обмеження практики штучного розділення компаній;

(ii) заборона повернення компаній на ССО після переходу на загальну систему;

(iii) обмежити використання ССО для надання послуг нинішнім або колишнім роботодавцям

(2) хрестові походи 2027 року

(i) виключення певних видів діяльності з другої групи єдиного податку та переведення таких платників податків до третьої групи;

(ii) збільшення ставок єдиного податку (до 10%) для суб'єктів третьої групи, які займаються наданням послуг.

VI. Ритуальні танці з зниження обурення громадян і бізнесу:

(1) Спрощення звітування щодо ПДВ:

— попереднє заповнення декларацій (до кінця 2026) та податкових накладних на основі даних з касових апаратів (1 квартал 2027) для малих компаній; перегляд форм декларацій, щоб спростити звітність для всіх платників ПДВ (за нагодою);

(2) ПДВ-послаблення:

— підняття граничної суми (з 100 000 грн до 1 000 000) для призначення позапланової перевірки на підставі заявки на відшкодування ПДВ або від'ємного зобов'язання (структурний маяк, кінець серпня 2026 року); перегляд критеріїв для блокування податкових накладних (СМКОР),

КМУ видасть оновлену постанову № 1165 до кінця грудня 2026; пілотні ПДВ-проекти: оцінка ризиків недотримання вимог (заниження обсягів продажів з метою уникнення реєстрації як платника ПДВ + зосередження уваги на платниках, оборот яких наближається до порогових значень для ПДВ та спрощеної системи). При цьому будуть запроваджені так звані «паралельні перевірки ДМС та ДПС» (чорні сотні повертаються);

(3) «Довіра понад усе»:

— протягом 2027 року Мінфін реалізує Концепцію та План дій з підвищення ефективності, справедливості та авторитету податкового контролю!

(4) Додаткові «соціальні» зобов'язання влади у 2026 році (ДПС щомісяця звітуватиме):

- 85% зупинених податкових накладних, щодо яких подано підтверджуючі документи, будуть зареєстровані протягом п'яти днів;
- зменшення кількості судових оскаржень щодо блокування податкових накладних + зменшити кількість судових рішень, що скасовують рішення податкової служби;
- зменшення кількості програних судових спорів (наразі 60% справ вирішуються на користь ДПС);
- 100% судових рішень на користь платників будуть виконуватись без затримок протягом трьох днів з моменту набрання ними чинності.

В цілому, перший перегляд Програми відбувся, але завершився:

(А) жовтою картою для України;

(Б) хаотично збільшеними зобов'язаннями, зокрема популістичними (щодо довіри) та каральними (щодо недружнього утискання спрощеної системи);

(В) посиленням контролю з боку МВФ.

Звичайна економіка виживання.

№ 2.444

Якщо порівнювати структуру економіки України довоєнного 2021 року з показниками 2025–2026 років, вирисовується тривожна картина

2026-07-28

Белінський

На перший погляд, реальний ВВП країни відновився приблизно до 78–79% від довоєнного рівня. Тобто втрати дуже великі.

Ще більше печально що саме ключові сектори, які до війни формували базовий ВВП, експортну виручку та основний обсяг виробництва, за останні роки суттєво втратили в обсягах.

Добувна промисловість і металургія просіли на 60–65% через втрату великих промислових об'єктів, розрив виробничих ланцюгів і дороге логістичне плече, що скоротило випуск більше ніж у два з половиною рази (мінус 6,56 млрд доларів у загальному ВВП).

Сільське господарство впало на 30–35% внаслідок втрати та замінування близько 20% посівних площ і руйнування систем зрошення, через що фізичний збір зернових і олійних знизився з рекордних 106 млн тонн у 2021 році до приблизно 70 млн тонн, забравши з ВВП ще 6,78 млрд доларів.

Цивільна переробна промисловість втратила 35–40% через дефіцит електроенергії та звуження ринків, а транспорт і складське господарство просіли на 30–35% через зупинку цивільної авіації та блокування частини морських портів.

На тлі такого масштабного просідання реального сектору будівельна галузь виглядає дивною статистичною аномалією.

У річному вимірі в зіставних цінах її внесок у ВВП скоротився усього на 7% (з 4,94 млрд доларів у 2021 році до 4,54 млрд у 2025 році). Але найдивовижніше відбувається в окремих періодах.

Зокрема, у першому кварталі 2026 року, на тлі зимових морозів, системних обстрілів та критичних відключень електроенергії, галузь будівництва показала реальне зростання на 8–12% до аналогічного періоду минулого року.

У зимовий період, коли цивільне будівництво традиційно завмирає, два його ключові класичні сегменти фактично обвалилися порівняно з довоєнним рівнем.

Житлове будівництво просіло на 50–55%, адже річне введення житла скоротилося з 11,4 млн квадратних метрів у 2021 році до 5,2–5,5 млн.

Капітальне будівництво цивільних доріг упало на 65–70%, оскільки кошториси Дорожнього фонду перенаправили на оборону.

Якщо до війни державне будівництво супроводжувалося потужною медійною кампанією під прапорами Великого будівництва, то

— сьогодні нове «велике будівництво» відбувається в повній тиші, адже гроші, а особливо спеціальні військові об'єкти, люблять тишу.

Проте виникає питання:

— якщо прямі класичні видатки бюджету на цивільні дороги просіли, а загальний ВВП будівництва залишається на високому рівні у 4,5 млрд доларів, то

— 1) куди насправді ідуть ці гроші та 2) хто малює цю статистику?

Аналіз показує, що суми просто розпорошили за кількома новими напрямками, де відсутній публічний контроль.

(1)

Міністерство оборони та військово-цивільні адміністрації стали основним «будівельним майданчиком».

— Саме силовий сектор сьогодні забезпечує «статистичне зростання» ВВП у будівництві.

Закуповуючи за документами деревину, бетонні блоки, сітки, будуючи бліндажі, капоніри, окопи та фортифікаційні лінії, Міністерство оборони показує мільярдні видатки. У бюджетній класифікації це часто проходить як закупівля матеріальних засобів для ЗСУ, але Держстат у розрахунку ВВП фіксує це як реальну виконану будівельну роботу. Що відбувається на цих

закритих об'єктах насправді та як списуються ці матеріали під грифом «таємно», ніхто точно не знає.

(2)

Міністерство енергетики, Агентство відновлення та енергетичні монополії також не пасуть задніх в освоєнні бюджетних коштів.

— Вони «будують захисні куполи, бетонні укриття трьох рівнів для трансформаторів та електростанцій», а також «відновлюють» гідротехнічні споруди та магістральні водогони.

Це мільярдні підряди з високою вартістю залізобетону, які також залишаються поза класичним публічним контролем.

(3)

Третій напрямок це **прямі кредити** та **гранти** міжнародних фінансових організацій (Світовий банк, ЄБРР, спецфонди ЄС).

— Ці кошти надходять в Україну через цільові бюджетні програми та спецрахунки на відбудову мостів, критичних коридорів та мереж. Вони не завжди відображаються у звичайній статті капітального будівництва Мінфіну, але освоєються українськими підрядниками, роздмухуючи валові показники галузі.

Нам показували мільярдні кошториси, запевняючи, що енергетика та оборонні рубежі під надійним бетонним захистом.

Проте зима знову продемонструвала реальний стан справ:

1) — критичні відключення світла, каскадні аварії та пошкодження підстанцій показали, що

2) — реальна ефективність закритих будівельних підрядів виявилася значно нижчою за заявлені звіти.

Досвід цивільного будівництва державою показує одне і те саме:

— інфраструктурні об'єкти та дороги, у які раніше вкладалися мільярдні ресурси, цієї весни продемонстрували **вкрай низьку якість** і зносилися разом із зійшовшим снігом або балістикою.

Війна, на жаль, так і не змінила базових підходів до державної системи.

Будівництво залишається одним із головних джерел «освоєння» коштів державного бюджету, де секретність та терміновість лише спрощують прикриття неефективності.

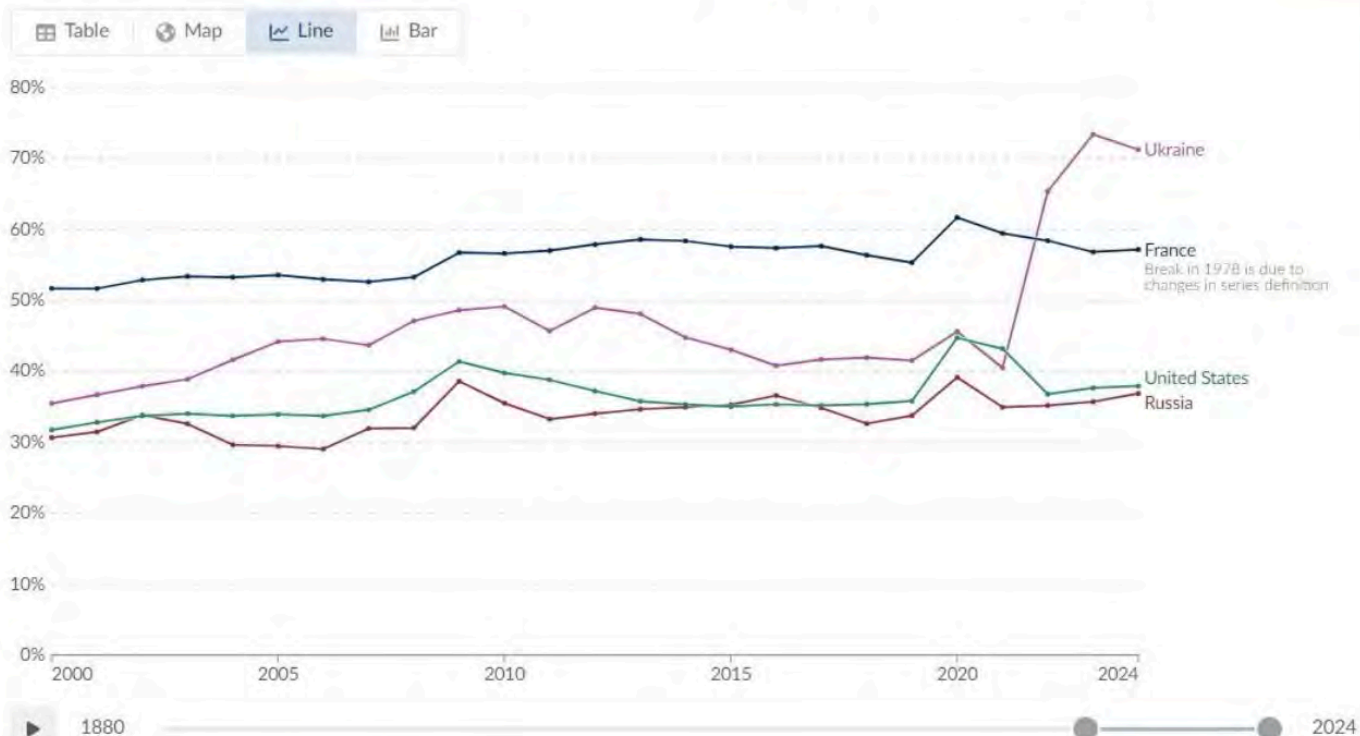
І поки такі підходи залишаються незмінними, мільярдні витрати на папері так і не перетворяться на реальну безпеку та якісні зміни, які б реально покращували життя всіх громадян а не лише окремих.

№ 2.445

Government spending as share of GDP, 2000 to 2024

Our World
in Data

Total government spending, shown as a share of gross domestic product (GDP). It includes interest paid on government debt.

Data source: International Monetary Fund (2025) – [Learn more about this data](#)

OurWorldinData.org/government-spending | CC BY

Note: Data for general government (includes central, state, and local governments and social security funds) is used when available. When not, data refers to central government.

Милин Дмитрий

2 ч. · 🌐

2026-07-28

Есть еще один глупый тезис проукраинской пропаганды, что РФ развалится, как СССР. Некоторые даже все эти 4,5 года войны ждут краха России наподобие краха СССР в 1991 году.

Однако "наша поганая реальность" (тм) данная нам в объективных экономических данных такова, что в России капиталистическая экономика с долей государства в 36,9%, ниже, чем в США (37,9%), а вот Украина это сильно ухудшенная версия "совка" с долей госрасходов в ВВП в 71,3% (у СССР было 50,6%).

Честно говоря, в 2022-м году я тоже считал (с учетом качества путинских управленцев), что мы придем к карточкам на еду уже в 2023-м году. Тогда еще обсуждали будет ли в России "Госплан 2.0" или "НЭП 2.0" и угрожали "мобилизационной экономикой" (правда слабо себе представляя, что это такое).

Прошло 4,5 года войны, длящейся дольше ВОВ, а никакого нормирования продовольствия в стране и близко нет! Россия ведет войну тратя скромные 7,5% от ВВП на военные нужды, меньше чем у Израиля (7,8%) и Украины (40%).

Никакой мобилизационной экономики нет, а есть рыночная капиталистическая экономика, которая справилась с беспрецедентными санкциями и выдала рост душевого ВВП за годы войны в 12% с ростом реальной зарплаты на 25% с 2019 года (по данным The Economist)! Показать меньше

Почитайте краще текст [Mariya Babenko](#) про декларацію Сергія Корецького. Виявляється, якщо він погодиться очолити Кабмін, то втратить у зарплаті десь у 17 разів.

Корецький сьогодні є **одним із найдорожчих топменеджерів державного сектору України**. Масштаб його винагороди вражає навіть на тлі виплат, які отримують керівники найбільших приватних компаній, чії доходи сягають \$10-20 тис. на місяць за оцінками HR-експертів.

Загалом за **2025 рік** у нафтогазовому держсекторі потенційний прем'єр офіційно отримав понад 28,6 млн грн (близько **\$700 тис.**).

Плюс по 6 тис грн як директор ОСББ.

І по **годинниках:**

Подружжя **Корецьких** задекларувало **10 елітних годинників на двох**. Сергій Корецький має сталевий Patek Philippe Nautilus, Rolex Cosmograph Daytona, два Ulysse Nardin, Breguet та OPUS. Його дружина також має сталевий Patek Philippe Nautilus, два Rolex Daytona (один із рожевого золота, інший — із жовтого золота та сталі з діамантами) та титановий Hublot.

2. Доходи, у тому числі подарунки

ДАТА ОТРИМАННЯ ДОХОДУ (НАБІТТЯ У ВЛАСНІСТЬ)	ВІД ДОХОДУ	РОЗМІР ЦІННОСТІ, ГРН	ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДЖЕРЕЛО (ДЖЕРЕЛА) ДОХОДУ
16.07.2026	Інше: Оплата відрядження	366960	Джерело: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ "НАФТОГАЗ УКРАЇНИ" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 20077720
16.07.2026	Інше: Компенсація невикористаної відпустки	2395719	Джерело: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ "НАФТОГАЗ УКРАЇНИ" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 20077720

Декларація Сергія Корецького. / © Єдиний державний реєстр декларацій

За підсумками 2025 року Корецький на посаді голови «Нафтогазу» задекларував 32,3 мільйона гривень доходів.

Рис1

Прем'єр-міністр України Сергій Корецький 16 липня 2026 року задекларував 2 762 679 гривень виплат від НАК «Нафтогаз України», які він отримав у день свого призначення на посаду голови уряду. TCH TCH +1

З чого склалася сума виплат

- 2 395 719 грн — компенсація за невикористану відпустку під час звільнення з посади керівника держкомпанії.
- 366 960 грн — оплата службового відрядження. Facebook · Ми Українці +1

Рис2

Елітні годинники Сергія Корецького коштують понад 8 мільйонів гривень. Серед них виділяються такі моделі: [🔗](#)

- Patek Philippe Nautilus (\$126 тис.)
- Rolex Cosmograph Daytona (\$42 тис.)
- Breguet Classique Automatic (\$11,2 тис.) [🔗](#)

Рис3

Промова Прем'єр-міністра України Сергій Корецький у Верховній Раді

2026-07-16

Шановна Президія Верховної Ради

Шановні народні депутати

Перше, що я хочу сказати — це щире дякую Силам Оборони за можливість сьогодні виступати з цієї трибуни.

Дякую урядовцям, які віддано працювали чотири з половиною роки з початку повномасштабного вторгнення, і всьому без виключення складу Верховної Ради.

І, безумовно, дякую Президенту України за лідерство у ці складні часи.

Підсумовуючи свою роботу в Нафтогазі я окремо хочу подякувати колективу, всій енергетичній галузі. Минулу зиму ми вистояли завдяки **смівості**, відданості та професіоналізму.

Чітко усвідомлюю що:

— ця зима може бути ще складнішою, тому ми маємо бути згуртованими та рішучими.

Щоб зберегти людей і зберегти системи життєзабезпечення держави.

Ворог безрезультатно намагається нас зламати – фізично і морально.

Маємо **зберігати силу духу та оптимізм** задля продовження боротьби.

Я отримав пропозицію очолити Уряд.

Після більш ніж 20-ти років в приватному корпоративному бізнесі, в перший рік повномасштабного вторгнення очолив державну **Укрнафту**.

Спочатку була політична воля керівництва держави та запит на боротьбу з корупцією.

Далі – робота команди.

— Ми принесли рекордні десятки мільярдів прибутків, податків та дивідендів в попередньо збитковій компанії.

Рівно такий самий запит був від Президента та Уряду в момент обрання мене Головою правління державного **Нафтогазу**.

Ми вистояли найважчу зиму та забезпечили безперебійне постачання газу українцям, незважаючи на критичні втрати власного видобутку через масовані обстріли нашої інфраструктури.

Ми довели, що державне управління може і має бути ефективним.

— Я завжди вірив, що ефективність не залежить від форми власності. Вона залежить від людей, відповідальності, професійності та чесних правил.

— Саме такі принципи я хочу перенести на роботу всього Кабінету Міністрів.

Я надихаюсь нашими спільними здобутками за останні чотири роки.

І ось сьогодні наступний етап

— **задачі та виклики національного масштабу.**

Це потрібний час і потрібне місце, щоб використати всю свою енергію, зусилля та досвід, задля блага цілої країни в такий складний момент історії.

Я зроблю все від мене залежне, щоб бути корисним для своєї держави тут і зараз.

Стійкість України має два фундаменти:

- 1) — це наша Армія — військові які тримають передову.
- 2) — Та наші люди, які попри всі жахіття війни живуть тут, працюють, відновлюють, розбудовують і ментально тримаються п'ятий рік війни.

Саме тому перед Урядом стоять чіткі задачі, яких очікує українське суспільство, і які є вимогою часу.

- 1) — Вичерпне забезпечення Сил Оборони.
- 2) — Масштабування нашого ВПК.
- 3) — Підтримка населення України. Соціальний захист. Особлива увага для прифронтових громад, там де зараз найскладніша ситуація.
- 4) — Підготовка та проходження наступної зими.
- 5) — Підтримка бізнесу для економічної стабільності та розвитку.
- 6) — Посилення взаємодії з партнерами, залучення та ефективне використання міжнародної допомоги.

7) — І, безумовно, вступ України до ЄС.

Росія вчиняє страшні злочини над українською нацією. Українці втрачають рідних, житло, звичні для кожної людини побут та середовище.

Ми маємо посилювати підтримку внутрішньо переміщених осіб.

Безумовним нашим пріоритетом є ветерани та їхні родини. Люди, які віддають найцінніше заради всіх нас.

— Держава підтримувала ветеранів і продовжить це робити.

Хочу також акцентувати увагу на міністерстві аграрної політики та продовольства, яке все ж таки має бути самодостатньою вагомою одиницею Уряду.

Україна буде членом ЄС.

— Це один з наших конституційних пріоритетів.

— І це історична місія нашого покоління.

І я обіцяю що Уряд зробить все можливе та необхідне на цьому шляху.

Уряд має забезпечити максимальну відкритість роботи.

Я зустрівся з усіма фракціями та депутатськими групами. Обіцяю і надалі бути відкритим і вибудувати максимально конструктивний діалог з парламентом.

Шановні депутати, я потребую вашої підтримки і допомоги. Ви добре знаєте свої регіони і їх першочергові потреби.

Все, що робитиме цей Уряд буде спиратись на одну одиницю виміру:

— **чи допомагає це тим, хто воює, і тим, заради кого воюють наші воїни.**

Я готовий до складних кроків.

Головне, щоб вони працювали на покращення життя людей в усіх регіонах, особливо у прифронтових, які росіяни атакують практично щодня.

Я хочу, щоб цей Кабінет Міністрів став

— Урядом оборони, Урядом економічного розвитку та Урядом європейської інтеграції.

Наостанок хочу сказати, що головною задачею в цій війні є збереження української національної ідентичності в історичній перспективі.

Адже нація, яка живе ідеєю – незнищенна.

Дякую за увагу.

Слава Україні!

№ 2.446-3

Друзі, на днях керівник "Нафтогазу" Сергій Корецький відзвітував широкій громадськості про те, що з часу коли Укрнафта завдяки зусиллям Шурми та його друзів перейшла під контроль держави, компанія сплатила майже 100 млрд грн у вигляді податків і дивідендів

2026-02-06

Михаїл *Шнайдер*

На думку Корецького це приклад "ефективного та відповідального державного управління, що вкрай важливо для країни в умовах повномасштабної війни"

(<https://www.ukrnafta.com/ukrnafta-splatyla-majzhe-100-mlrd-grn-na-koryst-derzhavy-za-try-roky-derzhavnogo-upravlinnya>).

За три роки державного управління Укрнафта ще жодного разу не оприлюднила аудійовану фінзвітність, натомість обмежуючись прес-релізами та ФБ дописами Корецького або самої компанії.

Тож буде незайвим помістити в контекст озвучені самою Укрнафтою фінпоказники за три роки, подивитись на їхню динаміку, і порівняти з КРІ із стратегічного плану.

Останнє буде особливо показовим, оскільки одна справа слухати як державний менеджер хвалить сам себе, а інша оцінити ефективність такого менеджера порівнявши планові і фактичні показники.

Ключові індикатори			UKRНАFTA									
№	Найменування показника	Одиниця виміру	Факт					План				
			2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1	Видобуток нафти	тис. т	1 448	1 516	1 501	1 499	1 370	1 447	1 718	2 180	2 766	3 015
1	Видобуток газу	млн м³	1 082	1 162	1 127	1 117	1 037	1 040	1 215	1 480	1 808	2 003
	Обсяг переробки	тис. т	-	1 024	1 357	1 446	276	1 741	3 497	4 056	5 038	5 985
2	Обсяг гуртових продажів	тис. т	-	727	1 023	991	133	1 315	2 740	3 040	3 699	4 249
	Обсяг роздрібних продажів	тис. т	335	238	228	289	217	350	594	854	1 146	1 502
3	Коефіцієнт нафтовилучення	%	32%	33%	33%	33%	33%	34%	34%	34%	34%	35%
	Коефіцієнт газовилучення	%	58%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	61%	61%	62%
4	Кількість нових нафтових свердловин	шт	-	1	1	1	1	3	8	29	35	28
4	Кількість нових газових свердловин	шт	-	-	-	-	-	-	2	22	30	8
	Кількість КРС	шт	113	85	78	66	56	83	34	46	40	42
5	Діючий фонд нафтових свердловин	шт	1 928	1 839	1 813	1 791	1 806	1 809	1 837	1 896	1 971	2 039
	Діючий фонд газових свердловин	шт	165	158	154	147	152	152	154	176	206	214

1. Показано видобуток нафти та газу відповідно до планів розвитку родовищ, залучення зовнішніх інвестицій, впровадження МПВ, залучення свердловин на інших ділянках та отримання нових ліцензій.

2. Вказано обсяги реалізації корзини нафтопродуктів по каналам, отриманих після переробки на НПЗ (з врахуванням обсягів МПВ).

Отже, за твердженням Укрнафти в 2023-2025 роках компанія виплатила державі 81,4 млрд грн податків та 15,3 млрд грн дивідендів - разом 96,7 млрд грн.

— До слова, за три довоєнних роки 2019, 2020 та 2021 Укрнафта сплатила до бюджету 77,2 млрд грн самих лише податків.

З урахуванням накопиченої інфляції зараз ця сума еквівалентна 119 млрд грн.

7 Прогнозна фінзвітність. Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом ¹)					
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ, млн грн					
	2023	2024	2025	2026	2027
Кошти на початок періоду	837	1 254	5 190	8 141	11 235
Надходження коштів від операційної діяльності	82 746	217 222	280 893	342 309	402 433
Оптові продажі	46 940	136 479	177 859	212 184	240 067
Роздрібний бізнес	19 485	43 739	71 461	96 669	126 496
Природний газ	6 264	27 122	19 497	20 550	21 154
Газ для власних виробничих потреб					
Газ для власних потребних виробничих	3 001	16 805	16 497	22 338	22 154
Газ для власних потребних виробничих	1 262	10 522			
Скандинавський газ	3 603	5 740	8 052	9 507	10 967
Інші надходження	3 407	3 943	4 022	4 017	4 120
Погашення дебіторської заборгованості	3 049				
Відатки	(72 072)	(190 586)	(235 954)	(290 404)	(348 083)
Податки	(21 092)	(42 730)	(56 423)	(64 645)	(71 549)
Гонимі	(11 867)	(18 338)	(20 620)	(22 184)	(22 184)
Податки на добування	(2 349)	(6 547)	(8 608)	(11 823)	(13 501)
ГДВ	(3 457)	(10 904)	(14 643)	(18 792)	(21 857)
Додатки	(432)	(592)	(744)	(805)	(1 010)
Податки на акції на інші	(110)	(181)	(290)	(422)	(431)
Акції на податки	(2 814)				
Штрафи та пеня	(965)				
Витрати на переробку	(24 913)	(114 698)	(136 140)	(171 064)	(213 809)
Витрати на персонал	(7 739)	(8 906)	(10 096)	(11 284)	(12 593)
Виробничі витрати	(7 984)	(9 339)	(10 578)	(11 745)	(12 748)
Роздріб (згорілий вугілля ГРС та витрати на транспортування)	(3 174)	(6 759)	(10 998)	(14 457)	(17 748)
Логістичні витрати на НП в гуртовому каналі	(1 728)	(1 976)	(1 021)	(1 081)	(1 135)
Дослідження та розробка родовищ	(329)	(877)	(407)	(430)	(452)
Маркетинг	(159)	(183)	(186)	(208)	(218)
Благодійна допомога (в т.ч. ЗСУ)	(708)	(708)			
Витрати на трейдинг газу (покупний газ)	(610)	(698)	(753)	(797)	(836)
Інші операц. витрати (ІТ, юрид., конс. витрати)	(908)	(1 024)	(1 105)	(1 170)	(1 228)
Погашення поточної КЗ	(1 435)				
Дивіденди	(344)	(1 589)	(8 330)	(13 481)	(15 964)
Кошти на кінець періоду до інвестицій	11 505	27 491	50 088	60 044	65 385
CAPEX	(10 068)	(22 301)	(41 947)	(48 809)	(48 107)
CAPEX MTP	(2 445)	(4 076)	(4 404)	(4 202)	(5 252)
CAPEX Інвестиції	(7 623)	(18 274)	(37 543)	(44 608)	(40 895)
Кошти на кінець періоду 2	1 437	5 190	8 141	11 235	19 478
Фінансова діяльність	(183)				
Залучення кредитних коштів	1 890				
Повернення кредитних коштів	(1 890)				
Виплата відсотків за користування кредитними коштами	(183)				
Кошти на кінець періоду 3	1 254	5 190	8 141	11 235	19 478

І це при тому, що після націоналізації Укрнафта перебрала на себе частину бізнесу із реалізації пального, який раніше належав Кременчуцькому НПЗ

— благо обидві націоналізовані компанії очолював Корецький, тож перенаправлення фінансових потоків було справою техніки.

Також націоналізована Укрнафта отримала левову частку контрактів на продаж палива армії, а серед оптових клієнтів з'явилися держкомпанії такі як УЗ, Укргазвидобування, тощо.

В теорії більше продажів мало б означати більше податків, але

— "ефективний та відповідальний" державний менеджмент націоналізованої компанії примудрився виплатити державі менше ніж коли ця компанія мала приватних акціонерів.

Провал стає ще більш наочним, якщо порівняти фактичні показники із плановими, які менеджмент Укрнафти на чолі з паном Корецьким презентували і затвердили у державних акціонерів - Міноборони та НАК Нафтогаз ще в 2023 році.

— За 2023-2025 Укрнафта мала сплатити державі 120,2 млрд грн податків та 12,2 млрд грн дивідендів - разом 132,4 млрд грн (див таблицю нижче).

— По факту маємо менше 100 млрд грн, недостача - 35,7 млрд грн.

В 2025 році Укрнафта мала сплатити 56 млрд грн податків і 8 млрд грн дивідендів.

Фактичні показники скромніші: 28,6 та 5 млрд грн відповідно, тобто відставання від плану в 2 рази по податках, і в 1,5 рази по дивідендах.

Вірогідно головною причиною хронічного відставання державної Укрнафти по сплати податків є стагнація видобутку нафти та газу.

— За тим самим стратегічним планом видобуток нафти в 2025 році мав досягти 2,2 млн тон, по факту буде 1,47 млн тон, газу мали видобути 1,5 млрд м3, факт буде на рівні 1,2 млрд м3.

Про причини стагнації видобутку поговоримо окремо, але якщо не росте видобуток, не ростуть і доходи від рентної плати, а рента є одним з основних джерел податкових надходжень від Укрнафти.

Можна констатувати що за три роки державний менеджмент Укрнафти та особисто пан Корецький не спромоглись виконати написані власноруч плани із розвитку компанії

— ані в частині видобутку,

— ані в частині доходів та прибутку, ані в частині сплати податків.

Не дивно, що Укрнафта, яка в 2023 ледь не щомісяця, а в 2024 році хоча б щоквартально рапортувала про обсяги видобутку нафти та газу, чистий прибуток та сплату податків, в 2025 році рапортує про ребрендинг заправок та акційні хот доги.

Ну і час від часу видає фарс називаючи свої провали прикладами "ефективного та відповідального державного управління в умовах повномасштабної війни".

Соромно за таке.

№ 2.446

Милин Дмитрий

13 мин. · 🌐

2026-07-29...

Ветеран британской дипломатии и разведки Аластер Уоррен **Крук**. 30 лет жизни отдал службе в Секрет Интеллидженс Сервис (**МИ6**) – в основном в Азии и на Ближнем Востоке. Участвовал в извечной «Большой игре» Британской империи против России, помогая афганским моджахедам в борьбе с СССР.

"Предвижу в скором времени эскалацию со стороны России против ближайшего союзника Америки. Против Европы. Думаю, рано или поздно это случится, потому что **европейцы настаивают на этом.**

А США их поддерживают и подзуживают. Европа разрабатывает все более дальнобойные ракеты и дроны для ударов вглубь России. Причем для ударов по местам, которые никакого отношения к войне не имеют.

Возьмите бомбежку Wildberries. Это ведь аналог нашего Amazon! Ну, попробуйте себе представить, что Россия вдруг начала бомбить склады Amazon! Какого черта? Это что же бред?

Давайте спросим себя: **в чем настоящая цель этой войны?** Для Америки? В чем цель войны, в которой Запад претендует на победу? **Секрета нет, потому что цель та же самая, что стоит на повестке уже почти 200 лет.** **Раздел России на части и завладение ее природными ресурсами.** Три попытки завоевать Россию уже имели место..."

№ 2.447

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА «НА СОЦІАЛІ»: ЧОМУ ПОТРІБНЕ ПОВНЕ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ

2026-07-28

Віталій КУЛИК, директор Центру досліджень пробле громадянського суспільства

джерело

Будемо відверті: якими б реформами ми не тішилися, соціальна політика в Україні традиційно працювала «на соціалі». На мінімальних обертах. Так, щоб підтримувати систему в робочому стані, дотримуватися бодай зовнішніх ознак пристойності та періодично декларувати реформаторський запал у цій багатостраждальній сфері.

Попередньому складу уряду цього запалу вистачило переважно на презентації, перейменування програм, перерозподіл повноважень і чергові обіцянки цифровізації тощо. Але не на створення соціальної [політики](#), здатної відповідати викликам часу.

У підсумку маємо не просто низку невдалих рішень. Маємо системний провал соціального блоку. Найкраще його видно на трьох напрямках – пенсіях, житлі та соціальних виплатах. У кожному з них роками проголошували перезавантаження.

1. Пенсійна реформа на коротких лямках

Пенсійна реформа в Україні роками сидить на коротких лямках політичної доцільності. Влада готова індексувати виплати, змінювати формули та вкотре анонсувати накопичувальну систему, але щоразу відступає, коли справа доходить до системних рішень.

Тому пенсійна реформа давно існує переважно у майбутньому часі. Кожен новий уряд обіцяє встановити справедливіший зв'язок між внесками людини та розміром її пенсії, впорядкувати спеціальні пенсії, запровадити накопичувальний рівень і усунути численні диспропорції.

Змінюються міністри, концепції та дати запуску. Обов'язкова накопичувальна модель поступається добровільній, з'являються нові варіанти автоматичного залучення громадян, готуються чергові комплексні законопроекти. Але **сама реформа незмінно залишається на стадії обговорення або підготовки.**

Після багатьох років дискусій держава досі остаточно не визначила навіть архітектуру майбутньої пенсійної системи.

Щорічна індексація дозволяє частково компенсувати зростання цін. Але індексація – це не реформа.

Вона підтримує чинну систему, не усуваючи її головних вад:

— нерівності між різними категоріями пенсіонерів, слабого зв'язку між страховими внесками та розміром виплат, залежності від бюджетних трансфертів і відсутності повноцінного накопичувального рівня.

Уряд фактично підміняє структурні зміни регулярним перерахунком сум. У результаті пенсійна політика зводиться до щорічної боротьби за те, щоб виплати хоча б не надто швидко втрачали реальну вартість.

2. Житлова реформа без даху

Не менш показовим є перебіг реформи житлової політики.

В Україні працюють житлові сертифікати, компенсації за пошкоджене майно, пільгові кредити, «єОселя», окремі програми для ВПО, муніципальна оренда, соціальне житло та міжнародні проєкти.

Але ці інструменти не утворюють єдиної системи.

Кожна програма має власні критерії, бюджет, чергу, оператора та коло отримувачів. Людина повинна самотійно з'ясувати, під який механізм вона підпадає, чи відповідає встановленим умовам, чи має її громада відповідну програму і чи залишилися в ній кошти.

У найгіршому становищі тут опинилися внутрішньо переміщені особи.

— **Допомога на проживання не вирішує житлового питання.**

Пільгова іпотека доступна передусім тим, хто вже має достатній і стабільний дохід. Соціального та муніципального житла критично мало. Компенсація за зруйнований будинок часто недоступна людям із тимчасово окупованих і прифронтових територій, оскільки значна частина процедур досі залежить від можливості фізично обстежити майно.

Житлова політика перетворюється на адміністративну лотерею.

— Підтримка та компенсація залежать не лише від того, чи втратила людина житло. Вирішальними стають місце його розташування, час переміщення, належність до певної категорії, спроможність конкретної громади та наявність фінансування саме в конкретній програмі.

Показники окремих програм можуть виглядати переконливо. Держава звітує про видані сертифікати, погоджені компенсації, укладені кредитні угоди та запуснені пілотні проєкти. Але за межами цих звітів залишаються сотні тисяч родин, які не бачать для себе реального шансу отримати житло.

Сама необхідність ставити на найближчі роки ціль у десятки тисяч житлових рішень для ВПО є визнанням масштабу накопиченого дефіциту.

Причому йдеться не про запуск ще однієї програми. Потрібно звести житлові сертифікати, компенсації, кредитування, соціальне житло, муніципальну оренду та інші механізми в єдину систему.

Реформа житлової політики мала б починатися з відповіді на просте питання:

— **яке рішення держава може запропонувати людині, яка втратила дім через війну?**

Такої відповіді досі немає.

— Є програми. Є окремі успішні випадки. Є красиві звіти. Але немає загального маршруту, за яким кожна родина розуміла б, що вона може отримати, у які строки і хто персонально відповідає за результат.

Тому житлова реформа поки що справді залишається без даху:

— окремі конструкції вже зведені.

Але цілісної системи, здатної дати людині не лише тимчасовий прихисток, а й повноцінне житло, держава так і не вибудувала.

3. Соціальні виплати як цифровий ребрендинг

Третій провал соціального блоку – розрив між цифровізацією системи та реальними цифрами соціальної підтримки.

Реформу виплат постійно подають як цифрове й адміністративне перезавантаження. Повноваження передаються між установами, створюються нові реєстри, змінюються процедури подання заяв, запроваджуються автоматичні перевірки та нові механізми обміну даними.

Передача значної частини соціальних допомог Пенсійному фонду мала зробити призначення виплат простішим і швидшим. Проте сама зміна адміністратора не дала відповіді на головні питання: кому, на який строк, за якими критеріями та в якому обсязі держава гарантує підтримку.

— Змінилася установа. Але не змінилася логіка системи.

— **Особливо виразно це видно на прикладі ВПО.**

Спочатку держава звужує коло отримувачів, запроваджує додаткові майнові та дохідні критерії, припиняє виплати. Потім змушена частково повертати підтримку окремим групам, переглядати граничні показники, продовжувати строки подання заяв і пояснювати, з якого місяця буде проведено донарахування.

Інколи складається враження, що сенс існування системи полягає в постійному виправленні наслідків її ж попередніх рішень.

Для відновлення виплат знову потрібні заяви, граничні дати, додаткові роз'яснення та спеціальні правила ретроспективного нарахування. Людина повинна не лише відповідати критеріям підтримки, а й постійно стежити за змінами, щоб не випасти із системи через нову постанову, технічну помилку або невчасно поданий документ.

Допомога на проживання ВПО залишається на рівні, який дедалі менше відповідає реальній вартості оренди, комунальних послуг і базових потреб.

У державному бюджеті на неї можна передбачати десятки мільярдів гривень. Але велика цифра у бюджетному рядку ще не означає достатньої підтримки для конкретної родини. Без регулярного перегляду сум реальна купівельна спроможність виплат невинно скорочується.

У цьому й полягає головний розрив:

— **механізми стають дедалі технологічнішими й цифровішими, а реальні суми виплат дедалі менше відповідають потребам людей.**

Держава навчилася краще перевіряти отримувача. Але не навчилася оцінювати, чи дозволяє призначена допомога уникнути бідності, утримувати житло та не опинитися у фактичній залежності від гуманітарної підтримки.

Фактично ми бачимо **безсистемний адміністративний ребрендинг без реформи змісту.**

Замість системи, у якій допомога визначається реальними потребами родини та сприяє її економічній самостійності, зберігається набір виплат із різними правилами, винятками, перевітками та строками.

Доступ до підтримки залежить не лише від становища людини, а й від того, чи встигла вона подати чергову заяву, чи коректно обмінялися даними державні реєстри та чи не змінилися знову критерії програми.

У підсумку соціальна політика стає дедалі цифровішою за формою. Але не справедливою й не відповіднішою реальним потребам людей за своїм змістом.

Не збій системи, а принцип роботи

— 1) Пенсійна, 2) житлова та 3) соціально-виплатна реформи провалилися не тому, що кожній із них бракувало ще одного законопроекту, реєстру чи цифрового сервісу.

Їх об'єднує одна системна вада:

— держава змінювала окремі процедури, але так і не визначила кінцевого результату для людини.

1) — У пенсійній сфері вона перераховує виплати, але не створює справедливої та стійкої системи забезпечення старості.

2) — У житловій – запускає десятки програм, але не формує зрозумілого механізму для тих, хто втратив дім.

3) — У соціально-виплатній – удосконалює перевірки й адміністрування, але не забезпечує ані достатнього рівня підтримки, ані зрозумілого маршруту виходу з кризи.

Тому говорити про окремі недопрацювання вже замало.

Перед нами **провал самої моделі соціальної політики** – розпорошеної між відомствами, зосередженої на процесах і нездатної відповідати за результат.

4. Загублені між кабінетами

Найгостріше всі ці провали проявилися у державній політиці щодо внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО).

ВПО досі сприймаються переважно як категорія отримувачів соціальної допомоги. Звідси й головна логіка держави: кому продовжити виплати, кому припинити, кого перевірити, а кого змусити вкотре підтверджувати свій статус.

Натомість питання житла, працевлаштування, компенсації за втрачене майно, доступу до медицини, освіти та соціальних послуг залишаються розділеними між різними міністерствами, фондами, службами й органами місцевого самоврядування.

Кожна структура відповідає за свій фрагмент.

За людину в цілому не відповідає ніхто.

Саме тому одна родина може роками перебувати на обліку як ВПО, отримувати або не отримувати допомогу, орендувати житло за власний кошт, не мати доступу до компенсації та не бачити зрозумілого маршруту інтеграції.

Це вже давно не тимчасова гуманітарна ситуація.

Внутрішнє переміщення стало довготривалим структурним викликом, який впливає на ринок праці, демографію, розвиток громад, житлову політику, освіту та економічну стійкість країни.

Уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець сформулював ключову розвилку:

— держава або створює цілісну політику щодо ВПО, або внутрішнє переміщення закріплюється як тривала соціальна криза.

Підтримка не може обмежуватися виплатами. Вона має одночасно охоплювати житло, соціальний захист, працевлаштування, доступ до послуг і реальні механізми інтеграції.

Показовою є й нерівність усередині самої спільноти ВПО.

— Доступ до окремих програм може залежати не від реальної потреби людини, а від року переміщення, території походження або належності до формально визначеної категорії.

У результаті люди, які виїхали після 2014 року, і ті, хто перемістився після 2022-го, нерідко опиняються в різних правових і соціальних умовах.

Це не технічний недолік.

Це наслідок політики, у якій є окремі програми, установи та виплати, але досі немає єдиної державної моделі роботи з ВПО.

ПЛАШКА: 4,6 мільйона причин змінити політику або ВПО: масштаб системного виклику

ВПО в Україні: Масштаб Системного Виклику

В Україні офіційно зареєстровано 4,6 млн внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Це не тимчасова проблема, а один із найбільших системних викликів для держави, де кожна третя особа — пенсіонер, а житлові програми покривають лише малу частку потреб.

Соціальний портрет 4,6 мільйона переселенців

4,6 мільйона осіб офіційно перебувають на обліку.

Це величезна кількість людей, що потребують довгострокових рішень від держави.

Майже кожен третій переселенець — людина пенсійного віку.

Соціальна політика має враховувати високу частку літніх людей серед ВПО.

Розподіл вразливих категорій серед ВПО:

Виклики житлової політики та захисту прав

4,6 млн

ЗАГАЛЬНА
КІЛЬКІСТЬ ВПО

41 000

ОХОПЛЕННЯ ЖИТЛОВОЮ
ПРОГРАМОЮ-2026

Житлова програма-2026 охопить лише 41 000 осіб.

Це створює величезний розрив на тлі 4,6 млн загальної кількості переселенців.

На житлові інструменти передбачено 5,4 млрд гривень.

Кошти спрямують на пільгову іпотеку, соціальну оренду та підтримане проживання.

Понад 21 000 прав ВПО поновлено Омбудсменом.

Висока кількість звернень свідчить про гостру потребу в правовому захисті.

4,6 млн внутрішньо переміщених осіб офіційно перебувають на обліку в Україні.

Серед них:

827 504 дитини

232 493 особи з інвалідністю

1 338 519 пенсіонерів

Тобто майже кожна третя внутрішньо переміщена особа — людина пенсійного віку.

В Україні діє **1 117 місць тимчасового проживання ВПО**, значна частина яких потребує модернізації, безбар'єрності та належних умов. Але тимчасове проживання не може замінити повноцінної житлової політики.

За заявою Мінсоцполітики, у 2026 році різними житловими програмами планують охопити понад **41 тисячу ВПО**. На пільгову іпотеку, підтримане проживання, соціальну оренду та інші інструменти передбачено **5,4 млрд гривень**.

Водночас ця сума не охоплює всіх державних, місцевих і міжнародних житлових програм для переселенців. На тлі 4,6 млн зареєстрованих переселенців це показує не лише обсяг роботи, а й масштаб розриву між потребою та наявними інструментами.

Та незабезпечене право на житло — лише один із проблемних зрізів державної політики щодо ВПО.

Не менш показовим є загальний рівень їхньої правової захищеності.

Лише від початку 2026 року до Офісу Омбудсмана надійшло **3 352 звернення від ВПО**. За результатами звернень було поновлено **21 181 право**, зокрема за колективними зверненнями.

Протягом 2025 року Офіс Омбудсмана провів понад **2 тисячі моніторингів** у сфері захисту прав людей, постраждалих від війни, та надав майже **7 тисяч рекомендацій** органам влади й місцевого самоврядування.

Ці цифри показують головне: ВПО – це вже не окрема соціальна категорія і не тимчасова гуманітарна проблема. Це один із найбільших системних викликів для державної політики.

5. Новий контур для системних рішень

Останнім часом виразно почав формуватися новий контур політики щодо ВПО.

Оновлено законодавство про права ВПО. Передбачено адресніший підхід, електронні сервіси, оцінку потреб, нові житлові інструменти та чіткіше розмежування повноважень між центральною і місцевою владою.

Формується стратегічна рамка політики щодо внутрішнього переміщення до 2030 року. Переформатовується система центральних органів виконавчої влади. Створюється новий інституційний контур роботи з ВПО та прифронтовими громадами.

Але закон, стратегія та нова назва міністерства ще не є реформою.

Реформа починається тоді, коли людина бачить результат: отримує зрозумілий маршрут після евакуації, доступне житло, можливість працевлаштуватися, компенсацію за зруйнований будинок, соціальний супровід і перспективу нормального життя.

Житло, робочі місця, стійкість громад, відновлення економіки та збереження людського потенціалу не можна розглядати як окремі напрями.

Це взаємопов'язані складові однієї [політики](#).

Водночас стратегічним документам досі бракує чітких показників, фінансових розрахунків, строків реалізації та персональної відповідальності виконавців.

Саме тут проходить межа між черговим адміністративним переформатуванням і справжнім перезапуском.

6. Єдина система відповідальності

Політику щодо внутрішньо переміщених осіб більше не можна залишати одним із десятків напрямів великого соціального міністерства.

Вона давно переросла межі звичайного соціального захисту.

Йдеться одночасно про права людини, житлову політику, зайнятість, регіональний розвиток, евакуацію, відновлення, компенсації, освіту, медицину та демографічну стійкість.

Тому Україні **потрібен окремий інтегрований кластер політики щодо ВПО**. Потрібна постійна система підготовки, ухвалення, реалізації та контролю виконання рішень.

Її урядовим центром має стати профільний заступник міністра, для якого питання ВПО будуть не одним із багатьох додаткових напрямів, а основною сферою політичної відповідальності.

Він повинен мати достатні повноваження для координації житлових, соціальних, економічних та інтеграційних програм, а також для забезпечення узгодженої роботи інших органів виконавчої влади.

Парламентський рівень мають забезпечувати народні депутати, які системно працюють із тематикою ВПО, представляють інтереси переселенських громад і переводять виявлені проблеми у конкретні законодавчі рішення. Їхнє завдання – не лише готувати та ухвалювати закони, а й контролювати, як уряд реалізує їх на практиці, чи забезпечені нові механізми фінансуванням і чи доходять вони до людей.

Одним із наріжних каменів цієї системи може стати Офіс Омбудсмана – не як формальний учасник консультацій, а як незалежний гарант дотримання прав людини. Він виявляє дискримінаційні норми, системні порушення та випадки, коли людина випадає з державної системи через відомчі суперечності або прогалини в законодавстві. Саме Офіс Омбудсмана може оцінювати нові рішення не лише за тим, як вони сформульовані, а й за тим, чи забезпечують вони рівний доступ до прав і підтримки для різних категорій ВПО.

До роботи кластера мають бути постійно залучені громади, Ради ВПО, профільні громадські організації та міжнародні партнери.

Така модель дозволить поєднати три функції, які сьогодні існують окремо: урядове управління, парламентське представництво та незалежний контроль за дотриманням прав людини.

Це і має стати єдиною системою відповідальності – не за окрему програму чи виплату, а за результат державної політики щодо ВПО в цілому.

7. Вийти з лабіринту відомств

Переформатування політики має початися зі зміни самого предмета управління.

Держава сьогодні переважно управляє програмами, бюджетними рядками та категоріями отримувачів. Вона повинна почати управляти життєвим маршрутом людини.

Евакуація не повинна завершуватися біля транзитного центру.

Допомога на проживання не може підміняти житлову політику.

Працевлаштування не можна зводити до передачі списку вакансій.

Компенсація за зруйноване житло не повинна залежати лише від того, чи здатна комісія фізично дістатися до будинку під обстрілами.

Для кожного етапу мають бути визначені відповідальний орган, джерело фінансування, строк виконання та показник результату.

Не скільки заяв прийнято, нарад проведено чи програм запущено, а скільки людей отримали житло, роботу, соціальну послугу або компенсацію.

Стратегія без такого плану залишиться декларацією.

Закон без необхідних механізмів реалізації – набором правильних формулювань.

Нове міністерство без персональної відповідальності – ще одним поверхом у бюрократичній будівлі.

8. Від залишкового принципу – до державної політики

Провал соціального блоку не можна пояснити лише війною, браком грошей або масштабом накопичених проблем.

Саме війна мала змусити державу відмовитися від інерційної соціальної політики та перейти до системи, здатної швидко реагувати на масове переміщення людей, втрату житла, руйнування громад і зміну структури населення.

Натомість держава надто довго намагалася пристосувати старі механізми до нової реальності.

Сьогодні вже недостатньо вкотре оголосити перезапуск. Потрібно чесно визнати: чинна модель вичерпала себе і більше не відповідає викликам, з якими зіткнулася країна.

Політика щодо ВПО має стати першим напрямом, на якому оновлений соціальний блок уряду доведе власну дієздатність.

Для цього урядовий центр відповідальності, народні депутати, Офіс Омбудсмана та представники спільноти ВПО мають працювати як єдиний постійний кластер підготовки, реалізації та контролю державних рішень.

Саме така модель дозволить нарешті перейти від адміністрування соціальної кризи до її системного розв'язання.

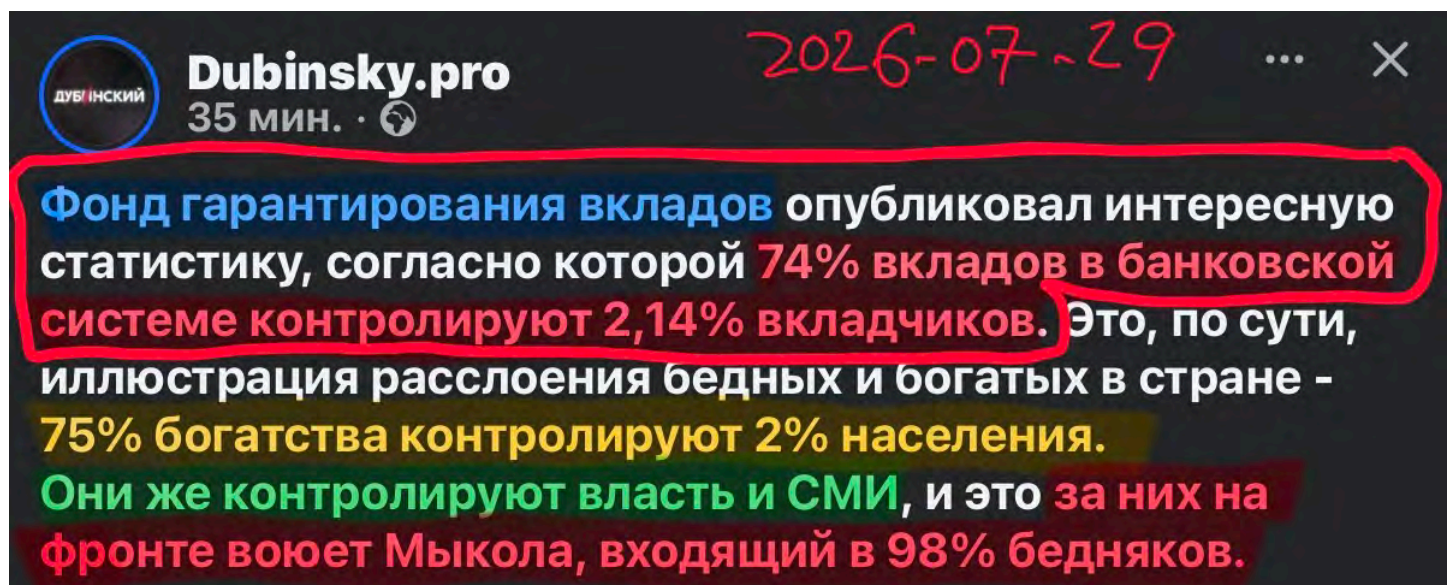
Соціальна політика більше не може формуватися за залишковим принципом – після безпеки, економіки, бюджетних компромісів і відомчих інтересів.

В умовах війни вона є критично важливою складовою стійкості самої держави.

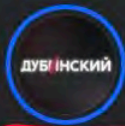
Тому соціальна політика «на соціалі» – це вже не просто управлінська слабкість.

Це ризик, який країна більше не може собі дозволити.

№ 2.448

№ 2.449

Dubinsky.pro

10 мин. · 🌐

2026-07-29 ...

Арахамия через своих глашатаев уже передает Зеленскому и Федорову сигналы, что даже если того внесут на Минобороны - то Рада за это не проголосует. В теории - да. Но на практике у лоббистов Федорова под контролем НАБУ. А у НАБУ готова "підозра" Арахамии по делу о зарплатах в конвертах. То есть, задача у соросят стоит прогнать не только Зеленского, но и Арахамию/Раду - и они к этому готовы, чтобы показать, кто реально в доме хозяин.

№ 2.450

Михаил Шнайдер

12 май 2023 г. · 🌐

Друзі, пам'ятаєте **керівника "Укрнафти" Сергія Корецького**.

Того самого діяча, з мільйоною Зарплатою.

Так ось, під його "Чуткім" керівництвом, "Укрнафта" збільшує видатки на свої зарплати і не планує допомагати нашій Армії.

Це підтверджує детальний аналіз **нового фінансового плану Компанії**.

В Міноборони, яке на час воєнного стану управляє "Укрнафтою", вважають фінансовий план компанії абсолютно безвідповідальним використанням активів з метою, що не пов'язана із військовою допомогою Державі.

І така реакція зовсім не Дивує.

А тепер Цифри.

Тимчасовий керівник "Укрнафти" Корецький, запланував на адміністративні витрати 2 мільярди 456 мільйонів Гривень.

Це на 507 мільйонів більше чим у 2022 Році.

Порівняйте - на ремонти будівель у 2023 виділять 280 Мільйонів. На ремонти обладнання – 228 Мільйонів. А на управління "Укрнафтою" – 2,5 МІЛЬЯРДИ.

Чому так Багато?

Відповідь Проста.

Через космічні зарплати Керівництва.

Як повідомляли ЗМІ, Корецький заробляє майже 45 000 доларів на місяць в "Укрнафті" і стільки ж - в "Укртатнафті".

Інші топи отримують від 10 000 до 19 000 доларів на Місяць.

Ви тільки вдумайтесь в ці Цифри.

Ну а майже третину всіх інвестицій у 2023 році - 2,5 мільярди гривень - витратять на "Покращення" автозаправок, і то лише 30 із 450.

А от на підтримку критичної інфраструктури, капітальні ремонти, спецтехніку, в тому числі й пожежну - майже вдвічі Менше.

В "Укрнафті" мабуть вважають, що перемоги не буде... без нового дизайну Заправок.

Виходить, що під час війни, "Укрнафта" вкладається не у відновлення єдиного переробного заводу, не в поставки для армії, не в енергетичну незалежність.

А лише у... три десятки АЗС і Зарплати.

Але фінальне так, фінансовому плану ще має сказати Кабмін.

Тому потрібно розуміти, що не буде пального – армія просто Зупиниться.

А це вже дуже Серйозно.

Ну а якщо ви хочете дізнатися більше деталей, то дивіться цей Сюжет -

<https://t.me/insiderUKR/54284>

Станислав Речинский

46 мин. ·

2026-07-29

Уволен один из заместителей ГУР. Человек не Иващенко, но **Буданова**. Уволен из-за подтвержденной связи с убийством **Ермолаева**. "Подсветили" партнеры.

Буданову — конец. Поклад тихо улыбается, месть - блюдо холодное

№ 2.452

Dubinsky.pro

57 мин. ·

2026-07-29

Картонные протесты, организованные **Соросом**, это не только про Федорова, Минобороны и контроль над армией. По сути, это повторение порошенковских "красных линий" для Зеленского. **Репетиция протестов против завершения войны**. Причем, ориентированы они не только на Зеленского, которого соросята заставляют прогнуться во второй раз (а если считать с порошенковскими и стерненковскими протестами - то в четвертый), но и на Путина, которому Сорос демонстрирует, что контролирует украинскую власть, и никаких переговоров не допустит.

Напомню, у **Сороса-старшего**, с **Путиным** **взаимная ненависть**: в середине 90-х Соросу удалось подписать с Ельциным **договор о минералах**, аналогичный украинскому (я об этом писал), а **Путин его обнулил**. Окончательное расторжение этого договора произошло в октябре 2022 года.

№ 2.453

Yuriy Gavrylechko с Олегом Попенко.

Данные ИИ · 18 мин. · 🌐

2026-07-29

...

Вимирання пенсіонерів в Україні йде прискореними темпами: за даними ПФУ кількість пенсіонерів за перше півріччя 2026 року зменшилася на 190,5 тисяч осіб, що перевищує показник скорочення їхньої чисельності продовж всього 2025 року...

№ 2.454

Хвиля

30 мин. · 🌐

2026-07-29 ...

Мобілізація на 90% незаконна, визнав Лубінець: а що робить його офіс? Адвокат Марченко

"Мої враження просто найгірші". Адвокат Поліна Марченко розповідає про роботу з офісом омбудсмана з прав людини - і це не емоції, а конкретний кейс.

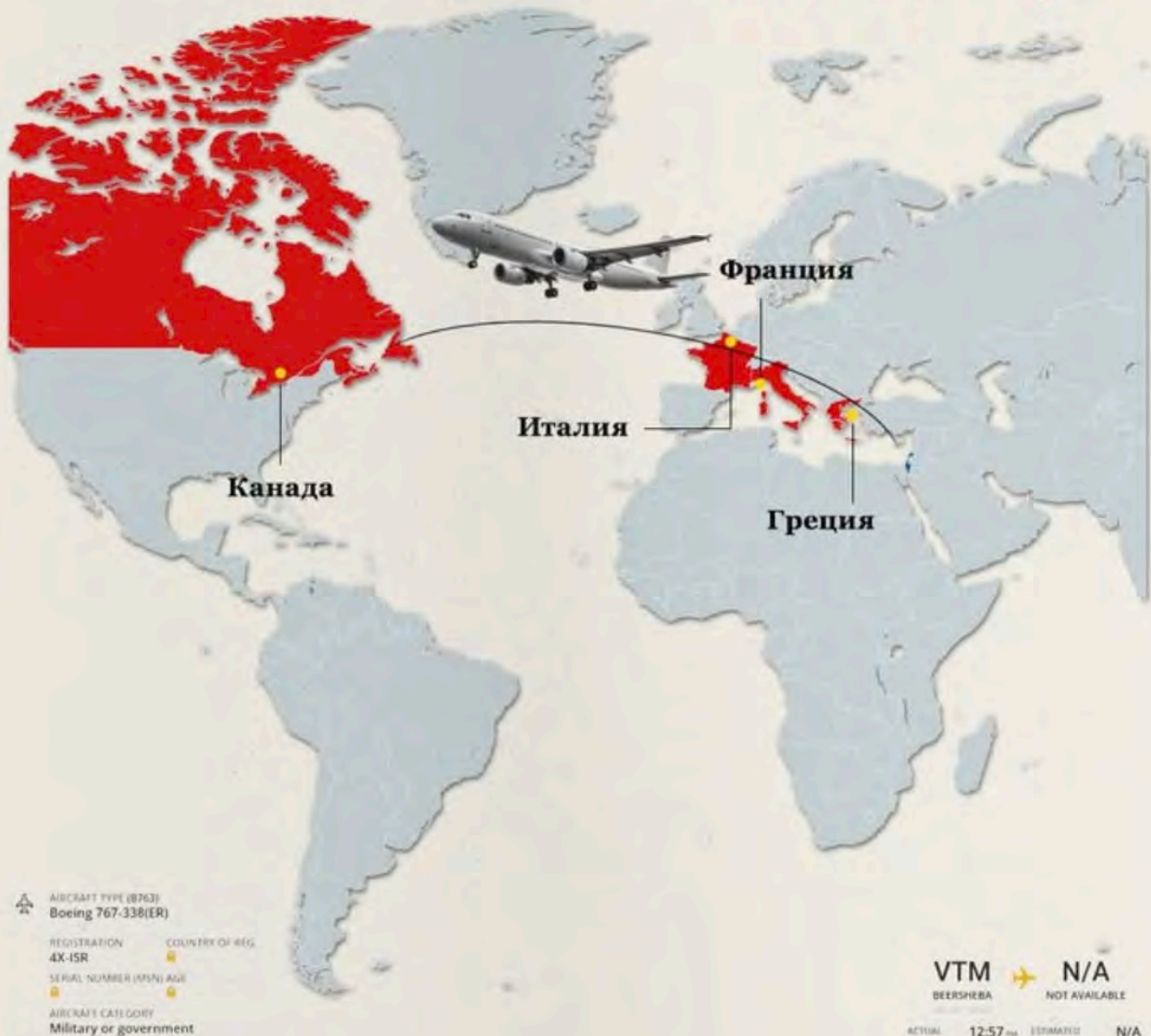
Взимку мережею масово розійшлися відео з Білоцерківського ТЦК: людей тримають у підвалах по кілька днів, серед них хворі та з переломами. Це відео зняв і записав її клієнт - непридатний, якого там утримували. Адвокати направили омбудсману скаргу, додали документи про непридатність, медичні папери та саме відео, де чоловік каже: я такий-то, я у Білоцерківському ТЦК, я непридатний, мене тут утримують. **Відповідь: у вашому зверненні вбачаються ознаки кримінального правопорушення, звертайтеся до поліції.**

І так щодо кожного звернення офісу - жодної реакції. Питання ребро: нещодавно сам Лубінець сказав, що 90% мобілізації незаконні. У вас є повноваження - ініціюйте зміни, перевірки, відповідальність. А сидіти й співчувати, як Червоний Хрест, може кожен.

Самолёт Нетаньяху пересёк воздушное пространство 4 стран-участниц МУС, и ни одна из этих стран не привела в исполнение ордер МУС.

Самолёт Нетаньяху пересёк воздушное пространство Греции, Италии, Франции и Канады по пути в Вашингтон. Все эти четыре страны подписали Римский статут и юридически были обязаны его арестовать.

2026-07-29

Самолёт Нетаньяху пересёк 4 страны МУС — ни одна **не арестовала**

№ 2.456-1

Приклад того, що стається, коли сценічні коміки і піськограї на роялі, для яких хайп і оплески є мірилом успіху, дориваються до влади і граються у войнуху. В країні в час реальної багаторічної страшної війни

2026-07-29

Ярослав *Литовченко*

Бачили очі, що обирали? Хаваймо тепер. Мало не здається.

№ 2.456-2

ЦІНА ОДНОГО «ПОНТУ» або ПОДАРОВАНИЙ НАМИ ІРАНУ ТА РОСІЇ БЕЗПЕЧНИЙ ЛОГІСТИЧНИЙ КОРИДОР

Олександр *Бригинець*

Спецслужби світу роблять свою роботу в повній і абсолютній тиші. Успішна військова операція в глибокому тилу ворога — це не привід для негайних постів у соцмережах чи медійного вихваляння, а інструмент, який має працювати довго, системно і безперебійно.

Але в українській політиці прагнення швидкого хайпу та сміливих заяв знову взяло верх над стратегічним розрахунком. Історія з ударом СБУ по логістиці в Каспійському морі перетворилася з блискучого військового успіху на важку дипломатичну поразку.

Крок 1. Блискуча операція спецслужб і публічний хайп Офісу Президента

У ніч проти 25 липня Сил оборони України завдали унікального далекобійного удару в акваторії Каспійського моря. Цілями стали російський ракетний катер проекту 12418 «Молнія» та підсанкційні вантажні судна *Port Olya 2* і *Begey*, які роками транспортували військові вантажі, «Шахеди» й боєприпаси між Іраном та Росією. Це був нищівний удар по критичній артерії постачання агресора.

Військові мали б і далі мовчки нищити цей маршрут.

Але Президент Володимир Зеленський не втримався і публічно відзвітував про успішні далекобійні удари по «суднах, залучених до транспортування військових вантажів між РФ та Іраном».

А в наступному інтерв'ю ***Sky News*** додав емоційної риторики, заявивши, що Іран «уже фактично напав на Україну», передаючи Росії тисячі БПЛА та ракет.

Andrii Sybiha 🇺🇦

@andrii_sybiha

Iran's threats are unjustified and groundless. The regime in Teheran is a direct accomplice to Russian aggression against Ukraine, fuelling Moscow's criminal war with weapons that have killed Ukrainians since 2022.

Iran has no standing to pretend to be a victim, let alone justify its threats with absurd references to the UN Charter.

With its statements, Iran also tries to shift attention away from Russia's terror against civilian shipping in the Black Sea, which is threatening global food security. But it will not succeed.

Russia's attacks on freedom of navigation will be at the spotlight of today's emergency UN Security Council meeting and we expect strong responses by the international community.

Seyed Abbas Araghchi @araghchi · 3 год.

Zelenskyy has attacked an Iranian commercial vessel, killing a sailor. A blatant UN Charter violation done at Israel's behest to drag Europe into its war.

In calls with EU High Rep Kallas and FM Lavrov, made clear that what the freeloader in Kyiv did **CANNOT GO UNANSWERED.**

1тис

4тис

20тис

1млн

11:06 · 27 июля 2026 г. · **88,3 тыс.** Просмотры

Крок 2. Юридична та дипломатична пастка від Тегерана

Якби Київ дотримувався «золотого правила тиші» і відмовлявся від офіційних коментарів, усе звелось б до суто військового епізоду: Росія та Іран втратили судна на Каспії, але юридичних доказів та зізнань немає.

Проте публічна заява Зеленського стала для дипломатії Тегерана подарунком. МЗС Ірану миттєво зачепилося за факт пошкодження суховантажу та загибелі іранського моряка, подавши слова Зеленського як ****офіційне зізнання України в цілеспрямованій атаці на цивільне іранське судно****.

Очільник МЗС Ірану Аббас Аракчі звинуватив Зеленського в «виконанні вказівок Ізраїлю», порушенні Статуту ООН і відкрито пригрозив Україні «наслідками та відповіддю».

Крок 3. Принизливий «damage control» і дзвінок Сибіги

Розуміючи, що ситуація виходить із-під контролю і загрожує відкритою військово-політичною ескалацією (аж до офіційного розв'язання рук Ірану для масованих поставок балістичних ракет РФ), українське МЗС змушене було діяти в режимі термінового «гасіння пожежі».

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга ****самостійно ініціював телефонну розмову**** з Аббасом Аракчі. Нашому дипломату довелося фактично викручуватися на льоту: переконувати Тегеран, що Україна «не мала на меті атакувати цивільні судна чи людей», а в усьому винна лише російська агресія.

Однак іранська сторона перевернула цей дзвінок на свою користь на всі 100%. Аракчі публічно виставив у соцмережах пост, де заяву Сибіги подали як каяття: ***«Міністр Сибіга запевнив мене, що напад був ненавмисним, а Україна не прагне ескалації... Іран вимагає відшкодування збитків»***.

Українське МЗС опинилося в ролі сторони, яка дзвонить, виправдовується і перепрошує за удари, які ще вчора підносилися як медійна перемога. Російська пропаганда отримала ідеальний привід для глузування над «непослідовністю та слабодухістю» української влади.

Andrii Sybiha 🇺🇦 ⚙️

@andrii_sybiha

I called Iran's Foreign Minister @araghchi for a frank conversation. Diplomacy is about direct conversation, even when it's difficult. I stressed that our goal is to avoid unnecessary escalation.

I reiterated that all of Ukraine's actions are aimed solely at defending our country from Russian aggression and never intended to target civilian vessels or people.

This is also true with regard to Iran's statements about their national who died and a civilian vessel that was targeted in a recent incident. Our goal is to counter Russian aggression, which is the root cause of all incidents, and it is Russia who bears full responsibility for all provocations and casualties.

I emphasised the necessity to refrain from any escalatory steps, as well as to end any support for Russia's war against Ukraine. This war is illegal and it must end.

Our position remains unchanged: Europe and the Middle East deserve stability, security, and peace.

16:56 · 28 июля 2026 г. · 499,4 тыс. Просмотров

Головний і найстрашніший наслідок: Самов'язані руки

Найгірше в цій історії — це навіть не дипломатичне приниження й не глузування в російських медіа. Найгірше — це ****військово-стратегічний результат цього хайпу****.

Запевнивши Іран у «ненавмисності» та «бажанні уникнути ескалації», Україна фактично видала публічну гарантію: ****ми більше не будемо бити по ірансько-російських транспортних суднах у Каспійському морі****.

1. ****Іран отримав недоторканий коридор:****

Тегеран тепер знає, що під прикриттям цивільного прапора та іранських екіпажів можна безперешкодно й безпечно возити до Росії будь-які обсяги зброї, «Шахедів» та ракет.

2. ****Втрата важеля:****

Будь-який наступний український удар по цій артерії постачання тепер трактуватиметься як «свідоме порушення слів голови МЗС України» та прямий акт агресії проти Ірану.

ОТЖЕ:

Бажання «попантуватися» і видати сильний хльосткий заголовок на публіку призвело до катастрофічного результату:

- (1) * Військові та спецслужби провели надскладну операцію.
- (2) * Політики перетворили її на медійне шоу.
- (3) * Дипломатам довелося вибачатися й викручуватися.
- (4) * А ворог у результаті отримав гарантований, безпечний маршрут постачання зброї, якою завтра знову вбиватимуть українців.

Це наочний і дуже дорогий урок:

— під час війни краще мовчки робити справу, ніж сказати не подумавши, а потім розплачуватися безпекою власної держави.

№ 2.457

Джордж Фрідман про НАТО: 80-річна гарантія США добігає кінця

2026-07-11

ДЖОРДЖ ФРИДМАН, ПЕРЕВОД "ХВИЛІ"

Терпіння Америки до Європи вичерпалося, і питання тепер не в тому, скільки Європа витрачає, а в тому, чи стане вона взагалі себе захищати

Щорічний саміт НАТО в Анкарі завершився в напружений для альянсу момент. Президент Трамп відверто роздратований союзниками, США виводять війська з частини Європи, а перемир'я з Іраном тріщить по швах. Джордж Фрідман, засновник і голова Geopolitical Futures, поговорив із ведучим Крістіаном Смітом про те, чому він бачить у сутичці з Іраном блеф гравця в покер, чого насправді вимагає від Європи принцип "більшого недостатньо" і як піднесення Туреччини повертає нас до значно старішої карти сили.

1. Іран: як читати перевірку нервів

Крістіан Сміт: Джордже, почнімо з Ірану. Близько трьох тижнів тому в цьому подкасті, коли ми обговорювали перемир'я, було абсолютно незрозуміло, чи воно втримається. Тепер відповідь певніша - схоже, воно розвалилося. Ми записуємо в четвер удень, тож до моменту виходу все може знову змінитися, але ми, здається, повернулися до того, з чого починали. Це просто збій у переговорах? Що далі?

Джордж Фрідман: Це може бути зривом переговорів. А може бути їхньою невід'ємною частиною.

У покері є прийом під назвою перевірка нервів:

— ти підвищуєш ставку просто для того, щоб побачити, як поведеться інший.

Погляньте на те, що відбувається насправді. Американці б'ють переважно по району Ормузької протоки, зачіпають кілька об'єктів деінде. Іранці роблять те, що й раніше, - б'ють по американських базах у регіоні. Тож це може бути початком війни, але війна не змінила своєї суті. Ніхто зі США не вторгається в Іран. Це був би повний розрив. Іранці не атакують американські війська безпосередньо, але б'ють по американських базах і так далі. Вони роблять те саме, що й раніше.

Іноді в переговорах хочеться перевірити, скільки вдасться виторгувати.

І тоді ти влаштовуєш перевірку нервів - здіймаєш руки й кажеш: "*Мені ця угода не потрібна, я робитиму своє.*"

Не тому, що угода непотрібна, а тому, що хочеш зрозуміти, чи поступиться інший хоч трохи.

Можливо, це саме той випадок.

Це вписується в ті бої, що точилися й раніше, - вони не змогли ані розбити США, ані розбити Іран. Усе так само тримається в цих межах. Я бачу цілком

реальну можливість, що сторони просто прощупують одна одну, перевіряючи, кому дужче потрібен мир.

2. Як виглядала б справжня ескалація

Джордж Фрідман: Це може й вийти з-під контролю. Але я не бачу сценарію, за якого американські війська спробували б вторгнутися в Іран. У них величезна, добре навчена армія. КВІР (Корпус вартових Ісламської революції) - гігантський. Це не зробиш з наскоку, і ми навряд чи переможемо - як і в багатьох війнах, що ми вели. Тож, гадаю, цього не буде. І не думаю, що іранці підуть на щось настільки відчайдушне, як запуск зброї по Сполучених Штатах. У чому я менш упевнений - так це в тому, чи розмістили вони всередині США таємні групи для терактів. Поки цього не сталося. Може, розмістили, може, ні - це чистий мій здогад. Але я такого не бачу. Фундаментальний розклад не зрушив. Кожна сторона б'є по іншій, і ніхто не пішов далі цього.

Крістіан Сміт: Що змусило б вас думати, що ситуація справді змінилася? За чим би ви стежили?

Джордж Фрідман: [За двома речами.](#)

1) — З боку Америки - якби США перестали бити по окремих цілях і почали масоване бомбардування піхоти, міст. Це стало б сигналом розриву з боку Вашингтона.

2) — З боку Ірану сказати важче: обороняти вони здатні, а от наступальний потенціал у них обмежений.

Тому я й висловив здогад - не прогноз, не знання, - що Іран міг розмістити якісь групи всередині США, про які ми не знаємо.

Не сумніваюся, що ФБР і ЦРУ дуже уважно за цим стежать, пам'ятаючи про 11 вересня.

Але я не бачу, щоб якась зі сторін хотіла зараз штовхнути іншу до масованої відповіді.

Я читаю це як перевірку нервів - сторони придивляються одна до одної. І на відміну від покеру - ну, в покері теж інколи вбивають, але на відміну від покеру здебільшого - тут ставки справжні.

Крістіан Сміт: Показово, що ми дійшли до точки, коли обмін ударами став нормою. Раніше це було великою подією. Тепер це майже рутина.

Джордж Фрідман: [Погляньте на війну у В'єтнамі.](#)

Рік переговорів, і весь цей час сторони били одна одну, намагаючись загнати супротивника в гірше становище.

1) — В'єтконг старався завдати втрат, щоб американське суспільство втомилося від війни.

2) — США бомбили Ханой, щоб залякати.

Війни, яких жодна сторона не може виграти, зазвичай закінчуються переговорами. І частина цих переговорів така: ми не здаємося, ми шукаємо рівних умов. І обидві сторони прощупують одна одну - чи вдасться змусити супротивника поступитися? Можливо.

3. Більшого недостатньо

Крістіан Сміт: Перейдімо до НАТО й саміту, що пройшов цього тижня. Трамп приїхав злим - його дратували внески в іранську операцію, дратувала Іспанія, знову дратувала Гренландія.

Але альянс, схоже, пройшов через це без вибуху.

Джордж Фрідман: Вибуху не було, але є глибоке роздратування - і не лише в Трампа, а в довгостроковій перспективі в самих Сполучених Штатів.

Як я вже казав, у європейців, через ЄС, економіка більша, ніж у Китаю. Немає жодної причини у світі, за їхньої економіки, настільки більшої за російську, щоб вони не могли самі виставити сили, здатні стримати росіян чи виконати будь-яке інше потрібне їм завдання. Вони воліють цього не робити. І воліють не об'єднуватися в коаліцію, яка б це зробила.

Це зачіпає американців так, як європейцям просто не збагнути.

Усю холодну війну, поки Європа приходила до тями після Другої світової, США взяли на себе зобов'язання тримати росіян подалі - бо самі європейці не могли.

Тепер вони не хочуть цього самі.

І Європі не варто вважати, ніби це просто примха Трампа. Він може подавати це в неприємній манері, але це широко поширений в Америці погляд:

— навіщо ми тримаємо війська в Німеччині? Навіщо в Польщі? Навіщо нам усе це, якщо європейці цілком упоралися б самі, якби захотіли?

Вони воліють не хотіти - гаразд, це я розумію.

Але їхня образа на те, що ми не хочемо зберігати відносини рівно такими, як є, - ось це дивно.

А оскільки Трамп усюди возить із собою свій характер, усе це списують на "трампівщину".

Я весь час намагаюся пояснити європейцям:

— річ не в Трампі.

Моє покоління роками стояло в Європі, чекаючи на росіян. У нинішнього покоління немає для цього причин.

Крістіан Сміт: Європейці відповідають, що вже роблять більше. Цього тижня з'явилися повідомлення, що високопосадові європейські військові кажуть, буцімто риторика Трампа приїдається, адже більшість союзників уже виходять на той самий рубіж у 3 %.

Вони витрачають більше.

То в чому проблема?

Джордж Фрідман: *Більшого недостатньо.*

Чудово, що друга за розміром економіка світу підняла бюджет на 3 %.

Але з американського погляду мета в тому, щоб європейці самі поглянули в очі реальності Європи і взяли власну оборону цілком на себе.

Що ж до того, що в них здають нерви, - один із варіантів саме в цьому:

— втратити терпіння, вигнати США з НАТО і припинити розмови.

Такого не буде.

Крістіан Сміт: Вибачте, Джордже, я обмовився. Я хотів сказати, що приїдається його риторика, що він уже майже як той хлопчик, який кричав "вовки".

Джордж Фрідман: А це європейці кричать "вовки"?

Та яка різниця, приїлося європейцям чи ні?

З американського погляду це фундаментальна геополітична необхідність.

І згадайте: Дональда Трампа демократично обрали за конституцією.

Він президент Америки, хай і дуже непопулярний. І він висуває цілком розумну, як на мене, вимогу.

Ви вирости. У вас величезна економіка.

Певна річ, вам зручніше, щоб гроші й життя витрачали тут ми, - але наше терпіння до ваших слів на межі.

Замість того щоб сказати

— "гарзд, ми візьмемо відповідальність за власну оборону і за наступні чотири роки збудуємо єдину, інтегровану армію",

— ви кажете: "Ми підняли бюджети".

Питання не в тому, чи збільшили ви бюджет.

Питання в тому, «чи візьмете ви фундаментальну відповідальність за власну національну оборону».

4. Європа - це континент чи політичний суб'єкт

Крістіан Сміт: Якщо так, спитаю про Британію.

Минулого тижня Лондон оголосив про великий новий план оборонних видатків - давно назрілий, але й давно в роботі.

— Багато відставних командувачів сказали, що цього мало. Вони розраховували приблизно на 27 мільярдів фунтів додатково; отримали 15.

До яких наслідків це призведе?

Джордж Фрідман: А що означає "достатньо"? Достатньо - це коли ти захищений власними силами й не боїшся того, хто здатен на тебе напасти.

Питання не в тому, наскільки ти збільшив видатки, а в тому, чи збільшив їх до рівня самодостатності.

Британія в дивному становищі, бо між нею і росіянами лежать усі ці країни. Китайці на неї не нападуть. І хоч би як деякі американці лютували, ми на неї не нападемо.

Тож вона може дозволити собі підлаштовуватися.

Але є фундаментальне питання, на яке доведеться відповісти:

— *Європа - це континент чи політичний суб'єкт?*

Якщо це просто континент, повний маленьких країн із різною зовнішньою політикою, різною оборонною політикою, з усіма цими відмінностями,

— тоді це Європа, якою вона була до Другої світової і впродовж століть до неї.

Чи доросла Європа до того, щоб побачити в себе фундаментальний спільний інтерес у власній обороні?

— Вона створила ЄС, куди не входять США і який Штати часом не надто вітають.

— З іншого боку, у неї є НАТО, яке проводить зустрічі й якісь навчання, але вимагає, щоб США залишалися головною бойовою силою.

Тож коли військові кажуть, що надбавки недостатньо, перше питання - а **якої мети ви прагнете?**

— Якщо це реальна військова самостійність, тоді стільки й треба підняти.

— Якщо ви просто хочете зробити жест, то ось ви його й робите.

І мені цікаво, що британські військові готові сказати це урядові публічно, - бо військові, гадаю, розуміють ситуацію.

Уряди не хочуть поступатися, бо просто не бажають перебудовувати суспільство й економіку заради національної оборони.

Крістіан Сміт: Зауважу, що кажуть це переважно відставні генерали - і дехто з тих, хто брав участь у підготовці плану, а не чинні: ті таких речей публічно не промовляють. Хоча наодинці напевно кажуть.

Джордж Фрідман: Чинні хочуть просування по службі. Відставним про це хвилюватися не треба.

Крістіан Сміт: Тобто Америка хоче, щоб Європа взяла відповідальність за власну оборону.

Але з одного боку можна сказати, що США від Європи не залежать, - і все ж дуже люблять користуватися її авіабазами: у Британії, наприклад, під час війни з Іраном їх задіяли чимало.

Яку роль США хотіли б відвести НАТО в майбутньому?

Джордж Фрідман: Питання в тому, яку роль хотіли б грати самі європейці.

Американці 80 років були в НАТО, робили що треба, а тепер бачать Європу, яка в США не потребує, але воліє, щоб США були поряд.

Одна з речей, які Трамп у своїй завжди жвавій манері каже: у нас війна в Ірані - ви з нами?

Відповідь європейців: "Ми не хотіли війни в Ірані. Ви її почали, допомагати вам ми не будемо".

А іспанці додають: "І авіабазами нашими ви теж не скористаєтесь".

Ми розуміємо, що американці в союзі з європейцями. А якою мірою європейці в союзі з американцями?

У деяких війнах дехто з європейців брав участь - британці й низка інших.

Але є базова асиметрія: вони бачать обов'язок США служити їхній національній безпеці, а от того самого обов'язку зі свого боку не бачать.

Тут вони й помиляються - раз у раз вважають це примхою Трампа. А його ж обрали саме на цьому.

І скажу особисто: відслуживши в Німеччині, тиняючись там і гадаючи, чим я взагалі маю займатися, - для мого покоління це полегшення, що європейці досягли того, що дозволили їм наші військові: величезної економіки.

Тепер їм час подорослішати і згуртуватися.

— НАТО як ціле ніколи не сказало: "В американців проблема - так чи інак, ми з ними". Вони бачать у НАТО інструмент власної оборони, якому США зобов'язані бути віддані.

Це криза Європи - європейці намагаються зрозуміти, тепер, коли росіяни явно не змогли взяти Україну, що таке Європа і чим вона стане.

Це найсерйозніше геополітичне питання у світі на сьогодні.

— Не що зроблять США, не що зробить Китай, не що навіть зробить Росія.

Фундаментальне питання - чи існує взагалі таке місце, як Європа, зі своїм урядом, армією і всім іншим, чи це й досі Європа часів до світових воєн, усі ці маленькі нації, що не довіряють одна одній і не бажають працювати разом.

Ось на це питання Європі й доведеться відповісти.

І саме його європейці десятиліттями обходили стороною, бо воно назрівало давно, а вони все ніяк не можуть із ним упоратися.

5. Стаття 5 і чому війська повертаються додому

Крістіан Сміт: Щодо Ірану європейці заперечать, що НАТО не має застосовуватися, коли член альянсу сам завдає удару, а не зазнає нападу.

Ми це вже розбирали, тож заново не будемо.

Але моє наступне питання:

— яке майбутнє, на думку Америки, має НАТО в довгостроковій перспективі, особливо у статті 5, у колективній обороні? Гадаєте, років через 50 воно ще існуватиме?

Джордж Фрідман: У нинішньому вигляді - точно ні, коли в кожного члена є право підключитися, якщо інший опинився у війні.

Згадайте: Трамп, справедливо чи ні, вважав удар по Ірану оборонним - іранці нарощували ядерний потенціал, здатний загрожувати Сполученим Штатам.

Тож питання:

1) — чи має ворожа армія спершу вторгнутися, щоб запрацювала стаття 5?

2) — Чи спрацює вона, якщо росіяни підуть через Україну?

В основі статті 5 лежало те, що російська армія могла будь-якого дня почати наступ через Німеччину.

Тепер, за нинішнього стану Росії, визначення змінюється.

Якщо європейці бояться росіян, вони цілком здатні захиститися самі.

А якби не могли, США могли б прийти на допомогу - або ні.

Так само, як в іранській ситуації, де ми вирішили, що це нераціонально, і лишилися осторонь.

То що ж таке стаття 5 з американського погляду?

Було чимало війн, у які США встрявали, де на кону стояли європейські інтереси, а НАТО як ціле не допомагало.

Крістіан Сміт: Ви самі служили в Німеччині. США скорочують там війська, а також у Румунії. Це значуще? Символічно?

Як ви це розцінюєте?

Джордж Фрідман: Розцінюю так: так, а навіщо нам там бути?

Ви ж не в Ірані. І вулицями США ви теж не патрулюєте. То навіщо?

Думка, що американські війська там потрібні, застаріла.

Вона була слухна, коли європейська економіка лежала в руїнах, а армії були виснажені, - усе це правда на кінець Другої світової. Але минуло 80 років, і Європа змінилася.

6. «Альянс охочих» - це не альянс

Джордж Фрідман: Цілком зрозуміло, що європейцям не хочеться нести тягар самооборони. І вони вражені, що ми взагалі чекаємо від них допомоги. Тож вони можуть заявити, що удар по Ірану був абсолютно безвідповідальним, - можуть заявити і щиро в це вірити.

Але в Європі є поняття "альянс охочих".

Це не альянс. Це "прийду, якщо захочу. Не захочу - не прийду".

Тож НАТО доведеться перевизначити себе - і нічого не зрушить, поки європейці не вирішать.

1) — Вони можуть сказати: "Ми залишимося рівно такими, як є, хоч ми і найбагатший регіон світу, багатший за Китай". Це одна відповідь.

2) — Або вони можуть сказати: "Ми більше не в тому становищі, що в 1945-му. Ми візьмемо відповідальність і хочемо бути пов'язані союзом, який обстоює інтереси і США, і Європи".

Такого не буде.

І тому миле європейське слівце "альянс охочих" зводиться до: "Я не захотів, тож не прийду".

7. Туреччина: друга армія НАТО

Крістіан Сміт: Поговорімо про роль Туреччини на саміті. Він проходив в Анкарі, що надало їй особливої ваги.

Але Туреччина й сама по собі стала ключовим і цікавим членом альянсу. Чому?

Джордж Фрідман: Туреччина, як я і передбачав, мала піднятися до рівня великої держави.

Зараз це друга за силою військова держава в НАТО.

Європейці її, загалом, ніколи не вважали європейською. Але зараз ми переживаємо фундаментальний зсув геополітичної реальності - Європі доводиться поглянути в очі тому, що вона є. Турки стали сильнішими й вибудували потужну оборонну промисловість. Це не якась надбавка у 2 % видатків на оборону. Вони перетворилися. І, що цікаво, вони уклали з Францією угоду про взаємну оборону - патрулювання Середземного моря тут один з очевидних пунктів.

Це, до речі, одна з проблем НАТО:

— усередині альянсу один його член може укласти союз з іншим заради справ, у яких решта участі не братиме.

Історично Туреччина була головною державою регіону. Зараз це велика військова держава - не найбільша, але велика, - хоча й не економічна. Її найважливіший зв'язок - тісні відносини із Саудівською Аравією.

8. Саудівська Аравія, Ізраїль і мінливий Близький Схід

Джордж Фрідман: Саудівська Аравія - у найгіршому становищі з усіх:

— країна багата й дуже слабка у військовому сенсі.

Багата і слабка - найгірше, чим може бути країна в цьому світі.

У Туреччини тут свій інтерес, адже їй потрібні інвестиції, потрібна економічна сила. Іран для Туреччини - загроза, але США намагатимуться усунути цю загрозу. Тож у міру того, як США відступають з регіону - хай війна з Іраном і натякає, що не зовсім, - Туреччина стає великою державою, і це лякає Ізраїль.

У турків тепер дуже тісні відносини з Єгиптом. А ще ж у Єгипту є мирний договір з Ізраїлем, який тримається й працює вже давно.

Тож навколо Ізраїлю вся геополітична картина змінюється.

І з американського погляду, ми були б цілком раді, якби туркам стало дурості захотіти взяти регіон під контроль.

Згадайте: за часів Османської імперії, століття тому, турки в цьому регіоні панували.

Тож ми спостерігаємо, як історія рухається вперед - відкочуючись назад в історію.

Крістіан Сміт: Її відносини зі США теж розвиваються цікаво.

Трамп заявив, що хоче продати Туреччині винищувачі F-35, чого раніше не робили.

Прем'єр-міністр Ізраїлю Біньямін Нетаньягу люто проти. Що там буде?

9. Чому аргумент часів холодної війни на користь Ізраїлю застарів

Джордж Фрідман: По суті, у США є інтерес до Ізраїлю - але цей інтерес тримається на холодній війні.

І знову холодна війна дається знаки.

Тоді в СРСР були союзники в Єгипті, у Сирії, по всьому регіону, і американці із СРСР маневрували по всьому Близькому Сходу.

Ізраїль був проамериканським, потужною військовою силою, здатною постояти за себе, і США вступили з ним у союз саме заради цього.

Холодна війна скінчилася.

Тож змінюється навіть цей регіон, не лише Європа.

І наша потреба в Ізраїлі, що стоїть на холодній війні, застаріла - як і цінність Ізраїлю для США, принаймні в цих категоріях.

Тепер у США кажуть, що в нас є моральний обов'язок перед Ізраїлем.

Є фраза одного старого європейського політика:

— «у людей постійні інтереси, а не постійна дружба чи ворожнеча».

І американський інтерес влаштований так само.

Тож ми спостерігаємо колосальний зсув у Східній півкулі особливо, спричинений відходом американського інтересу з цього регіону, небажанням у нього влазити, - і від Тихого океану до Атлантики Східна півкуля змінює свою природу.

А ті, хто думає, буцімто стара реальність трималася на моральному обов'язку всіх сторін, не дивляться в історію. Так це не працює.

10. Ердоган і повернення Туреччини в історію

Крістіан Сміт: Як Ердоган до цього дійшов? Вражає думати, що років десять тому він мало не втратив владу в тому перевороті. Тепер він закріпив її як ніколи міцно. Подобається він комусь чи ні, він увійде в історію як один із найзначніших лідерів - не лише турецької, а й регіональної історії - за те, як розвинув країну.

Як вони дійшли до такого впливу?

Джордж Фрідман: По-перше, Туреччина має надзвичайно вигідне стратегічне положення - біля підніжжя Європи, дивлячись угору на Балкани, на східному краю Середземномор'я, торкаючись Близького Сходу.

Це осьова країна: якщо вона сильна, то може дотягнутися в будь-якому напрямку.

1) — Після Першої світової Туреччина ослабла.

2) — Але в холодну війну вона служила фундаментальній меті США, і, як інші європейські країни, її озброїли й прийняли в НАТО.

Але зараз - те, що зробив Ердоган, річ не в тому, що це зробив саме Ердоган. Він за цим наглядав, він був біля керма в той час. Туреччині довелося розвиватися, бо це доволі розвинена країна. Вона не розколота глибоко - крім курдів на сході, але це не вирішальний чинник.

У неї є широкі спільні інтереси.

Вона суттєво розвинула економіку і не встрявала в чужі війни.

Вона змогла витратити цей час на будівництво, зберігаючи при цьому справжній націоналістичний дух. Тож вона унікальна - і, ймовірно, один із тих членів НАТО, з якими європейцям найменш комфортно, бо вона така несхожа на інші європейські нації.

Крістіан Сміт: Хоча зараз, здається, їх це турбує менше.

11. Європі доведеться подорослішати

Джордж Фрідман: Їхня головна турбота зрозуміла.

Нинішній стан речей європейців цілком влаштовує, і вони із задоволенням почуваються зрадженими у відповідь на те, що американці в певний момент історії захотіли іншої стратегії.

Колись вони переживуть це відчуття покинутості - нацією, буцімто зобов'язаною бути поряд на віки вічні, - і подорослішають.

Дивно казати про Європу, що їй треба подорослішати, адже це дуже старе місце.

Але саме це, по суті, і має статися.

Не певен, що нинішнє покоління лідерів здатне подорослішати достатньо, щоб зрозуміти природу геополітики і природу відносин між націями.

Вони зациклені на ідеї морального обов'язку.

Що ж, **моральний обов'язок працює в обидва боки - а європейці дуже добре вміють вирішувати, де жодної моральної відповідальності не потрібно.**

Крістіан Сміт: Джордже, на цьому й зупинимось. Дякую вам щиро, як завжди.

[Посилання](#)

№ 2.458-1

Троянський юань. Китай готує золоту пастку для долара

2026-06-30

Куц

Строк життєвого циклу світової валютної системи — 30–50 років.

Ямайській системі, заснованій 1976 року, вже 50 років, і найближчим часом вона піде в небуття, як колись Генуезька (1922) і Бреттон-Вудська (1944).

Спільна ознака всіх трьох систем — наскрізне посилення статусу долара.

- (1) Генуезька система передбачала золоті паритети та девізи (фіатні валюти, обмінні на золото) — передусім долар і фунт.
- (2) Бреттон-Вудська дала долару одноосібне лідерство: світ вкладав у долар, Америка — в золото.
- (3) Ямайська замінила девізи на резервні глобальні валюти, а золотий стандарт — нібито вільним валютним ринком.

Нібито, бо долар лишався неформальним лідером, а його статус зміцнила угода Плаза 1985 року, коли ключові країни штучно скоригували курси своїх валют відносно долара.

Забезпеченням долара замість золота стала нафта (петродолар) — за неформальною угодою США та Саудівської Аравії 70-х років минулого століття.

Тобто еволюція долара — це шлях від паритетного домінування (разом із фунтом) до майже одноосібного владарювання з частковим розподілом впливу з євро.

Здавалося б, залишається лише витіснити євро з міжнародних розрахунків.

Але трансформація долара, схоже, буде глобальнішою.

Хто може скласти йому конкуренцію?

Поки що ніхто серйозно.

Найближче до статусу конкурента — євро, теоретичні шанси є в єни та юаня.

Частка євро, фунта та єни у світових резервах — по 5-6% на кожну валюту, у глобальних розрахунках — 15–20%.

У юаня амбіції великі, а вагомості частки немає: 2–3% резервів і до 9% розрахунків, здебільшого завдяки РФ та Ірану.

Для «юанізації» світової фінансової системи Китаю потрібно відкрити внутрішній ринок для країн свого проєкту й залучати глобальну ліквідність через аналоги американських казначейських облігацій — «панда-облігації» чи «димсам-облігації», а також перейти від штучно заниженого курсу юаня до політики дорогого юаня, зробивши ставку на внутрішній попит замість експорту.

Найімовірніше, це станеться не раніше 2050 року.

Майбутня глобальна валютна система — це протистояння квазіприватних грошей (токенізованих традиційних валют) і національних цифрових валют.

США роблять ставку на квазіприватні гроші: USDT під заставу казначейських облігацій (сфера А) та ICO — первинний випуск монет чи токенів для залучення інвестицій у криптопроєкти — під заставу приватних токенізованих активів (сфера Б).

Сфера А токенізує держборг США і живить його рефінансування, зберігаючи домінування долара; ФРС при цьому не отримує права випускати цифровий долар.

Сфера Б створює позабіржовий резервний ринок капіталу, незалежний від фондового ринку і монетарної політики ФРС.

Китай робить ставку на цифровий юань (e-CNY) і платіжні системи для обходу SWIFT:

CIPS (Транскордонну міжбанківську платіжну систему) з річним оборотом понад 17 трлн дол., що вже працює в десятках країн, та mBridge — платформу розрахунків у цифровому юані від центробанків Китаю, Гонконгу, Таїланду, ОАЕ та Саудівської Аравії для миттєвих і дешевих переказів без участі західних банків.

По суті, ставка США — це ідеї Людвіга фон Мізеса та сучасної «Технологічної Спарти» на кшталт Пітера Тіля:

— квазіприватні гроші під заставу токенізованого держборгу і позабіржового ринку на блокчейні.

Ставка Китаю — проста: в обігу національна валюта із золотим забезпеченням в інтересах держави: класична теорія грошей Маркса або металізм, де реальна ціна грошей відновлюється поверненням до золотого еквівалента.

Певною мірою Китай повторює американську матрицю: новий золотий стандарт юаня, проєкт нафтоюаня, який підтримав Іран.

Що вибере світ — приватний цифровий долар під заставу американського боргу чи цифровий юань під заставу золота?

Ядро Китаю для нагромадження капіталу — Гонконг і Макао, де банки випускають гонконгський долар і патаку під заставу долара США.

А що станеться, якщо Китай переорієнтує цю систему з долара на золото?

Перші ознаки вже є — поки не в Гонконгу, а в Шанхаї, на Шанхайській золотій біржі (SGE) за підтримки Народного банку Китаю.

Саудівська Аравія почала розраховуватися в юанях: на відміну від Лондона з його «віртуальним золотом», у Шанхаї операції фондуються фізичним золотом.

Річний оборот фізичного золота на SGE — 31 тис. тонн (найбільший ринок у світі), в юанях — понад 50 трлн на рік із темпом зростання 50%.

Отримавши юані за товар, будь-яка країна чи компанія може обміняти їх на фізичне золото на SGE.

Ця схема «обриває» ланцюг транзакцій, який контролює західний фінансовий моніторинг, — основу системи санкцій:

компанія під санкціями продає товар за юані, обмінює їх на золото, продає золото і виводить уже «чистий» капітал у будь-яку юрисдикцію.

Формування світосистемного ядра — це передусім механізм нагромадження капіталу, який проявляється в капіталізації корпорацій.

Капіталізація великих компаній Євросоюзу — 3,1 трлн дол., Близького Сходу — 2,5 трлн, Азії — 7,3 трлн, США — 28,1 трлн дол. США є безумовним лідером, на другому місці — Азія;

Європа відстала назавжди, поступаючись Азії вдвічі, США — вдев'ятеро (капіталізація однієї Nvidia чи Alphabet перевищує капіталізацію всіх великих компаній Європи разом).

Реальний конкурент США — Азія, передусім Китай: статус резервної валюти для юаня в разі підняв би капіталізацію Азії та скоротив би відставання від США, тому боротьба за юань для США критично важлива.

Формально Європа має чинник резервної валюти — євро, але без нього капіталізація регіону була б ще меншою: нині вона на рівні Близького Сходу, який Європа колись колонізувала.

Бреттон-Вудська модель спиралася на сильний долар і золотий стандарт, Ямайська — на пул резервних фіатних валют і ринкове курсоутворення, але насправді трималася на доларі й казначейських облігаціях США, а підтримку їй давав статус долара як валюти нафтових розрахунків — петродолара.

Останніми роками центробанки активно позбуваються казначейських облігацій США і купують золото: за даними Європейського центрального банку, на кінець минулого року золото становило 27% валютних резервів світових центробанків, а частка казначейських облігацій скоротилася до 22%.

Облігації активно продають Індія, Китай, Бразилія — загроза великих воєн змушує країни нарощувати золото й переглядати структуру резервів.

Загроза ліквідності для фінансової системи США цілком реальна: вплив капіталу з доларових активів фіксувався на піку запровадження Трампом імпорتنих мит і на піку близькосхідної війни, коли саудити й ОАЕ розпродавали портфелі американських облігацій.

Тому до 2030 року значна частина західних фіатних валют перейде у стейблкоїни — цифрові токени на блокчейні, прив'язані до курсу традиційної валюти, що суттєво вдарить по традиційній системі банківських розрахунків.

Велика компанія прагнучиме токенизувати активи й випустити власний стейблкоїн; централізовані (CeFi) і децентралізовані (DeFi) фінансові системи почнуть зливатися.

Поряд формуватиметься інший світ — національних цифрових валют на кшталт цифрового юаня чи рупії із забезпеченням фізичним золотом.

У Пекіні добре знають працю Карла Маркса «Капітал», у США — праці Мізеса та Хаска.

Традиційне протистояння «білих» і «червоних» повертається цього разу на глобальні валютні ринки, хоча нові «білі» й нові «червоні» мало схожі на своїх історичних прототипів.

Стаття - за посиланням у коментарі.

№ 2.458-2

ZN,UA

ТРОЯНСЬКИЙ ЮАНЬ. КИТАЙ ГОТУЄ ЗОЛОТУ ПАСТКУ ДЛЯ ДОЛАРА

2026-07-27

Олексій Куш, економіст, фінансовий аналітик

Строк життєвого циклу світової валютної системи — 30–50 років. Ямайській системі, заснованій 1976 року, вже 50 років, і найближчим часом вона піде в небуття, як колись Генуезька (1922) і Бреттон-Вудська (1944).

Спільна ознака всіх трьох систем — наскрізне посилення статусу долара. Генуезька система передбачала золоті паритети та девізи (фіатні валюти, обмінні на золото) — передусім долар і фунт. Бреттон-Вудська дала долару одноосібне лідерство: світ вкладав у долар, Америка — в золото. Ямайська замінила девізи на резервні глобальні валюти, а золотий стандарт — нібито вільним валютним ринком. Нібито, бо долар лишався неформальним лідером, а його статус зміцнила угода Плаза 1985 року, коли ключові країни штучно скоригували курси своїх валют відносно долара. Забезпеченням долара замість золота стала нафта (петродолар) — за неформальною угодою США та Саудівської Аравії 70-х років минулого століття. Тобто еволюція долара — це шлях від паритетного домінування (разом із фунтом) до майже одноосібного владарювання з частковим розподілом впливу з євро. Здавалося б, залишається лише витіснити євро з міжнародних розрахунків. Але трансформація долара, схоже, буде глобальнішою.

Хто може скласти йому конкуренцію? Поки що ніхто серйозно. Найближче до статусу конкурента — євро, теоретичні шанси є в єни та юаня.

Частка євро, фунта та єни у світових резервах — по 5-6% на кожную валюту, у глобальних розрахунках — 15–20%.

У юаня амбіції великі, а вагомості частки немає: 2–3% резервів і до 9% розрахунків, здебільшого завдяки РФ та Ірану.

Для «юанізації» світової фінансової системи Китаю потрібно відкрити внутрішній ринок для країн свого проєкту й залучати глобальну ліквідність через аналоги американських казначейських облігацій — «панда-облігації» чи «димсам-облігації», а також перейти від штучно заниженого курсу юаня до політики дорогого юаня, зробивши ставку на внутрішній попит замість експорту. Найімовірніше, це станеться не раніше 2050 року.

Майбутня глобальна валютна система — це протистояння квазіприватних грошей (токенізованих традиційних валют) і національних цифрових валют.

США роблять ставку на квазіприватні гроші: USDT під заставу казначейських облігацій (сфера А) та ICO — первинний випуск монет чи токенів для залучення інвестицій у криптопроекти — під заставу приватних токенізованих активів (сфера Б).

Сфера А токенізує держборг США і живить його рефінансування, зберігаючи домінування долара; ФРС при цьому не отримує права випускати цифровий долар.

Сфера Б створює позабіржовий резервний ринок капіталу, незалежний від фондового ринку і монетарної політики ФРС.

Китай робить ставку на цифровий юань (e-CNY) і платіжні системи для обходу SWIFT: **CIPS** (Транскордонну міжбанківську платіжну систему) з річним оборотом понад 17 трлн дол., що вже працює в десятках країн, та mBridge — платформу розрахунків у цифровому юані від центробанків Китаю, Гонконгу, Таїланду, ОАЕ та Саудівської Аравії для миттєвих і дешевих переказів без участі західних банків.

По суті, ставка США — це ідеї Людвіга фон Мізеса та сучасної «Технологічної Спарти» на кшталт Пітера Тіля:

— **квазіприватні гроші під заставу токенізованого держборгу і позабіржового ринку на блокчейні.**

Ставка Китаю — проста в обігу національна валюта із золотим забезпеченням в інтересах держави: класична теорія грошей Маркса або металізм, де

— **реальна ціна грошей відновлюється поверненням до золотого еквівалента.**

Певною мірою Китай повторює американську матрицю:

— новий золотий стандарт юаня, проєкт нафтоюаня, який підтримав Іран.

Що вибере світ — приватний цифровий долар під заставу американського боргу чи цифровий юань під заставу золота?

Ядро Китаю для нагромадження капіталу — Гонконг і Макао, де банки випускають гонконгський долар і патаку під заставу долара США. А що станеться, якщо Китай переорієнтує цю систему з долара на золото? Перші ознаки вже є — поки не в Гонконгу, а в Шанхаї, на Шанхайській золотій біржі (SGE) за підтримки Народного банку Китаю. Саудівська Аравія почала розраховуватися в юанях: на відміну від Лондона з його «віртуальним

золотом», у Шанхаї операції фондуються фізичним золотом. Річний оборот фізичного золота на SGE — 31 тис. тонн (найбільший ринок у світі), в юанях — понад 50 трлн на рік із темпом зростання 50%.

Отримавши юані за товар, будь-яка країна чи компанія може обміняти їх на фізичне золото на SGE.

Ця схема «обриває» ланцюг транзакцій, який контролює західний фінансовий моніторинг, — основу системи санкцій:

— компанія під санкціями продає товар за юані, обмінює їх на золото, продає золото і виводить уже «чистий» капітал у будь-яку юрисдикцію.

Формування світосистемного ядра — це передусім механізм нагромадження капіталу, який проявляється в капіталізації корпорацій. Капіталізація великих компаній Євросоюзу — 3,1 трлн дол., Близького Сходу — 2,5 трлн, Азії — 7,3 трлн, США — 28,1 трлн дол. США є безумовним лідером, на другому місці — Азія; Європа відстала назавжди, поступаючись Азії вдвічі, США — вдев'ятеро (капіталізація однієї Nvidia чи Alphabet перевищує капіталізацію всіх великих компаній Європи разом).

Реальний конкурент США — Азія, передусім Китай:

— статус резервної валюти для юаня в разі підняв би капіталізацію Азії та скоротив би відставання від США, тому боротьба за юань для США критично важлива.

Формально Європа має чинник резервної валюти — євро, але без нього капіталізація регіону була б ще меншою: нині вона на рівні Близького Сходу, який Європа колись колонізувала.

Бреттон-Вудська модель спиралася на сильний долар і золотий стандарт, Ямайська — на пул резервних фіатних валют і ринкове курсоутворення, але насправді трималася на доларі й казначейських облігаціях США, а підтримку їй давав статус долара як валюти нафтових розрахунків — петродолара.

Останніми роками центробанки активно позбуваються казначейських облігацій США і купують золото: за даними Європейського центрального банку, на кінець минулого року золото становило 27% валютних резервів світових центробанків, а частка казначейських облігацій скоротилася до 22%. Облігації активно продають Індія, Китай, Бразилія — загроза великих воєн змушує країни нарощувати золото й переглядати структуру резервів.

Загроза ліквідності для фінансової системи США цілком реальна:

— вплив капіталу з доларових активів фіксувався на піку запровадження Трампом імпорتنих мит і на піку близькосхідної війни, коли саудити й ОАЕ розпродавали портфелі американських облігацій.

Тому до 2030 року значна частина західних фіатних валют перейде у стейблкоїни — цифрові токени на блокчейні, прив'язані до курсу традиційної валюти, що суттєво вдарить по традиційній системі банківських розрахунків.

Велика компанія прагнучиме токенизувати активи й випустити власний стейблкоїн; централізовані (CeFi) і децентралізовані (DeFi) фінансові системи почнуть зливатися.

Поряд формуватиметься інший світ — національних цифрових валют на кшталт цифрового юаня чи рупії із забезпеченням фізичним золотом.

У Пекіні добре знають працю Карла Маркса «Капітал», у США — праці Мізеса та Хаска.

Традиційне протистояння «білих» і «червоних» повертається цього разу на глобальні валютні ринки, хоча нові «білі» й нові «червоні» мало схожі на своїх історичних прототипів.

№ 2.459-1

Почитайте краще текст [Mariya Babenko](#) про декларацію Сергія Корецького. Виявляється, якщо він погодиться очолити Кабмін, то втратить у зарплаті десь у 17 разів.

Корецький сьогодні є **одним із найдорожчих топменеджерів державного сектору України**. Масштаб його винагороди вражає навіть на тлі виплат, які отримують керівники найбільших приватних компаній, чий дохід сягає \$10-20 тис. на місяць за оцінками HR-експертів.

Загалом за **2025 рік** у нафтогазовому держсекторі потенційний прем'єр офіційно отримав понад 28,6 млн грн (близько **\$700 тис.**).

Плюс по 6 тис грн як директор ОСББ.

І по годинниках:

Подружжя **Корецьких** задекларувало **10 елітних годинників на двох**. Сергій Корецький має сталевий Patek Philippe Nautilus, Rolex Cosmograph Daytona, два Ulysse Nardin, Breguet та OPUS. Його дружина також має сталевий Patek Philippe Nautilus, два Rolex Daytona (один із рожевого золота, інший — із жовтого золота та сталі з діамантами) та титановий Hublot.

2026-07-28

Рис1

2. Доходи, у тому числі подарунки

ДАТА ОТРИМАННЯ ДОХОДУ (НАБІТТЯ У ВЛАСНІСТЬ)	ВІД ДОХОДУ	РОЗМІР ЦІННОСТІ, ГРН	ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДЖЕРЕЛО (ДЖЕРЕЛА) ДОХОДУ
16.07.2026	Інше: Оплата відрядження	366960	Джерело: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ "НАФТОГАЗ УКРАЇНИ" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 20077720
16.07.2026	Інше: Компенсація невикористаної відпустки	2395719	Джерело: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ "НАФТОГАЗ УКРАЇНИ" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 20077720

Декларація Сергія Корецького. / © Єдиний державний реєстр декларацій

За підсумками 2025 року Корецький на посаді голови «Нафтогазу» задекларував 32,3 мільйона гривень доходів.

Рис2

Прем'єр-міністр України Сергій Корецький 16 липня 2026 року задекларував 2 762 679 гривень виплат від НАК «Нафтогаз України», які він отримав у день свого призначення на посаду голови уряду. TCH TCH +1

З чого склалася сума виплат

- 2 395 719 грн — компенсація за невикористану відпустку під час звільнення з посади керівника держкомпанії.
- 366 960 грн — оплата службового відрядження. Facebook · Ми Українці +1

Рис3

№ 2.459-2

Промова Прем'єр-міністра України Сергій Корецький у Верховній Раді

2026-07-16

Шановна Президія Верховної Ради

Шановні народні депутати

Перше, що я хочу сказати — це щире дякую Силам Оборони за можливість сьогодні виступати з цієї трибуни.

Дякую урядовцям, які віддано працювали чотири з половиною роки з початку повномасштабного вторгнення, і всьому без виключення складу Верховної Ради.

І, безумовно, дякую Президенту України за лідерство у ці складні часи.

Підсумовуючи свою роботу в Нафтогазі я окремо хочу подякувати колективу, всій енергетичній галузі. Минулу зиму ми вистояли завдяки **смівості**, відданості та професіоналізму.

Чітко усвідомлюю що:

— ця зима може бути ще складнішою, тому ми маємо бути згуртованими та рішучими.

Щоб зберегти людей і зберегти системи життєзабезпечення держави.

Ворог безрезультатно намагається нас зламати – фізично і морально.

Маємо **зберігати силу духу та оптимізм** задля продовження боротьби.

Я отримав пропозицію очолити Уряд.

Після більш ніж 20-ти років в приватному корпоративному бізнесі, в перший рік повномасштабного вторгнення очолив державну Укрнафту.

Спочатку була політична воля керівництва держави та запит на боротьбу з корупцією.

Далі – робота команди.

— Ми принесли рекордні десятки мільярдів прибутків, податків та дивідендів в попередньо збитковій компанії.

Рівно такий самий запит був від Президента та Уряду в момент обрання мене Головою правління державного Нафтогазу.

Ми вистояли найважчу зиму та забезпечили безперебійне постачання газу українцям, незважаючи на критичні втрати власного видобутку через масовані обстріли нашої інфраструктури.

Ми довели, що державне управління може і має бути ефективним.

— Я завжди вірив, що ефективність не залежить від форми власності. Вона залежить від людей, відповідальності, професійності та чесних правил.

— Саме такі принципи я хочу перенести на роботу всього Кабінету Міністрів.

Я надихаюсь нашими спільними здобутками за останні чотири роки.

І ось сьогодні наступний етап

— **задачі та виклики національного масштабу.**

Це потрібний час і потрібне місце, щоб використати всю свою енергію, зусилля та досвід, задля блага цілої країни в такий складний момент історії.

Я зроблю все від мене залежне, щоб бути корисним для своєї держави тут і зараз.

Стійкість України має два фундаменти:

- 1) — це наша Армія — військові які тримають передову.
- 2) — Та наші люди, які попри всі жахіття війни живуть тут, працюють, відновлюють, розбудовують і ментально тримаються п'ятий рік війни.

Саме тому перед Урядом стоять чіткі задачі, яких очікує українське суспільство, і які є вимогою часу.

- 1) — Вичерпне забезпечення Сил Оборони.
- 2) — Масштабування нашого ВПК.
- 3) — Підтримка населення України. Соціальний захист. Особлива увага для прифронтових громад, там де зараз найскладніша ситуація.
- 4) — Підготовка та проходження наступної зими.
- 5) — Підтримка бізнесу для економічної стабільності та розвитку.
- 6) — Посилення взаємодії з партнерами, залучення та ефективне використання міжнародної допомоги.
- 7) — І, безумовно, вступ України до ЄС.

Росія вчиняє страшні злочини над українською нацією. Українці втрачають рідних, житло, звичні для кожної людини побут та середовище.

Ми маємо посилювати підтримку внутрішньо переміщених осіб.

Безумовним нашим пріоритетом є ветерани та їхні родини. Люди, які віддають найцінніше заради всіх нас.

— Держава підтримувала ветеранів і продовжить це робити.

Хочу також акцентувати увагу на міністерстві аграрної політики та продовольства, яке все ж таки має бути самодостатньою вагомою одиницею Уряду.

Україна буде членом ЄС.

— Це один з наших конституційних пріоритетів.

— І це історична місія нашого покоління.

І я обіцяю що Уряд зробить все можливе та необхідне на цьому шляху.

Уряд має забезпечити максимальну відкритість роботи.

Я зустрівся з усіма фракціями та депутатськими групами. Обіцяю і надалі бути відкритим і вибудувати максимально конструктивний діалог з парламентом.

Шановні депутати, я потребую вашої підтримки і допомоги. Ви добре знаєте свої регіони і їх першочергові потреби.

Все, що робитиме цей Уряд буде спиратись на одну одиницю виміру:

— чи допомагає це тим, хто воює, і тим, заради кого воюють наші воїни.

Я готовий до складних кроків.

Головне, щоб вони працювали на покращення життя людей в усіх регіонах, особливо у прифронтових, які росіяни атакують практично щодня.

Я хочу, щоб цей Кабінет Міністрів став

— Урядом оборони, Урядом економічного розвитку та Урядом європейської інтеграції.

Наостанок хочу сказати, що головною задачею в цій війні є збереження української національної ідентичності в історичній перспективі.

Адже нація, яка живе ідеєю – незнищенна.

Дякую за увагу.

Слава Україні!

№ 2.459-3

Друзі, на днях керівник "Нафтогазу" Сергій Корецький відзвітував широкій громадськості про те, що з часу коли Укрнафта завдяки зусиллям Шурми та його друзів перейшла під контроль держави, компанія сплатила майже 100 млрд грн у вигляді податків і дивідендів

2026-02-06

Михаїл *Шнайдер*

На думку Корецького це приклад "ефективного та відповідального державного управління, що вкрай важливо для країни в умовах повномасштабної війни"

(<https://www.ukrnafta.com/ukrnafta-splatyla-majzhe-100-mlrd-grn-na-koryst-derzhavy-za-try-roky-derzhavnogo-upravlinnya>).

За три роки державного управління Укрнафта ще жодного разу не оприлюднила аудійовану фінзвітність, натомість обмежуючись прес-релізами та ФБ дописами Корецького або самої компанії.

Тож буде незайвим помістити в контекст озвучені самою Укрнафтою фінпоказники за три роки, подивитись на їхню динаміку, і порівняти з КРІ із стратегічного плану.

Останнє буде особливо показовим, оскільки одна справа слухати як державний менеджер хвалить сам себе, а інша оцінити ефективність такого менеджера порівнявши планові і фактичні показники.

№	Найменування показника	Одиниця виміру	Факт					План				
			2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Видобуток нафти	тис. т	1 448	1 516	1 501	1 499	1 370	1 447	1 718	2 180	2 766	3 015
	Видобуток газу	млн м ³	1 082	1 162	1 127	1 117	1 037	1 040	1 215	1 480	1 808	2 003
	Обсяг переробки	тис. т	-	1 024	1 357	1 446	276	1 741	3 497	4 056	5 038	5 985
2	Обсяг гуртових продажів	тис. т	-	727	1 023	991	133	1 315	2 740	3 040	3 699	4 249
	Обсяг роздрібних продажів	тис. т	335	238	228	289	217	350	594	854	1 146	1 501
3	Коефіцієнт нафтовилучення	%	32%	33%	33%	33%	33%	34%	34%	34%	34%	35%
	Коефіцієнт газовилучення	%	58%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	61%	61%	62%
4	Кількість нових нафтових свердловин	шт	-	1	1	1	1	3	8	29	35	28
	Кількість нових газових свердловин	шт	-	-	-	-	-	-	2	22	30	8
	Кількість КРС	шт	113	85	78	66	56	83	34	46	40	42
5	Діючий фонд нафтових свердловин	шт	1 928	1 839	1 813	1 791	1 806	1 809	1 837	1 896	1 971	2 039
	Діючий фонд газових свердловин	шт	165	158	154	147	152	152	154	176	206	214

1. Показано видобуток нафти та газу відповідно до планів розвитку родовищ, залучення зовнішніх інвестицій, впровадження МПВ, залучення свердловин на інших ділянках та отримання нових ліцензій.

2. Вказано обсяги реалізації корзини нафтопродуктів по каналам, отриманих після переробки на НПЗ (з врахуванням обсягів літ).

Отже, за твердженням Укрнафти в 2023-2025 роках компанія виплатила державі 81,4 млрд грн податків та 15,3 млрд грн дивідендів - разом 96,7 млрд грн.

— До слова, за три довоєнних роки 2019, 2020 та 2021 Укрнафта сплатила до бюджету 77,2 млрд грн самих лише податків.

З урахуванням накопиченої інфляції зараз ця сума еквівалентна 119 млрд грн.

І це при тому, що після націоналізації Укрнафта перебрала на себе частину бізнесу із реалізації пального, який раніше належав Кременчуцькому НПЗ

— благо обидві націоналізовані компанії очолював Корецький, тож перенаправлення фінансових потоків було справою техніки.

Також націоналізована Укрнафта отримала левову частку контрактів на продаж палива армії, а серед оптових клієнтів з'явилися держкомпанії такі як УЗ, Укргазвидобування, тощо.

В теорії більше продажів мало б означати більше податків, але

— "ефективний та відповідальний" державний менеджмент націоналізованої компанії примудрився виплатити державі менше ніж коли ця компанія мала приватних акціонерів.

Провал стає ще більш наочним, якщо порівняти фактичні показники із плановими, які менеджмент Укрнафти на чолі з паном Корецьким презентували і затвердили у державних акціонерів - Міноборони та НАК Нафтогаз ще в 2023 році.

7 Прогнозна фінзвітність. Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом ¹)					
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ, млн грн					
	2023	2024	2025	2026	2027
Кошти на початок періоду	837	1 254	5 190	8 141	11 235
Надходження коштів від операційної діяльності	82 746	217 222	280 893	342 309	402 433
Оптові продажі	46 940	136 679	177 859	212 164	240 067
Роздрібний бізнес	19 485	43 733	71 461	96 669	126 496
Природний газ	6 264	27 122	19 497	20 550	21 154
Газ для власних потреб (включаючи видобуток)					
Газ для комерційних підприємств видобуток	3 031	16 805	16 497	22 338	22 154
Газ з ОСГ	1 262	10 522			
Скандувальний газ	3 603	5 740	8 052	9 507	10 567
Інші надходження	3 407	3 943	4 022	4 017	4 120
Погашення дебіторської заборгованості	3 049				
Видатки	(72 072)	(190 586)	(235 954)	(290 404)	(348 081)
Податки	(21 092)	(42 730)	(56 423)	(64 645)	(71 549)
Рента	(11 867)	(18 335)	(20 620)	(22 156)	(22 124)
Податки на прибуток	(2 343)	(6 547)	(8 608)	(11 823)	(13 501)
ГДВ	(3 457)	(10 704)	(14 643)	(18 792)	(21 457)
Дивіденди	(432)	(592)	(744)	(805)	(1 100)
Податки на прибуток на інші	(110)	(181)	(390)	(422)	(441)
Витрати на податки	(2 814)				
Штрафи та пеня	(965)				
Витрати на переробку	(24 913)	(114 698)	(136 140)	(171 064)	(213 809)
Витрати на персонал	(7 739)	(8 906)	(10 096)	(11 284)	(12 393)
Виробничі витрати	(7 984)	(9 339)	(10 578)	(11 745)	(12 748)
Роздріб (виробничий викуп ГРС та витрати на транспортування)	(3 174)	(6 759)	(10 998)	(14 457)	(17 748)
Логістичні витрати на НП в гуртовому каналі	(1 728)	(1 976)	(1 021)	(1 081)	(1 135)
Дослідження та розробка родовищ	(329)	(877)	(407)	(430)	(452)
Маркетинг	(159)	(183)	(186)	(206)	(218)
Благодійна допомога (в т.ч. ЗСУ)	(708)	(708)			
Витрати на трейдинг газу (покупний газ)	(610)	(698)	(753)	(797)	(836)
Інші операц. витрати (ІТ, юрид., конс. витрати)	(908)	(1 024)	(1 105)	(1 170)	(1 228)
Погашення поточної КЗ	(1 435)				
Дивіденди	(344)	(1 589)	(8 330)	(13 481)	(15 964)
Кошти на кінець періоду до інвестицій	11 505	27 491	50 088	60 044	65 385
CAPEX	(10 068)	(22 301)	(41 947)	(48 809)	(48 107)
CAPEX MTP	(2 445)	(4 076)	(4 404)	(4 202)	(5 252)
CAPEX Інвестиції	(7 623)	(18 274)	(37 543)	(44 608)	(40 895)
Кошти на кінець періоду 2	1 437	5 190	8 141	11 235	19 478
Фінансова діяльність	(183)				
Залучення кредитних коштів	1 890				
Прогнозовані кредитні кошти	(1 890)				
Виплата відсотків за користування кредитними коштами	(183)				
Кошти на кінець періоду 3	1 254	5 190	8 141	11 235	19 478

— За 2023-2025 Укрнафта мала сплатити державі 120,2 млрд грн податків та 12,2 млрд грн дивідендів - разом 132,4 млрд грн (див таблицю нижче).

— По факту маємо менше 100 млрд грн, недостача - 35,7 млрд грн.

В 2025 році Укрнафта мала сплатити 56 млрд грн податків і 8 млрд грн дивідендів.

— Фактичні показники скромніші:

28,6 та 5 млрд грн відповідно, тобто відставання від плану в 2 рази по податках, і в 1,5 рази по дивідендах.

Вірогідно головною причиною хронічного відставання державної Укрнафти по сплаті податків є стагнація видобутку нафти та газу.

— За тим самим стратегічним планом видобуток нафти в 2025 році мав досягти 2,2 млн тон, по факту буде 1,47 млн тон, газу мали видобути 1,5 млрд м3, факт буде на рівні 1,2 млрд м3.

Про причини стагнації видобутку поговоримо окремо, але якщо не росте видобуток, не ростуть і доходи від рентної плати, а рента є одним з основних джерел податкових надходжень від Укрнафти.

Можна констатувати що за три роки державний менеджмент Укрнафти та особисто пан Корецький не спромоглись виконати написані власноруч плани із розвитку компанії

— ані в частині видобутку,

— ані в частині доходів та прибутку, ані в частині сплати податків.

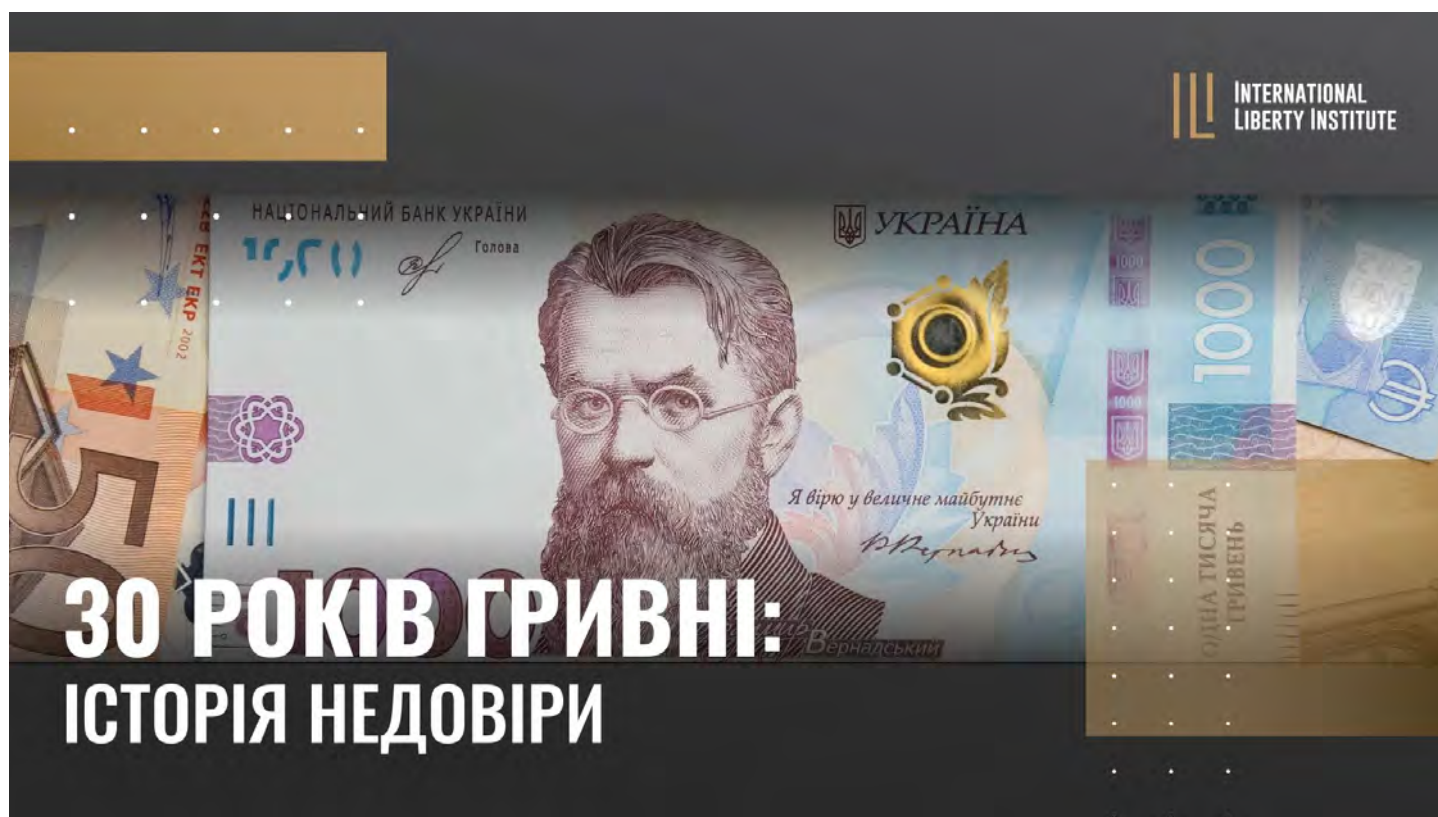
Не дивно, що Укрнафта, яка в 2023 ледь не щомісяця, а в 2024 році хоча б щоквартально рапортувала про обсяги видобутку нафти та газу, чистий прибуток та сплату податків, в 2025 році рапортує про ребрендинг заправок та акційні хот доги.

Ну і час від часу видає фарс називаючи свої провали прикладами "ефективного та відповідального державного управління в умовах повномасштабної війни".

Соромно за таке.

№ 2.460-1

30-летию украинской гривны посвящается

2026-07-28

Романчук

Все 35+ лет независимости монетарная политика была и остаётся слабым звеном в украинской экономической политике.

Доказательства этого вывода вы найдёте в докладе, который посвящён 30-летию введения гривны.

1) — Первое – уровень инфляции.

По нему, к сожалению, Украина одна из худших в мире. Украинские власти через гривну регулярно экспроприируют часть значительную часть покупательной способности национальной валюты. Инфляционный налог – подлый, исподтишка и направленный, в первую очередь, на самых бедных.

2) — Второе - стоимость кредита.

Украинские власти зажали экономику страну в такие регуляторные тиски, установили такие мощные барьеры на вход на рынок и работу на нём, что деньги Украину обходят стороной, а внутри доминирует олигополия крупных банков, которая прекрасно себя чувствует в условиях ограниченной конкуренции и в партнёрстве с Большим государством.

3) — Третье – развитость финансового рынка.

У нас так и не появился полноценный фондовый рынок. Инвестиционные, совместные, пенсионные, хедж фонды – это не про Украину, потому что синдикат «VIP-распорядителей и потребителей чужого» схватил за горло регуляторные органы, установил контроль над основными финансовыми посредниками и превратил финансовую систему в междусобойчик для избранных, включая Правительство.

4) — Четвёртое – устойчивость гривны по отношению к другим валютам (девальвация).

Гривне по-прежнему очень далеко до статуса полноценной полностью конвертируемой валюты. Она не стала народным средством сбережения. Она не используется в международных расчётах. Она неустойчива, ненадёжна и подвержена влиянию политических решений в условиях гигантского тройного дефицита: государственного бюджета, торгового и платёжного балансов.

Данный материал полезно почитать всем тем, кто критикует Национальный банк, имея весьма смутное представление и теории денег и кредита, о научной основе монетарной политики.

— Например, бытует мнение, что сам факт выпуска банкноты в 2000 гривен есть показатель низкого качества денежно-кредитной политики.

Это откровенная глупость.

Нужно следить за динамикой показателей широкой денежной массы, за динамикой спроса на гривну. Сам факт появления новой банкноты ни о чём не говорит.

Ещё безумнее требования отдельных инфлюэнсеров, говорящих голов интернет пространства Украины заставить Нацбанк кредитовать военно-промышленные программы.

Мол, есть у него ЗВР-ы более \$50 млрд. Зачем он их просто так держит? Пусть в дело пускает, т. е. на кредитование коммерческих проектов.

Такая точка зрения характерна для вульгарных обывателей, которые не знают, зачем создаются центральные банки, что такое деньги, чем отличается центральный банк от коммерческих банков, что такое мандат центрального банка, какими инструментами, какой монетарной политикой нужно добиваться выполнения главной цели центрального банка

– стабильной национальной валюты, т. е. сохранения её покупательной способности.

Друзья, бардак в голове по экономической проблематике рекомендую начать устранять с теории денег и кредита, с основ монетарной политики.

Не стыдно не знать.

1) — Стыдно упорствовать в своём невежестве и не прикладывать никаких усилий, чтобы узнать истину, изучить науку, а не подменять её конспектами и речёвками шарлатанов.

2) — Стыдно на 35-м году независимости страны не знать суть института «деньги», как формируется на него цена и почему не должно быть государственных банков и других финансовых посредников.

Буду рад конструктивной, содержательной дискуссии.

Сторонников Modern Monetary Policy (ММТ), которая совсем не современная, никак не теория и точно не денежная политика, прошу не беспокоиться.

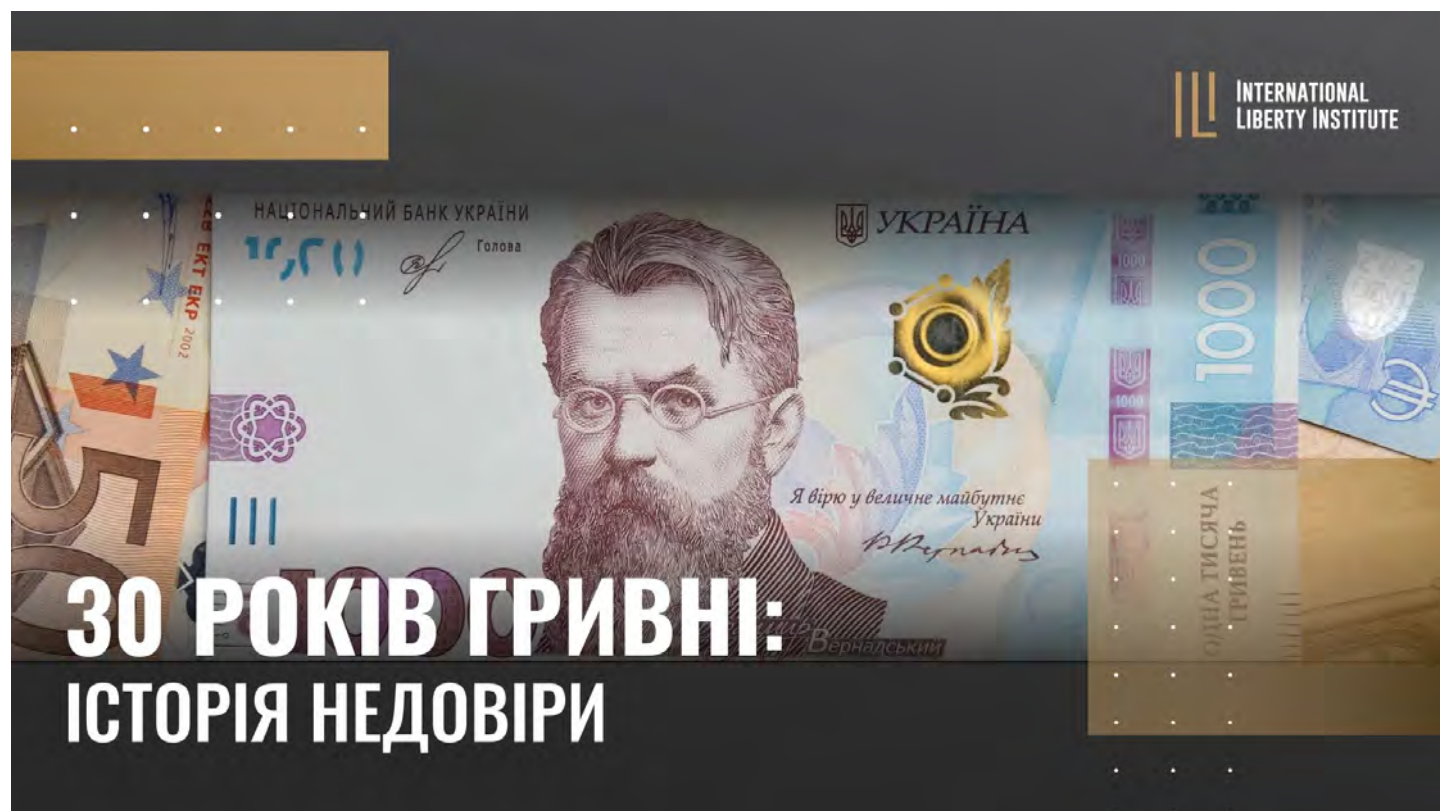
Эта форма современного мистицизма и околodenежного оккультизма, не имеет ничего общего с научной теорией.

Любителям рассматривать деньги, как фантики Государства на доверии, важно также вспомнить тот исторический период, когда деньги были частными, золотыми, не на доверии к Чиновнику и Политику, а на

матеріальному стандарту, на золоті. XX -перший 25 лет XXI века убедительно доказали, что теоретики и идеологи Левиафана, которые убеждали людей в преимуществах бумажных государственных денег, совершили самый большой, самый разорительный обман в истории человечества.

№ 2.460-2

30 років гривні: історія недовіри

Уроки провального монетарного експерименту довжиною в тридцять років. Чому українці тримають кошти в іноземних валютах та недовіряють гривні?

2026-07-27

ЯРОСЛАВ РОМАНЧУК

Уряд України припустився грубої теоретичної (!) помилки,

1) — зобов'язавши центральный банк країни виконувати навіть не дві, а більше функцій з самого початку діяльності НБУ.

Цю помилку поглибили

2) — умови введення гривні — дуже висока інфляція, гострий дефіцит фахівців у сфері монетарної та макроекономічної політики,

несформована структура капіталу та валютного ринку, слабкі інститути державного управління та нерозвинений фінансовий ринок.

У наступні 30 років ця помилка не була виправлена.

Відсутність власної національної наукової школи з вивчення теорії грошей, фінансів та кредитних відносин та полімандатність суттєво ускладнили забезпечення грошової та макроекономічної стабільності економіки України в цілому.

Архітектори фінансової системи 1990-х проігнорували досвід як розвинених, так і країн, що розвиваються, у сфері монетарної політики та досягнення цінової стабільності з урахуванням умов системного, структурного переходу від централізованої планової економіки до ринкової.

Українська гривня була створена 25 серпня 1996 року Указом Президента Леоніда Кучми № 762/96 «Про грошову реформу в Україні».

Цей документ було прийнято відповідно до статей 99 та 102 Конституції України: «Грошовою одиницею України є гривня. Забезпечення стабільності грошової одиниці є основною функцією центрального банку держави — Національного банку України».

Закон «Про Національний банк України» був прийнятий у 1999 році, але

— станом на кінець 2025 року до нього **92 рази** вносилися зміни, тобто в середньому тричі на рік.

Цей факт чимало говорить про якість та стабільність законодавчого поля, що регулюється головним інститутом проведення монетарної політики.

Джерело: Закон України «Про Національний банк України». (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 29, ст. 238

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

1. Законодавча база для Національного банку та монетарної політики Заходу

Для початку проаналізуємо законодавчу базу монетарної політики України у світлі міжнародної практики та стандартів.

МІНУ СПОВІЛЬНЕНОЇ ДІЇ ПІД УКРАЇНСЬКУ ГРИВНЮ, ЯКІСТЬ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ФІНАНСОВИЙ РИНОК КРАЇНИ ЗАГАЛОМ БУЛО ЗАКЛАДЕНО ВЖЕ В САМОМУ ЗАКОНІ «ПРО НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ».

Зокрема, стаття 4 свідчить:

«Національний банк є економічно самостійним органом, який здійснює витрати за рахунок власних доходів, а у визначених цим Законом випадках — також за рахунок коштів Державного бюджету України».

Виникає слушне запитання:

— навіщо економічна самостійність органу державного управління і що це взагалі за госпрозрахунок?

Це положення не надто небезпечне для виконання Національним банком своїх функцій.

Стаття 6 закону визначає основну функцію Нацбанку:

«Відповідно до Конституції України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України».

Відповідно, пріоритетним для Нацбанку є досягнення та підтримка цінової стабільності в країні.

Начебто все гранично зрозуміло:

— Національний банк у своїй діяльності зобов'язаний орієнтуватися на КРІ у вигляді інфляції, тобто індексу споживчих цін (ІСЦ).

Але в законі є важливе уточнення:

— Нацбанк сприяє фінансовій стабільності, зокрема, банківської системи за умови, що це не перешкоджає досягненню ним своєї головної мети та пріоритету – цінової стабільності.

Проте в тій же статті 6 Закону про Національний банк розширюється його функціонал:

«Національний банк також сприяє додержанню стійких темпів економічного зростання та підтримує економічну політику Кабінету Міністрів України за умови, що це не перешкоджає досягненню цілей, визначених у частинах другій та третій цієї статті».

А загалом у статті 7 «Інші функції» Нацбанку представлено

— **список із 41 пункту, що говорить про розуміння суті та функціоналу цього органу в економічній політиці країни.**

Наведемо приклади визначення мети та функцій центральних банків кількох провідних країн світу.

Швейцарія

«Швейцарський національний банк (SNB) уповноважений проводити грошово-кредитну політику таким чином, щоб гроші зберігали свою вартість, а швейцарська економіка розвивалася належним чином».

Джерело: Swiss National Bank

<https://www.snb.ch/en/>

Дані щодо інфляції, розвитку фінансового ринку, купівельної спроможності Швейцарського національного банку, кількісних та якісних показників швейцарської економіки дають підстави зробити висновок, що Швейцарський національний банк (ШНБ) є одним із найкращих, якщо не найкращим у світі. Тому для України особливо важливо вивчити та застосувати його досвід і спосіб функціонування.

Ось як виглядає законодавча вимога до Швейцарського національного банку:

L"Стаття 99 Федеральної конституції покладає на ШНБ, як на незалежний центральний банк, відповідальність за проведення грошово-кредитної політики в інтересах країни в цілому. Цей мандат детально викладено в Законі про Національний банк (ст. 5, п. 1), який зобов'язує ШНБ забезпечувати стабільність цін і при цьому належним чином враховувати економічний розвиток."L

Стаття 5 «Завдання» Закону про Швейцарський національний банк передбачає:

L"1. Національний банк проводить грошово-кредитну політику, що відповідає інтересам країни в цілому. Він забезпечує стабільність цін. Виконуючи це завдання, він повинен враховувати стан економічних процесів."L

Ось визначення поняття «цінова стабільність» від ШНБ, яке, по суті, прийнято центральними банками всіх ринкових країн світу:

L"Швейцарський національний банк (SNB) визначає цінову стабільність як зростання швейцарського індексу споживчих цін (ІСЦ) на рівні менше ніж 2% на рік. Дефляція, тобто стійке зниження рівня цін, також суперечить меті забезпечення цінової стабільності."L

Про важливість цінової стабільності та збереження купівельної спроможності національної валюти свідчить такий простий розрахунок ШНБ:

L"За скільки часу купівельна спроможність одного швейцарського франка знижується вдвічі?

При річному рівні інфляції 1% — за 70 років.

При річному рівні інфляції 2% — за 35 років.

При річному рівні інфляції 5% — за 15 років.

При річному рівні інфляції 10% — за 7 років.

Цінова стабільність означає, що рівень цін залишається незмінним. Це також означає, що, хоча ціни на окремі товари, безумовно, можуть коливатися, середнє значення всіх цін змінюється настільки незначно, що в повсякденному житті це практично не відчувається."L

Мандат Європейського центрального банку також чітко визначений:

L"Головна мета грошово-кредитної політики ЄЦБ — забезпечення цінової стабільності. Це означає, що ми прагнемо, щоб інфляція — темп зміни цін на товари та послуги з плином часу — залишалася низькою, стабільною та передбачуваною. Для досягнення цієї мети ми прагнемо стабілізувати інфляційні очікування та впливати на «температуру» економіки, забезпечуючи оптимальні умови — ні занадто спекотні, ні занадто холодні. Ми досягаємо цього за допомогою нашої грошово-кредитної політики. Керівна рада вважає,

що найкращим способом забезпечення цінової стабільності є орієнтація на рівень інфляції у 2 % у середньостроковій перспективі."L

Польща

Стаття 3 Закону про Національний банк Польщі говорить наступне:

L"Основною метою діяльності НБП є підтримка стабільного рівня цін при одночасній підтримці економічної політики уряду, якщо це не суперечить основній меті НБП."L

Джерело: Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim.

<https://nbp.pl/wp-content/uploads/2022/11/D2022000202501-nbp.pdf>

У вищенаведених прикладах є чітке констатування того, для чого потрібен Національний банк:

— стабільність цін і, як наслідок, збереження купівельної спроможності національної валюти.

ТАКИМ ЧИНОМ, ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК, ЯК ОСОБЛИВА ІНСТИТУЦІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ, ПІСЛЯ ЛІКВІДАЦІЇ ЗОЛОТОГО СТАНДАРТУ ТА НАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ГРОШЕЙ БУВ СТВОРЕНИЙ З ОДНІЄЮ КОНКРЕТНОЮ, ЧІТКО ВИЗНАЧЕНОЮ МЕТОЮ — ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦІНОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ.

Цифровим індикатором цієї мети заведено вважати індекс споживчих цін.

Цей режим називається одномандатністю.

У XX столітті центральні банки здебільшого працювали в цьому режимі.

Модифікацію запровадив центральний банк Америки в той час, коли у 1977 році Конгрес США узаконив режим подвійного мандата.

Федеральній резервній системі доручили забезпечувати «максимальну зайнятість» та «цінову стабільність», що розширило повноваження центрального банку, але збільшило кількість і обсяг узаконених інтервенцій у рамках монетарної політики, яка явно стала підігравати фінансовій політиці. У результаті почала страждати пріоритетна мета, тому що утворилася класична ситуація конфлікту мандатів, яку точно описує прислів'я: «За двома зайцями побіжиш — жодного не зловиш».

Після численних криз, зокрема кризи доткомів на початку 2000-х років, фінансової кризи 2008–2009 років, інфляційної кризи 2020-х років, у США, Європі, країнах ОЕСР активізувалася дискусія щодо мандата центрального банку. Прихильники неокейнсіанства, м'якої монетарної політики, включаючи представників так званої сучасної грошової теорії (modern monetary theory)

наполягали на подальшому розширенні повноважень центрального банку. Наприклад, ЄЦБ ухвалив рішення підтримувати кліматичний порядок денний та перехід до нульової емісії:

L"Скорочення викидів вуглецю — єдиний спосіб уникнути найсерйозніших наслідків зміни клімату. З цієї причини Європейський Союз взяв на себе зобов'язання скоротити викиди на 55% до 2030 року та перейти до економіки з нульовим рівнем викидів до 2050 року. Хоча основна відповідальність за стимулювання та підтримку цього переходу лежить на урядах і законодавчих органах, ми в ЄЦБ також маємо зробити свій внесок, сприяючи розвитку сталого фінансування та екологізації наших операцій у сфері грошово-кредитної політики, не шкодячи при цьому нашій основній меті — забезпеченню цінової стабільності."L

Джерело: Supporting the green transition.

https://www.ecb.europa.eu/ecb/climate/green_transition/html/index.en.html

На папері положення «не обмежуючи досягнення основної мети», «якщо це не перешкоджає досягненню основної мети» не виглядають як загроза цінovій стабільності, а на практиці наявність суперечливих функцій центрального банку узаконоює його інтервенціонізм у сферах економічної діяльності, що виходять за межі мандата щодо підтримки стабільності цін.

— Такий режим є особливо ризикованим для цінової та макроекономічної стабільності в країнах, що розвиваються, та країнах з перехідною економікою.

УКРАЇНА ПОТРАПИЛА В ПАСТКУ ПОЛІМАНДАТНОСТІ Й В РЕЗУЛЬТАТІ СТАЛА

— **ОДНІЄЮ З НАЙБІЛЬШ НЕБЛАГОПОЛУЧНИХ КРАЇН СВІТУ З ПОГЛЯДУ ЦІНОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУПІВЕЛЬНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ГРИВНІ.**

2. Провал у досягненні головної мети монетарної політики в Україні

У ПЕРІОД 1992–1995 РОКІВ СЕРЕДНЬОРІЧНА ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ СТАНОВИЛА 3.185%.

З точки зору економічної науки загалом і монетарної теорії зокрема, це був час тотального ігнорування владою України базових положень, елементарних істин та аксіом економічної науки.

Політики обклали українців руйнівним інфляційним податком, який знищив заощадження багатьох поколінь українців.

У першій половині 1990-х років в Україні відбувся безпрецедентний за своїми масштабами перерозподіл багатства та капіталу, накопичених за час перебування України у складі радянської тоталітарної імперії,

— на користь 3% населення коштом решти 97%.

Це було узаконене пограбування, монетарне мародерство, кампанія з доведення до бідності та злиднів понад 70% населення.

Дії української влади того періоду не мали жодного стосунку до лібералізму, вільного ринку чи капіталізму.

Це могла бути свідома провокація, операція з розорення молодшої держави з боку Росії.

На жаль, п'ята колона всередині України, агенти впливу РФ стали співучасниками цього безпрецедентного за масштабами грабунку.

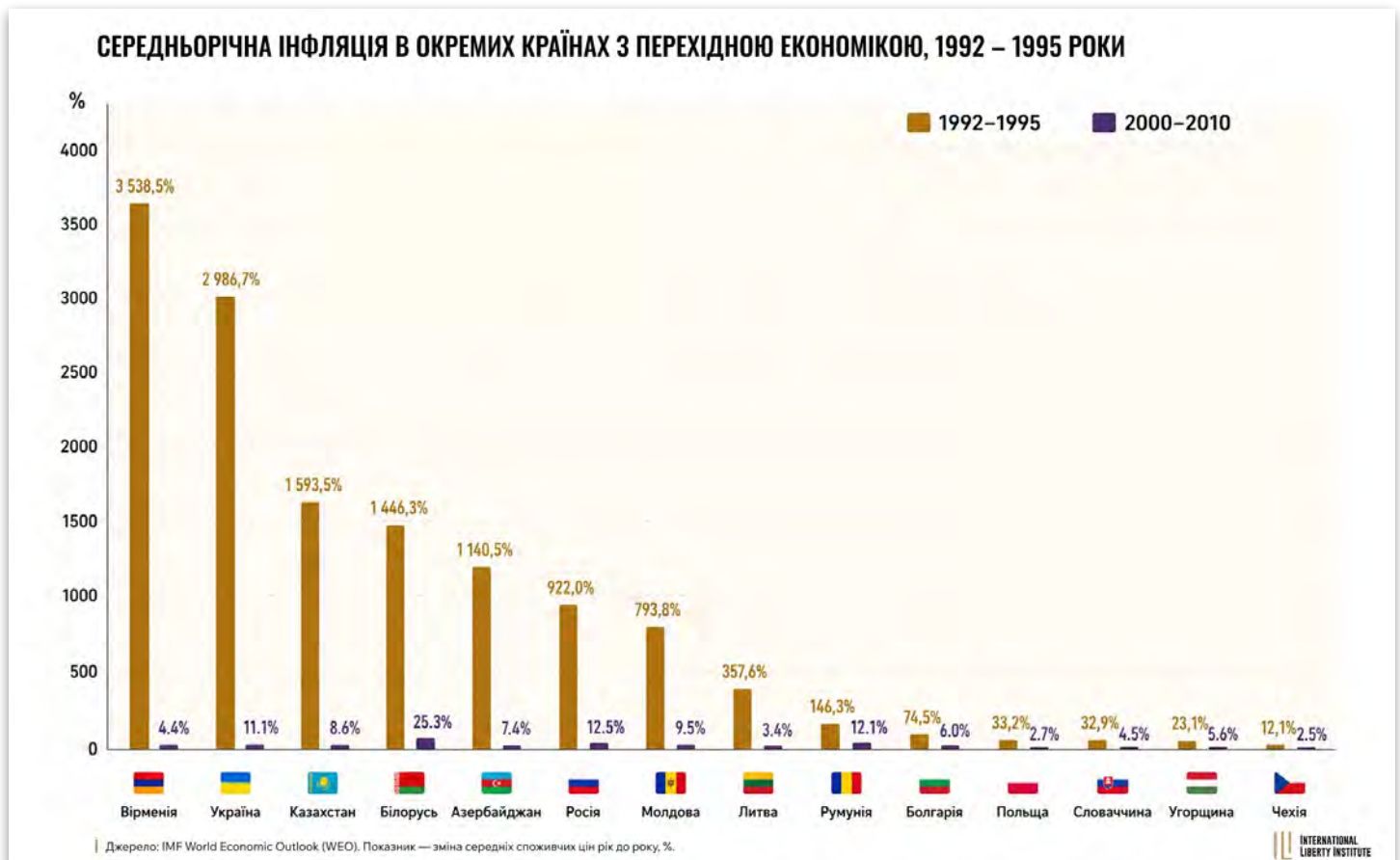
Це могло бути наслідком гострого дефіциту професійних, наукових знань у сфері монетарної теорії та економіки загалом.

Нарешті, така низька якість монетарної політики могла бути наслідком того, що політики та ухвалювачі рішень проігнорували поради та рекомендації українських та іноземних вчених, експертів у сфері монетарної та макроекономічної політики.

Для порівняння — середньорічна інфляція у період 1992–1995 років становила:

у Словаччині — 32,9%, у Росії — 922%, у Румунії — 146,3%, у Польщі — 33,2%, у Молдові — 793,8%, у Литві — 357,6%, у Казахстані — 1593,5%, в Угорщині — 23,1%, у Чехії — 12,1%, у Болгарії — 74,5%, у Білорусі — 1446,3%, у Вірменії — 3538,5%, в Азербайджані — 1140,5%.

Джерело: Дані по інфляції 1992–1995 рр. (на кінець періоду) з Transition Report 1997. Enterprise performance and growth. Economic transition in Eastern Europe and the former Soviet Union.

https://www.ebrd.com/content/dam/ebrd_dxp/assets/pdfs/office-of-the-chief-economist/transition-report-archive/transition-report-1997/Transition-Report-1997-Enterprise-Performance-and-Growth-Cover-English.pdf

Україна показала найгірші результати в ціновій політиці не тільки серед країн Центральної та Східної Європи, але й разом із Вірменією виявилася очевидним аутсайдером на пострадянському просторі.

— Але Вірменія засвоїла руйнівний інфляційний урок.

У період 2000–2010 років середньорічна інфляція в цій країні становила 4,4%, у період 2010–2025 років – 3,4%.

В Україні ж, згідно з базою даних МВФ, середньорічна інфляція після введення гривні у період 1996–2025 років становить 13,4%.

Причиною провалу монетарної політики України стало грубе ігнорування природи грошей, рекомендацій не тільки представників Австрійської економічної школи (яких у 1990-х роках в Україні практично не було на такому рівні, щоб брати участь у розробці економічної політики), а й монетарної школи.

Українська влада обрала

- 1) — кейнсіанський, глибоко інтервенціоністський підхід до монетарної політики,
- 2) — проігнорувавши об'єктивний взаємозв'язок між кількістю грошей в обігу та інфляцією.

Причому це стосується не якогось одного керівника уряду, одного президента, складу Верховної Ради чи керівництва Національного банку.

Йдеться про теоретичну, системну помилку, яка була закладена в основу монетарної політики в середині 1990-х років, і яку досі не виправили.

Немає сумнівів, що неякісна монетарна політика стала однією з причин низьких темпів економічного зростання України, оскільки гальмувала

розвиток фінансового та фондового ринків, приплив грошей та інвестицій, розвиток кредитних відносин.

Домінування держави та олігархату в економіці не дозволило створити потужні рушії стійкого попиту на національну валюту, щоб, зрештою, сформувати ринкову структуру капіталу.

— З іншого боку, Верховна Рада, яка мала стежити за виконанням свого мандата Національним банком, також стала співучасницею розграбування економіки країни на законних підставах.

Порівняння змін грошових параметрів України з динамікою широкої грошової маси Польщі у період 1997–2025 років, а також у зоні євро у період 2000–2025 років дозволяє наочно побачити причини високої інфляції в Україні та її взаємозв'язок із грошовою пропозицією.

Польща, безперечно, стала бенефіціаром інтеграції до Європейського Союзу, але навіть її половинчасті реформи відкрили потужні джерела економічного зростання.

Національний банк Польщі протягом понад 25 років проводив монетарну політику з метою досягнення стабільності цін — тобто намагаючись утримувати інфляцію в межах 2% на рік. Однак йому не вистачило рішучості, а також підтримки уряду, який також мав зробити свій внесок у макроекономічну стабільність (дефіцит бюджету, державний борг, обсяг державних видатків).

На тлі України Польща виглядає цілком успішною країною з відносно відповідальними органами, що проводять макроекономічну політику.

Монетарна політика **Європейського центрального банку** та **ФРС США** у сучасному світі фіатних грошей є стандартом, на який орієнтуються інші країни.

Ми спостерігаємо досить консервативний, стриманий підхід ЄЦБ до збільшення грошової маси. Саме тому середньорічна інфляція у період 2000–2020 років становила ~2%. Після монетарного пом'якшення у зв'язку з COVID різкого збільшення активних грошей (показник M0 у 2021–2025 роках зріс на 43,7%), наближення до зони стагнації, у світлі втрати інституційної конкурентоспроможності середньорічна інфляція в зоні євро у 2021–2025 роках становила 4,2%, що ще раз доводить взаємозв'язок між кількістю грошей в обігу та рівнем інфляції.

ЄЦБ, як і ФРС, вже понад п'ять років намагається повернутися до цільового показника інфляції на рівні **2% річних**, але через вимоги до центральних банків, що впливають з їхніх інших мандатів (повна зайнятість, підтримка економічного зростання), їм поки що цього досягти не вдалося. Проте у

порівнянні з Україною і Польща, і єврозона, і ФРС, не кажучи вже про Швейцарію, є прикладами набагато якіснішої монетарної політики.

3. Монетарна політика України за різних президентів

Темпи зростання всіх складників широкої грошової маси України з 1996 по 2025 рр. у контексті реальної економічної активності зумовили високу інфляцію.

- (1) У період 1996–2001 рр. обсяг готівки в обігу (M0) зріс у 4,9 раза, грошова маса в гривні (M2) — у 4,6 раза, грошова база — у 4,7 раза.
- (2) У період 2001–2005 рр. темпи зростання різних компонентів широкої грошової маси не знизилися: обсяг M0 зріс у 4,7 раза, грошова база збільшилася у 4,9 раза, показник M2 — у 6,1 раза.

Не дивно, що в період президентства **Л. Кучми** (1996–2005 роки) середньорічна інфляція становила 15,1%. За цей період обсяг готівки в обігу (M0) збільшився у 23 рази, грошова база зросла у 23,4 раза, показник M2 — у 28,2 раза, а середньорічні темпи економічного зростання становили **мінус 0,48% ВВП**.

За час президентства **В. Ющенка** (2005–2010 роки) темпи зростання широкої грошової маси знизилися, але все одно були неадекватно високими, якщо ставити за мету стабілізацію цін.

Так, за цей період обсяг готівки в обігу зріс у 4,3 раза, грошова база — у 4,2 раза, показник M2 — у 4,8 раза. Це зумовило збереження високої інфляції, яка в цей період становила 13,7% у середньому за рік. Особливо зазначимо, що середньорічні темпи зростання економіки за цей період становили лише **1,7% ВВП**.

Вульгарне, псевдонаукове твердження, що «інфляція є джерелом економічного зростання», спростовується не лише на прикладі України, а й практично всіх країн світу, якщо розглядати довгострокові тренди.

У період правління **В. Януковича** (2010–2014 роки) було зафіксовано історично найнижчі темпи зростання різних компонентів широкої грошової маси, а середньорічна інфляція знизилася до 7,8% при **нульових темпах економічного зростання** за цей період.

За президентства **П. Порошенка** (2014–2019 роки) монетарна політика залишалася такою ж безвідповідальною, як і за його попередників. За цей період M0 зріс на 61,6%, грошова база — на 55%, M2 — на 58,4%, а середньорічна інфляція становила 18,0% при середньорічних темпах зростання ВВП у **1,37%**.

У період президентства **В. Зеленського (2019–2025 роки)** жодних принципових змін у монетарній політиці Нацбанку не зафіксовано.

Знову спостерігається стрімке збільшення обсягу готівки в обігу (зростання у 2,4 раза), грошової бази (зростання у 2,7 раза) та грошової маси гривні (М2) в 3,2 раза при середньорічних темпах зростання ВВП **мінус 2,2%** та середньорічній інфляції на рівні **10,1%**.

ІНФЛЯЦІЯ ГРИВНІ ТА ШИРОКА ГРОШОВА МАСА ЗА РІЗНИХ ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ, 1994 – 2025 РОКИ

	ЛЕОНІД КУЧМА* (1996–2005)	ВІКТОР ЮЩЕНКО (2005–2010)	ВІКТОР ЯНУКОВИЧ (2010–2014)	ПЕТРО ПОРОШЕНКО (2014–2019)	ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ (2019–2025)
 Середньорічна інфляція (на кінець періоду), %	15,1	13,7	7,8	18	10,1
 Зростання готівки в обігу (M0)	2,62	42,35	157,03	237,78	363,63
	60,23 Зростання в 23 раза	182,99 Зростання в 4,3 раза	282,95 Зростання на 80,2%	384,37 Зростання на 61,6%	866,94 Зростання в 2,4 раза
 Зростання грошової бази	3,54	53,76	194,97	307,14	435,8
	82,76 Зростання в 23,4 раза	225,69 Зростання в 4,2 раза	333,19 Зростання на 70,9%	477,49 Зростання на 55,5%	1174,5 Зростання в 2,7 раза
 Зростання грошової маси (M2)	6,85	125,48	484,77	906,24	1273,77
	193,15 Зростання в 28,2 раза	596,84 Зростання в 4,8 раза	955,35 Зростання на 97,1%	1435,22 Зростання на 58,4%	4020,83 Зростання в 3,2 раза
 Зростання грошової маси (M3)	6,93	125,8	487,3	908,99	1277,64
	194,07 Зростання в 28 разів	597,87 Зростання в 4,8 раза	956,73 Зростання на 96,3%	1438,31 Зростання на 58,2%	4021,31 Зростання в 3,1 раза
 Середньорічні темпи зростання ВВП, %	-0,48	1,68	-0,04	1,37	-2,18

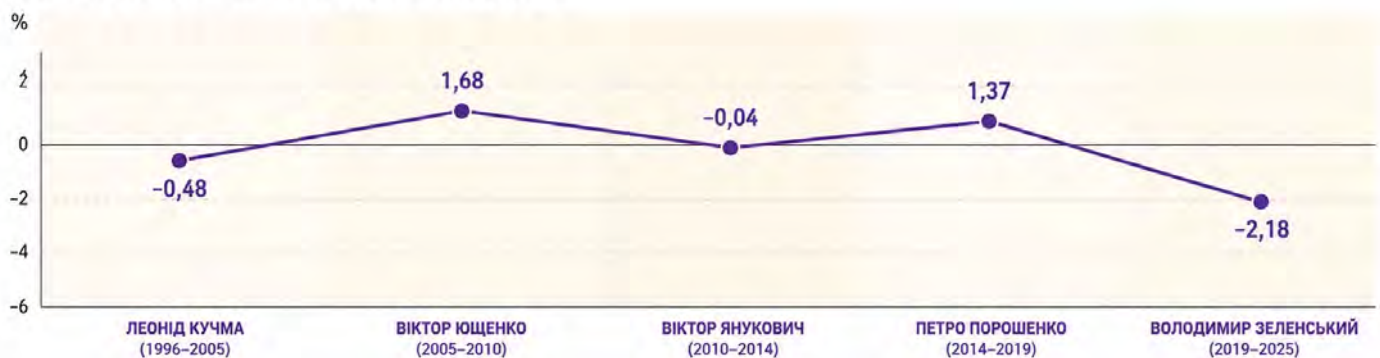
* Інфляція у Л. Кучми за період 1996 – 2005 рр.

ІНФЛЯЦІЯ ГРИВНІ ТА ЗРОСТАННЯ ВВП ЗА РІЗНИХ ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ, 1994 – 2025 РОКИ

СЕРЕДНЬОРІЧНА ІНФЛЯЦІЯ, %

СЕРЕДНЬОРІЧНІ ТЕМПИ ЗРОСТАННЯ ВВП, %

* Інфляція у Л. Кучми за період 1996 – 2005 рр.

INTERNATIONAL
LIBERTY INSTITUTE

4. Як Україна, Туреччина та Аргентина опинилися в групі монетарних невдач

Основні принципи монетарної теорії легко засвоїти, аналізуючи динаміку інфляції, широкої грошової маси та ВВП у довгостроковій перспективі.

У період 2000–2025 рр. середньорічна інфляція в Україні становила 12,1% при середньорічних темпах економічного зростання на рівні 1,2% ВВП. За цей період широка грошова маса (М3) в Україні зросла у 124,5 раза.

Серед великих економік світу вищі темпи зростання широкої грошової маси продемонстрували Аргентина (у 246,1 раза) та Туреччина (у 464,7 раза).

При цьому середньорічна інфляція в Аргентині за цей період становила 33,2% при середньорічних темпах економічного зростання на рівні 1,7% ВВП, а в Туреччині - 17,3% та 5% ВВП відповідно. За такої інфляції та надзвичайно м'якої монетарної політики розрахунок динаміки цін схильний до серйозних спотворень. Тому дані турецьких органів статистики, особливо в умовах сильної політизації та авторитаризму, не слід сприймати за чисту монету.

Туреччина — це приклад того, як держава за допомогою інструментів монетарної, фіскальної та регуляторної політики може створювати групи

комерційних фаворитів, які є бенефіціарами не лише бюджетних трансфертів і режиму обмеження конкуренції, а й інфляційного податку.

Зразковою країною з погляду монетарної політики у ХХІ столітті є Швейцарія.

У 2000–2025 рр. її Національний банк збільшив широку грошову масу лише у 2,5 рази. При цьому середньорічна інфляція становила 0,6% за середньорічних темпів зростання ВВП за цей період на рівні 1,9%.

Досить близькими є показники у США та Великій Британії.

ФРС США за 2000–2025 рр. збільшила широку грошову масу в 4,4 рази, центральний банк Великої Британії — у 3,9 рази.

Середньорічна інфляція у США становила 2,6%, у Великій Британії — 2,7%.

Середньорічні темпи зростання у США становили 2,2% ВВП, у Великій Британії — 1,7% ВВП.

Показники країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою (інфляція, широка грошова маса, економічне зростання) переконують, що використання інструментів монетарної політики для прискорення економічного зростання, залучення інвестицій, підвищення рівня добробуту є небезпечним і ризикованим.

Це супроводжується цілою низкою негативних явищ і станів, які, зрештою, гальмують економічний розвиток, а також сприяють неринковому перерозподілу капіталу всередині країни на користь бенефіціарів інфляції та фіскальної політики уряду.

ТЕМПИ ІНФЛЯЦІЇ ТА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В ОКРЕМИХ КРАЇНАХ СВІТУ 2000 – 2025 РР.

Країни	2000–2010, середньорічний		2010–2020 середньорічний		2020–2025 середньорічний		2000–2025 середньорічний показник	
	Інфляція, %	ВВП, %	Інфляція, %	ВВП, %	Інфляція, %	ВВП, %	Інфляція, %	ВВП, %
 Швейцарія	0,9	2,1	-0,1	1,6	1	1,8	0,6	1,9
 Китай	2,3	10,4	2,5	7,2	0,7	4,9	2	8,1
 США	2,5	2	1,7	2	4	2,4	2,6	2,2
 Велика Британія	2,1	1,8	2	0,9	4,4	1,1	2,7	1,7
 Індонезія	8,5	5,4	4,4	4,7	2,7	3,7	5,8	5
 Індія	6,1	6,5	6,4	5,5	5,1	5,6	5,9	6,3
 Бразилія	6,6	3,8	5,7	1	5,7	2,2	6,1	2,4
 Росія	12,7	5,4	6,6	1,6	8	2	9,9	3,3
 Україна	12,2	4,7	11,5	0,2	11,1	-3,1	12,1	1,2
 Туреччина	3,8	4,5	9,4	5,5	54,3	5,2	17,3	5
 Аргентина	9,5	3,3	22,9	0	90,4	1,3	33,2	1,7

Джерело: база даних МВФ, квітень 2026. <https://data.imf.org/en/datasets/IMFRES-WEO>

 INTERNATIONAL LIBERTY INSTITUTE

ДИНАМІКА ШИРОКОЇ ГРОШОВОЇ МАСИ ТА ІНФЛЯЦІЇ В ОКРЕМИХ КРАЇНАХ СВІТУ

на кінець періоду, в національній валюті

Країни	2000	2010	2020	2025	Темпи зростання, 2025 рік до 2000 року, разів
 Туреччина, млрд лір	57,5	617,5	3410	26720	464,7
 Аргентина, млрд песо	90,51	422,75	9390	22273	246,1
 Україна, млрд грн	32,3	597,9	1850	4021,3	124,5
 Росія, млрд руб	2140 (2001)	23820	75280	143190	66,9
 Бразилія, млрд реалів	557,42	2880	8310	15060	27
 Китай, млрд юанів (женьминьби)	13600	72590	214770	306910 (2024)	22,6
 Індія, трлн рупій	11,69	59,3	174,07	193,74 (2021)	16,6
 Індонезія трлн рупій	748,85	2470	6910	10130	13,5
 США, млрд доларів	7020	12770	23770	30680	4,4
 Велике Британія, млрд фунтів	1040	2630	3450	4100 (2024)	3,9
 Швейцарія, млрд франків	474,8	754,4	1141,7	1210	2,5

Джерело: база даних Світового банку.
<https://data.worldbank.org/indicator/FM.LBL.BMNY.CN?locations=US>

 INTERNATIONAL LIBERTY INSTITUTE

ІНФЛЯЦІЯ В ОКРЕМИХ КРАЇНАХ ТА РЕГІОНАХ, 1994–2025 РОКИ

Країна	1994–2003	1998–2007	2000–2009	2003–2012	2013–2020	2021–2025*	2021–2025* до 2000 року, разів
Китай	4,9	1,1	1,8	3	2,1	0,7	1,4
Швейцарія	0,9	0,8	1	0,7	0,1	1,4	2,3
Країни Азії, які розвиваються	6,1	4,2	4	4,8	3,1	2,3	2,3
Японія	0	-0,2	-0,3	-0,1	0,7	2,3	2,3
Тайвань	1,4	0,9	0,9	1,3	0,7	2,3	3,1
Південна Корея	4,1	3,2	3,1	3,1	1,1	3,1	3,2
Ізраїль	6,1	2,3	2	2	0,3	3,2	3,3
Сінгапур	1	0,7	1,5	2,5	0,5	3,3	3,7
Канада	1,8	2,1	2,1	2	1,5	3,7	4
Розвинені економіки	2,1	2	2	2	1,2	4	4,2
Єврозона	2	2	2,1	2,1	0,9	4	4,4
Перу	4,3	2,8	2,6	2,9	2,6	4,4	4,5
США	2,4	2,6	2,6	2,5	1,5	4,5	4,5
Нова Зеландія	2	2,2	2,7	2,6	1,3	4,5	6
Хорватія	10,4	3,4	3,2	2,8	0,5	6	6,4
Чилі	5,4	3,3	3,5	3,2	3,1	6,4	6,6
Словаччина	8,3	6,4	5,2	3,8	1,2	6,6	6,9
Чехія	7,5	3,3	2,8	2,4	1,7	6,9	7,3
Литва	6,2	2,2	3	3,6	1,4	7,3	7,6
Польща	12,8	4,6	3,5	2,8	1,1	7,6	8,4
Білорусь	175,7	55,3	31,6	20,8	10,5	8,4	8,7
Росія	57,5	21,2	13,9	10,2	6,5	8,7	12,3
Україна	70,2	12,1	12,9	10,7	13,4	12,3	16,6
Країни, що розвиваються Європа**	37,7	18,5	12,7	8,8	6,5	16,6	16,6

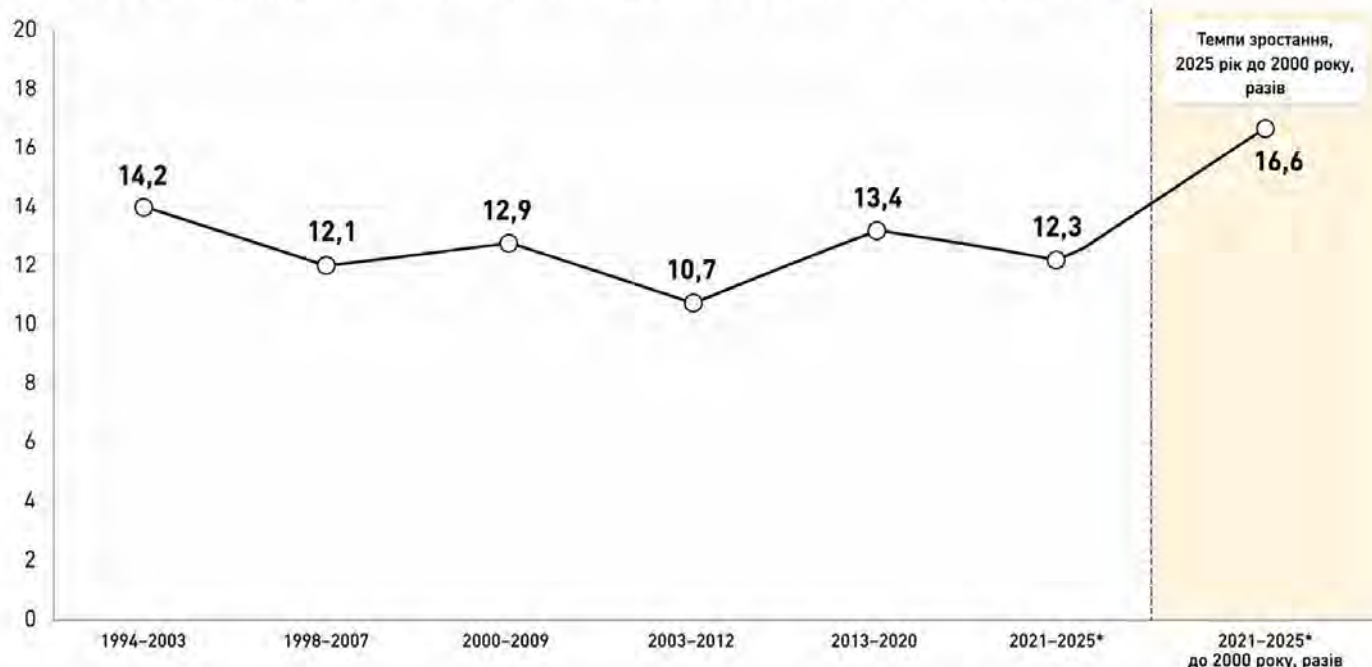
*середньорічна інфляція

**Високий рівень інфляції в даній групі країн пояснюється внеском в неї Туреччини та України.

Джерело: World Economic Outlook, IMF, April 2026 <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/04/14/world-economic-outlook-april-2026>

INTERNATIONAL
LIBERTY INSTITUTE

СЕРЕДНЬОРІЧНА ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ ЗА ПЕРІОДАМИ, 1994 - 2025 РОКИ

*середньорічна інфляція

Джерело: World Economic Outlook, IMF, April 2026 <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/04/14/world-economic-outlook-april-2026>

INTERNATIONAL
LIBERTY INSTITUTE

5. Перегляд концепції подвійного мандата (dual mandate)

В американській та європейській академічній і науковій спільнотях вже понад 40 років триває дискусія щодо мандата центрального банку.

У ній беруть участь провідні світові науково-дослідні центри, центральні банки та університети. Висновки та рекомендації цілої низки вчених є дуже цінними та корисними для покращення роботи Нацбанку України, який, як і українське академічне та наукове середовище, не бере участі в цій дискусії.

Джерело: Політика ФРС в режимі дуального мандата коротко та зрозуміло описана в дослідженні: A Dual Mandate for the Federal Reserve. The Pursuit of Price Stability and Full Employment. Jerome Levy Economics Institute of Bard College. No. 60, 2000. Willem Thorbecke, associate professor of economics at George Mason University.

<https://www.levyinstitute.org/pubs/ppb/ppb60.pdf>

Беззаперечний авторитет у сфері монетарної політики Джон Тейлор у контексті провалу ФРС під час кризи 2008–2009 рр. закликав скасувати дуальний мандат Федеральної резервної системи та центральних банків загалом, зосередивши свою увагу виключно на забезпеченні стабільності цін та збереженні купівельної спроможності національної валюти.

Л"У 1970-х роках ФРС кілька разів збільшувала темпи зростання грошової маси, намагаючись знизити рівень безробіття. Однак ненавмисним наслідком цього стало насправді зростання безробіття: дедалі вищі темпи інфляції, зрештою, вимагали вжиття болісних заходів для її зниження, внаслідок чого рівень безробіття перевищив 10%. У період з 2003 по 2005 рік ФРС підтримувала процентні ставки на надзвичайно низькому рівні, частково через побоювання щодо зайнятості."L

На думку членів авторитетного Тіньового комітету з операцій відкритих ринків (Shadow Open Market Committee) із середини 1970-х років ФРС США припустилася трьох дуже серйозних помилок у монетарній політиці.

1. Висока інфляція 1970-х років, що стала наслідком м'якої грошово-кредитної політики.
2. Політика надзвичайно низьких процентних ставок, яка спровокувала утворення бульбашок на ринку нерухомості у 2000-х роках.
3. Висока інфляція 2020-х років, яка, як обіцяв голова ФРС Д. Пауелл, мала бути швидким, тимчасовим явищем, але вона розтягнулася на понад п'ять років, і станом на кінець 2026 року ФРС не досягне цільового показника інфляції у 2% річних.

Зазначимо, що кризовою американські вчені та політики вважають інфляцію, яка в період 2021–2025 рр. становила 4,5%.

— Для порівняння: середньорічна інфляція в Україні після введення гривні в період 1996–2025 рр. становила 13%.

ФРС має досить широке поле для дискреційних рішень, оскільки поняття «максимальна зайнятість» не має числового значення, натомість існує цільовий показник для визначення стану «цінова стабільність». Це 2%.

Маємо констатувати науковий, політекономічний консенсус щодо стандарту цінової стабільності як центрального елемента якісної монетарної політики. Попри досить якісне академічне та інтелектуальне підґрунтя для формування монетарної політики, ФРС США припустилася грубих помилок, оскільки неправильно інтерпретувала макроекономічну ситуацію та стан різних ринків у контексті дуальності свого мандата.

Якщо

- 1) — Америка не зуміла точно визначити баланс між двома цілями ФРС, то
- 2) — виконання цього завдання для перехідної країни, що розвивається, зі слабкими інститутами права, власності та управління є нездійсненним.

Під час створення Національного банку та визначення його мандата українські економічні й академічні еліти, по суті, сліпо скопіювали мейнстримну модель центральних банків країн G-7,

- 1) — не маючи ані розвиненої науково-аналітичної спільноти для супроводу монетарної політики,
- 2) — ані чіткого уявлення про циклічність економіки.

Основна причина неправильного вибору мандата українським Нацбанком (дуального) полягає в тому, що українська економіка на момент ухвалення рішення залишалася пострадянською, тобто зі структурою капіталу та зайнятості, сформованою в рамках радянського Держплану.

Для формування повноцінної ринкової структури потрібно було синхронізовано провести

- 1) — макроекономічну стабілізацію, 2) — лібералізацію всіх ринків та 3) — приватизацію.

Для цього Національному банку потрібно було сконцентрувати всі свої зусилля на досягненні цінової стабілізації в режимі мономандата.

На жаль, за 30 років існування гривні як національної валюти досягти цієї мети не вдалося.

Як і багато інших органів державного управління, Національний банк був захоплений потужними лобістами, представниками особливих інтересів,

які використовували його для досягнення своїх цілей за допомогою інфляції, девальвації, регулювання валютного та фінансового ринків, а також режиму кредитування та координації монетарної й фінансової політики.

Не досягнувши своєї головної мети — цінної стабілізації, Нацбанк поведився так,

— ніби навколо нього склалася повноцінна ринкова структура капіталу та зайнятості.

6. Чому Інфляція така шкідлива?

Численні наукові дослідження переконливо доводять негативний вплив інфляції на економічне зростання, кредитну та підприємницьку активність.

На жаль, як Національний банк України, так і уряд країни загалом ігнорують ці висновки.

Зазначимо, що вони є оцінкою діяльності центральних банків та урядів у рамках неокласичної моделі держави загального інтервенціонізму.

Наведемо кілька прикладів таких досліджень та висновки з них для підтвердження нашої гіпотези про низьку якість монетарної політики України у період 1996–2025 рр.

Економісти Іша Агарвал (Isha Agarwal) та Метью Барон (Matthew Baron) у науковій праці «Інфляція та дезінтермедіація», а потім у статті «Дослідження взаємозв'язку між зростанням інфляції та економічним зростанням: роль банківського сектору» (Exploring the link between rising inflation and economic growth: The role of the banking sector) роблять наступний висновок:

L"Наше дослідження показує, що несподіване зростання інфляції, як правило, має стримуючий вплив на банківський сектор. Банки, вразливі до інфляції, реагують на це скороченням кредитування, що, своєю чергою, позначається на цінах на нерухомість та зайнятості у будівельній галузі. У більш загальному плані ці результати пояснюють, чому зростання інфляції може призвести до фінансової нестабільності, особливо після значного та несподіваного зростання інфляції. Крім того, наш аналіз історичних та міжнародних випадків інфляції підкреслює важливість банківських каналів для розуміння наслідків інфляції у всьому світі. Проливаючи світло на взаємозв'язок між інфляцією та економічним зростанням, наше дослідження сприяє кращому розумінню макроекономічних наслідків інфляції та її впливу на банківський сектор."L

Джерело: Inflation and Disintermediation. Journal of Financial Economic. Isha Agarwal, Matthew Baron, Georgetown University. 2019

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3399553

У науковій статті «Вплив інфляції на економічне зростання» економісти Жуньшо Чжан (Runshuo Zhang) та Цзыхэн Чжоу (Ziheng Zhou) на підставі аналізу інфляції роблять такий висновок:

Л"Інфляція не тільки впливає на поведінку споживачів і виробників, а й має глибокий негативний вплив на економічне зростання через спотворення цінових сигналів, нерациональний розподіл ресурсів, вплив на інвестиційну та заощаджувальну поведінку, загрозу стабільності фінансових ринків та ослаблення конкурентоспроможності в міжнародній торгівлі. Особливо в умовах глобальної економічної нестабільності управління інфляцією стало одним із головних викликів, що стоять перед урядами та політиками у всьому світі. Для ефективного контролю інфляції уряди різних країн повинні вживати комплексних заходів, зокрема впроваджувати жорстку монетарну політику, координувати обережну фіскальну політику, сприяти структурним економічним реформам та зміцнювати міжнародне співробітництво. Ці заходи не лише допомагають контролювати інфляцію, а й закладають основу для довгострокової стабільності та сталого економічного зростання."Л

Джерело: The Effect of Inflation on Economic Growth. 2025 Advances in Economics Management and Political Sciences.

https://www.researchgate.net/publication/387717746_The_Effect_of_Inflation_on_Economic_Growth

Ось висновок з дослідження впливу інфляції на економічне зростання на прикладі 45 країн у період 2010–2021 рр.:

Л"У цьому дослідженні розглядається контекст інфляції та її вплив на економічне зростання 45 різних країн світу у період 2010–2021 років шляхом застосування методу звичайних найменших квадратів (OLS), моделей з фіксованими ефектами та моделей з випадковими ефектами для аналізу теоретичного змісту та впливу таких змінних: рівень інфляції, рівень безробіття, прямі іноземні інвестиції (ПІІ), відкритість торгівлі, процентна ставка за кредитами та приріст населення. Емпіричні результати показують, що інфляція має негативний вплив на економічне зростання, причому розвинені країни, як правило, страждають від цього сильніше."Л

Джерело: Legal perspectives on inflation: Implications for economic growth in 45 nations. Vu Bich Diep, Truong Quynh Anh. Faculty of Economics and Management, International School, Vietnam National University, Hanoi. 2024

У шведському університеті (Jönköping University) було складено досить докладний перелік наукових та аналітичних праць щодо взаємозв'язку між інфляцією та економічним зростанням.

Л"Метою цього дослідження було вивчення взаємозв'язку між інфляцією та зростанням ВВП. Для цього ми використали модель з фіксованими ефектами на основі панельних даних, що охоплювала 108 країн за період з 1970 по 2023 рік, щоб оцінити, як інфляція впливає на зростання ВВП, враховуючи такі змінні, як грошова маса, державні видатки, реальна процентна ставка, відкритість торгівлі та інвестиції. Крім того, ми застосували квадратичну функцію для аналізу порогового значення, за якого інфляція починає негативно впливати на економічне зростання. Наші результати показують, що, хоча інфляція негативно впливає на зростання ВВП як у країнах, що розвиваються, так і в розвинених країнах, наша точкова оцінка цього ефекту є вищою для країн, що розвиваються, проте ця різниця не є статистично значущою. Отримані результати узгоджуються з такими теоретичними моделями, як модель зростання Солоу та кількісна теорія грошей. Збільшення інфляції на 1% призводить до зниження темпів зростання ВВП на 0,12% для країн, що розвиваються, порівняно зі зниженням на 0,07% для розвинених країн."Л

Джерело: The relationship between Economic Growth and Inflation. An empirical Analysis of developed and developing countries. ion Ferrari & Bence Hajdu. 2025

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1974028/FULLTEXT01.pdf>

Наведемо висновки з дослідження «Чи впливає інфляція на економічне зростання» економістів Хав'єра Андреса (Javier Andres) та Ігнасіо Ернандо (Ignacio Hernando), опублікованого авторитетним Національним бюро економічних досліджень (National Bureau of Economic Research). Вони зроблені на основі емпіричних даних щодо країн ОЕСР за період 1960–1992 рр.:

Л"У цій роботі ми спробували оцінити довгострокові витрати, пов'язані з інфляцією, в рамках чіткої теоретичної моделі, що випливає з літератури з питань економічного зростання: рівняння конвергенції. Попри свої недоліки, цей підхід добре підходить для перевірки стійкості кореляції між економічним зростанням та інфляцією в економіках з низьким рівнем інфляції та досить добре функціонуючими ринками, зокрема, як країни ОЕСР у період 1960–1992 років. Головний висновок полягає в тому, що ніколи не було виявлено позитивної кореляції між поточною інфляцією та доходом на душу населення в довгостроковій перспективі. Інфляція не лише знижує рівень інвестицій, а й

ефективність використання факторів виробництва. Вона має негативний тимчасовий вплив на темпи довгострокового зростання, що, своєю чергою, призводить до постійного зниження доходу на душу населення. Наші результати свідчать про те, що граничні витрати, пов'язані з інфляцією, зменшуються разом із рівнем інфляції."L

Джерело: Does Inflation Harm Economic Growth? Evidence for the OECD. Javier Andres & Ignacio Hernando. Working Paper 6062. 1997

https://www.nber.org/system/files/working_papers/w6062/w6062.pdf

Ось дані дослідження інфляції та економічного зростання у період 2000–2019 рр. на прикладі 31 країни, що розвивається, та країни з перехідною економікою, серед яких є й Україна:

L"У цій роботі емпірично досліджується взаємозв'язок між економічним зростанням та інфляцією на основі панельних даних 31 обраної економіки з ринками, що розвиваються, за період з 2000 по 2019 рік. Ми виявили статистично значущий негативний взаємозв'язок між інфляцією та економічним зростанням у наших лінійних моделях (статичних та динамічних), і ці результати виявляються стійкими для всіх моделей. Нелінійна специфікація вказує на порогове значення близько 2% (а для простої моделі — дещо вище - 2,7%), яке розмежовує два режими інфляції. Наші результати підтверджують тезу про доцільність розрізнення різних режимів інфляції: коли інфляція нижча за порогове значення, ми виявляємо позитивний вплив на економічне зростання; коли вона перевищує це значення, ми виявляємо негативний вплив на зростання. З огляду на наші висновки щодо цієї групи країн, допущення інфляції вище 2% може мати негативні наслідки для економічного зростання."L

Джерело: The economic growth and inflation nexus: New empirical assessment for emerging market economies. Benjamin Owusu, Bettina Bökemeier. Department of Business Administration and Economics, Bielefeld University. International Review of Economics and Finance 107 (2026) 105078

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1059056026001917>

7. Висновки дослідження

1. За 30 років існування національної валюти українська влада за часів усіх президентів, прем'єрів, складів парламенту та керівництва Нацбанку так і **не домоглася виконання конституційної мети** — забезпечення стабільності гривні, яка передбачає не більш ніж 2% річної інфляції.

Цей провал є наслідком помилок у виборі теоретичного фундаменту для діяльності Національного банку України, гострого дефіциту узгодження

монетарної та фіскальної політики, ігнорування теорії провалів держави, її домінування в економіці загалом і на фінансовому ринку зокрема.

2. Україна дуже слабо залучена у плюралістичний світовий дискурс монетарної політики, де десижнмейкери на рівні центральних банків та урядів приймають рішення на основі наукових праць, рекомендацій та висновків найрізноманітніших економічних шкіл з урахуванням реального стану ринків та основного цільового параметра монетарної політики.

Наша влада формулює монетарну політику на основі опортуністичних мотивів та підходів на користь синдикату VIP-бюрократів. Механізм коригування помилок на основі отриманих даних у вигляді інфляції, темпів економічного зростання, доступності кредиту, розвиненості фінансового ринку не працює.

3. Монетарна політика України у період 1996–2025 рр. стала одним із трьох головних гальм економічного зростання та розвитку.

Другим гальмом стала фіскальна (бюджетно-податкова) політика, третім — регуляторна політика.

Помилка у виборі теорії економічної трансформації та транзиту, ігнорування природи грошей, захоплення системи державного управління (state capture) потужними групами впливу, гострий дефіцит повноцінного партнерства економічної науки та Уряду в широкому сенсі цього слова — всі ці чинники пояснюють той факт, що за темпами економічного зростання, рівнем доходів на душу населення, обсягами кредитування приватного сектору, продуктивністю праці Україна в середині 2020-х опинилася в групі аутсайдерів Європи.

4. Слабкий розвиток фінансового ринку та кредитування, висока вартість кредиту та його недоступність для малого бізнесу й більшості домогосподарств, фаворитизм у наданні сприятливих умов доступу до кредиту для Уряду та визначених ним комерційних організацій, олігополія на ринку банківських і фінансових послуг — усе це є наслідком помилки у виборі теоретичного фундаменту монетарної політики, а також нездатності Національного банку виконувати свій конституційний обов'язок.

Збереженню такого стану сприяла політика Кабінету Міністрів загалом, який не забезпечив належну координацію монетарної та фіскальної політики для забезпечення макроекономічної стабільності та швидких, довгострокових темпів економічного зростання.

5. Протягом усього періоду існування гривні українська влада ігнорувала численні наукові дослідження та емпіричні дані, що вказували на

монетарну природу інфляції, її вплив на темпи економічного зростання, інвестиційну привабливість та доходи населення.

Високий інфляційний податок завдав серйозної шкоди культурі заощаджень українців, сприяв доларизації економіки, збереженню значної частки економічної активності в «сірій» економіці (за різними оцінками — від 30% до 50% ВВП), відпливу капіталу з країни та практиці витіснення (crowding out) приватних інвестицій у комерційні проекти та програми, які безпосередньо підтримує держава.

6. Значну частину відповідальності за збереження низької якості української монетарної політики, зокрема, та макроекономічної політики загалом несуть міжнародні консалтингові організації, які протягом понад 30 років не лише надавали кредити, а й технічну та консультаційну допомогу у створенні якісних правових та економічних інститутів.

Насамперед йдеться про МВФ, Світовий банк, ЄБРР, які з 1990-х років працюють в Україні.

Їхні підходи, наративи, висновки та рекомендації просувають і поширюють в Україні такі дослідницькі організації, як Центр економічної стратегії, Dragon Capital, «Вокс Україна», German Economic Team, Oxford Economics, KSE, ICU, Concorde Capital, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.

Їхні оцінки макроекономічної політики загалом і монетарної політики зокрема були переважно комплементарними, такими, що підтримують нинішній курс влади. Їхні погляди на гроші, грошово-кредитну політику, на роль і функції держави в економіці підштовхували українську владу до вибору параметрів монетарної, фіскальної та регуляторної політики.

Особливо відзначимо роль великого українського та іноземного бізнесу, який за допомогою своїх лобістських організацій і механізмів, зокрема такої бізнес-асоціації, як Європейська Бізнес Асоціація (European Business Association, ЕВА), яка стала лобістом політики олігархічного синдикату, постійно підтримує економічну політику української влади, тим самим закріплюючи хибні практики в монетарній політиці.

Причина лежить на поверхні

— великий бізнес, а також фаворити Уряду є бенефіціарами м'якої монетарної та фіскальної політики.

Їхній вплив на економічну політику стає вирішальним, оскільки вони також захопили контроль (типовий state capture) над регуляторними органами України.

Такого роду дії відбуваються за згоди та схвалення міжнародних консалтингових організацій, зокрема ОЕСР.

8. Рекомендації Міжнародного Інституту Свободи

1. Для повноцінної модернізації економіки України, створення інститутів, що забезпечують швидке, довгострокове економічне зростання, необхідно прийняти модель підприємницького зростання Мізеса/Хайєка/Шумпетера.
2. Необхідно встановити мономандатність Національного банку (єдина мета НБУ — забезпечення цінової стабільності, інфляція до 2% на рік). Решту функцій, які сьогодні виконує Національний банк, зокрема регулювання фінансового ринку, слід передати іншим органам державного управління.
3. Для **зниження транзакційних витрат** під час війни та після перемоги України у ній, коли очікується приплив сотень мільярдів доларів на відновлення країни, щоб уникнути «голландської хвороби», різкого подорожчання гривні, високої інфляції та негативного впливу на український експорт, доцільно перейти до режиму мультивалютності, коли американський долар, євро, британський фунт, швейцарський франк, польський злотий та українська гривня матимуть в Україні рівний статус законного платіжного засобу (legal tender).
4. Український уряд невідкладно має провести глибоку ревізію законодавчої та теоретичної бази для підвищення якості монетарної та макроекономічної політики в цілому.

Милин Дмитрий

14 мин. · 🌐

2026-07-30 ...

[Люблю честных политиков, не всё вот это, что в Европе, в США и у нас!]

Заместитель министра иностранных дел Ирана Касем Гарибабади:

«Наша политика заключается в том, что Ормузский пролив никогда не вернется к состоянию, в котором он находился до войны. Иран не боится никаких шагов, которые потребуются для укрепления своего суверенитета в проливе, даже если это приведет к возобновлению войны.

Любой европейский военный корабль, который попытается приблизиться к Ормузскому проливу, и который будет пытаться провести там разминирование, является для нас законной целью.

Мы обнаружили новую оборонительную способность, которая называется Ормузский пролив – он стал частью национальной безопасности Ирана и представляет собой средство и возможность защиты для нашей страны.

Соглашения, которые будут заключены в проливе Ормуз, окажут долгосрочное влияние на безопасность Ирана. ОАЭ хотели привлечь третью страну для разминирования южной части пролива Ормуз, но мы этого не допускаем.

Наша цель в проливе Ормуз – это как утверждение суверенитета, так и получение доходов. Утверждение о том, что доходы от пролива не являются нашим приоритетом, является ошибочным»

№ 2.462

НЕУДОБНАЯ ДИАЛЕКТИКА Теодора Адорно

Настоящее ядро философии Адорно заключается в одной абсолютно шокирующей, парадоксальной вещи.

Адорно утверждает, что

— «в ситуации, когда вся социальная тотальность уже прогнила, когда сам язык, сама повседневность уже пропитаны товарным фетишизмом, любое ваше позитивное действие только воспроизводит систему».

Либеральный дискурс обычно преподносит это так:

— «ну, раз всё вокруг плохо, давайте просто расслабимся и будем собой».

Но Адорно имеет в виду нечто гораздо более зловещее.

Он говорит, что

— **сама ваша попытка поступить правильно внутри порочной системы функционирует как стабилизатор этой системы.**

Взгляните на современный эко-активизм, на все эти органические продукты, сортировку мусора и покупку кофе в бумажных стаканчиках с пометкой «fair trade».

Разве это не чистейший пример по Адорно?

— Вы покупаете индустриальный кофе, но платите на пятьдесят центов больше и в этот момент ваша совесть очищается. Вы говорите себе: «я спас планету». Но капиталистическая машина производит еще больше мусора, эксплуатирует еще больше людей, а «этичный кофе» становится просто еще одним товаром на полке супермаркета.

Гегель учил нас диалектическому снятию:

— тезис, антитезис, синтез.

Всегда есть движение вперед, всегда есть момент примирения с реальностью, когда противоречие разрешается в высшем единстве. И здесь Адорно совершает свой гениальный, разрушительный жест.

Он говорит, что никакого синтеза больше не будет.

— После Освенцима, после того как индустриальный разум, просвещение и технический прогресс породили лагеря смерти, верить в то, что «реальное разумно, а разумное реально» это просто историческое преступление. Разум сошел с ума.

Просвещение превратилось в миф и террор.

Адорно предлагает негативную диалектику.

Это философия сопротивления концептуализации.

— Когда вы берете объект, будь то дерево, человек, произведение искусства или социальное явление и пытаетесь втиснуть его в свое понятное определение, вы уже совершаете насилие. Вы подчиняете его системе, делаете его «упорядоченным».

Задача философа показать несовпадение.

— Показать зазор между понятием и вещью. Настоящая мысль сегодня это не та мысль, которая дает ответы.

Настоящая мысль это отрицание.

Вы должны сказать системе:

— «Я не буду участвовать в вашем празднике примирения. Я останусь шпионом в горле вашего комфортного дискурса».

Куда же уходит истина у Адорно?

В самые маргинальные, трудные, герметичные уголки искусства.

Не случайно его любимым композитором был Арнольд Шёнберг с его двенадцатитоновой додекафонией — музыкой, которую физически больно слушать, музыкой, в которой нет приятных гармоний, потому что гармония в мире концентрационных лагерей стала ложью.

— Адорно защищает трудное, непонятное, диссонирующее искусство именно потому, что оно сопротивляется потреблению.

Если картина или музыкальная пьеса легко усваиваются вашим мозгом после рабочего дня, значит, это товар, это мусор, обслуживающий вашу эксплуатацию.

№ 2.463

Каспийский трубопроводный консорциум (КТК) возобновил работу - угроза экономического кризиса для Казахстана несколько ослабла, но полностью не исчезла

2026-07-29

Куш

Вообще события вокруг КТК - это ребус со многими неизвестными и единой версии у меня тут нет.

КТК принадлежит, в том числе, крупнейшим американским, британским, нидерландским и итальянским компаниям:

— Chevron Caspian Pipeline Consortium Company, LUKARCO B.V., Mobil Caspian Pipeline Company, BG Overseas Holding Limited, Eni International N.A. N.V., Oryx Caspian Pipeline LLC.

То есть его простой - убытки упомянутых выше акционеров.

- (1) Кроме того, нефть КТК идет в ЕС, в первую очередь на румынские НПЗ. То есть его простой - это убытки для Румынии и дефицит топлива в ЕС.
- (2) КТК - это символ балансирования Казахстана между ключевыми геополитическими игроками, когда добыча нефти осуществляется западными компаниями, урана - китайскими и т.д.
- (3) То есть крах КТК - это и крах геополитической многовекторности Казахстана и усиление зависимости этой страны от Китая и РФ.
- (4) Крах КТК - это в перспективе постепенная переориентация экспорта казахской нефти с европейского направления на китайское.
- (5) Крах КТК - это экономический и социальный кризис в Казахстане с риском повторного введения в страну войск ОДКБ, но в таком случае, надолго.

Чисто теоретически можно предположить, что экономический кризис в Казахстане может привести к власти прозападного политика, который попросит предоставить стране кредиты МВФ и начнет договариваться о новом режиме работы КТК с США.

Но такой вариант маловероятен, так как Китай и РФ будут блокировать приход к власти в Казахстане прозападных политических сил.

То есть,

— в результате экономического и социального кризиса в Казахстане есть риск прихода к власти в этой стране нового руководства, целиком ориентированного на Китай, который окажет казахам финансовую помощь в виде кредитов и переориентирует нефтяные потоки из этой страны в свою пользу (с учетом риском поставок в Китай ближневосточной нефти).

Именно поэтому, четкого ответа на вопрос, почему возникла блокировка КТК, у меня нет.

№ 2.464

В Вашингтоне прошли встречи президента Трампа с президентом Украины Владимиром Зеленским и премьер-министром Израиля Нетаньяху

2026-07-29

Куш

В контексте возобновления противостояния США и Ирана, данная встреча как бы подводила к созданию антииранской коалиции в составе Украина - США - Израиль.

Весной этого года США вошли в иранскую авантюру, поверив обещаниям Израиля про "Тегеран за три дня".

Но вместо победы, натолкнулись на целый спектр геополитических проблем, которые ведут к ослаблению Америки и утрате ею роли мирового гегемона.

Попытки вовлечь в конфликт региональные прокси-силы (курдов, Азербайджан, Турцию, Сирию, Пакистан, белуджей, монархии Залива), успехом не увенчалась. Более того, конфликт начал масштабироваться.

Даже Британия не захотела помогать США, а Испания отказалась предоставлять свои базы для американских ВВС.

Поэтому моделирование состава антииранской коалиции на данном этапе выводило "на табло" лишь трех участников: Украину, Израиль и США.

Но встречи с Трампа в Вашингтоне с Зеленским и Нетаньяху завершились без каких-либо конкретных результатов.

Столь бедного коммюнике по итогам встреч уже не было давно.

Пресс-секретарь президента США Кэролайн Ливитт оставалось лишь написать в соцсети X о том, что встреча была "позитивной и продуктивной".

Почему Трамп "сдал назад"?

1) — Ну, во-первых, есть такая теорема поведения Трампа как ТАСО (Trump Always Chickens Out — «Трамп всегда сдает назад»).

2) — Во-вторых, скорее всего, Трамп не захотел впадать в зависимость от своих партнеров в виду малочисленного состава коалиции.

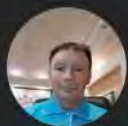
Кроме того, малочисленность коалиции - это признак упадка гегемона:

— под его знаменами в войне с Ираном могли оказаться лишь Израиль и Украина и это могло окончательно "отвернуть" от США монархии Залива, которые очень ревниво относятся к усилению в их регионе других игроков.

Поэтому Трамп и "сдал назад". Точнее, сдал "вперед": осенью он попытается провести в Лондоне учредительный съезд новой большой антииранской коалиции.

В итоге, риски для Украины пришлось разруливать с Ираном Сибиге...

№ 2.465

Даниил Монин поделился воспоминанием. ...

10 мин. · 🌐

2026-07-30

Грустно вспоминать последнюю **Нацраду реформ**, на которой был представлен **Акт экономической Свободы**. Но никому это было не нужно. **Свириденко** сидящая рядом с **Зеленским** посмеивалась и нашептывала **Зеленскому что это все херня...** Ну и как итог. Принятие **Саакашвили** решения покинуть **Украину...** Потому что **главная цель государства - создавать место дойки бизнеса людей и всего что только движется... В войну это проявилось еще в большем масштабе...**

Рад что Свириденко которая провалила все будучи на позиции Заместителя по экономике в офисе Президента и добравшаяся своим лизанием до Премьера - теперь фсе.

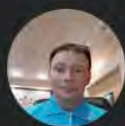

5 лет назад

Посмотрите свои воспоминания >

№ 2.466

Даниил Монин

15 мин. · 🌐

2026-07-30 ...

НБУ повысил ставку с 15 до 15.5% при инфляции около 8% годовых...

Мне предложили участвовать в опросе и ответить что будет со ставкой и какая ставка считаете должна быть. Почти все посчитали что ставку сегодня не изменят и я был единственный кто считал что ставку надо понизить...

Но тут вчера поползли слухи что **Пышного** будут снимать или он должен подать заявку на отставку и вот неожиданный **ход конем** от **НБУ** который формирует паразитирование банковской системы - увеличить паразитирование

В депозитных сертификатах итак уже 700 млрд гривен... А у МВФ прогноз что на конец года будет более 1 трлн ресурса ... Ну теперь банкиры заработают за счёт прибыли НБУ в бюджет ещё больше... А НБУ закладывает на 2027 год мизер прибыли по своей деятельности за 2026...

Конечно если **платить безумные 18-19% годовых** за то что банки держат деньги в НБУ не финансируя экономику и формируя убытки в бюджет, то эта деятельность по другому как **олигархический сговор** по доению государства на 100 млрд в год **в пользу узкой прослойки банкиров** назвать нельзя.

№ 2.467

Ще вчора НБУ, посилаючись саме на свій Департамент монетарної політики, який і визначає вектор монетарного

**регулювання, публікував оптимістичні матеріали про
важливість низьких ставок та хвалив програму пільгового
кредитування**

2026-07-30

Белінський

На думку Департаменту монетарної політики, регулятор говорив абсолютно логічні речі про те, що дешеві кредити та доступний ресурс це кисень для бізнесу та безпосередній рушій відновлення економіки під час війни.

А вже сьогодні той самий регулятор приймає рішення фактично про підвищення вартості кредитів десь в середньому на 1%, тому що він прийняв рішення про підвищення облікової ставки на 0,5% , аргументуючи це посиленням фундаментального інфляційного тиску.

Виникає запитання щодо послідовності політики «поважного регулятора».

З одного боку маємо декларації від монетарників про підтримку економічного зростання та дешевше кредитування, з іншого реальний крок, який тисне на гальма бізнес активності та робить будь які ресурси дорогими.

При цьому виникає фундаментальне питання щодо доцільності такого рішення, адже чи має Національний банк взагалі реальні важелі впливу на інфляцію в нинішніх умовах, чи його дії є просто ілюзією регулювання.

Якщо подивитися на структуру нинішнього зростання цін, то основними чинниками інфляції є речі, на які монетарна політика регулятора не має жодного впливу.

1) — Першим чинником є світове зростання цін на енергоресурси, яке суттєво спровоковане загостренням ситуації та війною в Перській затоці. Це сформувало потужний зовнішній шок, і ніяким чином Національний банк України не зможе збити світові ціни на нафту та енергоносії за допомогою внутрішньої облікової ставки.

2) — Другим чинником є безпосередньо війна між Україною та Росією. Україна б'є по енергетичній та нафтовій інфраструктурі ворога, знищуючи логістику противника задля власної перемоги.

Це логічно зменшує обсяги продажу російської нафти на зовнішній ринок, але водночас створює тиск на ринках енергоресурсів.

З іншого боку, портова війна та обмеження цивільного судноплавства суттєво скорочують можливості портів. Це неминуче веде до зростання цін на зернові культури в короткостроковій перспективі, що так само безпосередньо штовхає інфляцію вгору через вартість продовольства.

Найбільш вражає те, що замість підтримки вітчизняного виробника, який у цей складний час втратив звичну портову логістику, позбавлений можливості повноцінно відправляти продукцію за кордон і змушений мати величезні додаткові витрати на транспортування іншими коридорами, Національний банк навпаки збільшує вартість кредитування.

— Для кого саме регулятор її підвищує і чого він хоче цим досягти у ситуації, коли ВВП і так падає та демонструє тенденцію до подальшого скорочення у цьому році, залишається абсолютно незрозумілим.

Фактично Національний банк проводить політику, яка в даній ситуації призводить до ще більшого падіння ВВП, тоді як його інструменти ніяким чином не здатні нейтралізувати зовнішні та воєнні чинники інфляції.

— Окрім відсутності впливу на зовнішні фактори та шкоди для реального сектору, це рішення має абсолютно чітку ціну в цифрах державного бюджету до кінця 2026 року, за період від серпня до грудня включно, тобто за 5 місяців.

1) — Першим прямим фінансовим чинником є додаткові видатки на програму підтримки бізнесу через Фонд розвитку підприємництва.

Працюючий кредитний портфель програми, що потребує компенсації відсотків, становить близько 130 або 140 млрд грн. Базові ставки за програмою прив'язані до українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб або напряду реагують на вартість ресурсів для банків, яка зростає слідом за обліковою ставкою.

Збільшення маржі компенсації лише на 0,5% на портфель у 135 млрд грн дає 675 млн грн додаткових видатків на рік.

На залишок 2026 року це додає орієнтовно 280 млн грн навантаження на бюджет.

2) — Другим чинником є додаткові витрати Міністерства фінансів на обслуговування боргу за ОВДП. За 5 місяців до кінця року заплановано залучити орієнтовно від 180 до 200 млрд грн на внутрішньому ринку для покриття дефіциту та рефінансування боргу.

Підвищення облікової ставки змушує банки вимагати вищу дохідність за первинними розміщеннями ОВДП. Навіть якщо дохідність зросте суто на аналогічні 0,5 в.п., наприклад з приблизно 16% до 16,5%, то при залученні 190 млрд грн нових боргових зобов'язань це збільшує річні купонні витрати Мінфіну на 950 млн грн.

Безпосередньо у видатках 2026 року це додасть понад 300 або 400 млн грн за першими купонами, а сукупне боргове навантаження на весь період обігу цих випусків зросте майже на 1 млрд грн.

Окрему і значну загрозу становить портфель ОВДП, що вже перебуває у власності самого Національного банку.

— Обсяг цього портфеля є суттєвим у структурі ВВП, а купонна дохідність за більшістю цих паперів прямо прив'язана до облікової ставки НБУ. Підвищення ставки навіть на 0,5 в.п. автоматично збільшує купонні виплати Міністерства фінансів на користь регулятора за цим гігантським масивом боргу.

Це формує довгострокове зростання витрат державного бюджету на обслуговування державного боргу, створюючи колосальне додаткове навантаження на фінансову систему не лише в поточному періоді, а й у довгостроковій перспективі.

2. Підсумковий розрахунок цього парадоксу до кінця року виглядає наступним чином

Загальний прямий мінус для бюджету за 5 місяців становить від 600 до 700 млн грн додаткових видатків лише через розрив у 0,5 в.п., що включає компенсацію за пільговими кредитами та обслуговування нових купонів ОВДП, не враховуючи каскадного довгострокового ефекту від збільшення виплат за портфелем ОВДП у власності регулятора.

Виникає парадокс замкненого кола, коли бізнес сплачує податки до державного бюджету, НБУ піднімає ставку на 0,5% для нібито стримування інфляції, на яку він не впливає, а бюджет змушений компенсувати банкам підвищену відсоткову різницю за пільговими кредитами для того ж бізнесу, одночасно платити тим самим банкам вищий купон за нові ОВДП та ще й збільшувати витрати на обслуговування боргу перед самим регулятором.

У результаті ресурс, який у період війни міг би піти на пряме фінансування критичних видатків держави та підтримку економіки, перенаправляється на покриття додаткових процентних доходів банківської системи та зростання обслуговування боргових зобов'язань.

Але й це ще не все.

Класичний підручник з економіки вчить, що підняття облікової ставки «заспокоює» ринок.

— У наших же реаліях цей крок діє як системний удушаючий прийом для реального сектору.

Коли центральний банк звінчує ставку, комерційні банки миттєво перекладають ці витрати на позичальників. Для підприємства, яке й так працює в умовах постійних шоків та під загрозою обстрілів, із втраченими складами та розірваною логістикою, це означає стрибок вартості обслуговування боргу.

Наслідок передбачуваний:

— хвиля дефолтів і банкрутств. Бізнес просто не в змозі витягнути нові відсотки.

Далі запускається ланцюгова реакція, яка б'є по ВВП та держбюджету з двох боків одразу:

— Бюджет втрачає базу оподаткування за податком на прибуток.

Банки, звісно, показують рекордний чистий відсотковий дохід (часто завдяки депозитним сертифікатам того ж Центробанку), але реальний сектор згортається.

Але зупиняється виробництво.

— А кожне зупинене підприємство це не просто мінус у статистиці ВВП. Це розірвані виробничі ланцюги, звільнені працівники, втрата надходжень з ПДФО та ЄСВ і нові видатки держави на соціальні виплати.

Головний парадокс нинішнього монетарного курсу полягає у вираженій дуальності дій регулятора:

— намагаючись підпорядкувати інфляцію жорсткою обліковою ставкою, Нацбанк паралельно підживлює грошову пропозицію через механізми квазіемісії.

Статистика говорить сама за себе:

— лише за 2025 рік грошова маса (М3) зросла майже на 380 млрд грн, а з початку 2026 року в обіг надійшло ще понад 210 млрд грн, вивівши загальний обсяг грошей у системі за позначку в 4,1 трлн грн.

Поки НБУ намагається стерилізувати ліквідність через депозитарні сертифікати, конвертація бюджетних видатків та виплати процентів за ними регулярно генерують нові сотні мільярдів незабезпеченої гривні.

З точки зору класичного монетарного управління така політика виглядає щонайменше аномально.

— Регулятор одночасно тисне на гальма й на акселератор:

висока ставка здорожчує кредитний ресурс для бізнесу та розганяє видатки на обслуговування боргу,

але продовжує друку грошей під покриття бюджетного дефіциту.

Така системна суперечність не лише нівелює ефективність процентного каналу, а й перекладає увесь емісійний тиск безпосередньо на споживчий ринок.

3. Хто ж виграє від рішення про збільшення ставки?

Насамперед сам Національний банк. Його прибутки значно зростають.

Скоро НБУ з упевненістю заявить, що за поточного рівня інфляції необхідно підвищувати заробітні плати його ж працівникам. А оскільки план із доходів перевиконується, з'являється «законний» привід виплатити собі ще й солідні премії.

Тобто з формальної точки зору найбільше виграють саме ті, хто й ухвалює рішення про підвищення облікової ставки.

Але є й інший вимір: особистий.

— Не варто забувати (і я вже про це писав, це чітко видно в деклараціях керівництва Нацбанку) про їхній власний портфель ОВДП, вартість і дохідність якого вони щойно підняли.

На кінець минулого року цей портфель складав близько 55 млн грн, а зараз, за оцінками, міг зрости вже десь до 65 млн грн.

Питання лежить не стільки у площині високих прибутків, скільки у сфері людського чинника та етики.

Якщо посадова особа, піднімаючи облікову ставку, розуміє, що це прямо впливає на зростання її особистих статків, логіка її подальших рішень опиняється під сумнівом.

Наскільки нейтральним може бути рішення про зниження чи збільшення ставки за таких умов?

На мій погляд, відповідь цілком очевидна.

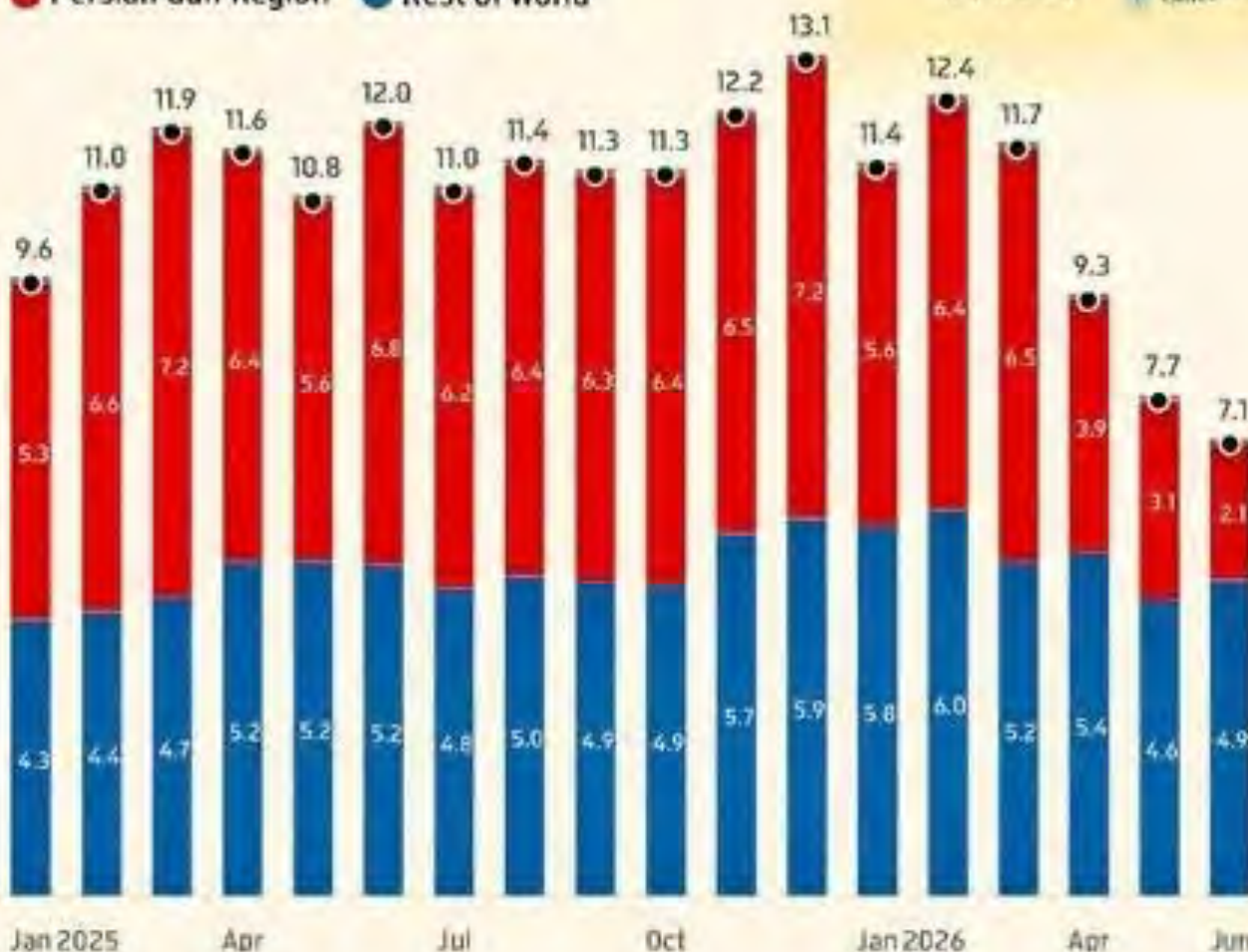
№ 2.468

Война на Ближнем Востоке "на тихом ходу" может рассматриваться США как инструмент затягивания "нефтяной удавки" на шее Китая

China's Crude Oil Imports Collapse as Persian Gulf Supply Dries Up

China's Crude Oil Imports (Million Barrels per Day)

Persian Gulf Region Rest of World

Source: Customs of China

www.econovis.net

@econovisuals

2026-07-30

Куш

За полгода 2026-го, Китай потерял 300 млн баррелей нефти в структуре своего импорта, что соответствует 25% его стратегических хранилищ нефти (частных и государственных).

Средний показатель импорта нефти в Китае - 12-13 млн баррелей в день, Ближний Восток давал 6-7 млн бар, остальные поставщики - 4-5 млн бар.

Сейчас Китай импортирует 7 млн бар нефти в день, из них ближневосточная нефть оставляет 2,1 млн (сокращение более чем в три раза).

Заменителей ближневосточной нефти у Китая сейчас нет.

— Даже если Пекин заберет всю российскую нефть, которая идет на экспорт - это до 4 млн бар.

Блокировка КТК может переориентировать экспорт нефти из Казахстана с Запада на Китай. Но это до 2 млн бар в сутки.

За пределами Ближнего Востока и РФ, США контролируют почти все основные потоки нефти:

— из Венесуэлы, Канады, Нигерии.

То есть тактика США примерно следующая:

— сохранение войны с Ираном в формате "качелей":

«обострение - заморозка - обострение».

1) — С одной стороны, такой формат не позволяет мировым ценам на нефть "улететь за 100".

2) — С другой стороны, нефтяные резервы Китая постепенно истощаются и их пополнение за счет поставок с Ближнего Востока периодически блокируется.

"Варить лягушку на медленном огне".

1) — Стратегически Китай делает ставку на "зеленый курс": электромобили, ядерная энергетика, солнечная, ветровая.

Здесь он несомненный мировой лидер.

2) — С другой стороны, китайский "зеленый курс" лишен крайностей, как в ЕС: Китай не отказывается от ядерной генерации и даже от угля, природного газа и мазута для производства электроэнергии.

Но для завершения структурной энергетической трансформации, Китаю нужно примерно пять лет.

В этот период, он будет максимально уязвим. Поэтому США и спешат.

Именно поэтому, Иран будет пытаться радикализировать ситуацию.

Тут интересы Пекина и Тегерана совпадают

— речь об иранском контроле за Ормузским проливом.

Михайло Федоров: "Чи готовий я повернутися на пост міністра оборони?"

2026-07-30

автор – Віталій *КУЛИК*

В інтерв'ю ексміністр оборони Михайло Федоров так і не відповів на головне питання, яке виникло після історії з «картонним майданом»:

— він сьогодні в опозиції чи все ще залишається частиною влади?

Посилання на те, що його діалог із президентом Володимиром Зеленським нібито ще не завершений, виглядає дедалі менш переконливо.

Мобілізація прихильників, оголошена на 31 серпня, навряд чи стане аргументом для Банкової повернути йому крісло міністра оборони. Та й сам Федоров у розмові послідовно називає себе колишнім міністром, ніби вже усвідомлюючи, що повернення не буде.

Не менш показово, що **пояснення своєї відставки виключно конфліктом навколо оборонних закупівель не витримає критики.**

У самому інтерв'ю Федоров говорить про значно глибшу проблему — ідеологічне несприйняття управлінської культури правлячої команди.

Фактично він визнає, що не готовий працювати в існуючій системі колективного ухвалення рішень.

У його політичній картині світу існують лише він і президент, тоді як уряд, парламент та інші інституції постають радше джерелом конфлікту, ніж простором для співпраці.

Це вже не історія про окремі кадрові рішення чи боротьбу зі «схемами», а про принципову несумісність із моделлю влади.

Тому сьогодні Федоров нагадує кота Шредингера української політики.

Він одночасно існує як опозиційний політик із власними електоральними амбіціями — і водночас «не існує» як опозиціонер, адже постійно наголошує, що його діалог із президентом ще триває.

Така політична квантова суперпозиція працює лише доти, доки ніхто не придивляється уважно.

Поки суспільство сприймає «захист Федорова» як хвилю, вона виглядає боротьбою проти корупції, схематозів і на підтримку ефективного менеджера-технократа.

Але варто увімкнути фактор спостерігача — і хвиля миттєво колапсує в політичну частинку:

— стає очевидно, що йдеться вже про формування окремої політичної сили з двозначним рейтингом, власною командою та цілком визначеними владними амбіціями.

№ 2.470

Почему Европа покорила мир: ответ лежит в каменном веке

Par yo sasha / juillet 29, 2026

Летом 1453 года османский инженер по имени Урбан — венгр по происхождению, продавший свои знания тому, кто платил больше, — наблюдал, как его пушки разбивают стены Константинополя. Стены, простоявшие тысячу лет. Стены, которые держали гуннов, арабов, болгар, русов и крестоносцев.

Урбан был европейцем. Пушки отлиты по европейской технологии. Артиллерийская прислуга состояла из европейских наёмников. То, что всё это оружие работало на турецкого султана, — детали.

Вопрос, который задавали потом несколько веков:

— почему именно европейцы к тому моменту лучше всех умели делать пушки? Китайцы знали порох раньше. Арабы знали его не хуже.

Но именно европейцы в XV веке превратили взрывчатый порошок в систематическое оружие завоевания мира.

Ответ на этот вопрос начинается не в XV веке. Он начинается значительно раньше — в таких местах, где ещё не придумали металл.

1. Когда насилие было меню, а не политикой

Неандертальцы ели друг друга. Не от голода в крайних обстоятельствах — систематически. Археология это документирует без двусмысленности: надрезы на костях, характерные следы разделки, намеренное вскрытие черепов для извлечения мозга. Вопрос в том, был ли каннибализм ритуальным или диетическим, остаётся открытым. Важнее другое: охота на себе подобных, скорее всего, означала организованные столкновения групп. То есть — войну в её самой первой форме.

Это не значит, что насилие исчезло.

Оно просто изменило адрес:

— теперь организованно направлялось вовне — против чужих групп, за территории, ресурсы, скот. Война стала внешней политикой вместо внутренней кулинарии.

Неолитические деревни в Европе и на Ближнем Востоке уже строили укрепления. Рвы, частоколы, каменные стены вокруг поселений датируются задолго до появления письменности. Это значит, что угроза со стороны других людей воспринималась как достаточно серьёзная, чтобы вкладывать в защиту коллективный труд многих поколений. Война стала структурным фактором, встроенным в организацию общества.

2. Бронза, государство и первое профессиональное насилие

Переход от каменных орудий к металлическим изменил войну качественно. Но первый металл — бронза — был дорог и редок.

Олово для её производства добывалось в немногих точках планеты: Корнуолл, Афганистан, несколько месторождений в Малой Азии. Торговые пути за оловом растягивались на тысячи километров.

Бронзовое оружие было привилегией.

Именно в этот момент война окончательно институционализировалась.

— Великие государства — Египет, Месопотамия, Хеттское царство, Микены — создали первые настоящие армии.

Не ополчение, собранное на сезон, а профессиональные боевые структуры с логистикой, иерархией и специализацией. Фараон сражается на колеснице — дорогостоящей машине, требующей специально выведенных лошадей и профессионального возничего. Тяжёлая пехота прикрывает фланги. Лучники ведут заградительный огонь.

Всё это требовало государственного ресурса:

— налогов, складов зерна, мастерских.

Война стала слишком дорогой для частной инициативы.

И вот здесь начинается важнейший сдвиг.

Военный успех фараона не просто кормил армию

— он legitimизировал власть.

Стены египетских храмов покрыты батальными сценами: пленники, склонившиеся перед владыкой, поверженные враги под колёсами колесницы.

Это не украшение — это политический манифест. Военная победа стала источником легитимности государственной власти. Традиция, которая, если подумать, никуда особо не делась.

3. Железо для всех: когда монополия рухнула

Железо изменило всё ещё раз — и на этот раз более радикально, чем бронза.

Железная руда есть почти везде. Технология её выплавки, единожды освоенная, распространилась быстро. К IX–VIII векам до нашей эры железные орудия и оружие стали доступны не только великим державам, но и маленьким племенам, городам, аристократическим кланам.

Монополия крупных государств на организованное насилие была подорвана.

Следствия оказались неожиданными.

— В Греции железо совпало с кризисом микенской дворцовой цивилизации и последовавшими «тёмными веками».

Когда из этого кризиса выросли города-полисы, они принесли с собой принципиально **новую военную концепцию**.

Не царская армия, снаряжаемая из дворцовых складов. Не профессиональная гвардия элиты.

Гражданское ополчение — фаланга.

Каждый свободный гражданин, способный купить или изготовить стандартное снаряжение, становился гоплитом. Тяжёлый щит, копье, шлем, поножи. В строю — сосед слева прикрывает твой правый бок своим щитом, ты прикрываешь его. Эта взаимозависимость была не только военной — она была политической. Человек, который стоит в строю и рискует жизнью наравне с другими, получает право голоса в управлении общим делом.

Греческая демократия и греческая фаланга — не просто параллельные явления.

Они вырастают из одного корня:

— из идеи, что война — коллективное дело коллектива, а не привилегия немногих.

4. Рим: когда государство стало машиной

Греки изобрели фалангу — блестящее оружие на ровной местности. Рим взял эту идею и сделал нечто принципиально иное.

Реформы, которые традиция приписывает Марку Фурию Камиллу в начале IV века до нашей эры, разбили монолитную фалангу на манипулы — тактически независимые подразделения, способные действовать на пересечённом рельефе, перестраиваться, взаимодействовать.

Легион стал не строем, а системой. Гибкой, масштабируемой, управляемой.

— Но главное в легионе было не оружие и не тактика.

Главным была организация как культура.

Римский легионер проходил систематическую подготовку. Он строил укрепленный лагерь каждый вечер на марше — даже если никакого противника в округе не было. Потому что лагерь — это дисциплина, это привычка к порядку, это тренировка совместных действий. Марши по 20-30 километров в день с полным снаряжением. Регулярные учения с деревянными мечами, вдвое тяжелее боевых. Жёсткая система наказаний и наград.

Легион был школой гражданина не меньше, чем армией. Ветеран, отслуживший 25 лет, получал гражданство и земельный надел. Он умел читать приказ, рыть канаву, строить мост, укладывать дорогу. Легионы

строили инфраструктуру, которой Европа пользовалась ещё тысячу лет после падения Рима.

Рим проиграл сотни сражений. Но проигрывал их последовательно, учился и побеждал в войнах. Потому что учиться, адаптироваться и накапливать институциональную память — это тоже военное искусство.

5. Почему Рим всё-таки рухнул — и что это значит для военной истории

Рим не погиб от военного поражения.

Он погиб от управленческого истощения.

Логика Римской империи была проста и безжалостна:

1) — завоевание новых территорий давало ресурсы, ресурсы кормили армию и столицу, армия завоёвывала новые территории.

Пока система расширялась — она работала.

2) — Когда расширение остановилось, система начала пожирать себя.

Содержание границ на Рейне, Дунае и в Месопотамии одновременно требовало ресурсов, которых уже не хватало. Налоги росли, население беднело, набор в армию становился всё труднее.

На службу брали «варваров» — германцев, сарматов, — которые воевали хорошо, но не имели той самой институциональной памяти, которая делала легион легионом.

Когда западная часть империи прекратила существование в V-веке, это не было военной катастрофой в классическом смысле.

Это была административная дезинтеграция, которую военные поражения лишь оформили.

Но вот что важно: легионерская традиция не исчезла.

Она растворилась в новых королевствах, смешалась с военными обычаями германских народов и стала фундаментом, на котором строились армии средневековой Европы.

Карл Великий читал Цезаря. Его полководцы изучали римские трактаты о военном деле.

Концепция дисциплинированной, иерархически организованной армии, подчинённой государственной цели, — это римское наследство, которое никуда не делось.

6. Каролинги и рыцари: как варварская конница надела римскую кольчугу

Народы, которые принято называть варварскими, принесли в Европу другую военную культуру — конную.

Жизнь в степи или лесостепи означала постоянное перемещение, а лошадь была главным инструментом этого перемещения. Человек, выросший в седле, воевал в седле — это было так же естественно, как для римского крестьянина-легионера воевать в строю пехоты.

Когда германские королевства унаследовали римские территории, произошло нечто любопытное: они не отвергли римскую традицию — они наложили свою поверх неё.

Франкские короли VIII–IX веков сидели на римских фундаментах, применяли римское право, переписывались на латыни — и при этом создавали армию, которую Рим не знал:

— тяжёлую кавалерию со стременами, подковами и специально выведенными боевыми конями.

Эта армия дорого стоила.

Один рыцарь с полным снаряжением и боевым конём обходился примерно в сорок пять волов — это целое деревенское хозяйство. Содержать такого воина в постоянной боеготовности могло только землевладение.

Отсюда — феодальная система: земля в обмен на военную службу.

Но Каролинги не просто создали рыцарство ради удобства. Их заставила необходимость. Со всех сторон — арабы на юге, викинги на севере и западе, венгры и славяне на востоке.

Медленная пехота не успевала реагировать на внезапные набеги.

Нужна была сила быстрая, мощная и постоянно готовая к бою. Тяжёлая конница стала ответом на экзистенциальную угрозу.

Так военная нужда породила социальную систему, которая определила облик Европы на шесть столетий.

7. Почему китайцы не завоевали мир, хотя порох изобрели они

Вернёмся к вопросу, с которого начали: почему именно Европа?

К XV веку военные технологии в разных частях света были сопоставимы. Турецкая артиллерия брала Константинополь. Китайский флот адмирала Чжэн Хэ в начале того же века совершал экспедиции к берегам Африки на кораблях втрое больше европейских каравелл. Японские самураи отработали воинское мастерство не хуже европейских рыцарей. Монгольская конница несколькими веками раньше прошла от Тихого океана до Адриатики.

Порох, напомним, изобрели в Китае. Там же, судя по источникам, в X–XI веках уже использовали что-то напоминающее ракеты и ручные бомбы.

Но именно европейцы в XVI веке вышли в океан и начали завоёвывать мир.

Почему?

Один ответ — **политическая раздробленность.**

Европа не была единой империей. Десятки королевств, городов-государств, герцогств конкурировали между собой. Каждое вынуждено было искать военные преимущества, потому что рядом всегда был сосед, готовый воспользоваться твоей слабостью. Эта конкуренция порождала постоянное давление на военные инновации.

В Китае единая империя могла позволить себе **консерватизм:**

— зачем менять то, что работает, если внешней угрозы нет? Чжэн Хэ совершил семь великих экспедиций — и был остановлен имперским указом. Флот уничтожен, чертежи сожжены.

Потому что **конкуренции,** которая бы заставила сохранять это преимущество, не существовало.

Другой ответ — **городская культура и ремесленная специализация.**

— Белые латные доспехи XV века, о которых шла речь в предыдущей статье, требовали точных металлических деталей: крошечные шарниры, резьбовые соединения, подогнанные пластины.

Мастера, которые это умели делать, накапливали компетенции, которые затем переносились на гражданские механизмы — часовые, мельничные, типографские. Военный заказ финансировал технологическое образование.

Наконец, третий ответ — **особый тип государства,** унаследованный от Рима.

— Идея публичного права, общего закона, применяемого ко всем гражданам, создала институциональную среду, в которой знание могло накапливаться и передаваться. Университеты, гильдии, городские советы

— всё это структуры, способные сохранять и воспроизводить коллективные компетенции независимо от смены правителей.

8. От легиона до мушкета: что осталось неизменным

Если смотреть на 3 000 лет военной истории с высоты птичьего полёта, обнаруживается одна устойчивая закономерность.

Побеждала не самая жестокая сторона.

Не самая многочисленная.

Не та, у которой было лучшее оружие само по себе.

Побеждала та, которая умела учиться быстрее противника и встраивать новые знания в работающую институциональную систему.

1) — Греческая фаланга победила персидскую кавалерию при Марафоне не потому, что греческое копье длиннее персидского.

А потому что дисциплина коллективного строя оказалась эффективнее индивидуального мастерства всадника.

2) — Рим победил Карфаген не потому, что римский солдат был лучшим воином. А потому что Рим умел проигрывать сражения, делать выводы и выигрывать войны.

3) — Английские лучники при Креси победили французских рыцарей не потому, что лук лучше меча. А потому что английская система подготовки стрелков накапливала умения в масштабе всей нации — чего Франция позволить себе не захотела.

Европа XVI века вышла в мир не потому, что была жестокой или воинственной.

Она вышла потому, что многовековая конкуренция внутри раздробленного континента создала культуру системного военного мышления:

— постоянного совершенствования, накопления технологий и адаптации к противнику.

Порох существовал в Китае пятьсот лет до того, как европейцы начали лить из него оружие. Пятьсот лет — достаточный срок, чтобы сделать то, что сделали европейцы. Но не было структурного стимула это делать.

Стимул есть тогда, когда сосед уже делает.

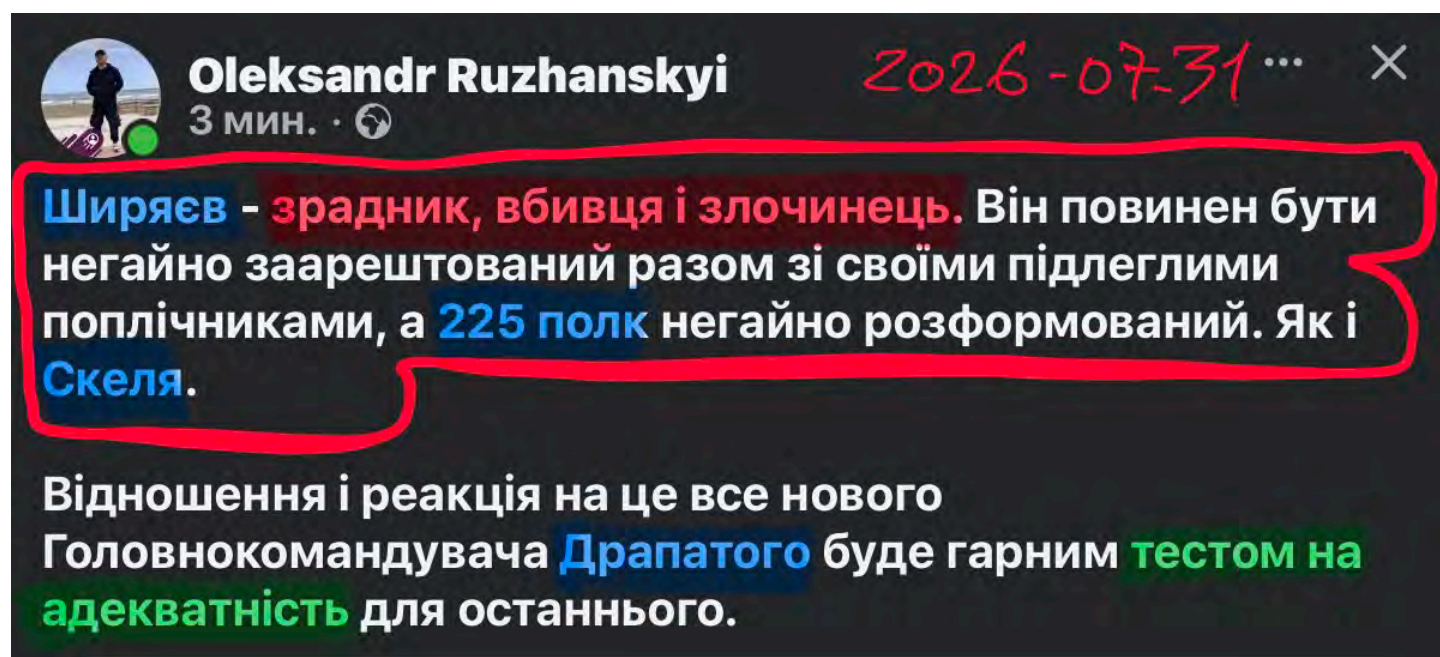
История войны — это в конечном счёте история того, как люди учились работать вместе под давлением. Сначала против мамонта. Потом против соседнего племени. Потом против соседней державы. Каждый раз давление требовало более сложной координации — и каждый раз именно та сторона, которая координировалась лучше, в итоге и выживала.

Занятно, что **самый мирный инструмент этой истории — умение договариваться и строить институты — в итоге оказался самым летальным оружием.**

Как думаете:

— означает ли это, что военное превосходство всегда было следствием более высокой организации общества — или бывали исключения, где победа давалась чистой технологической случайностью?

№ 2.471

№ 2.472

Огляд... Гуляйпільський напрямок

ГУЛЯЙПІЛЬСЬКИЙ НАПРЯМОК

ОКУПАНТИ АТАКУВАЛИ 15 РАЗІВ . ВОРОГ НАМАГАВСЯ ПРОСУНУТИСЯ У НАПРЯМКАХ ВЕРХНЬОЇ ТЕРСИ, ВОЗДВИЖІВКИ, КРИНИЧНОГО, ТЕРНУВАТОГО, ГІРКОГО, СТАРОУКРАЇНКИ, ЦВІТКОВОГО ТА ЧАРІВНОГО

2026-07-27

Машовец

Противник (російські війська) продовжує наступальні дії в смузі своєї 5-ї загальновійськової армії (ЗВА) угруповання військ (УВ) «Восток», аби дістатися її головними силами ближніх підступів до Оріхівського району оборони ЗСУ зі сходу та північного сходу.

Однак

— наразі його командування так й не змогло відновити належний темп свого наступу, що дозволило б виконати це завдання найближчим часом.

Замість цього передові частини та підрозділи російської 5-ї ЗВА, на даний момент, втягнулися у виснажливі, тривалі, а головне - мало результативні зустрічні бої в тактичній зоні майже по всьому фронту смуги її наступу, що призвело до значного уповільнення їхнього просування.

Незважаючи на те, що командування УВ «Восток» зосередило в смузі своєї 5-ї ЗВА, окрім, власне, її військ (сил), доволі значні засоби посилення (включно з частинами та підрозділами 35-ї ЗВА, а також морської піхоти та повітряно-десантних військ), йому поки що, так й не вдається досягти відновлення порівняно високих темпів свого наступу у напрямку Оріхова.

1. На цьому напрямку противник діє у такому складі (приблизно):

(1) + 5-та ЗВА — діє своїми основними (головними) силами

- (2) - 127-ма мотострілецька дивізія (мсд) - 114-й, 143-й та 394-й мотострілецькі полки (мсп), 218-й танковий полк (тп), 872-й самохідний артилерійський полк (сап)
- (3) - 57-ма окрема мотострілецька бригада (омсбр)
- (4) - 60-та омсбр
- (5) - 305-та артилерійська бригада (абр)
- (6) + 35-та ЗВА — діє на цьому напрямку частиною сил
- (7) - 38-ма омсбр — ймовірно, діє на цьому напрямку своїми основними силами та частиною сил у смузі 36-ї ЗВА
- (8) - 64-та омсбр — діє на цьому напрямку частиною сил, інша частина сил, ймовірно, є частиною оперативного резерву УВ «Восток»
- (9) + 76-та десантно-штурмова дивізія (дшд) — ймовірно, діє на лівому фланзі 5-ї ЗВА, на стику її смуги із смугою 58-ї ЗВА ГВ «Днепр». Найімовірніше, ми говоримо про низку підрозділів 104-го та 234-го десантно-штурмових полків (дшп).
- (10)+ 40-та окрема бригада морської піхоти (обрмп) — діє на цьому напрямку, ймовірно, основними силами (1 батальйон морської піхоти, 1 десантно-штурмовий батальйон, 1 розвідувальний батальйон + окремі артилерійський та зенітний дивізіони, можливо підсилені 1-2 танковими ротами).

Цілком можливо, що у смузі наступу російської 5-ї ЗВА також діє низка формувань рівня «окремий мотострілецький/стрілецький полк» (омсп/осп) зі складу Територіальних військ (ТрВ), сформованих як «мобілізаційний резерв» (МР) і включених до складу частин і з'єднань 5-ї ЗВА. Наприклад, у складі 127-ї мотострілецької дивізії 5-ї ЗВА під час «часткової мобілізації» був сформований і розгорнутий 1466-й мсп. Таких формувань у смузі 5-ї ЗВА може нараховуватись до 3-4-х.

2. Поточна ситуація на Гуляйпільському напрямку характеризується постійними спробами противника відновити відносно високий темп просування своїх передових частин і з'єднань у напрямку Оріхова.

Однак наразі це прагнення фактично перетворилося на численні й регулярні спроби «проникнути» малими піхотними (штурмовими) групами у бойові порядки передових українських підрозділів (переважно 3-4 в/сл, рідше 6-8 в/сл), причому одночасно на кількох тактичних ділянках і напрямках.

Звісно, про масштабні атаки/штурмові дії, особливо з використанням значної кількості броньованої техніки, мову зараз вести не варто.

Більше того, спроби противника проводити більш масштабні атаки/штурмові дії силами більших штурмових груп (наприклад, до 10-12, а іноді й 15-20 військовиків) із використанням 1-2-х одиниць бронетехніки є відносно рідкісними. Частіше противник намагається збільшити тактичну глибину «проникнення» своєї штурмової піхоти у бойові порядки ЗСУ за допомогою засобів її моторизації — легкої автотехніки (ЛАТ), мотоциклів, баггі тощо.

Хоча слід зазначити, що така тактика час від часу приносить противнику обмежені тактичні результати, які, однак, у більшості випадків, призводять лише до рясного «перемішання» бойових порядків передових частин і підрозділів сторін у тактичній смузі шириною від 5,5 до 15-20 км, що протяглася приблизно від Нового Запоріжжя на півночі, до Лугівського на півдні.

Фактично, у всій цій смузі точаться вперті зустрічні бої між окремими українськими та російськими малими піхотними групами, змушеними переважно діяти у режимі «ізоляції» (тобто на значній тактичній відстані від передових позицій основних сил своїх частин і підрозділів).

У цій так званій «сірій зоні» бої малих піхотних груп сторін ведуться шляхом своєрідного «взаємного блокування», без суттєвої взаємодії зі своїми основними силами, флангового взаємозв'язку, переважно за окремі позиції, опорні пункти, укриття, будівлі, лісові смуги, розвилки сільських доріг тощо.

Але, в оперативно-тактичному сенсі російська 5-та ЗВА поки так й не може повністю виконати навіть своє найближче завдання — просунутись основними силами своїх передових частин і з'єднань до рубежу Верхня Терса — Гуляйпільське, а також повністю відновити свої позиції вздовж рубежу Варварівка — Радісне, вздовж річки Гайчур і дороги Гуляйполе — Покровське. Хоча ВЖЕ має численні тактичні «проникнення» своїх малих піхотних груп у бойові порядки ЗСУ на цьому напрямку через наявність у них значних ділянок так званого «міжпозиційного простору», або взагалі неприкритих або слабо захищених,.

Найзахідніші російські «інфільтрати» зафіксовані в районі Новоселівки (на захід від Гуляйпільського), на південний захід від Чарівного та в районі Воздвижівки. Найпівнічніші розташовані в районі Зарічного та Нового Запоріжжя.

У свою чергу, ЗСУ продовжують утримувати низку позицій на північ від Мирного, а також у районі Залізничного, Святопетрівки, Варварівки та Добропілля.

Фактично, після захоплення Гуляйполя російські війська в смузі своєї 5-ї ЗВА, основними силами своїх передових частин і підрозділів, внаслідок впертих наступальних боїв, що тривали понад 1,5 місяці, змогли просунутися в

західному напрямку (тобто в напрямку Оріхова) лише на 7-8 км (на деяких ділянках — до 10 км), а в північному напрямку й того менше — у середньому на 4-5 км.

Насправді оперативно-тактичний наступ російського УВ «Восток» на лівому фланзі його операційної зони (у смузі 5-ї ЗВА), по суті, «виродився» у серію постійних дрібно-тактичних, слабко взаємопов'язаних у оперативному сенсі боїв «локального значення». Більше того, незважаючи на значну перевагу російських військ на цьому напрямку у чисельності розгорнутих сил і засобів, наявністю значної «козирної карти» у вигляді досить ефективної авіаційної підтримки (а саме, здатності майже безперешкодно проводити інтенсивне бомбардування бойових порядків ЗСУ КАБ-ми), а найголовніше — можливістю регулярно поповнювати чисельність штурмової піхоти у своїх передових частинах і підрозділах у значно більших обсягах, ніж це можуть робити ЗСУ.

3. Щодо подальших перспектив розвитку ситуації на Гуляйпільському напрямку, то у своєму попередньому огляді, присвяченого саме цьому напрямку, я вже вказував на два фактори, які можуть зробити подальший наступ російської 5-ї ЗВА у бік Оріхова ще більш «проблематичним», навіть порівняно з його нинішнім станом.

А саме:

- (1) - Досить «відчутна» вразливість системи матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) цієї армії на тлі постійно зростаючої інтенсивності ударів по ній на оперативно-тактичному рівні українськими БПЛА та іншими засобами ураження.
- (2) - Поточні наступальні дії, хоч і в обмеженому масштабі, кількох тактичних груп ЗСУ у смугах 36-ї та 29-ї ЗВА УВ «Восток», здатних, у разі свого подальшого успішного розвитку, буквально «розгорнути» російську 5-ту ЗВА із заходу на північ.

Обидва ці фактори наразі актуальні для Гуляйпільського напрямку. Однак я хотів би додати до них ще один, який почав відчутно «вимальовуватись» у другій половині цього місяця все чіткіше.

Фактично, на даний момент найпотужніша армія УВ «Восток» (5-та ЗВА) наразі не обмежуються наступом виключно у західному напрямку, у бік Оріхівського району оборони ЗСУ. Вона також вимушена досить активно діяти й на північ від Гуляйполя, намагаючись просунутися в загальному напрямку Гуляйполе – Добропілля, вздовж річки Гайчур.

Відповідно, з цією метою 5-а ЗВА вимушена задіяти досить значну частину своїх сил і засобів (ймовірно, мова йдеться про її 127-му мотострілецьку дивізію). На даний момент командування 5-ї ЗВА просто не може тимчасово

відмовитися від таких дій і зосередитися виключно на наступі на Оріхів, оскільки в цьому випадку виникне цілком очевидна загроза контрнаступу ЗСУ з півночі, тобто з флангу ударного угруповання 5-ї ЗВА, яке саме зараз намагається прорватися до Оріхова зі сходу. Більше того, ймовірність саме такого розвитку ситуації була продемонстрована українським командуванням кілька місяців тому, коли ЗСУ змогли відтіснити передові підрозділи 5-ї та 36-ї ЗВА на південь і південний схід у районі Добропілля кількома успішними контратаками.

На даний момент російська 5-та ЗВА змушена забезпечувати собі правий (північний) фланг в районі Добропілля, образно кажучи, виключно самотійно, що об'єктивно призводить до розпорошення її сил і засобів у різних напрямках. І це, у свою чергу, негативно впливає на темп її наступу на Оріхів.

Слід припустити, що спочатку план російського командування, щодо наступу на Оріхів, передбачав, що флангове прикриття 5-ї ЗВА з півночі здійснюватиме 36-та ЗВА, просуваючись між річками Янчур і Гайчур у північно-західному напрямку. Однак, очевидно, українське командування «прочитало» цей план своїх «опонентів» і організувало серію контратаків у смузі російської 36-ї армії, які тривають і досі.

Відповідно, її командуванню у цей момент стало не до прикриття правого флангу 5-ї ЗВА. Причому, настільки «не до», що командування УВ «Восток» було змушене перегрупувати у смугу 36-ї ЗВА частину сил 35-ї ЗВА, яка явно мала на меті початково посилювати саме 5-ту ЗВА, а не 36-у ЗВА (в першу чергу це стосується 69-ї окремої бригади прикриття), а також перемістити туди ж «резервну» 120-ту дивізію морської піхоти (дмп), яка ще продовжує своє «формування». І лише 40-та окрема бригада морської піхоти (обрмп) зуміла «доїхати» до смуги першої з них.

У минулому огляді я також згадував очевидну помилку російського командування, допущену ним у ході планування активних наступальних дій УВ «Восток» у загальному Оріхово-Запорізькому напрямку. Одним із головних елементів цього наступу, очевидно, було «звертання» української оборони перед фронтом 58-ї ЗВА сусідньої УВ «Днепр» (принаймні на її правому фланзі, саме в районі Оріхова), внаслідок чого обидва російських угруповання мали отримати можливість прорватися безпосередньо до Запоріжжя. Одне із півдня, друге, відповідно, зі сходу.

Однак ці планувальники, очевидно, не врахували один дуже важливий нюанс. Факт у тому, що в такому випадку УВ «Восток» об'єктивно мало би наступати в операційній зоні, яка постійно (перманентно) розширюється по фронту. Тобто, це угруповання просувалося би не лише зі сходу на захід, а й **ОДНОЧАСНО** з півдня на північ. Іншими словами, поступово **РОЗТЯГУВАЛО** би свої сили та засоби вздовж фронту. У таких умовах було б

дуже складно ефективно зосередити їх виключно на «напрямку головного удару» (у смузі 5-ї ЗВА).

Більше того, ситуація для російського командування ускладнювалася ще й тим, що цю вразливість наступальних дій російського УВ «Восток», ймовірно, «прочитало» українське командування, яке організувало у найневдаліший для росіян момент серію локальних контратак у смугах їхніх 36-ї та 29-ї ЗВА, тобто саме там, де це об'єктивно призвело би до ще більшого розтягування сил і засобів російського угруповання.

Очевидно, що російський генеральний штаб, свого часу, вважав, що власних («штатних») сил і засобів УВ «Восток» цілком достатньо для такого постійного «розширення».

— Й з об'єктивної точки зору, у них були підстави для цього. Адже це угруповання має у своєму складі зразу 4 загальновійськових армії + армійський корпус.

Але, як показала реальність, їх було не лише «просто» недостатньо, а настільки недостатньо, що «генеральний наступ» УВ «Восток» у смузі його 5-ї ЗВА застопорився ВЖЕ у середині літа, а для самого цього угруповання «якось несподівано» знадобився досить вагомий «довісок» у вигляді оперативних резервів, аби нейтралізувати негативний вплив цього розширення.

Загалом, ми зараз спостерігаємо наслідки саме того, що російське командування, плануючи свої дії в операційній зоні УВ «Восток» на літо 2026-го, так й не врахувало цей фактор.

Хоча, звісно, ці наслідки знаходяться ще не на піку свого впливу. Адже, на мою думку, справжній їхній «апофеоз» (тобто, наслідки оперативно-стратегічного характеру) ще попереду й може виникнути навіть не на цьому напрямку...

№ 2.473

**Ответ на извечный вопрос, кто виноват. Что делать.
Главная рекомендация urbi et orbi**

Динамика государственных расходов в странах G-20*

Левиафан в XXI веке разбушевался: он привёл мир в состояние войн, кризисов и катаклизмов

Страна	Совокупные государственные расходы, в млрд. \$		
	2000	2025	2025 к 2000г.
США	3362,3	11602,27	+8239,97 млрд. или в 3,5 раза
Китай	196,1	6453,11	+6257,01 млрд. или в 32,9 раза
Германия	945,75	2551,79	+1606,04 млрд. или в 2,7 раза
Франция	716,45	1935,79	1219,34 млрд. или в 2,7 раза
Британия	565,4	1746,92	+1181,52 млрд. или в 3,1 раза
Япония	1786,01	1634,8	- 151,21 млрд. или – 8,5%
Италия	533,33	1302,09	+768,76 млрд. или в 2,4 раза
Индия	122,21	1114,58	+992,37 млрд. или в 9,1 раза
Бразилия	260,87	1080,68	+819,81 млрд. или в 4,1 раза
Канада	302,02	1019,6	+717,58 млрд. или в 3,4 раза
Россия	85,29	1012,92	+927,63 млрд. или в 11,9 раза
Австралия	140,97	725,86	+ 584,89 млрд. или в 5,1 раза
Мексика	144,89	546,86	+401,97 млрд. или в 3,8 раза
Турция	107,81	517,37	+409,56 млрд. или в 4,8 раза
Ю. Корея	95,83	449,18	+353,35 млрд. или в 4,7 раза
С. Аравия	62,79	370,31	+307,52 млрд. или в 5,9 раза
Индонезия	27,46	234,19	+206,73 млрд. или 8,5 раза
Аргентина	80,23	215,62	+135,39 млрд. или в 2,7 раза
Итого:	9535,71	37513,94	+24978,23 млрд. или в 3,9 раз
Для справки: ЕС	3448,25	10490,52	+7042,27 млрд. или в 3,0 раза

*В G-20 входят также ЕС и Африканский союз, как организации.

Источник: база данных МВФ. Апрель 2026 <https://data.imf.org/en/datasets/IMF.RES.WEO>

2026-07-29

Романчук

Сегодня среди большинства интеллектуалов, инфлюэнсеров, полисимейкеров, культурных, экономических и политических элит сложился один большой консенсус.

Мир в беде.

Он одновременно охвачен многочисленными кризисами. Горячие войны, торговые войны, регуляторные войны, информационные войны, технологические войны, валютные войны – мы незаметно вступили в эпоху, где война – константа.

А ещё бюджетный кризис, пенсионный кризис, демографический кризис, долговой кризис, кризис доверия, международного права, кризис веры, кризис смыслов.

И всё это на фоне того, что люди живут дольше, чем когда бы то ни было в истории человечества.

1) — Такого уровня благополучия в невоюющих, даже относительно свободных странах не было никогда.

2) — Такого комфорта и удобства, как сегодня, не знали домашние хозяйства ни одной другой эпохи.

3) — Такого доступа к информации, знаниями, как сегодня даже обывателя, как сегодня, не было никогда в истории.

4) — Такого количество свободного времени для занятия искусством, развитием, хобби, общением, не знала ни одна другая эпоха.

Всё это про нас сегодня.

— Да, ещё за чертой бедности, той настоящей, а не бюрократической, около 8,5% населения Земли, но

— это не ~50% населения планеты, как было 45–50 лет назад.

Мы живём в эпоху супер изобилия (super abundance), как справедливо, в цифрами и фактами описали М. Тупи, Г. Пули и Дж. Гилдер в книге «Superabundance: The Story of Population Growth, Innovation, and Human Flourishing on an Infinitely Bountiful Planet».

Одновременно около 60% рабочей силы мира, т. е. более 2 млрд. человек, относятся к прекариату, новому социальному классу, который, по мнению философов и мыслителей являются основным заказчиков популизма, государственного интервенционизма и современной марксистской повестки дня.

— Если к ним добавить людей вне официальной рабочей силы, но к глобальному прекариату можно отнести около 4 млрд. человек. Теоретикам и идеологам пролетарской революции даже близко не снились такие масштабы.

Прекариат — это люди с неустойчивой, временной или частичной занятостью, отсутствием стабильного дохода, надёжных материальных, социальных гарантий, сбережений.

1) — Они чувствуют своё отчуждение от производства, результатов труда и всего общества.

2) — Они считают себя недооцененными, эксплуатируемыми, достойными более высокого качества жизни, исходя из наличия дипломов, «корочек» и иных формальных показателей знаний и квалификаций.

Прекариат исходит из того, что «им все вокруг должны».

1) — Поскольку на родителей особо не наедешь, не потребуешь, значит, претензии и требования выставляются обществу и государству.

2) — Их, в первую очередь, внимают политические партии, политтехнологи, бюрократы, номенклатура и все те, кто управляет Государством.

Прекариат – основная деструктивная сила современного мира.

3) — Он действует через Государство, через вполне законные институты демократии, через ООН-вскую версию прав человека.

4) — Он позволяет синдикату «VIP-распорядителей и потребителей чужого» постоянно увеличивать функционал, размер и ресурсы Государства.

Прекариат идеями и действиями марксистов, социалистов, сторонников государственного интервенционизма захватил контроль над институтами демократии и через них над Государством.

Тирания большинства превратилась в тяжёлое ярмо для Свободы, Предпринимателя и Творца.

Тирания прекариата через законы обязала меньшинство не просто делиться с большинством десятиной своего дохода, а вменила в обязанность пахать на Государство более 7-8 месяцев году.

Верхушка диктатуры пролетариата даже в советской тоталитарной системе жила припеваючи, ни в чём себе не отказывая.

В нынешних демократических условиях роль диктатуру прекариата выполняет синдикат «VIP-распорядителей и потребителей чужого».

— Политики, чиновники, бюрократы, номенклатура, правоохранители, контролёры, специальные службы, а также те, кто за деньги налогоплательщиков производят якобы для всех людей, в первую очередь, нуждающихся, т. н. общественные блага. Их список, ассортимент постоянно растёт, а вместе с ним – объём денег в руках Синдиката.

Прекариат не обращает внимание на то, что его ряды растут вместе с ростом размера Государства.

Он же верит жрецам и пропагандистам Левиафана. Они ему через Школу и Университет, через СМИ и сети вбивают в голову, что в его бедах, проблемах, неустойках и тревогах виноват свободный рынок, частный предприниматель, капитализм, разнузданный либерализм и порочный индивидуализм. Они побуждают его голосовать за то, чтобы высокую прибыль запрещать, цены регулировать, «точки роста» (читай фаворитов Синдиката) поддерживать, «оголтелой» конкуренции не допускать, свободное распоряжение собственностью запрещать, каждый шаг Производителя контролировать,

каждое предложение Предпринимателя через сито бюрократических процедур пропускать, баланс общественных интересов (что бы это ни значило) устанавливать, отношения между работником и нанимателем регулировать. А ещё чтобы качественное образование и здравоохранение бесплатно, ЖКУ почти даром, чистая природа и воздух, транспорт на субсидиях, дороги чтобы качественные и везде чтобы чисто и безопасно было. Понятное дело, за всё это должны, с точки зрения прекариата, заплатить те, кому общество через демократические процедуры разрешило, соизволило заниматься бизнесом на данной территории.

Вот такая деструктивная идеология овладела большинством мира, в том числе того, который мы по привычке еще после распада советской тоталитарной империи считали Западом.

Чтобы установить главную, ключевую проблему современного мира, чтобы ответить на вопрос, кто виноват в том состоянии, где мы, как человечество, оказались, достаточно посмотреть на динамику государственных расходов в XXI веке.

Я взял страны Большой двадцатки (G-20). Там 18 стран плюс ЕС и Африканский союз. Сравним совокупные государственные расходы в 2000г. и в 2025гг.

Это как раз реализация той долгосрочной стратегии, которая была принята и заложена в экономическую политику практически всех стран мира в конце 1990-х. Теоретики и жрецы Левиафана сегодня во всех смертных грехах обвиняют капитализм, либерализм, свободный рынок и частную собственность. Это самая гнусная, вредная и вопиющая ложь. Это настоящая гибридная война сторонников Государства всеобщего интервенционизма (welfare state) против Свободы, правды и науки. Сначала пролетариату, а потом прекариату обещали равенство, благоденствие, справедливость, изобилие. Это как нацистская Россия утверждает, что она мирная страна, которая никогда ни на кого не нападала.

Да, изобилие было создано, но условной невидимой рукой рынка, а не костлявой рукой Государства. При распределении огромных денег образовались кланы, олигархи, отраслевые, региональные, международные синдикаты и сетевые корпорации. Не рыночные, не действующие по законам рынка, а как продолжение Государства, как узаконенные демократией аристократы, цеха, феодальные, царские и имперские структуры, которые захватили процессы производства законов, регуляторных норм, стандартов производства, обмена товаров и услуг. Сегодня людям внушают, что наличие вот этих самых потребителей чужого, созданных государством олигополий и монополий, на самом деле, и есть порождение рынка и капитализма. Причём это происходит, в том числе, в тех странах, которые 40 -50 лет были

полноценным свободным Западом. Сегодня практически все страны G-20 – это жертвы Государства всеобщего интервенционизма.

Судите сами.

В 2000г. совокупные госрасходы 18 стран Большой двадцатки составляли \$9535,7 млрд. Это было 27,8% ВВП мира.

За период 2000 – 2025гг. госрасходы в этих странах выросли до \$37513,9 млрд., т. е. почти на \$25 (!) триллионов долларов или **в 3,9 раза**.

Это составило уже 31,7% ВВП мира.

Из 18 стран только двум удалось увеличить объём государственных расходов при уменьшении или сохранении прежнего уровня их доли в ВВП.

Так Турция в 2000г. имела ВВП \$273,6 млрд. и госрасходы 39,4% ВВП. Это давало турецким распорядителям чужого объём госбюджета в \$107,8 млрд. В 2025г. госрасходы в Турции составили 32,4% ВВП, который был уже ~\$1,6 трлн. При этом бюджет органов госуправления составил \$517,4 млрд. Турция подтверждает очевидную истину: с большой, широкой базы соберёшь без вреда для экономики больше при помощи низких налогов, чем если будешь пытаться увеличить налоговые поступления при помощи высоких налогов.

Вторая показательная страна в этом плане – Индонезия.

В 2000г. её ВВП был чуть меньше \$180 млрд., а объём госрасходов составил 15,3% ВВП или только \$27,5 млрд. В 2025г. ВВП Индонезии составил \$1445,6 млрд., что при практически неизменном объёме госрасходов (16,2%) позволило сформировать госрасходы в \$234,2 млрд. Т. е. при малом государстве, при соблюдении рекомендаций об размере Государства для обеспечения оптимальных темпов долгосрочного экономического роста (~19% ВВП) Индонезия увеличила ВВП более чем в 8 раз за 25 лет. Если бы Украина была, как Индонезия, то наш ВВП в 2025г. должен был бы быть более \$500 млрд. при размере Государства в 3,5–4 раза меньше, чем сегодня.

Развитые страны Запада попали в ловушку Левиафана, выйти из которой без кризиса, без отказа от порочной модели Государства всеобщего интервенционизма невозможно.

— Когда темпы роста госрасходов на протяжении 25 лет превышают темпы роста экономики, страна рано или поздно подходит к дефолту, банкротству, к кризису, который требует радикального изменения взаимоотношений между Человеком и Государством, между Предпринимателем и Государством.

Вот доказательство того, как «Левиафан разбушевался».

В период 2000 – 2025гг. совокупные госрасходы в США увеличились в 3,5 раза, а ВВП за это время вырос в 3 раза, в Китае госрасходы выросли в 32,9 раз, а ВВП – в 16 раз, в госрасходы – в 2,7 раз, ВВП – в 2,57 раза, но Германия уже стало практически социалистической страной с размером госрасходов более 50% ВВП.

Во Франции госрасходы выросли в 2,7 раз, в ВВП в 2,47 раз, в Британии госрасходы – в 3,1 раза, а ВВП – в 2,39 раза.

Такая же тенденция в Италии, Канаде, Австралии, Индии, Бразилии, Аргентине, Мексика, России и Южной Корее.

Исключением стали Турция (роста ВВП в 5,85 раза, а госрасходов в 4,8 раз), Саудовская Аравия (рост ВВП в 6,74 раза при росте госрасходов в 5,9 раз).

Сегодня у большинства стран G-20 не осталось свободы маневра.

Всё её съел Левиафан.

Дальше могут быть два сценария.

1) — Первый:

— Левиафан, в том числе в развитых демократических страна) будет становиться всё больше авторитарным, диктаторским, отдавая в жертву прекариату и популистам бизнесы, богатства и частное предпринимательство.

Такие действия лишь обострят кризисные явления и приведут к эскалации гражданских и политических конфликтов.

2) — Второй сценарий:

— ответственные, вооружённые наукой и фактами страновые элиты дадут по зубам Левиафану, свяжут его по рукам и ногам, признают его грубые ошибки, откажутся от популизма в раздачи халявы, наденут смирительную рубашку на новое правительство и вернуться к модели предпринимательского роста Мизеса/Хайека/Шумпетера.

Да, в этом сценарии также высока вероятность столкновений и конфликтов тех, кто был бенефициаром синдиката «VIP-распорядителей и потребителей чужого», кто захлёбывался от зависти к людям дела и успеха с реформаторами, сторонниками настоящего Запада.

Сегодня сложно сказать, по какому сценарию будут развиваться события в странах G-20.

Ясно одно:

— турбулентность, непредсказуемость, ломка старых укладов с криками, воплями и стонами нам на ближайшие 10 – 15 лет гарантирована.

Вызовы предстоят очень серьёзные.

Главное нам очень твёрдо уяснить ответ на вопрос, кто виноват.

Цифры, факты позволяют дать однозначный ответ

– Государство и те теоретики, идеологи и бенефициары, которые при помощи этого конструкта построили себе, детям и даже внукам благополучную жизнь – за счёт других.

Динамика ВВП, доли госрасходов в ВВП в странах G-20

Страна	ВВП в млрд. \$ и доля государственных расходов в ВВП, в %		
	2000	2025	ВВП 2025 к ВВП 2000г.
США	10250,95 32,8%	30767,08 37,71%	В 3,0 раза
Китай	1220,35 16,07%	19626,25 32,88%	В 16,08 раза
Германия	1967,85 48,06%	5048,06 50,55%	В 2,57 раза
Япония	5042,38 35,42%	4435,16 36,86%	-12,04%
Британия	1674,77 33,76%	4003,02 43,64%	В 2,39 раза
Индия	468,4 26,09	3916,31 28,46	В 8,36 раза
Франция	1361,56 52,62%	3368,93 57,46%	В 2,47 раза
Россия	278,26 30,65%	2587,94 39,14%	В 9,3 раза
Италия	1150,17 46,37%	2550,11 51,06%	В 2,22 раза
Канада	744,63 40,56%	2319,9 43,95%	В 3,12 раза
Бразилия	655,45 39,8%	2279,92 47,4%	В 3,48 раза
Ю. Корея	597,8 16,02%	1872,38 23,99%	В 3,13 раза
Австралия	401,04 35,15%	1839,96 39,45%	В 4,59 раза
Мексика	742,06 19,39%	1832,64 29,84%	В 2,6 раза
Турция	273,57 39,41%	1597,3 32,39%	В 5,84 раза
Индонезия	179,48 15,3%	1445,64 16,2%	В 8,05 раза
Саудовская Аравия	189,52 33,13%	1276,94 29,0%	В 6,74 раза
Аргентина	317,76 25,25%	681,49 31,64%	В 2,14 раза
Для справки: ЕС	7284,0 47,34%	21231,57 49,41%	В 2,91 раза

№ 2.474

🎉 Сьогодні депутати Харківської міської ради на позачерговій сесії затвердили Концепцію розвитку велосипедного руху та облаштування велосипедної інфраструктури.

Концепція передбачає заходи з створення велоінфраструктури, що враховує чинні будівельні норми, стандарти безпеки дорожнього руху та інтеграцію велосипедного транспорту з загальною міською транспортною системою.

Концепція складатиметься з пояснювальної записки та детальних карт-схем. Зокрема, вони визначають точки тяжіння велосипедистів у Харкові, демонструють план велосипедної мережі, рекомендовані веломаршрути й об'єкти супутнього велосипедного сервісу. Загалом розроблено 30 детальних графічних схем, що надають конкретні пропозиції щодо оптимального розташування велосипедної мережі та супутньої інфраструктури у межах існуючої забудови з урахуванням функціональних особливостей кожної вулиці.

Водночас, на сьогодні це найдорожчий розроблений планувальний документ з розвитку велосипедної інфраструктури в Україні - його вартість склала 1 191 814 гривень.

До речі Під час його розроблення в багатьох була критика до наповнення документу і прозорості його створення, в тому числі відсутність громадських обговорень та консультацій, які передбачені законодавством для планувальної документації такого рівня.

Документ Концепції у відкритому доступі

8

1

2026

t.me/bikecityconsulting/1270

230

Jul 29 a 18:13

№ 2.475

Теоретическая и институциональная ловушка от МВФ для Украины. Почему нам нужна другая модель роста и развития

GOV.UA
Державні сайти України

Урядовий портал
Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України

Урядовий портал

Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України

МВФ/Кабмин с подачи профессоров, докторов экономических наук американских, европейских mainstream университетов и международных консультантов предлагают Украине на 10 лет вперёд тот же самый шаблон Государства всеобщего интервенционизма, которые они масштабируют по всему бедному миру более 60 лет. Он является смиренной рубашкой не для Государства, а для Предпринимателя. Такой шаблон в руках синдиката «VIP-распорядителей и потребителей чужого» - матрица для личного обогащения. Именно в их интересах, 3% украинцев и их международных партнёров, принята программа МВФ с подачи, содействия Кабмина и его советников/консультантов. Судьба 97% украинцев, которые, если судить по прогнозу МВФ, будут каждый день начинать с молитвы «и вновь продолжается бой», этих теоретиков, жрецов и бенефициаров шаблона Левиафана особо не интересует.

INTERNATIONAL MONETARY FUND

IMF Country Report No. 26/188

UKRAINE

July 2026

2026 ARTICLE IV CONSULTATION AND FIRST REVIEW OF THE EXTENDED ARRANGEMENT UNDER THE EXTENDED FUND FACILITY, REQUESTS FOR WAIVERS OF APPLICABILITY OF PERFORMANCE CRITERIA, A WAIVER OF NONOBSERVANCE OF A PERFORMANCE CRITERION, AND FINANCING ASSURANCES REVIEW—PRESS RELEASE; STAFF REPORT; STAFF SUPPLEMENT; AND STATEMENT BY THE ALTERNATE EXECUTIVE DIRECTOR FOR UKRAINE

In the context of the 2026 Article IV Consultation and First Review of the Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility, Requests for Waivers of Applicability of Performance Criteria, a Waiver of Nonobservance of a Performance Criterion, and Financing Assurances Review, the following documents have been released and are included in this package:

2026-07-31

Романчук

В конце июля 2026 Международный валютный фонд (МВФ) представил очередной страновой доклад по Украине IMF Country Report No. 26/188.

В августе на сайте Международного института свободы

<https://www.ilibertyinstitute.org/>

будет большой материал по этому докладу и состоянию, перспективам украинской экономики в целом.

Будет оценка вклада МВФ в теорию экономического развития и роста для развивающихся и переходных экономик.

Здесь же тезисно о том, почему предложенная МВФ и поддержанная нынешним Правительством Украины экономическая модель дефективна, порочна и тупиковая.

1. Первое

Консервация структуры экономики, которая очень слабо ориентируется на внешние рынки.

Объём экспорта Украины, который прогнозирует МВФ до 2035г., говорит о том, что Фонд не верит во внешнеэкономический прорыв нашей страны. В 2025г. экспорт товаров Украины составил всего \$38,3 млрд. (0,15% мирового экспорта, 17,9% ВВП Украины) или \$1170 на душу населения. Это всего 36,7% среднемирового уровня. Мы констатируем, что до войны и тем более во время войны Украины практически не было на мировом товарном рынке. С учётом того, что 70 – 75% товарного экспорта – это с/х сырьё, то украинские товары по самым разным причинам не пользуются спросом ни в Европе, ни тем более на других континентах.

По прогнозу МВФ в 2035г. объём товарного экспорта составит \$96,7 млрд. Это 25,7% ВВП Украины или \$2 910 товарного экспорта на душу населения.

Т. е. через 10 лет этот показатель меньше, чем среднемировой показатель сегодня (\$3190 per capita).

С учётом прогноза динамики глобальной торговли в рамках модели МВФ/Кабмина для Украины доля нашего экспорта будет 0,15 -0,18%.

Это унижительный статус закрытой, неразвитой территории с определённым объёмом с/х экспорта, на который соблаговолили ЕС, США и другие страны G-7.

— Для сравнения в 2025г. экспорт Болгарии составил \$7 200 на душу населения, Польши – почти \$11 000, Румынии - ~\$5 800.

Нам радикально нужно менять экономическую модель развития и роста.

Иначе – хроническая стагнация и деградация.

— Причём МВФ в своём прогнозе не верит в возвращение миллионов украинцев в стране после нашей победы.

С другой стороны, как можно верить в модель Олигархат/Схематоз, которую консервируют МВФ/Кабмин с подачи, при поддержке таких агентов влияния на систему принятия решений, как Центр економічної стратегії, Dragon Capital, «Вокс Україна», German Economic Team, Oxford Economics, KSE, ICU, Concorde Capital, Институт экономических исследований и политических консультаций?

А ещё есть такие субъекты лоббирования проводимой политики, как В. Рашкован, Ю. Городниченко, Т. Милованов и Д. Гетманцев.

Все они в той или иной степени продвигают повестку дня МВФ/Кабмина.

А есть ещё ЕВА, Українська Рада Бізнесу, Американська торговельна палата в Україні, McKinsey и многочисленные выгодополучатели международных программ и проектов. Они – сопровождение той экономической политики, которую проводит в Украине МВФ/Кабмин.

2. Второе

Консервация дефективного делового, инвестиционного климата, который был, есть и остаётся неблагоприятным для массовых внутренних и внешних инвестиций.

По итогам 2025г. доля накопленным Украиной прямых иностранных инвестиций (ПИИ) составила 0,1% мира.

Это унижительный мизер.

По прогнозу МВФ/Кабмина вплоть до 2035г. приток ПИИ и портфельных инвестиций остаются «ниже плинтуса».

Так чистые прямые инвестиции в 2026г. прогнозируются в объёме всего 1,3% ВВП, а в период 2027 - 2035г. у нас будет привлечено на чистой основе только ~\$135 млрд.

В контексте финансовых потребностей на восстановление экономики, создания новой структуры экономики - это сущие копейки.

Ситуация с портфельными инвестициями ещё хуже.

С учётом того, что МВФ/Кабмин не предусматривает поступлений от приватизации более 0,1% ВВП вплоть до 2035г. можно уверенно предположить, что эти теоретики и бенефициары модели Государства всеобщего интервенционизма стремятся сохранить нынешнюю модель Большого государства.

Государственные расходы в Украине

— после умопомрачительных 77,9% ВВП в 2026г., 66% ВВП в 2027г. и 52,3% ВВП в 2028г. будут сохраняться в пределах 42 – 46% ВВП вплоть до 2035г.

(1) Именно с таким размером и функционалом Украина стала самой бедной страной Европы.

(2) Именно с таким Левиафаном темпы экономического роста в Украине в период 1992 – 2025гг. находятся в зоне нуля.

(3) Именно с таким Большим государством Украина потеряла более 20 млн. населения.

Трудно понять и принять логику МВФ/Кабмина, которые на ближайшие 10 лет предлагают Украине сохранить именно такую модель.

3. Третье

МВФ/Кабмин, как теоретики, авторы и проводники экономической политики Украины, обрекают страну на хроническое отставание.

Среднегодовые темпы экономического роста мировой экономики последние 25 лет – это 3 – 3,2% ВВП.

В 2025г. ВВП на душу населения Украины составил почти \$6 500.

Для сравнения среднемировой показатель составляет \$14 590.

Т. е. наш показатель – это не целых 45% среднемирового. ВВП на душу населения Украины в 2025г.

Это 23% польского, 29% румынского, 18% чешского, 11% немецкого и 14% среднего по ЕС.

МВФ/Кабмин в период 2026 – 2035гг., т. е. десять лет, прогнозирует среднегодовые темпы экономического роста в 3,4%. Это на самую малость больше, чем среднегодовые темпы роста мировой экономики.

В 2035г. МВФ/Кабмин видит наш уровень доходов на душу населения ~\$9 500.

Такая экономическая политика – это консервация нашего отставания даже от стран Центральной и Восточной Европы на 25- 30 лет.

В период 2016-2025гг. среднегодовые темпы роста Вьетнама составили 6,3% ВВП, Индии – 5,9% ВВП, Грузии 5,0% ВВП, Ирландии 6,7% ВВП, Китая – 5,6% ВВП, Турции – 4,7% ВВП, Тайваня – 5,0% ВВП.

- (1) Украине нужно ориентироваться на среднегодовые темпы роста 6-7% ВВП, чтобы за 20 лет сократить то отставание до более-менее безопасного значения, которое мы получили за 35+ лет.
- (2) Безопасного с точки зрения борьбы за качественный человеческий, предпринимательский капитал.
- (3) Безопасного с точки зрения борьбы за достойное место в международной системе разделения труда, в глобальных цепочках ценности.

- (4) Безопасного с точки зрения восстановления населения и обеспечения благополучия старшего поколения не за счёт проедания будущего молодёжи.

МВФ/Кабмин с подачи профессоров, докторов экономических наук американских, европейских mainstream университетов и международных консультантов предлагают Украине тот же самый шаблон Государства всеобщего интервенционизма, которые они масштабируют по всему бедному миру более 60 лет.

Он является смиренной рубашкой не для Государства, а для Предпринимателя.

Такой шаблон в руках синдиката «VIP-распорядителей и потребителей чужого» - матрица для личного обогащения.

Именно в их интересах, 3% украинцев и их международных партнёров, принята программа МВФ с подачи, содействия Кабмина и его советников/консультантов.

Судьба 97% украинцев, которые, если судить по прогнозу МВФ, будут каждый день начинать с молитвы «и вновь продолжается бой», этих теоретиков, жрецов и бенефициаров шаблона Левиафана особо не интересует.

В своих модельках они относят обычных людей, малый бизнес в категорию «прочие равные».

№ 2.476

У Вашингтоні Президент України провів зустріч із
Президентом США

2026-07-28

У Вашингтоні Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Президентом Сполучених Штатів Америки Дональдом Трампом.

Глава держави подякував Президенту Трампу за всю спільну роботу, щоб захистити життя українців і досягти миру.

Володимир Зеленський висловив співчуття у зв'язку зі смертю сенатора Ліндсі Грема, який був справжнім другом України.

Лідери обговорили реалізацію рішення Президента Трампа щодо надання Україні ліцензії на виробництво перехоплювачів для «петріотів» та деякі інші ідеї, що можуть допомогти.

Окрема увага – дипломатії: важливо активізувати дипломатичний процес.

Команди узгодять деталі подальшої комунікації.

№ 2.477

Милин Дмитрий

17 мин. · 🌐

2026-07-31 ... ✕

[УПС! Как неудобно получилось! Украинцы уже считали себя производителями ракет для комплекса Patriot! "Хорошо" видать Зеленский поговорил с Трампом!]

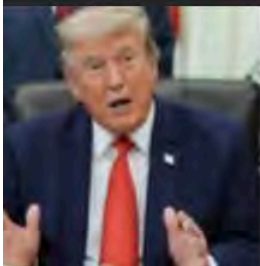
Трамп не уверен, что США дадут Украине лицензию на производство Patriot

Трамп ещё не решил, позволит ли он Украине производить ракеты Patriot, сообщает **Financial Times** после разговора с американским лидером. Он заявил изданию, что «этот вопрос находится на рассмотрении».

«Это совершенно исключительное оружие, и нам нужно быть немного осторожнее с тем, кому мы выдаем лицензии. Мы вообще-то не лицензируем производство вооружений»

По словам Трампа, его главный приоритет – это не ракеты, а завершение конфликта на Украине. Президент США добавил, что Уиткофф и Кушнер в ближайшие дни впервые посетят Киев.

Как отмечает FT, эти слова прозвучали всего через два дня после встречи Трампа с Зеленским в Белом доме. Зеленский называл встречу «хорошей» и утверждал, что Вашингтон готов предоставить лицензию.

ft.com

Donald Trump 'not sure' he will let Ukraine build Patriot missiles

i

Рішення збільшити Облікову ставку. Куди веде нас НБУ?

2026-07-31

Богдан Данилишин

glavcom.ua

Суспільство витрачає сотні мільярдів гривень на політику, результат якої постійно і безвідповідально відкладається

Україна запровадила найвищий в Європі рівень реальної ставки (після Росії)

30 липня правління НБУ ухвалило рішення збільшити облікову ставку до 15,5% річних.

Таким чином в реальному вимірі (за мінусом інфляції) облікова ставка досягла +8,3%. Це станом на поточний момент є найвищим в Європі рівнем реальної ставки (після Росії) і суттєво випереджає темпи реального зростання ВВП в Україні. Маємо рішення, яке посилює монетарний тиск на кредитний процес та економічне відновлення.

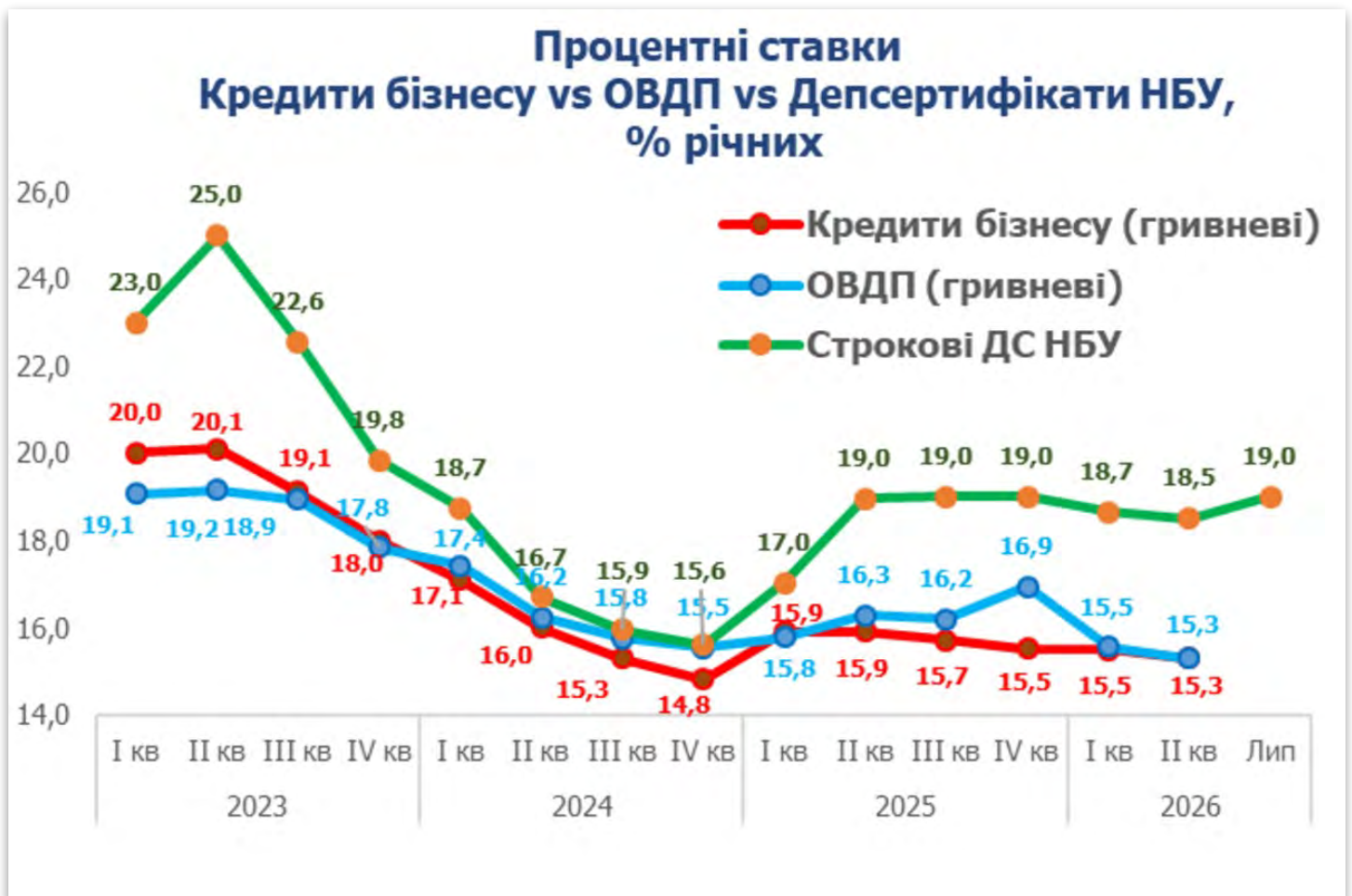
Облікова ставка НБУ вже третій рік поспіль суттєво перевищує інфляцію.

1) — Така політика не просто змінила стимули та перевернула монетарний дизайн, вона зробила його абсурдним та позбавленим економічної логіки.

2) — Адже зараз (як і три роки поспіль) в системі ключових процентних ставок банків — найвищий рівень дохідності мають інструменти з нульовим рівнем ризику — строкові депозитні сертифікати НБУ.

Це ще раз підтверджує позицію, що з 2023 року в НБУ фактично відсутня дієва Рада НБУ, яка має розробляти Основи грошово-кредитної політики, з 2023 року не обрано Голову Ради НБУ і не призначено трьох її членів.

З шести членів Ради – троє можуть мати фактичний конфлікт інтересів як такі, що були заступниками чи радниками Голови Ощадбанку.

Рішення НБУ є абсолютно неконсистентним з макроекономічними реаліями, оскільки реальний ВВП стагнує з темпами 0-1% (за 6 місяців: +0,2% p/p).

У таких умовах реально позитивні процентні ставки стимулюють викачування гривневих коштів із кредитно-інвестиційних процесів на користь їх пасивного зберігання в депозитних інструментах НБУ.

Параметри процентної політики залишаються гальмом економічного відновлення, а не інструментом стабілізації.

Переважаюча частина чинників поточної інфляції є немонетарними, тобто знаходяться поза контролем ключової процентної ставки.

— Це, насамперед ріст витрат на енергоносії та енергообладнання, адміністративно регульовані тарифи, акцизи на тютюн та пальне, погодні фактори, світові ціни і «керовано-гнучкий» (де-факто – адміністративно регульований) обмінний курс гривні.

Більше того, канали монетарної трансмісії залишаються слабкими і недієздатними, що унеможливорює досягнення інфляційного таргета монетарними методами, навіть якщо інфляція спричинялася чинниками споживчого попиту.

Монетарна трансмісія залишається недієвою через вкрай низької кредитно-посередницької активності банків та воєнних факторів.

Депозитний канал трансмісії становить лише 4% ВВП, а кредитний – лише 10% ВВП, що критично мало для впливу на інфляцію. Валютний та фондовий канал трансмісії взагалі виключені з ефективного впливу, оскільки повністю залежать від неринкових потоків зовнішньої допомоги.

Крім того маємо ще і додаткові структурні проблеми трансмісії, такі як надмірна процентна маржа банків (понад 10 в.п.); висока концентрація заощаджень у заможних громадян (60% депозитів належать 1% вкладників); висока частка пільгових кредитів у складі кредитного каналу (близько 25%); неринковий (воєнний) характер більшості поточних споживчих шоків. За таких умов облікова ставка просто втрачає свою ефективну силу для впливу на інфляцію.

Наслідком неспроможності НБУ впливати на інфляцію є постійне перенесення строків досягнення інфляційного таргета.

— Згідно з новим планом НБУ досягнення таргета у 5% очікується аж у 2028 році. У Нацбанку це називається «горизонт політики».

Вартість процентної політики.

— Суспільство витрачає сотні мільярдів гривень на політику, результат якої постійно і безвідповідально відкладається. Процентні витрати НБУ на монетарну політику за 6 місяців 2026 р. склали 52 млрд грн, а всього з початку війни – вже 343 млрд грн коштів платників податків.

Інфляційний таргет.

— Фундаментальна проблема сфери монетарного регулювання економіки – занадто низький інфляційний таргет (5%), який утримується з довоєнного періоду і не відповідає нинішнім економічним умовам України. Занижений інфляційний таргет спричиняє схильність НБУ до необґрунтовано жорстких параметрів процентної політики, яка в результаті скеровується на досягнення апріорі недосяжних цільових показників інфляції і не виправдано пригнічує економічну динаміку.

Монетарна політика та кредитування.

— Тривала жорстка монетарна політика послабила стимули банків до кредитування. Банки просто не мають комерційного інтересу кредитувати економіку. На кінець червня 2026 р. чисті кредити займають лише 29% в структурі активів банків (в 2021 р. було 37%, а в 2017 р. – 42%). При цьому близько 25% кредитного портфеля є пільговими кредитами за підтримки Уряду, яких майже не існувало в довоєнних періодах.

У 2026 р. стагнація кредитування продовжується. Приріст кредитування навіть не покриває зростання цін на промислові товари (+30% проти +40%).

Монетарна політика без кредитування – це *імітація*.

— Кредити – це не лише інвестиції бізнесу, але й базовий канал монетарної трансмісії, без якого ефективна передача імпульсів процентної ставки до товарних ринків є неможливою. Однак, НБУ перманентно проводить монетарну політику з параметрами, які дестимулюють кредитний процес. Замість системних рішень на рівні монетарної політики, НБУ концентрується на нішових продуктах (ESG-кредити, інклюзивне кредитування, енергетичні кредити, «жіноче» кредитування).

2. Отже, що маємо сьогодні?

1) — Головний ризик помилки в цьому рішенні – **перекомунікувати силу процентного інструменту.**

Якщо НБУ подасть +0,5 в. п. як майже достатню відповідь на інфляційне прискорення, виникне розрив між обіцянкою і результатом: headline CPI, за прогнозом самого НБУ, все одно виросте до 10% на кінець 2026 року.

Це означає, що вже зараз комунікація має чесно пояснювати:

— ставка бореться насамперед із **очікуваннями, курсовими стимулами та базовим тиском**, але не здатна швидко прибрати воєнні логістичні, енергетичні та фіскальні шоки.

2) — Другий ризик – небажані побічні ефекти для фінансової системи, хоча вони поки не виглядають системними.

Висока ліквідність і зовнішнє фінансування бюджету зменшують ризик негайної фінансової дестабілізації або проблем із суверенним фінансуванням. Водночас вищі ставки можуть підвищити чутливість ринку до дохідностей гривневих боргових інструментів, а для частини слабших позичальників поза держпрограмами – посилити відсікання від формального кредиту. Це може підштовхнути такі сегменти до товарного кредиту, прострочок або неформальних джерел фінансування. Це не базовий сценарій, але це реальна сегментарна загроза, особливо якщо воєнні ризики збережуться, а банки ще сильніше концентруватимуться на найякісніших клієнтах.

3) — Третій ризик пов'язаний із самим операційним дизайном.

Поточна зміна, яка переводить тримісячні депозитні сертифікати на процентні тендери з оголошеним обсягом, потенційно правильна: вона може теоретично оживити грошовий ринок і зробити ціну ліквідності більш ринковою. Однак, в реальному вимірі ніякого ефекту для посередництва банків вони не матимуть. Банки виберуть ліміт тримісячних депсертифікатів і потім перейдуть на овернайт сертифікати. Адже ставка овернайт сертифікатів зараз 15.5%, а поточні середні ставки ОВДП та кредитів зараз 15.3%.

У даний час – це повний абсурд монетарного дизайнера.

Але якщо НБУ не пояснить ринку, як саме він визначатиме обсяги тендерів і який взаємозв'язок цього інструменту з обліковою ставкою, учасники можуть сприйняти це як технічне ручне регулювання, а не як підсилення правил гри.

Саме тому операційна модернізація має супроводжуватися максимальною прозорістю параметрів.

Крім того – це пряма загроза малим банкам, які не зможуть конкурувати з більш потужними.

Моя рекомендація НБУ, було б правильно сказати так:

— загальна інфляція тимчасово виглядає кращою, але прихований ціновий тиск залишається сильним. Саме тому НБУ підвищив облікову ставку – щоб підтримати довіру до гривні, утримати інфляційні очікування під контролем і не допустити подальшого розкручування цін. При цьому сам Національний банк чесно має визнати: швидкого результату від підвищення ставки не буде, основний ефект може проявитися лише з часом.

3. Практичні рекомендації наступні

НБУ варто в серпневому Інфляційному звіті показати **контрфактичний сценарій**:

— що було б із інфляцією, курсом і депозитами без підвищення до 15,5%.

Регулятору варто оприлюднити хоча б індикативну оцінку pass-through у депозити, кредити й попит на валюту — це зменшить спокусу ринку перебільшувати або недооцінювати ефект кроку.

І останнє

– потрібно тісно координуватися з Мінфіном щодо дохідностей гривневих ОВДП, щоб процентний сигнал НБУ не суперечив стратегії державних запозичень.

Слід окремо моніторити сегменти МСП і кредити поза субсидованими програмами, де маржинальний вплив рішення може бути найбільш відчутним.

№ 2.479

Милин Дмитрий

15 мин. · 🌐

2026.07-31

...

Павел Елизаров, продюсер Савика Шустера и заместитель командующего Воздушными силами, создал схему, которая позволила украсть несколько миллиардов гривен.

Через инвестиционный фонд «ФОЛТОН» Елизаров контролирует группу компаний ScreenTech, Lazar Industries, Skypelex, Airforge и L Platform, производящих беспилотники.

Китайские комплектующие для них закупаются через связанную с ним американскую компанию KASER TRADE LLC, которая перепродает их с наценкой в два-три раза. За счет этой торговой наценки эффективный менеджер, назначенный Зеленским и Федоровым, всего за полгода вывел более 7 млрд грн. Немедленно уволился после увольнения Федорова.

Рис1

Карьера

В 1996–2006 годах работал президентом холдинга СЭВ, который объединял предприятия в сферах лицензированной поставки газа, аграрного производства, а также санаторно-курортного и гостинично-ресторанного бизнеса.

В 2006–2007 годах занимал должность заместителя председателя правления компании "Автомобильные дороги Украины".

В 2007–2008 годах работал заместителем министра транспорта и связи Украины, в 2009–2010 годах – заместителем председателя Государственной службы автомобильных дорог Украины.

С 2010 года Павел Елизаров работал в медиасфере как продюсер и менеджер. Был соучредителем и руководителем ООО "Савик Шустер Студия" и ООО "Телерадиокомпания "Всемирная информационная служба", которая вещала под брендом 3S.TV до 2017 года. Участвовал в запуске телеканала 3S.TV, был продюсером ток-шоу "Шустер live" и "3S.TV|Bloggers", а также ведущим авторской программы "Свобода выбора. Реальная жизнь".

Рис2

Военная карьера. 24 февраля 2022 года, в первый день полномасштабного вторжения России в Украину добровольно вступил в территориальную оборону Киева и служил в 126-м отдельном батальоне 112-й отдельной бригады ТрО. После завершения боев за Киев весной 2022 года его группу перевели в Силы специальных операций ВСУ.

Во время боевых действий вблизи Запорожья он впервые познакомился с использованием дронов в военном деле. Вместе с командой технических специалистов наладил производство тяжелых дронов-бомберов и создал в составе Национальной гвардии Украины отдельный отряд специального назначения Lasar's group (Группа Лазаря, Лазарь). Подразделение специализируется на поражении техники противника и является лидером по количеству уничтоженной техники. По данным СМИ, по состоянию на сентябрь 2025 года подразделение уничтожило более 2000 танков, 3000 БМП, тысячи пушек и автомобилей, всего более 40 000 целей на сумму более \$12 млрд.

19 января 2026 года Павел Елизаров был назначен заместителем командующего Воздушных сил Вооруженных сил Украины, ответственным за развитие "малой" противовоздушной обороны.

16 июля 2026 года Павел Елизаров подал рапорт на увольнение с должности заместителя командующего Воздушными силами ВСУ из-за отставки министра обороны Михаила Федорова.

Рис3

№ 2.480

Милин Дмитрий

29 мин. · 🌐

2026-07-31

...

Бывший британский дипломат Аластер Крук о том, как рискованная авантюра Зеленского стоила Украине береговой линии:

«Его атака на корабли в Азовском море спровоцировала российскую контратаку и подорвала его собственную способность экспортировать зерно. В результате он потерял Одессу. Украина теперь — страна, не имеющая выхода к морю».

Общий объем экспорта украинских товаров в 2025 году: около 40,3 млрд долл., в основном морским путем.

№ 2.481

Мягкий **запуск** **политического проекта Федорова**: Романенко про медийную кампанию, и кто за этим стоит

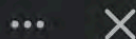
175 публикаций о Федорове за две недели и **50 материалов** за один день - Юрий Романенко показывает, как **группа НВ** сопровождала конфликт вокруг Минобороны не как нейтральный наблюдатель, а как активный усилитель выгодного нарратива.

Ведущий напоминает, что **Украинская правда** входит в холдинг **Фиалы**, и **разбирает кампанию по этапам**: сначала отставку объявляют ошибкой и ударом по обороне, затем Федорова героизируют и легитимируют протесты как конфликт власти с обществом, потом увольнение связывают с коррупцией и борьбой за оборонные бюджеты, далее вводят рейтинги доверия и возможную кандидатуру - и наконец обсуждают новую партию и стратегию протестов.

Технократ на глазах превращается в электорального игрока. Это ещё не доказательство штаба внутри медиагруппы, но плотность информационного огня подводит к выводу о мягком запуске политического проекта.

2026-08-01

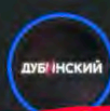

Судя по тому, сколько закидывается таинственных версий о том, **о чем якобы договорились Трамп с Зеленским - не договорились ни о чем.** Да и не могли договориться, в принципе, потому что в реальности Трамп дать большего, чем дает сейчас - не может.

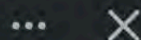
Заметьте, как давно не слышно о каких-либо взносах в программу PURL для закупок оружия в интересах Украины. Материальные запасы Пентагона действительно истощены, европейская оборонка дать необходимый объем пока не способна. Остается петь старые песни про "лицензии", совместное производство, обмен технологиями и дроны - потому что ничего кроме дронов и не остается. Но "города теряет не кто-то, города берет пехота". А с этим в Украине серьезная, нарастающая проблема. И Трамп тут тем более бессилен чем-либо помочь.

Так что это **не Путину придется объявлять мобилизацию, а Зеленскому снижать мобилизационный возраст и "резать" броню.** Вот об этом и могли говорить на самом деле.

№ 2.483

2026-08-02

У блондинки спрашивают: каковы ваши шансы встретить динозавра? Она - 50 на 50. Это как? Это либо встречу, либо не встречу.

Вот и все, что можно сказать про **заявление Туска** о том, что следующие 100 дней критические с точки зрения шансов завершить войну и они 50 на 50. Такие же шансы, как встретить динозавра. Никакой подоплеки тут нет. Просто сотрясание воздуха.

№ 2.484

Санкційний тиск на Росію, збільшення військової та енергетичної підтримки України, масштабування Антибалістичної коаліції та підготовка до зими – Президент назвав пріоритети дипломатичної роботи України на рік

2026-08-03

Українські дипломати мають посилити роботу щодо

- (1) — санкцій проти Росії,
- (2) — масштабування проєктів Drone Deals, PURL, SAFE, Антибалістичної коаліції та програми FREYJA,
- (3) — забезпечити підготовку до зими й
- (4) — постачання ракет-перехоплювачів і
- (5) — зміцнити двосторонні відносини.

Про це Президент України Володимир Зеленський заявив під час щорічної наради керівників закордонних дипломатичних установ України «Відновлення миру і лідерство України».

Глава держави відзначив роботу дипломатів за рік для забезпечення стійкості та зміцнення нашої країни.

Зокрема, щодо

- (1) — вступу у Європейський Союз,
- (2) — військової підтримки,
- (3) — спільних виробництв із партнерами,
- (4) — нових внесків у програму PURL,
- (5) — передачі ракет для ППО,
- (6) — проходження зими,
- (7) — енергетичної підтримки та
- (8) — зусиль щодо відбудови України.

«Цього року зима – це теж очевидний для всіх пріоритет. Цього року ваше завдання – дати максимальну підтримку на зовнішньому треку, у відносинах із партнерами для уряду України», – сказав Президент.

За словами Володимира Зеленського, у Прем'єр-міністра та кожного дипломата повинен бути чіткий перелік того, що необхідно Україні.

«Звісно, ракети для “петріотів”. Звісно, ракети для нашої ППО. Звісно, для “айрісів”, “гоків”, “самп/ті” й “насамсів” тощо та вся необхідна зброя для нашої бойової авіації – це те, що потрібно абсолютно точно й безумовно.

Так само, як і виконання планів стійкості обласними, місцевими владами, українськими громадами.

Але кожен український посол має розуміти, які трансформатори й у кого ми маємо шукати.

Конкретика повинна бути в усьому», – наголосив Президент.

Глава держави відзначив, що Україна вийшла на новий рівень співпраці з ключовими партнерами у військовій сфері саме у форматі Drone Deals, і цю роботу слід продовжувати.

На сьогодні підписано дев'ять угод із країнами-партнерами, ще 15 документів у роботі.

«Завдяки формату Drone Deals Україна отримує довгострокове – щорічне! – фінансування для України, для українських оборонних виробництв – стійку фінансову основу для оборонної галузі», – сказав Володимир Зеленський.

Президент зазначив, що особливу увагу дипломати мають приділити масштабуванню антибалістичної програми FREYJA.

За словами Глави держави, і Росія, і інші потенційні агресори бачать, якої шкоди завдають балістичні ракети, тому Україна та світ мають спільно протидіяти цій загрозі.

«Наша FREYJA може стати спільною для Європи системою, яка забезпечить інтегрований захист. FREYJA буде швидкою у виробництві й перевіреною війною», – додав Володимир Зеленський.

Він наголосив, що

— дипломати повинні забезпечити чіткий результат у залученні партнерів до Антибалістичної коаліції, Drone Deals та посилення ППО й спроможностей авіації.

«Якість роботи посольства повинна вимірюватись обсягом зброї, яку Україна отримує, фінансів, які Україну підтримують, політичних рішень і конкретних кроків, які тиснуть на ворога. Це чітка головна рамка», – зазначив Президент.

Глава держави акцентував, що **важливо реформувати дипломатичну службу**. Зокрема, послы та консули повинні налагоджувати більше особистих контактів, що сприяє допомозі Україні.

Особливу увагу варто приділити знання мов – залежно від того, у якій країні Європи, Африки чи Близького Сходу працює співробітник посольства.

«У нас є традиційна, вже багаторічна вада – це правда, – вада нашої дипломатичної служби, що з усіма мовами, крім англійської, у більшості своїй – дефіцит. Я прошу підготувати системні рішення, які зможуть це змінити. Треба орієнтуватися глибоко в цінностях, святах і болі кожного народу, де ви працюєте, в культурі і, безумовно, знати мову. Я прошу також частіше враховувати думку послів щодо того, хто їде на ротацію в посольство і хто повертається з посольства в Україну», – сказав Володимир Зеленський.

За словами Президента, також важливо, щоб дипломати більше часу проводили в Україні, знали, чим живуть регіони та які мають потреби, що дасть змогу чіткіше відстоювати інтереси за кордоном.

Особлива увага – протидії дезінформації, яку поширює Росія, зокрема, що нібито Україна не бажає завершувати війну.

Глава держави наголосив:

— завдання дипломатів – послідовно, аргументовано, надійно відкидати всі відповідні фейкові звинувачення.

«Саме Україна хоче миру. Саме Україна жодного дня не хотіла цієї війни. Саме Росія робить усе можливе, щоб затягувати цю війну та якомога

більше вдарити по життю України. Ми працюємо на дипломатію», – акцентував він.

Президент закликав дипломатів бути активнішими у країнах, де незабаром відбудуться вибори. Україна потребує підтримки не лише від конкретних політиків, а й від суспільств.

«Українська позиція, наша думка, наші погляди, наші наративи, якщо можна так сказати, наші потреби повинні бути й звучати доступно в подкастах, у соцмережах, у блогерів, інфлюенсерів тощо. Але при цьому – і в кожному зі звичних медіа, які впливають, традиційних медіа, які цитуються, мають політичне значення та реальну змогу зберігати увагу до України, а отже, **посилювати підтримку для України та повагу до нашої громади в цій країні**», – сказав Володимир Зеленський.

Важливим аспектом роботи українських послів і консулів має стати **захист наших громадян за кордоном**. Президент доручив посилити цю роботу.

«Дипломатія не може більше бути завжди тільки класичною або статичною, вона повинна постійно адаптуватися до умов, які постійно змінюються в тій чи іншій державі», – зауважив він.

Глава держави закликав **збільшити зусилля щодо розбудови відносин** із країнами Далекого та Близького Сходу, регіону Затоки, Латинської Америки, Африки та **особливо з країнами колишнього СНД, що ускладнить підтримку Росії**.

«Всі в Україні вже звикли, що Давос – Україна є, Мюнхенська безпекова конференція не відбувається без України, без чіткої та сильної позиції України. Але інші майданчики, які ми іноді втрачаємо... «Діалог Шангрі-Ла» в Сінгапурі, всі інші вагомні безпекові, економічні й політичні формати в Азії мають бути з Україною і на такому рівні, щоб це було справді відчутно для регіону», – наголосив Президент.

Володимир Зеленський відзначив зусилля дипломатів, парламентарів, урядовців та команди Офісу Президента щодо **вступу України до Європейського Союзу**, відкриття перших переговорних кластерів і закликав продовжити цю роботу.

«Кожен рівень контактів України із Євросоюзом та країнами – членами Євросоюзу **повинен цю нашу мету тільки наближати**», – сказав він.

Глава держави акцентував, що **потрібно також зосередитися на роботі зі структурами НАТО**.

А оголошені пакети допомоги під час саміту Альянсу або засідань у форматі «Рамштайн», мають бути реалізовані якнайшвидше, і контроль цього покладається на українських дипломатів.

Володимир Зеленський зазначив, що посли мають працювати з країнами-партнерами в питанні **посилення санкційного режиму проти Росії**, всього, що стосується персональної відповідальності, банків, бізнесу та ВПК.

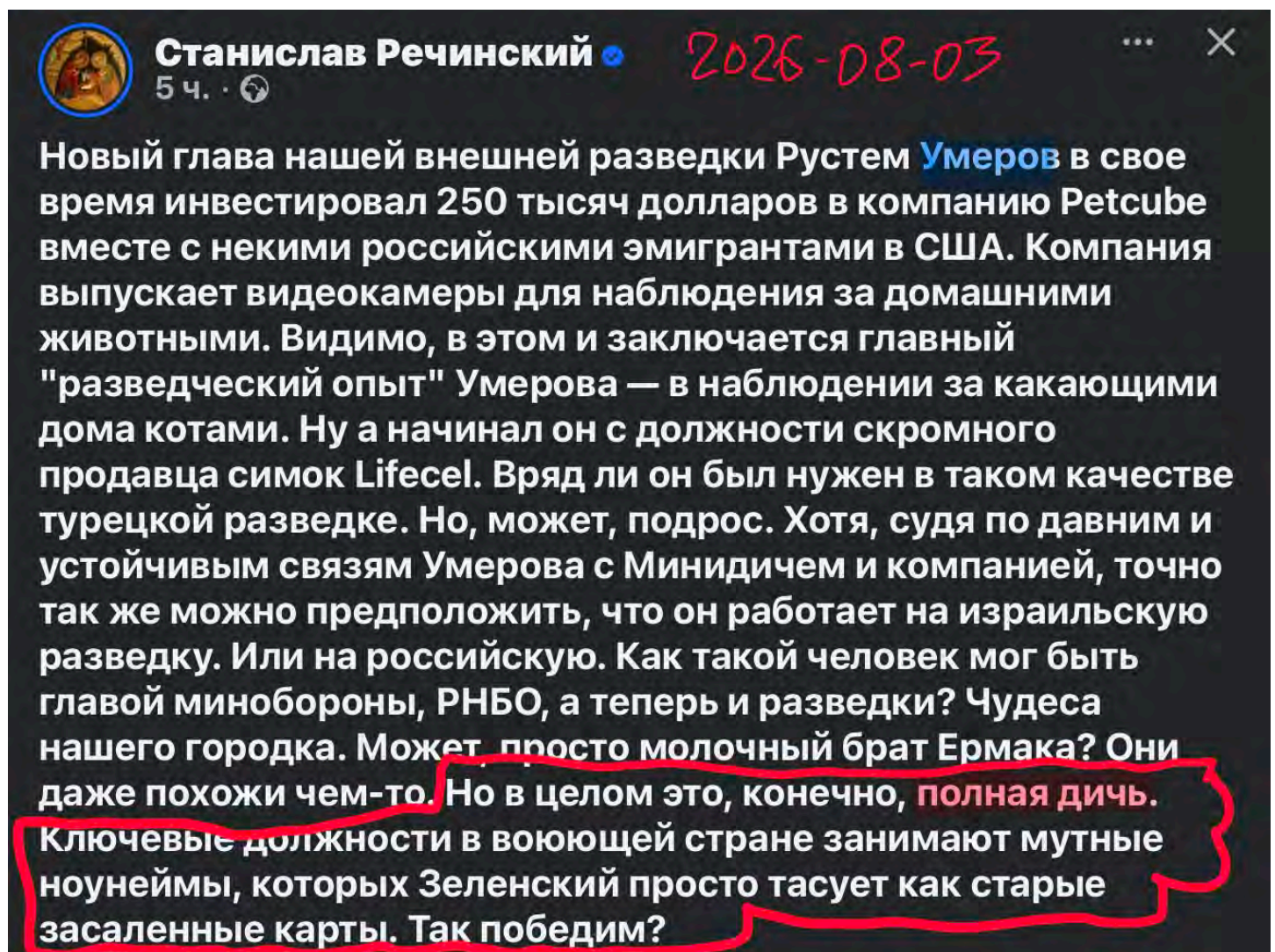
«Деякі ключові російські підприємства, що виробляють балістику, не під санкціями досі Америки, Британії, Японії, Швейцарії, інших юрисдикцій. Із 17 ключових російських, уявіть собі, підприємств, які задіяні у виробництві балістичних ракет, більшість можуть користуватися санкційними прогалинами в юрисдикціях тих чи інших партнерів», – наголосив Президент.

Насамкінець Глава держави звернув увагу на м'яку дипломатію та підтримку проєктів першої леді України Олени Зеленської.

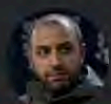
Зокрема, важливо розширювати зв'язки між університетами, культурними інституціями, працювати в громадах щодо збереження та відновлення культурної спадщини, займатися розвитком ветеранської взаємодії та підтримки.

«Це завдання, які потребують великої уваги, але які дають завжди найдовшу повагу й симпатію до України. Найміцніші емоційні зв'язки, емоційні враження», – підсумував Президент.

№. 2.485

№ 2.486

Рустем Умеров / Rustem Umerov · Подписаться

9 ч. · 🌐

2026-08-04

Дякую Президенту України Володимиру Зеленському за довіру призначити мене Головою Служби зовнішньої розвідки України.

Сьогодні Служба зовнішньої розвідки має всі можливості стати ще сильнішим інструментом захисту національних інтересів нашої держави. За останні роки нам вдалося вибудувати масштабні міжнародні зв'язки зі Сполученими Штатами, Британією, Норвегією, країнами Європейського Союзу, Близького Сходу та Затоки, Туреччиною, державами Південного Кавказу й іншими партнерами. Це міцна основа для подальшого розвитку безпекової, розвідувальної та оборонної співпраці.

На новій посаді продовжу працювати над цим.

Окремим напрямом залишатиметься реалізація стратегічних ініціатив Президента України – Drone Deal, антибалістичної програми Freya та інших міжнародних проєктів, спрямованих на посилення оборонних і безпекових спроможностей України та наших партнерів.

Команда Служби зовнішньої розвідки України заслуговує на ще більші можливості для реалізації свого потенціалу. Моє завдання – посилити її спроможності, забезпечити необхідні ресурси та створити всі умови для максимально ефективної роботи.

Дякую всьому колективу Служби зовнішньої розвідки України за службу державі. Переконаний, що разом ми зможемо зробити ще більше для безпеки людей і країни.

Продовжую служити Україні 🇺🇦

№ 2.487

По сообщению ряда СМИ, лидер иракского Курдистана Барзани едет с визитом к Джулани в Сирию

2026-08-04

США формируют "пехоту на земле" в войне с Ираном и она может быть лишь сирийско-курдской.

Мой прогноз касательно того, что Джулани может зайти в южный Ирак начинает подтверждаться, хотя меня за него и критиковали.

Зайти в Курдистан для совместной атаки на Иран, Джулани не сможет - слишком велико недоверие курдов к халифатской группировке Джулани.

А вот зайти на юг Ирака Джулани по силам.

Тогда атака на Иран может произойти как со стороны курдов на западе, так и со стороны южной части Ирака.

Не просто так США и Израиль бомбят сейчас шиитскую самооборону в южном Ираке.

У данного плана есть ряд слабых мест

1. Иранские курды лояльны по отношению к Тегерану и будут воевать за Иран.

Расчет на то, что они поддержат вторжение - ошибочен.

Точно также Саддам Хусейн думал, что арабское население иранской провинции Хузестан поддержит его вторжение в Иран в 1980 году.

2. Есть колоссальное недоверие курдов к режиму Джулани и обещаниям США, особенно после того, как курдов "кинули" в Сирии.

3. Турция категорически против вооружения и усиления курдов.

4. На юге Ирака находится мощная шиитская проиранская община. То есть войска Джулани войдут в огненную пустыню.

Возможно Барзани и Джулани пока лишь имитируют свою антииранскую консолидацию и на самом деле не горят желанием воевать с Ираном.

До тех пор, пока Вашингтон не поставит им ультиматум

1. Джулани - или воюешь или опять введем санкции.

2. Курдам - или воюете или остаетесь один на один с усиливающейся в регионе Турцией (которая давно смотрит на нефть Мосула, вспоминая о Мосульском вилайете Османской империи - хоть сам Мосул формально не входит в Курдистан).

Возможно мы живем в одно время с величайшим философом 21 века

2026-08-03

Куш

Речь о Сергее Аркадьевиче Дацюке.

И о понятии "Транзистенции", которое было разработано им в его работе «Постулаты о транзистенции» еще в 2020-м году.

Каюсь, я только недавно углубился в эту работу.

Транзистенция позволяет преодолеть пессимизм и одиночество экзистенции.

Это "интеллектуальный аспирин" от "ужасов небытия" и духовного одиночества современного человека.

Напомню, понятие экзистенции возникло в 1840-х годах в работах датского философа Сёрена Кьеркегора.

Хотя само понятие existentia (от exsistere — выступать, появляться) возникло еще во времена Средневековой схоластики в 11-12 веках.

Примечательно, что в отдельное течение экзистенциализм оформился в 1910-е года накануне Первой мировой войны в парижских кафе, а понятие транзистенции возникло в 2020-е в сознании киевского интеллектуала накануне Больших мир-системных войн.

Экзистенциализм даже не пытался подойти к ответу на вопрос: "что за гранью?". То есть, что за чертой существования.

В понимании экзистенциализма, за чертой Человека ждет Великое Ничто.

Это как устаревший взгляд на Вселенную, за пределами которой "ничего нет".

В этом контексте, транзистенциализм - это концепция непрерывной трансформации, не связанной границами "внутреннего бытия" в рамках закрытого контура "экзистенции", разрываемого Смертью.

Данное открытие в философии, сродни теории о "темной энергии" в фундаментальной физике и космологии.

Темная энергия - это антигравитация за пределами Вселенной, ключевая трансформационная сила Бытия.

Темная энергия - это "сила вовне контура экзистенции".

В этой связи, Транзистенция - это антигравитация сознания, сила которая "формирует" бытийствование как реальность.

Данное открытие дает нам ключи не только для понимания мира, духовного развития и преодоления экзистенциального одиночества.

Это предпоследний шаг на пути поиска ответов на фундаментальные вопросы бытия.

В прикладном смысле - это инструмент моделирования нового мира, в том числе и технологий Искусственного Интеллекта.

Написания "кодов транзистенции" для ИИ может совершить технологический переворот на пути развития машинного интеллекта.

В каком-то смысле, транзистенция - это ключевое явление в формировании и развитии Сознания, антисила, которая формирует "хлопок", когда сознание "раскрывается".

И которая обеспечивает непрерывную трансформацию Бытия.

Думаю, что многие нынешние критики Дацюка войдут в историю лишь благодаря его биографии, которую напишут исследователи его работ.

№ 2.489

Якщо подивитися на Міністерство оборони та ключові державні інституції України крізь призму класичної західної партійної політики, події призначень з 2019 року виглядають абсолютно аномально

2026-08-04

Белінський

Уявимо ситуацію у США: одна партія виграє вибори і формує уряд, однак у момент найбільшої військової кризи послідовно віддає найважливіші державні посади представникам «опозиції» або кадровим вихованцям сторонніх структур.

У нормальній партійній системі це виглядало б як нонсенс, проте в українській реальності з 2019 року відбувається саме це.

Партія «Слуга народу» здобула історичну монобільшість у Верховній Раді, а Міністерство оборони за Конституцією перебуває у прямій президентській вертикалі.

Тим не менш, жоден із міністрів, які керували відомством під час повномасштабної війни, не був чистокровним партійцем монобільшості.

Головне відомство воюючої держави послідовно передавалося фігурам зовсім з інших орбіт:

— від Олексія Резнікова (вихованця «Самопоміч» та корпоративного юриста) до Рустема Умєрова (депутата від опозиційної партії «Голос»), а згодом до Дениса Шмигала, представника Ахметова а потім Федорів представник структур Пінчука.

Відповідь на цей парадокс проста:

— партія «Слуга народу» ніколи не була монолітною ідеологічною силою.

Влітку 2019 року цей проєкт збирався як масштабна політична франшиза, де виборчі списки розподілялися за тіньовими квотами олігархів як українських так і російських.

Один із найпотужніших блоків усередині монобільшості з першого дня сформували люди, виплекані інфраструктурою Віктора Пинчука.

— Йдеться про форум YES, міжнародні освітні програми, грантову платформу BRDO, а також пов'язані експертні та громадські організації.

Зовнішня опозиція в особі партії «Голос» та залишків «Самопоміч» жила з того самого корита.

Саме ця спільна кадрова грибниця і пояснює, яким чином депутат від формально опозиційної партії «Голос» Рустем Умєров раптом очолив Фонд державного майна України.

Інакше пояснити призначення «опозиціонера» на ключовий орган управління державними активами просто неможливо, якщо не розуміти, що ФДМУ від початку входив у ресурсну квоту цієї самої «прозахідної» групи.

Під контролем цієї ж екосистеми перебуває і Міністерство економіки, де вплив орбіти Пинчука утримується чи не останні 20 років.

— Усі ключові призначення туди, як на рівні міністрів, так і на рівні заступників, традиційно дістаються «технократам» із цього блоку.

— Вони вибивають квоти, просувають регуляторні пільги та роблять профільний бізнес більш прибутковим.

Прагнення працевлаштувати «своїх» людей у державні фінансові структури іноді доходять до анекдотичних ситуацій. Показовим прикладом став державний Ощадбанк.

— Коли Віктор Пинчук продав свій банк «Кредит Дніпро» Олександрю Ярославському, топменеджмент установи залишився без роботи.

Здавалося б, куди прилаштувати колишнє керівництво приватного банку?

Розв'язання знайшли швидко:

— через контрольовану наглядову раду Ощадбанку під екскерівницю було спеціально створено нову посаду члена правління.

Це вилилося в гучний скандал, а Національний банк України навіть став дибки і блокував це призначення за невідповідність вимогам, проте сам факт наочно продемонстрував, як державні банки використовуються як резервуар для прилаштування кадрової обойми.

Пасьянс керівництва оборонним та економічним контуром розкривається у всій повноті, якщо простежити правильну хронологію ротацій.

У листопаді 2021 року Олексій Резніков прийшов у Міністерство оборони як юрист з орбіти «Самопоміч» для впорядкування контрактів та юридичної інтеграції з НАТО.

Восени 2023 року, на тлі закупівельних скандалів, на його место перекинули Рустема Умерова, забравши його прямо з посади голови Фонду держмайна.

Згодом, коли виник скандал з плівками Міндіча виникла потреба переформатування, то на якийсь залучили Дениса Шмигала, представника промислового крила та багаторічного топменеджера зі структури ДТЕК Ріната Ахметова.

Паралельно напрям цифровізації та технологічного партнерства із Заходом продовжує утримувати Михайло Федоров, виходець із середовища ІТ-технократів, тісно пов'язаних із платформою BRDO.

Кожна ротація у цій системі є результатом кулуарного торгу всередині партійних списків та бенефіціарів.

Призначення не бувають випадковими.

Коли Дениса Шмигала, який представляв промисловий блок Ріната Ахметова, переміщали на напрям оборонки та ВПК, ключовий економічний блок, через який проходить колосальна частка бюджету та регуляторних рішень, потрібно було закріпити за зрозумілими прозахідними кадрами.

Призначення Юлії Свириденко в Мінекономіки, а згодом її просування у владній вертикалі **вписується у ту ж логіку:**

— закріплення прав за квотами олігархів, які формують біля себе групи впливу.

Коли ж ставленики на ключових посадах за рік чи півтора не справляються з завданнями або потрапляють у кризу і корупційні скандали, система не змінює свій принцип.

— Вона просто запускає чергове коло перепосадкувань усередині тієї ж самої обойми.

Коли громадяни запитують, чому на ключових державних посадах роками циркулює одна й та сама обойма осіб, відповідь полягає не у відсутності людей у країні, а в обмеженості «лавки запасних» у самих фінансово-промислових груп.

1) — У них просто немає безкінечного ресурсу людей, яких можна одночасно поставити у Фонд держмайна, Мінекономіки, Міністерство оборони та Нацбанк.

2) — Ці люди переміщуються між відомствами, оскільки гарантовано представляють інтереси конкретної групи.

Паралельно з цим у країні відбувся найважливіший процес:

— укрупнення та зачистка олігархічного поля.

— На старті 2019 року Ігор Коломойський мав колосальний вплив, володіючи власною мікрогрупою у «Слuzі народу», медіаресурсами та стратегічними підприємствами.

Сьогодні його група розгромлена і повністю вичищена з процесів прийняття рішень.

— Фірташ, Жеваго, Новинський, Порошенко та регіональні барони також втратили колишні важелі, опинившись витиснутими на периферію кримінальними справами, санкціями та фінансовими втратами.

Якщо до 2019 року українська політика нагадувала багатоголову гідру, де п'ять чи сім кланів постійно воювали між собою, то сьогодні система стиснулася до двоголової конструкції.

1) — Перша голова в особі групи Ріната Ахметова відповідає за енергетику, металургію, важку промисловість та забезпечення тилу.

2) — Друга голова в особі Віктора Пинчука контролює зовнішньополітичний та кадровий контур, забезпечуючи кадри в

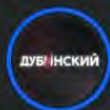
Мінекономіки, Міністерстві оборони, Фонді держмайна, Нацбанку та антикорупційному блоці через вихідців із «Голосу», «Самопоміч», BRDO та «громадських організацій».

У цій схемі існування парламентських партій на зразок «Голосу» розкривається з точки зору чистої технології.

- 1) — На публіці партія позиціонує себе як незалежна прозахідна опозиція, а депутати створюють видимість гострої дискусії.
- 2) — У реальності ж «Голос» слугує кадровим резервуаром та страховочним кабелем грантово-технократичного крила. Коли потрібно дати голоси за ключові стратегічні закони, бюджет чи кадрові призначення, опозиційність миттєво поступається місцем системному голосуванню.

Трансформація української політики за три десятиліття привела до парадоксального результату.

- 1) — Демократичний фасад працює для зовнішньої аудиторії та випуску суспільної пари, тоді як [REDACTED]
- 2) — реальне управління спирається на консенсус двох олігархічних груп, що залишилися.

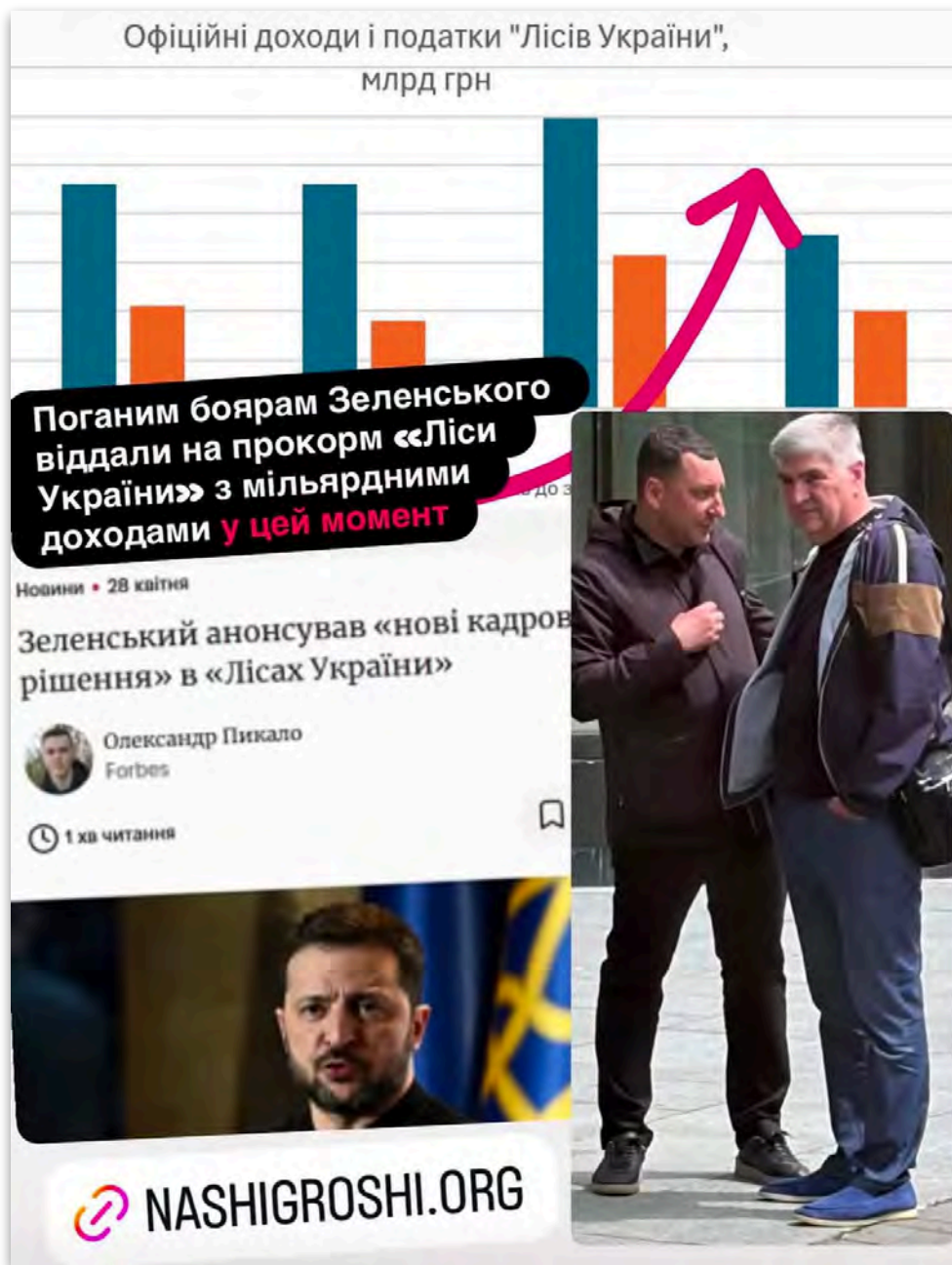
Помимо **баллистики**, возрастает и другая угроза со стороны РФ - количество **реактивных "шахедов"**, которые сбивать с помощью зенитных систем и дронов-перехватчиков - крайне сложно. Количество таких ударов в этом году увеличилось в 8 раз, т.е. ВС РФ переходят на реактивные "шахеды" с высокой скоростью.

По данным СМИ, с начала года по Украине прилетело более 1400 **реактивных дронов** - около **200 в месяц**. Добавляем сюда **120 баллистических ракет**, летящих по Украине **ежемесячно**, и получаем свыше **300 скоростных целей, которые не может уничтожить ПВО**. Вот и направление дальнейшей эскалации, пик которой придется на осень-зиму.

Но у нас есть секретное оружие в виде телемарафона и хвалебных статей в западных СМИ, которые утверждают, что "перемога" близко. Поэтому переживать не стоит. **Уничтожение экономики и инфраструктуры** можно не замечать так же, как отлов крепостных на улицах и заградотряды в штурмовых батальонах. **Украина для Европы это просто "приемлемая потеря" в борьбе с РФ**, которая сопровождается бравурным маршем. Как это и было всегда в истории, когда людей отправляют **на смерть за чужие интересы**.

№ 2.491-1

Можна скільки завгодно розказувати хто злодій. Але коли є цифри - все стає просто

2026-08-04

Ніколов

Юрій Болоховець в останні роки очолював "Ліси України" таким чином, що наростив не тільки дохід, але й виплату податків у держбюджет. За 2025 рік заплатив понад 15 млрд грн. І ці гроші не стали чийось бабками.

А це вважає вироком.

Зеленський особисто і публічно весною заявив, що Болоховця треба звільняти.

І на його місце призначили Зубковича (на фото ліворуч).

- 1) — Він раніше очолював екоінспекцію в рідній Арахамії Миколаївській області.
- 2) — А радником у Зубковича став колишній генерал МВС Олег Сало.

Який при Януковичу працював поруч з Олегом Татаровим.

Попереднім топ-менеджерам, що піднімали податки в бюджет, вже знизили зарплати на 15%, щоб показати «наскільки вони не підходять під нові порядки».

Тепер лишилися по результатах року подивитись на доходи і податки "Лісів України".

Бо як не крути, але розпил там зводиться до одного - держава має отримати менше грошей за деревину, а приватні ручонки - більше.

Докладніше

<https://nashigroshi.org/2026/08/04/lisy-ukrainy-staly-zhyrny-m-kabanchykom-dlia-vlady/>

№ 2.491-2

«Ліси України» стали жирним кабанчиком для поганих бояр Зеленського

2026-08-04

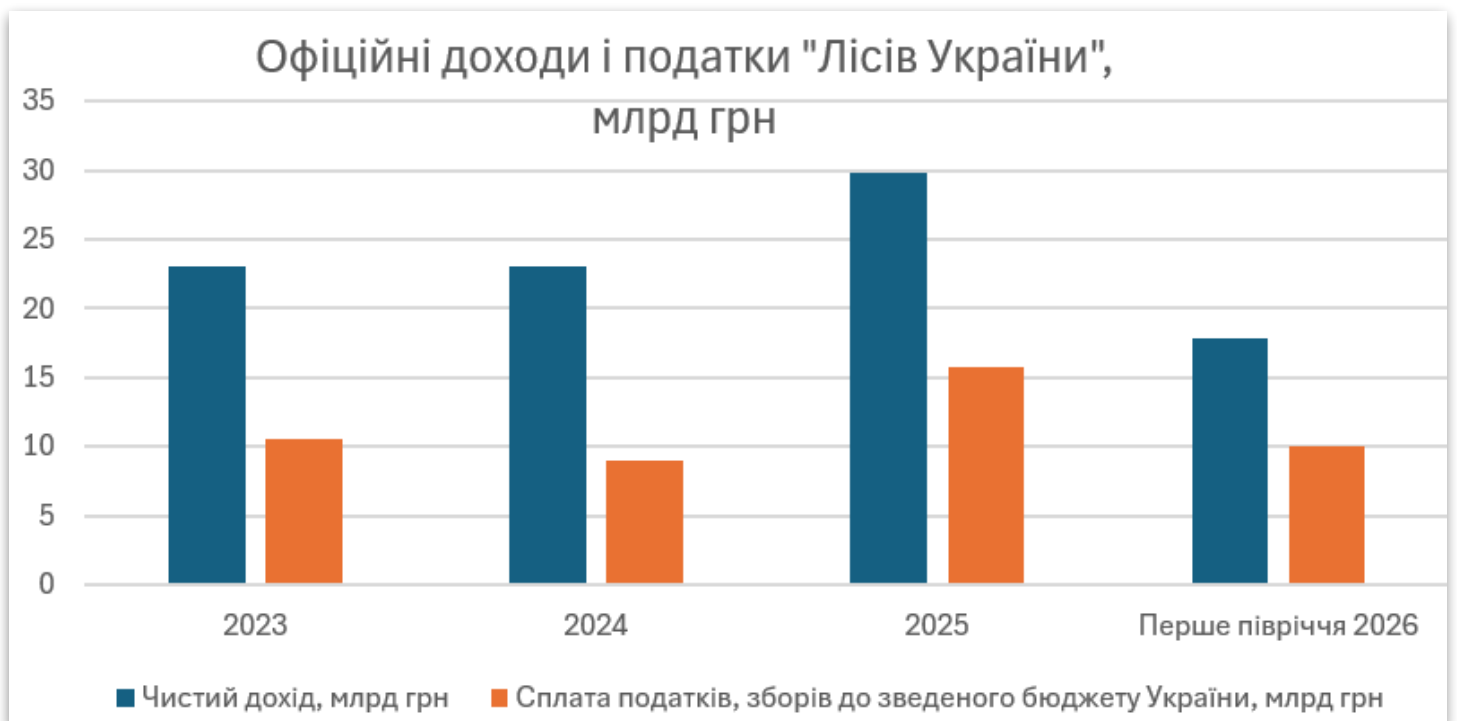
Блог від: Юрій *Ніколов*

Наразі найжирнішим місцем для збагачення в урядовому секторі виглядає державне підприємство «Ліси України».

Останні роки ним керував Юрій Болоховець (біографія), і цей простий графік показує, якого жирного кабанчика він відгодував.

Збільшив чистий дохід підприємства на третину, але замість тирінгу збільшив виплати податків до одних із найбільших в країні – 16 мільярдів гривень за минулий рік.

І на цей 2026 рік планувалось ще збільшити, перше півріччя мали б закінчити вже з 10 мільярдами податків.

Але в квітні 2026 до Зеленського добіг «хтось», і президент особисто і публічно заявив, що в «Лісах України» треба міняти начальство.

Прем'єрка Свириденко та її міністр економіки та АПК Соболев поохали-поохали, але що робити, коли цей «хтось» настільки потужний, що може вирішувати питання в голові самого Зеленського, і виконали задачу.

Новим керівником став такий собі галузевий діяч Ігор Зубович (ліворуч на фото).

Дехто вважає його протеже Давида Арахамії, бо він колись **працював** начальником Державної екологічної інспекції Південно-Західного округу (охоплює Одеську та рідну Арахамії Миколаївську області).

— А в 2025 році хтось **підняв** його до рівня заступника міністра економіки.

Але є джерела, які вважають, що зараз відбувається розподіл сфер впливу різних угруповань.

Поруч із Зубовичем на фото його офіційний радник Олег Сало.

Нове покоління не пам'ятає такого діяча, а олди мають згадати (**біографія**).

Олег Сало — це колишній генерал-майор міліції, пік його кар'єри припав на часи Януковича.

— У 2012 році він був першим заступником начальника департаменту громадської безпеки МВС. А в сусідньому Головному слідчому управлінні МВС тоді якраз працював Олег Татаров, що публічно відповідав на питання про розгін Майдану, написав посібник «Розслідування масових заворушень» і став у Зеленського заступником Офісу президента по силових питаннях (**біографія**).

Сало при Януковичі навіть встиг трошки погубернаторствувати у Львові, але потім мав бути люстрований і якось довго перебував у тіні.

Але коли весною 2026 **«хтось»** **накрутив Зеленського на передакування «Лісів України»**, вийшов на світло і в червні **офіційно** зайшов на посаду **радника** з питань координації та контролю Відділу забезпечення основної діяльності, який входить до складу Департаменту координаційної діяльності апарату державного підприємства «Ліси України».

Чим і дав привід думати, хто ж може бути причетний до майбутнього рвання держпідприємства, яке платить мільярди у вигляді податків у бюджет.

— Нове начальство вже опустило для старого топ-менеджменту зарплати на 15%.

Офіційно й по закону виганяти довго, тож «нова мітла» так натякає, кому вона не рада.

В тему також входить аграрний міністр Тарас **Висоцький**.

— «Ліси України» ніби як передають в його відання, тож у нього з'являється шанс вирішити купу питань перед вироком.

Нещодавно НАБУ і САП **передали в суд справу про розкрадання** на продуктах харчування на початку війни.

— За даними слідства, Висоцький тоді на посаді першого заступника міністра економіки й аграрки санкціонував закупівлі харчів за кордоном по вдвічі завищеній ціні.

Але для Зеленського це не проблема, і під час знесення уряду Свириденко **Висоцький не постраждав, він став міністром АПК над жирним лісовим кабанчиком.**

Злі язики кажуть, що в найближчим часом в «Лісах» почнуть паркуватись люди, пов'язані ще з деякими «слугами народу», подивимось, хто буде спливати.

— Наразі оприлюднена декларація про доходи Володимира **Грицюка**, кандидата на посаду директора філії Поліського лісового офісу «Лісів України». Соціальний ліфт влаштував йому підйом із природного парку «Пуца Радзівіла». І в нього тепер є купа шансів замінити старенький задекларований Лексус LX 570 на щось нове.

Звісно, до цього можна ставитись, як до неминучого.

— Зеленський же не може всім платити конверти, прокляте НАБУ притискає зарплатників, та й для конвертів хтось має заробляти і здавати на касу.

І труси від Версаче самі себе не куплять. І вони потрібні купі людей, що становлять основу корупційного режиму.

Тому «поганим боярам треба кидати жирні кістки, щоб вони їх обгризали й не гавкали на руку, що годує».

Свято розпилу ми будемо спостерігати онлайн.

— Бо в «Лісах України» багато грошей можна вкрати лише на самому лісі.

А отже, ми так чи інакше маємо побачити падіння офіційних доходів держпідприємства. А з ним і падіння податків у держбюджет.

— А отже, менше зброї зможемо купити за наші гроші, щоб не бути окупованими. Зате у когось буде нова барсетка і мерседес.

І тут не можна буде зробити вигляд, що так вийшло випадково.

Незаплачені гроші в особливо великих розмірах після публічної заяви Зеленського, що йому не подобається, як працював попередній начальник, – це і є маркер змін.

Рік	Чистий дохід, млрд грн	Сплата податків, зборів до зведеного бюджету України, млрд
2023	23,1	10,6
2024	23,1	9,0
2025	29,9	15,8
Перше півріччя 2026	17,8	10,0
Друге півріччя 2026	????	????

№ 2.492

Остап Дроздов · Підписатись

19 ч. ·

2026-08-04

Рух по колу ніколи не є рухом уперед. Усередині зграї вже не існує ЖОДНОГО члена, який би не поміняв кілька високих посад за весь час царювання Акелі. Де навіть не кадровий голод – це кадровий голодомор. 20-30 перевірених служителів культу мамони по колу ходять із кабінету в кабінет. Більшість уже поумудрялися по декілька разів поочолювати діаметрально різні за функціоналом і компетенцією відомства в режимі передачі естафети від скандалу до скандалу. Це – агонія. Жодного нового обличчя чи представника експертно-фахових кіл. Повна закритість і мафіозний тип менеджменту. Стовідсоткове заکیلцювання лише на своїх штиках. Енна перетасовка засмальцьованої колоди карт. Вся ця «капсула потужних» повністю вичахла, вижилась, вичерпалася. Держава, за яку гинуть люди, перетворена в приватну власність.

Над усім цим вита **щонайповніша неадекватність стосовно війни.** Вже ж не раз було казано-говорено прописну істину цієї війни й нашого становища в ній: кожна наступна пропозиція закінчення війни буде гіршою від попередньої. В такій прикрій динаміці все й відбувається: починаючи зі Стамбула-2022, далі було лише поетапне погіршення всіх наступних пропозицій. І поки цар за рахунок війни збагачував свій картель і вирощував Міндіча – його лялькова незламність отако раптом скотилася до схвалення заморозки як найбажанішого варіанту. Хоча ще рік тому заморозка називалася навідріз неприйнятною. Зараз уже й заморозка не актуальна, бо умови завершення війни звелися до формули «мінус увесь Донбас». Тож коли зараз цар із гальмівним шляхом довжиною в пів року роздуплився на заморозку – вона вже пів року як погіршена до «мінус увесь Донбас». Тому що вертаймося до азів: кожна наступна модель припинення війни буде очікувано гіршою від відхиленої попередньої.

І так далі, і так далі. До зустрічі через пів року на перетині паралелей.

Усі проблеми, створені цими створіннями, апріорі не можуть бути вирішені ними же. Цьому не буде кінця-краю, позаяк замкнуте коло кінців не має.

*** tg-канал: <https://t.me/OstapDrozdovOfficial>

№ 2.493

Коли Дональд Трамп, відповідаючи на запрошення відвідати Київ, зауважує, що приїде «якщо від міста ще щось залишиться», багато хто сприймає це як чергову емоційну репліку

2026-08-05

Белінський

Проте подібні заяви рідко виникають на порожньому місці. Люди, які претендують на керівництво найбільшою державою світу, отримують доступ до аналітичних матеріалів та оцінок розвідувальної спільноти. Тому такі слова можуть відображати не лише особистий стиль політика, а й рівень тривоги щодо подальшого розвитку війни.

Але значно важливіше інше.

Що робити мільйонам людей, які продовжують жити в умовах війни, інтенсивність якої продовжує зростати?

Війна дедалі більше розвивається за траєкторією взаємної ескалації.

Кожна сторона розширює можливості завдання ударів, збільшує дальність ураження та нарощує виробництво засобів ураження.

При цьому складається враження, що системних механізмів для зниження самої ескалації сьогодні практично не існує.

Якщо подивитися на ситуацію не як військовий фахівець, а просто як людина, яка звикла мислити логічно та аналізувати цифри, виникає цілком очевидне запитання.

Якщо засобів ППО та ПРО об'єктивно недостатньо, якщо їх неможливо виробляти у необхідній кількості, а кількість повітряних атак продовжує зростати, чи можна вирішити проблему виключно перехопленням уже запущених цілей?

Відповідь виглядає досить очевидною.

— Коли неможливо безкінечно збільшувати кількість засобів перехоплення, єдиний спосіб зменшити загрозу для цивільного населення полягає у скороченні кількості самих запусків.

А запуск ракети це не одна дія, а цілий ланцюг. Це військові частини, де розміщуються пускові установки. Це самі пускові установки. Це склади зберігання ракет і боєприпасів. Це логістика, яка забезпечує їх доставку. Це підприємства, що виробляють нові ракети та комплектуючі. Це ремонтні потужності, які дозволяють швидко повертати техніку до строю. Якщо хоча б частина цього ланцюга перестає працювати, скорочуються і можливості для нових запусків.

Саме тому складається враження, що **сьогодні основна боротьба ведеться переважно з наслідками, а не з причиною.**

— В останні тижні ми регулярно бачимо повідомлення про удари по складах, які, ймовірно, є частиною логістичного ланцюга. До цього основна увага була зосереджена на ударах по нафтопереробних підприємствах та інших об'єктах енергетичної інфраструктури, які забезпечують значну частину експортних доходів Росії.

Безумовно, подібні операції завдають противнику шкоди та створюють додаткові витрати.

Але головне питання полягає в іншому.

— **Чи призводить це до скорочення кількості запусків по українських містах?**

Поки що публічно доступна картина свідчить про протилежне.

Масштаби повітряних атак не зменшуються, а в окремі періоди навіть стають інтенсивнішими. Якщо кінцевою метою є захист цивільного населення, то саме цей показник має бути головним критерієм оцінки ефективності будь-яких дій.

Виникає логічне запитання:

— **чи існує сьогодні окрема державна стратегія захисту мирного населення?**

Тому що військова стратегія та стратегія збереження життя цивільних людей далеко не завжди збігаються.

Військова логіка може бути спрямована на досягнення стратегічного результату. Для суспільства ж головним критерієм залишається зовсім інше.

Чи стає безпечнішим життя звичайних людей?

Якщо подивитися на статистику, саме вона дає найчеснішу відповідь.

Міжнародні організації, зокрема структури ООН, регулярно фіксують наслідки ударів для цивільного населення. Їхні дані свідчать про суттєве

зростання кількості загиблих і поранених мирних жителів, серед яких жінки та діти.

Саме ця статистика, а не кількість уражених об'єктів чи ефектні відеокадри, демонструє реальну ціну ескалації.

Зрештою саме тут проходить головна межа будь якої державної стратегії.

Якщо її найвищою цінністю є життя власних громадян, то головним показником ефективності має бути в першу чергу скорочення кількості загиблих мирних жителів, зменшення числа повітряних атак.

Поки що саме цього результату суспільство, на жаль, не бачить.

І тоді постає питання: заради чого?

№ 2.494

Визначили напрямки для більш інтенсивної роботи з Євросоюзом. В цьому році вже були відкриті два кластери у перемовинах про вступ України в Євросоюз, і готуємося до відкриття ще чотирьох кластерів. З нашої сторони все зроблено, щоб рішення було позитивним. Разом із Прем'єр-міністром Сергієм Корецьким, новим віцепрем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Всеволодом Ченцовим і профільними заступниками керівника Офісу Сергієм Кислицею та Ігорем Жовквою домовилися про три пріоритети, які надалі повинні бути реалізовані.

Перше: Україна працює саме на повноцінний вступ в Євросоюз, і ми розглядаємо це не тільки як політичне чи економічне завдання, а як завдання безпекове – і для нас, і для Євросоюзу. Саме зі вступом України в Євросоюз прибирається та геополітична невизначеність, якою Росія користувалася протягом кількох десятиліть, щоб сіяти дестабілізацію і України, і Євросоюзу. З іншої сторони, разом з українською силою Євросоюз набуває необхідних безпекових спроможностей, що дозволяє посилити європейський компонент євроатлантичної спільноти.

Друге: вже зараз маємо використовувати максимально всі можливості секторальної інтеграції України в Євросоюз. Україна має сприйматися всіма європейцями як невід'ємна частина звичних європейських процесів, і це має підштовхувати наш політичний рух і рішення лідерів та країн.

Третє: звісно, маємо будувати відносини на всіх рівнях таким чином, щоб Україна отримала необхідні пакети й рішення на підтримку стійкості на цю зиму. Відносини з Брюсселем і європейськими інституціями, столицями Європи, громадами в країнах Європи мають бути практичними – про те, що справді може підтримати захист життя в Україні. Розраховую на результати. Слава Україні!

1.54K

248

141

56

t.me/V_Zelenskiy_official/20289

64.4K

Aug 4 at 18:22

№ 2.495

Казочка про Поклада, Буданова, мальіша і «звонілки»

2028-08-03

Бондаренко

Читаю тези Ніколова, щодо зв'язків призначення Поклада з кол-центрами, та підризом Єрмолаєва і реально жахаюсь - конспірологів розвелось.

Ну займалися б вже своєю справою:

— Юрій колупався б тендерах-кошторисах, Ярік писав би закони, Шабунін з Каленюк ~~лобіювали~~ адвокатували б якогось білого та пушистого зброяра.

Але ні всі вони лізуть на мою територію зі своїми теоріями змов. Мені скоро і писати не буде про що(.

але ми відволіклись, казочка:

ключовими гравцями ринку кол-центрів вважаються:

— ОЗУ «9999»: лідер Ігор Хромов (жаба), крыша Сергій Лисак — близький Малюка, екс-губернатор Дніпра, зараз гауляйтер Одеси, куди переміщуються дев'ятки, що дуже напружує місцевих, які постійно підсвічують дев'яток на тгк Будда

— наркокартель «Хімпром»: лідер Єгор Буркін (мексіканець), якого в'яжуть до ГУР (довго розповідати)

дев'ятки з хіміками уклали перемир'я, яке періодично зривається, коли ситуація виходить з під контролю.

На ринку багато випадкових акторів (от сохі на время), які будоражать ринок, лідерам якого доводиться їх прібівають або упорядочівать.

Наприклад

1) мережі Cosmo та Milton, пов'язано з сином Єрмолаєва, **якого підірвали в процесі уторговіванія.**

СБУ миттєво розкрило справу: винуватцями призначили ГУР В той же час злі язики торочать що замах виконали особи більше пов'язані з Малюком.

Тобто — Поклад намагається зіштовхнути лобами Василя та Кирила.

2) в лютому на Балі розчленували «офісника» Ігоря Комарова близького Єрмака Петровського сина авторитета наріка.

— Декому тоді здавалося, що це відлуння непонятки між Комаровим-Петровським та дев'яточником Ободенко (радник Лисака), але **потім з'ясувалося що це третя сторона...**

До речі затримання гурівця Глеба Новостройного з цієї ж історії

НАБУшники оживили справу 2022 про наркобарона Александра Кузнєцова, який дав покази на близьких Василя Малюка, що співпало з затриманням Новостройного (дивись вище).

Як конспіролог, я бачу що третя сторона постійно намагається стравлювати Василя з Кирилом.

І все начебто вказує на Олександра Валентиновича.

Але я чомусь думаю на Олега Юрійовича який досить вміло пристроїв спочатку до Малюка, а потім до Поклада свого дуже способного бійця, назвемо його «граф»...

№ 2.496-1

Рік тому Зеленський призначив в Київ нового начальника міської військової адміністрації

2026-08-05

Бондаренко

Ним став відносно невідомий загалу кадровий чиновник Тимур Ткаченко.

Його неочікуване призначення наче анонсувало певну інтригу київському сюжету в 2025 році. І вона фактично відбулася, але не завжди так, як це було задумано

Верхівка КМДА сприйняла призначення Ткаченка своїм співначальником з певним роздратуванням. Це не дивно, бо раніше всі ролі були розподілені, і ніхто нікому не заважав. В медійному ж середовищі нового начальника дуже швидко почали іронічно називати «генералом свого фейсбука». Ткаченко спокійно на це реагував, говорячи, що офіційні канали в соцмережах — це чи не основні інструменти його роботи.

І в минулому році він використовував їх досить вдало: його заяви не зникали зі стрічок новин, постійний фокус уваги на певних проблемах допомагав їх вирішувати, а управлінські чи медійні провокації не раз виводили з себе міського голову Віталія Кличка. Що напевне і було основним завданням «додаткового» начальника столиці.

Але задум не спрацював ідеально.

Загалом обіцянки Ткаченка весь рік мали певну сезонність або йшли за медійним трендом.

— Наприклад, в лютому, коли гучно лунала справа «Чисте місто», Ткаченко обіцяв звернутися до Мін'юсту задля ретельної перевірки та скасування незаконних реєстрацій і запобігання «туалетним схемам».

Пізніше з'явилася інформація, що звернень від нього не надходило.

В березні, коли кияни дізналися, що керуючі компанії районів підняли їм тарифи на обслуговування будинків, Ткаченко обіцяв це підвищення скасувати. Цього, звісно, не сталося через особливості процедури проходження рішення. Тарифи лишилися на місці, підвищеними.

— Іншим прикладом є ініціатива Ткаченка з облаштування наземних пішохідних переходів: відкриття такого переходу через Хрещатик на розі з Прорізною начальник КМВА подавав як особисту боротьбу, але насправді облаштування цього переходу було закладене у відповідній міській програмі на рік і профільне КП його робило за планом.

Найбільшою й об'єктивною перемогою начальника КМВА в кампанії покращень і обіцянок стало рішення Ради оборони Києва про відміну зупинки громадського транспорту під час тривоги. Питання було давно перезрілим, але міська влада почула киян лише за допомогою Ткаченка. Хоча саме рішення все одно вийшло частковим.

З Тимуром Ткаченком на чолі КМВА в Києві стало однозначно цікавіше і веселіше.

Він додав актуальності безлічі столичних проблем, про які воліють не говорити посадовці КМДА і їх комунальні медіа.

Та в цілому «конструкція ідеального шторму» не спрацювала.

Більшість обіцянок лишилися обіцянками, і Тимур Ткаченко зустрічає річницю на своїй посаді в статусі начальника військової адміністрації з туманними перспективами.

Повний текст Лесі Падалки — за посиланням в коментарях.

№ 2.496-2

Тимура ібн-Ткаченко призначили губернатором Київської області півтора року він був гауляйтером Києва

за задумом Банкової, саме ця глиба та матьорий человєчище мав би забороти Кличка і пересісти на потоки замість смотрящого Дениса Комарницького

Тимур паж-партнер Олексія Кулеби (екс-вітик по розпилах).

Обох цих мажорів з Липок завів у владу Паша Рябікін, який товаришував з їх батьками.

Рябікін був смотрящим за Кличком від Льовочкіна в 2014-15рр.

А потім проліз в Зе-команду, завдяки тому що навчався з Єрмаком.

— До речі міністерка культури Бережна теж людина Рябікіна (Льовочкіна).

В команді Ткаченко половина людей з маладой каманди© космоса.

— Хоча є й людина Поклада...

По факту він непохитний прибічник Максима Шкіля і його Автостради на міських підрядах

Як колишній ларьочник Ткаченко - експерт по «туалетних» схемах, завдяки яким фірма його батька ТОВ «Маріїнський Двір» змайструвала капітальний ресторан з золотим землевідводом на місці звичайного МАФа в Маріїнському парку біля стадіону Динамо

— До речі саме «туалетна» експертиза Тимура дозволила його свояку директору НАБУ Семену Кривоносу розгромити київського смотрящого Комарницького.

— Туалети Кривоносу зайшли, а от партнерство Комарницького з Шкілем на розкраданнях Подільського мосту на сотні мільйонів чомусь не зацікавило...

Гадаю саме родиний зв'язок Ткаченко-Кривонос дозволяв Тимуру так довго залишатись гауляйтером, не зважаючи на те що він порожнє місце, а тепер стане таким же і в області

P.S. з малозрозумілої причини йому благоволить Перша леді

P.S.S. його теща Польшинська Олена Владиславівна (1958 р.н., м.КРИВИЙ РІГ), менеджерка та співзасновниця фірм Едуарда Самоткала (в розшуку НАБУ по розкраданням в Енергоатомі)

про всі перемоги-перемог Тимура і його команди читайте в статті Леся Падалка - посилання в 1 ком

№ 2.496-3

Програш по очках. Як начальник КМВА боровся з мером Кличком і чому не досягнув результатів

Головна — Київ — 1 січня 2026, 13:007

Леся Падалка, журналістка

Рік тому президент призначив в Київ нового начальника міської військової адміністрації. Ним став не генерал, не військовий, і не умовний “друг Зеленського”, а відносно невідомий загалу кадровий чиновник **Тимур Ткаченко**.

Ткаченко перейшов на Київ з уряду, з посади заступника міністра стратегпрому. Але фактично він – людина, яка роками будувала адміністративну кар'єру в різних структурах міської влади столиці, часто змінюючи посади. Саме на знання заплутаних внутрішніх процесів роботи КМДА робили ставку в Офісі президента, обираючи начальником КМВА Ткаченка.

І неочікуване призначення під новий рік, і неочевидний вибір кандидата на цю посаду наче анонсували певну інтригу київському сюжету в 2025 році. І вона фактично відбулася, але не завжди так, як це було задумано.

1. Для чого нам цей Ткаченко?

Рік тому верхівка КМДА сприйняла призначення Тимура Ткаченка своїм співначальником з певним роздратуванням. Команда Кличка злагоджено керувала столицею з 2014 року, всі напрямки і ролі давно стабільно розподілені, і воєнний стан не надто вплинув на роботу виконавчої влади в Києві. А очільники столичної військової адміністрації, яких з початку повномасштабного вторгнення президент призначав в Київ, досить швидко налагоджували співпрацю з мером і його заступниками. Ніхто нікому не заважав.

“У нас було імпровізоване прощання попереднім начальником КМВА, Сергієм Попком, то і Віталій Володимирович, і його заступники, піднімали такі розчулені тости, так дякували за спільну роботу,” – згадував в одній з розмов з LB.ua Тимур Ткаченко. За його словами, основа співпраці КМДА і КМВА була такою: Попко підписує все, що приносять, не заглиблюючись в питання. Виконавчий орган працює, як йому треба, а голова військової адміністрації не надто обтяжений роботою.

На момент заміни очільника КМВА Київ вже наближався до четвертого року війни і бюджетно та організаційно жив цілком цивільним життям: питання безпосередньо оборони столиці відступили на третій план ще в середині 2022 року, а воєнні виклики зосередилися переважно в сферах підтримки ЗСУ і ліквідації наслідків повітряних атак РФ. Тому, дійсно, начальники КМВА наразі не займаються вирішенням суто військових специфічних питань, а присутні для свого роду контролю місцевого самоврядування у період дії воєнного стану. В різних регіонах України це відбувається по-різному, але суть одна: начальник військової адміністрації є представником голови держави в регіоні, який за допомогою взаємодії з місцевим самоврядуванням і іншими органами влади може впливати на ситуацію в громаді.

Що важливо і чого не розуміють більшість мешканців, принаймні в Києві: начальник КМВА не має власної вертикалі влади, власного інструментарію прийняття рішень і власного бюджету. Він лише медіатор і контролер.

В Києві з приходом “жвавого і дерзкого” Ткаченка не змінилося абсолютно нічого із засад роботи міської влади: чиновники виконавчого органу так само формують бюджетні пропозиції, депутати Київради, обрані ще до повномасштабного, так само ухвалюють місцевий бюджет і інші програмні рішення, а департаменти КМДА і РДА так само витрачають ці кошти на міські програми. В жодній з цих ланок не з'явився Ткаченко, як і в нього не з'явилося окремого рядка бюджетних витрат в загальному кошторисі столиці.

"Вся суть моєї діяльності полягає саме в тому, що підлеглі Віталія Володимировича готують мені на підпис певні пакети документів, які я підписую. Тобто вони ж самі мені дають ці документи, я жодних повноважень не перебираю", — розповідав в одному з інтерв'ю начальник КМВА.

Тобто єдиний об'єктивний важіль впливу Ткаченка на КМДА – це візування майже всіх поточних рішень і розпоряджень.

2. “Генерал свого фб”

Інші інструменти начальника КМВА мають неімперативну дію: він (разом з мером) скликає і проводить Раду оборони Києва, де колегіально приймають рішенням предстаники місцевої влади і силових органів регіону; він підтримує прямий зв'язок і контроль за головами райдержадміністрацій столиці (оскільки їх призначає президент, як і Ткаченка); він може будувати

особисту взаємодію з військовими регіону, робити власний моніторинг проблемних напрямків, запитувати звіти від представників виконавчої влади.

Тимур Ткаченко і Віталій Кличко (спиною) під час Засідання Ради оборони міста Києва

І на цьому все, функції дати комусь грошей, щоб придбати щось (дрони, укриття тощо), Ткаченко не має. Як і повноважень звільняти і призначати когось в КМДА на свій розсуд.

В медійному середовищі нового начальника дуже швидко почали іронічно називати “генералом свого фейсбука”. Ткаченко спокійно на це реагує: він з посмішкою говорить, що офіційні канали в соцмережах – це чи не основні інструменти його роботи.

І в минулому році Ткаченко використовував їх досить вдало: його заяви не зникали зі стрічок новин, постійний фокус уваги на певних проблемах допомагав їх вирішувати, а управлінські чи медійні провокації не раз виводили з себе міського голову Віталія Кличка. Що напевне і було основним завданням “додаткового” начальника столиці.

3. Звідки вони його взяли?

В цілому непримітний і не надто зрозумілий загалу Тимур Ткаченко виявився непростю людиною. Політичної ваги йому додають родинні і службові

зв'язки. Ткаченко є свояком нинішнього голови НАБУ Семена Кривоноса (дружини Ткаченка і Кривоноса рідні сестри, а дані декларацій чиновників свідчать про те, що родинні зв'язки в їх випадку включали в себе і активний обмін цінним майном між сім'ями). І Ткаченко є т.зв. “людиною Кулеби” – разом з нинішнім віце-прем'єр-міністром [Олексієм Кулебою](#) вони працювали в департаменті благоустрою КМДА з 2020 року і саме цей етап службового шляху став відправною точкою для швидкого кар'єрного зростання обох під час повномасштабного.

А Кулебу, в свою чергу, завжди пов'язували з тепер вже колишнім очільником Офісу президента України [Андрієм Єрмаком](#). Принаймні, коли Олексій Кулеба став начальником департаменту КМДА, в потім одним із заступників Кличка, то його цілком офіційно позиціонували як “людину Єрмака” (про що [говорив](#) і сам Кличко в інтерв'ю).

Тимур Ткаченко, Олексій Кулеба та Ярослав Лагута під час інспекції об'єкту, 2021 рік

4. Для чого це робили?

Ще на початку 2025 року така сітка зв'язків означала міцний політичний тил Ткаченка. І коли невдовзі після його призначення, в лютому 2025-го, НАБУ розпочало гучне провадження під назвою “[Чисте місто](#)” про земельну корупцію в Київграді, то в оглядачів не було сумнівів: ці події пов'язані між собою.

Зараз, на відстані, картина “київської спецоперації” виглядає дійсно доволі цілісною:

- 1) — новий начальник КМВА розбурхує “болото” столичної влади, постійно підсвічуючи проблемні питання і недоліки;
- 2) — кримінальне провадження НАБУ і опубліковані в медіа (Bihus.info) матеріали прослуховувань фігурантів справи об'ємно демонструють прогнилість системи зі “смотрящими”, виводом грошей через КП і злочинним угрупованням в Київраді, яке нарізає столичну землю за “туалетними схемами”.
- 3) — Паралельно прокуратура і ДБР активно відкривають нові справи на чиновників за бюджетні розкрадання і всі тонуть в потоці скандалів і звільнень фігурантів справ.
- 4) — Плюс додаткові медійні скандали, наприклад з тепер уже колишнім першим заступником Кличка [Миколою Поворозником](#), якого журналісти застукали на святкуванні в день траура по загиблих внаслідок ракетного удару.

...Все це перші пів року досить успішно створювало картинку повного безладу і недолугості київської влади і команди Кличка.

А скандальний фон і нескінченні кримінальні справи мали б показувати, що в КМДА зайняті чим завгодно, крім вирішення проблем киян.

5. І що пішло не так

Контрастом цій вакханалії столичного чиновництва мали б стати нові обличчя і дієві управлінці – начальник КМВА і нові голови РДА столиці (призначені президентом навесні). Тимур Ткаченко підсвічує болючі питання, голови РДА на місцях по можливості жваво реагують, працюють “в милі”.

Але **задум не спрацював** ідеально.

Призначення нових голів районів збіглося з посиленням атак Росії на Київ:

— починаючи з квітня, столиця щотижня потерпала від безпрецедентних повітряних ударів, наслідками яких ставали десятки зруйнованих будівель щомісяця і десятки загиблих щоразу...

— Більшість РДА просто тонули в потоці цих викликів, а нові очільники на ходу вчилися з ними працювати, постійно відбиваючись від потоків скарг і хейту за погану організацію роботи після прильотів.

Щось схоже відбувалося і в Тимура Ткаченка:

— ще на початку року він роздавав інтерв'ю, де чи не головною ціллю його покращень мали б бути відміна зупинки громадського транспорту під час тривоги.

А серед інших завдань – збереження архітектурної спадщини або покращення екологічної ситуації.

Але згодом концепція “Почую кожного” зазнала змін і Тимур Ткаченко був змушений вирішувати більш актуальні поточні питання міста.

Або намагатися вирішувати.

6. Обіцянки і реальність

Загалом обіцянки начальника КМВА весь цей рік мали певну сезонність або йшли за медійним трендом.

Наприклад, в лютому, коли гучно лунала справа “Чисте місто”, Тимур Ткаченко заявив, що теж включиться в цей напрям:

— він **обіцяв** звернутися до Мін'юсту задля ретельної перевірки та скасування незаконних реєстрацій по певних адресах, щоб запобігти реалізації “туалетних схем”.

– “Доброзичливці” начальника КМВА робили запит в міністерство і там відповіли, що звернення від Ткаченка щодо перевірки реєстрацій не надходило.

7. Війна та конфлікти

В березні, коли кияни дізналися, що керуючі компанії районів підняли їм **тарифи на обслуговування будинків**, піарники конкуруючої команди звинуватили в цьому саме начальника КМВА (мовляв, це він підписав рішення про проведення конкурсів і нові тарифи).

Тоді Тимур Ткаченко гучно **пообіцяв** взагалі скасувати це підвищення тарифів.

— Але цього, звісно не сталося, через особливості процедури проходження цього рішення. І тарифи лишилися на місці, підвищеними.

Велику увагу Ткаченко приділяв **укриттям**, відповідності їх карті укриттів і доступу до них. В каналі КМВА навіть є окремий бот, куди можна скласти скаргу з цього приводу.

Але фактично він працює так само, як і все інше в Києві:

— ми робили тест бота, відповідей на скаргу не було, а зворотній зв'язок з'явився лише після розголосу в соцмережах.

Після резонансу щодо проблем з проїздом техніки ДСНС після прильотів в запарковані мікрорайони, Ткаченко ініціював перевірки і встановлення болардів.

А після топових дописів про дрифтерів, які заважають киянам шумом на нічних вулицях, анонсував боротьбу з ними.

— Фактично ж ситуація по обох пунктах не змінилася, просто райони і правоохоронці отримали ще один сигнал і звернення – тільки тепер вже і від начальника КМВА. Тому, коли влітку Ткаченко сезонно звернув увагу на розваги на воді моторного водного транспорту, то всі вже тільки посміхнулися.

Іншим прикладом є ініціатива Ткаченка з облаштування наземних пішохідних переходів:

— відкриття такого переходу через Хрещатик на розі з Прорізною начальник КМВА подавав як особисту боротьбу, але насправді облаштування цього переходу було закладене в відповідній міській програмі на рік і профільне КП його робило за планом.

Одним з найбільших медійних провалів була заява Тимура Ткаченка про закупівлю дронів-перехоплювачів для Києва в рамках кампанії “Чисте небо”.

— В липні, коли столиця потерпала від нових російських “шахедів”, які вже не могли дістати своєю зброєю мобільно-вогневі групи, начальник КМВА вийшов з ефектною заявою про закупівлю новітніх засобів для боротьби з цими БПЛА на суму понад 200 млн грн.

Насправді “Чисте небо” це умовна назва загальнодержавної програми, яка реалізується в різних регіонах. А кошти саме на ці дрони-перехоплювачі для столиці надавав бюджет Києва, про що ми писали в той же період.

— Але для соцмереж ця історія вилася виключно в меседж “де ж дрони, обіцяні Ткаченком?”, а сам він більше публічно не коментував ход реалізації цієї програми.

Іншим гучним проєктом Ткаченка, та ще й пов'язаним безпосередньо з безпекою, була ініціатива облаштувати нарешті в Києві мобільні укриття.

— Чиновники КМДА більше ніж пів року чинили спротив цій історії, наводячи все нові причини, чому ці укриття в Києві ставити не можна. Але у вересні, якраз у розпал політичної кризи в Київській міській раді, Віталій Кличко раптово сам “очолив цей рух” – заявив про виділенні коштів на закупівлю районами мобільних укриттів. І це могла б бути справжньою перемогою Ткаченка, але – станом на 31 грудня РДА столиці так і не

провели жодної закупівлі цих укриттів. Тому очікувати їх появи до весни точно не варто.

І найбільшою і об'єктивною перемогою начальника КМВА в кампанії покращень і обіцянок стало рішення Ради оборони Києва про відміну зупинки громадського транспорту під час повітряної тривоги в столиці.

— Від цієї норми потерпали багато містян, питання було давно перезрілим на четвертий рік повномасштабної війни, але міська влада почула киян лише за допомогою Ткаченка.

Хоча рішення все одно вийшло частковим і рух наземними частинами ліній метрополітену все ще заборонений під час тривоги.

8. Чому Ткаченко не переможець?

З Тимуром Ткаченком на чолі КМВА в столиці стало однозначно цікавіше і веселіше. А ще він додав актуальності безлічі столичних проблем, про які воліють не говорити посадовці КМДА і їх комунальні медіа.

Завдяки ж Ткаченку кияни отримали невеличку просвітницьку кампанію – що і як працює в місті і хто цим керує.

— А міський голова Віталій Кличко «отримав трошки нервів» і необхідність щось пояснювати публічно.

Але в цілому конструкція ідеального шторму в Києві не спрацювала так, як мала б.

— На Київ “йшли” сили НАБУ, молода команда Тимура Ткаченка, нові більш мотивовані голови РДА, внутрішня криза в Київграді.

Все це мало на меті додати Кличка до певного перерозподілу влади в столиці.

Але принаймні зовнішньо цього не відбулося:

— Київграда не обрала нового секретаря, у Кличка не з'явилося заступників з інших політичних сил, управлінська команда мера похитнулася, але не впала.

За чутками, восени відбулися певні домовленості між Банковою і Кличком, але в чому полягав компроміс, сторони не декларували.

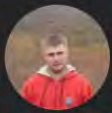
— Видно було лише, що Київграда запрацювала, а фракція “СН” працює над бюджетом міста так само злагоджено, як і інші фракції.

А після “Міндічгейту”, відставки голови ОП Андрія Єрмака і перемовин щодо мирної угоди, питання “війни в Києві” взагалі відійшло на десятий план політичного порядку денного.

Тимур Ткаченко зустрічає річницю на своїй посаді в статусі начальника військової адміністрації з туманними перспективами.

А Віталій Кличко знову витримав вже котрий за рахунком раунд протистояння з Банковою.

№ 2.496-4

Володимир Бондаренко

14 ч. · 🌐

2026.08.05

...

Леся Падалка пише, що Олексій Кулеба буде заступником секретаря РНБОУ. Знайшли синекуру до голубого ворішкі

Кулеба 7 років сидить на РОЗах - "розпил-откат-занос":

як віцик-міністр по відновленню (асфальт і захист енергетики) привіт Максиму Шкілю

як голова Київської ОВА (привіт Чернишову-чегеварі)

як 1-й заступник Кличка (по ларьках)

і ніколи у НАБУ не було до Кулеби питань

чому?

може тому що Кулеба - дружок-партнер Тимура Ткаченко, який є свояком директора НАБУ Семена Кривоноса

поставили міністром інфраструктури та відновлення (РОЗ) свого Миколу Калашника

потоки під надійний контролем! НАБУ підтвердить)

№ 2.497-1

На Харківщині реконструкцію колишнього інтернату під житло для переселенців замовили за 388 млн грн. У будівлі

облаштують лише 36 квартир, тож середня вартість однієї становитиме близько 240 тисяч доларів

У Синегубова замовили житло для переселенців в Змієві

за ціною елітних квартир

Оцей будинок вийде по \$240 тисяч за квартиру

Nashigroshi.org

2026-08-05

Наші Гроші

Для порівняння, на вторинному ринку Змієва дво- і трикімнатні квартири продають приблизно за 25–26 тис. доларів.

У кошторисі виявились завищені ціни на будматеріали. Арматура, бетон, ПВА-дисперсія, пінополістирол і кабель у кошторисі коштують на 19–47% дорожче за ринкові пропозиції. Лише на перевірених позиціях можлива переплата сягає близько 8 млн грн.

Підряд на 388 млн грн ТОВ «Житлобуд-3» отримало без жодної конкуренції – більше ніхто не прийшов. І це не дивно, адже замовник прописав цікаву вимогу: аби податися на тендер, представник компанії мав особисто прийти до Департаменту в робочі години, показати диплом про вищу будівельну освіту, ознайомитися з проектом та підписати акт із чиновником.

<https://nashigroshi.org/2026/08/05/u-syniehubova-zamovyly-zhytlo-dlia-pereselentsiv-za-tsinoiu-elitnykh-kvartyr/>

№ 2.497-2

У Синєгубова замовили житло для переселенців за ціною елітних квартир (додано)

2026-08-05

(додано дані щодо вартості укриття)

Ганна *Кислякова*, «Наші гроші»

Департамент капітального будівництва Харківської ОДА 29 липня замовив ТОВ «Житлобуд-3» реконструкцію колишнього інтернату (коригування) за 389,46 млн грн. Про це повідомляється в «**Прозорро**».

В день укладання договору ціну зменшили на **1,52 млн грн** до 387,94 млн грн.

До кінця 2027 року на Соколівському шосе, 26 у місті **Зміїв** (38 км від Харкова та 72 км від Вовчанська) мають завершити реконструкцію будівлі колишньої школи-інтернату під житло для тимчасового проживання **222** внутрішньо переміщених осіб.

Зокрема, виконають земляні роботи, влаштують фундаментну плиту, зведуть стіни та плиту покриття, змонтують внутрішні сходи, утеплять і гідроізольують зовнішні конструкції нижче та вище рівня землі, проведуть зворотну засипку, облаштують тротуари, внутрішні перегородки, підлоги, дверні прорізи та виконають внутрішнє оздоблення.

Також передбачено монтаж підйомника для людей з інвалідністю, облаштування систем вентиляції, теплопостачання, водопостачання і каналізації, електромереж, заземлення, пожежної сигналізації, зовнішніх мереж водопостачання та каналізації, каналізаційної насосної станції, капітальний ремонт свердловини, реконструкцію корпусів А, Б і Б1, будівництво зовнішніх тепломереж та індивідуального теплового пункту, а також благоустрій території із зовнішнім освітленням.

1) — **Проект** замовили Олексію Успенку.

2) — Позитивний експертний **звіт** видало ТОВ «УК Експертиза». Договірна ціна динамічна.

Відповідно до експертного **звіту** ТОВ «УК Експертиза», перша черга передбачає будівництво **протирадіаційного укриття** між корпусами А та Б колишньої школи-інтернату.

EX01:5343-0580-6123-1465

Архітектурно-будівельні та конструктивні рішення

Згідно із завданням на коригування будівництва передбачено у три черги, а саме:

I-черга – будівництво ПРУ між корпусами А та Б, з підключенням до електричних мереж та мереж водопостачання і каналізації;

II-черга – реконструкція корпусів А, Б, Б1, влаштування модульної котельної зі складом;

III-черга – благоустрій території.

Протирадіаційне укриття – підземного типу, окремо розташоване, з розмірами в осях 33,25 x 16,9 м.

На укриття запланували **105,64 млн грн**. До цієї суми згідно локальних кошторисів входять земляні роботи, зведення конструкцій, архітектурні роботи, інженерні мережі, вентиляція, електрика, пожежна сигналізація, благоустрій, а також капітальний ремонт свердловини, на який окремо заклали **25,58 млн грн**.

Найменування робіт, устаткування	Сума, грн
Земляні роботи	3 129 895
Конструктивні рішення	44 707 936
Капітальний ремонт свердловини	25 580 103
Архітектурні рішення	12 958 606
Водопровід каналізація	926 052
Устаткування ВК	230 282
Опалення вентиляція	789 630
Устаткування ОВ	989 993
Електротехнічні рішення	1 011 878
Устаткування ЕТР	720 271
Меблі та інвентар	983 302
Інтерактивна дошка	292 205
Підйомники та їх монтаж	1 812 926
Ліфт	19 949
Пожежна сигналізація	373 683
Майданчикові роботи	6 637 213

Позамайданчикові роботи	1 895 067
КНС	2 576 197
Всього, грн	105 635 188

Укриття розраховане на **222 людини**, тобто його будівництво коштуватиме **475,8 тис грн на одну особу**.

— Наприклад, на Чернігівщині шкільне укриття на 520 осіб **будують** за 107,70 млн грн. Це 207 тис грн на одного учня, що більше ніж вдвічі дешевше.

Решта вартості проєкту **282,30 млн грн** (із загальної суми 387,94 млн грн мінус 105,64 млн грн на укриття) припадає на реконструкцію житлової частини.

Проектом передбачено **36 квартир**:

— 22 однокімнатні, 12 двокімнатних і дві трикімнатні.

Таким чином, **середня вартість однієї квартири становить 7,84 млн грн (близько \$175 тис)**.

— Для порівняння, на вторинному ринку Змієва дво- та трикімнатні квартири продаються **по \$25–26 тисяч**, тобто всемоє дешевше.

У підсумковій відомості ресурсів арматуру класу А-III діаметром 12, 16-18 та 20-22 мм замовили по однаковій ціні **47 667 грн/т** (*тут і далі ціни з ПДВ*).

— «Ironworld» продає її по **37 016 грн/т**, що на 22% дешевше. Червневий моніторинг ДП «НІРІ» фіксував середню ціну арматури по **36 822 грн/т**.

Бетон В30 W6 F200 врахували по **7 182 грн/куб. м**. «Харківські Будматеріали» пропонує його по **5 430 грн/куб. м**, а завод бетонних виробів «Rockside» по **5 800 грн/куб. м**. Це на 19-24% дешевше.

Непластифікована полівінілацетатна дисперсія вписана по **276 грн/кг**. Однак магазин «Дивоцвіт» продає її по **209 грн/кг**, а «Лекс Ритейл» – по **175 грн/кг**. Це на 24-37% дешевше.

Невідомий екструдований пенополістірол 100 мм замовили по **894 грн/кв. м**. Компанія «Атлант» пропонує пінополістірол Carbolex Есо по **504 грн/кв. м**, а «Епіцентр» продає пінополістірол РNP 150 по **623 грн/кв. м**. Це на 30-47% дешевше.

Кабель ВВГнгд 5х16 кв. мм врахували по **853 грн/м**. «Укрпровід» продає такий по **694 грн/м**, що на 19% дешевше.

Отже, тільки на перелічених позиціях ймовірна переплата може становити близько 8 млн грн.

Пояснювальна записка не оприлюднена, тому середньомісячна зарплата на одного робітника в режимі повної зайнятості при розряді робіт 3,8 невідома.

Фірма отримала підряд без конкуренції, бо на відкриті торги більше ніхто не прийшов.

Для участі в тендері учасники мали попередньо ознайомитися з проектною документацією. Зробити це можна було лише особисто за адресою замовника у робочі дні з 09:00 до 17:00. При цьому представник учасника мав пред'явити документ, що посвідчує особу, а також диплом про вищу будівельну освіту. Після ознайомлення сторони підписували акт, який учасник мав обов'язково додати до тендерної пропозиції.

На ознайомлення від ТОВ «Житлобуд-3» приходила інженер будівельник Інна Кравченко. Від замовника акт підписав **начальник** управління організації будівництва Департаменту капбудівництва Харківської ОДА Дмитро Руссу.

Департамент капітального будівництва Харківської ОДА очолює Ігор **Дялюк**. Уповноваженою особою з питань закупівель є Оксана Тараненко.

Начальником Харківської ОВА є Олег **Синьгубов**.

Харківським «Житлобуд-3» володіє Юрій Мельник, який раніше був і директором. Нині фірмою керує Олександр Васи́лига.

Із 2023 року фірма отримала державних замовлень на 2,53 млрд грн, найбільше від нинішнього замовника.

Найменування товару, од.	Сума з ПДВ, грн	Кількість, од.	Кошторисна ціна, грн/од. з	Ринкова ціна, грн/од.	Ймовірна переплата,
Арматура класу А-III діаметром 12, 16-18 та	19 734 138	414	47 667	37 016	4 409 514
Бетон В30 W6 F200, куб. м	10 607 814	1 477	7 182	5 800	2 041 214
Непластифікована полівінілацетатна	4 027 116	14 591	276	209	977 597
Екструдований пенополістірол 100 мм, кв.	638 316	714	894	623	193 494
Кабель ВВГнгд 5х16 кв. мм,	382 997	449	853	694	71 391
Разом:	35 390 381	—	—	—	7 693 210

Соросята, как всегда, очень грамотно загнали свою жертву - на этот раз **Зеленского**, которому оставили нехитрый выбор. Или он пляшет под их дудку, желая сохранить власть и неприкосновенность свою и кооператива "Династия", или политический кризис и выборы, на которых выиграет кто угодно, кроме **Зеленского**, и тогда см. пункт про неприкосновенность.

Цугцванг, в котором каждый ход ухудшает положение. Назначай или не назначай Федорова - все равно кранты. Раньше или чуть позже. Это уже понятно. Интересно другое - **кто завел Зеленского своими советами в эту жопу?** Ермак и Вероника Феншуй - нет, они как раз рассуждали про Федорова вполне здраво. Остается **Арахамия**, сидящий на крючке НАБУ, **Шефир**, сидящий на нем же, и также главные спонсоры соросят и партнеры **Сороса** в Украине - **Пинчук** и **Левочкин**. Левочкин вообще асс по сносу президентов через майданы, и последующем разделе власти. **А здесь чувствуется рука мастера.**

Станом на зараз відомо про 44 постраждалих від масованого російського удару по Києву та Київщині. Ще 17 людей, на жаль, загинуло. Мої співчуття рідним та близьким. Важкий був удар: 24 балістичні ракети, 4 «циркони/онікси» та ще 115 дронів, значна частина з них реактивні. Основна ціль атаки – складські приміщення цивільних підприємств, також були удари по інфраструктурі, залізничній станції. Об'єкти, не дотичні до війни: пивоварна компанія, склади будівельних матеріалів, цивільна логістика.

Перехоплювачі балістики – те, що могло б зберегти життя загиблих сьогодні. Дуже важливо, щоб партнери усвідомлювали, що затримки з їх постачанням або неготовність передавати антибалістику призводить саме до таких жахливих жертв і руйнувань. Партнери, які не готові допомагати активніше з постачаннями перехоплювачів уже зараз, можуть допомогти новими санкційними кроками. Значна частина російських виробництв балістики не під санкціями. Досі. Потрібні нові кроки від G7 та від ЄС, усіх, хто підтримує захист життя. Дякую тим, хто готовий допомагати саме так.

1.91K

453

165

53

t.me/V_Zelenskiy_official/20296

861K Aug 5 at 09:32

№ 2.500

Коли Дональд Трамп, відповідаючи на запрошення відвідати Київ, зауважує, що приїде «якщо від міста ще

щось залишитися», багато хто сприймає це як чергову емоційну репліку

2026-08-05

Белінський

Проте подібні заяви рідко виникають на порожньому місці. Люди, які претендують на керівництво найбільшою державою світу, отримують доступ до аналітичних матеріалів та оцінок розвідувальної спільноти. Тому такі слова можуть відображати не лише особистий стиль політика, а й рівень тривоги щодо подальшого розвитку війни.

Але значно важливіше інше.

Що робити мільйонам людей, які продовжують жити в умовах війни, інтенсивність якої продовжує зростати?

Війна дедалі більше розвивається за траєкторією взаємної ескалації.

Кожна сторона розширює можливості завдання ударів, збільшує дальність ураження та нарощує виробництво засобів ураження.

При цьому складається враження, що системних механізмів для зниження самої ескалації сьогодні практично не існує.

Якщо подивитися на ситуацію не як військовий фахівець, а просто як людина, яка звикла мислити логічно та аналізувати цифри, виникає цілком очевидне запитання.

Якщо засобів ППО та ПРО об'єктивно недостатньо, якщо їх неможливо виробляти у необхідній кількості, а кількість повітряних атак продовжує зростати, чи можна вирішити проблему виключно перехопленням уже запущених цілей?

Відповідь виглядає досить очевидною.

— Коли неможливо безкінечно збільшувати кількість засобів перехоплення, єдиний спосіб зменшити загрозу для цивільного населення полягає у скороченні кількості самих запусків.

А запуск ракети це не одна дія, а цілий ланцюг. Це військові частини, де розміщуються пускові установки. Це самі пускові установки. Це склади зберігання ракет і боєприпасів. Це логістика, яка забезпечує їх доставку. Це підприємства, що виробляють нові ракети та комплектуючі. Це ремонтні потужності, які дозволяють швидко повертати техніку до строю. Якщо хоча б частина цього ланцюга перестає працювати, скорочуються і можливості для нових запусків.

Саме тому складається враження, що **сьогодні основна боротьба ведеться переважно з наслідками, а не з причиною.**

— В останні тижні ми регулярно бачимо повідомлення про удари по складах, які, ймовірно, є частиною логістичного ланцюга. До цього основна увага була зосереджена на ударах по нафтопереробних підприємствах та інших об'єктах енергетичної інфраструктури, які забезпечують значну частину експортних доходів Росії.

Безумовно, подібні операції завдають противнику шкоди та створюють додаткові витрати.

Але головне питання полягає в іншому.

— **Чи призводить це до скорочення кількості запусків по українських містах?**

Поки що публічно доступна картина свідчить про протилежне.

Масштаби повітряних атак не зменшуються, а в окремі періоди навіть стають інтенсивнішими. Якщо кінцевою метою є захист цивільного населення, то саме цей показник має бути головним критерієм оцінки ефективності будь яких дій.

Виникає логічне запитання:

— **чи існує сьогодні окрема державна стратегія захисту мирного населення?**

Тому що військова стратегія та стратегія збереження життя цивільних людей далеко не завжди збігаються.

Військова логіка може бути спрямована на досягнення стратегічного результату. Для суспільства ж головним критерієм залишається зовсім інше.

Чи стає безпечнішим життя звичайних людей?

Якщо подивитися на статистику, саме вона дає найчеснішу відповідь.

Міжнародні організації, зокрема структури ООН, регулярно фіксують наслідки ударів для цивільного населення. Їхні дані свідчать про суттєве зростання кількості загиблих і поранених мирних жителів, серед яких жінки та діти.

Саме ця статистика, а не кількість уражених об'єктів чи ефектні відеокадри, демонструє реальну ціну ескалації.

Зрештою саме тут проходить головна межа будь якої державної стратегії.

Якщо її найвищою цінністю є життя власних громадян, то головним показником ефективності має бути в першу чергу скорочення кількості загиблих мирних жителів, зменшення числа повітряних атак.

Поки що саме цього результату суспільство, на жаль, не бачить.

І тоді постає питання: заради чого?

№ 2.501

Володимир Зеленський ✓
1 ч. · 🌐

2026-08-05

Провів **нараду** з нашими військовими, Міністерством оборони, командами Служби безпеки України, ГУР та Офісу. **Перше:** доповідь Михайла Драпатого, Ігоря Скибюка та Євгенія Хмари по **ситуації на фронті та ключових потребах у постачанні**. Найбільше уваги зараз, звісно, **Костянтинівці** та **Слов'янську**. Михайло доповів по силах і потенціалу підрозділів, які задіяні на напрямку, ключових цілях та завданнях, що виконуються. Євгеній Хмара визначив потреби у забезпеченні дронами та фінансуванні, які мають бути невідкладно виконані. Визначили, які наші активні заходи будуть реалізовані на **Донеччині** та деяких інших ділянках фронту. Вдячний усім підрозділам за стійкість. Також обговорили й кадрові питання у ЗСУ.

Друге: визначили порядок **додаткових кроків для захисту об'єктів інфраструктури** в Україні. В цьому році, на жаль, значно скоротилося постачання антибалістики від партнерів. **Кількість ракет для ППО в постачанні скоротилася втричі**, якщо порівнювати з 2025 роком. І йдеться не тільки про цей літній час, а про всі періоди першого півріччя 2026 року. **Ракети в партнерів є**. Важливо, щоб все ж таки були й необхідні політичні рішення щодо **постачання** та прискорення виробничих процесів, зокрема **локалізації в Україні**. Це те, що може відчутно підтримати не тільки нашу країну, а й глобальний захист життя.

Сьогодні також була доповідь Прем'єр-міністра України Сергія **Корецького**. Разом із представниками українського бізнесу Прем'єр-міністр запропонує **заходи на підтримку підприємницької та логістичної активності** в Україні.

Третє: детально обговорили з військовими, розвідкою та спецслужбами наші пріоритети на серпень для **далекобійних санкцій проти Росії за цю війну**. Тривають операції щодо російських нафтових об'єктів і переробки. Ціна затягування війни для агресора буде збільшуватися. Важливо, щоб санкції від партнерів проти Росії посилювали наш далекобійний вплив. Будемо говорити про це з ключовими державами. Є речі, які варто реалізувати додатково у санкційній політиці. Дякую всім, хто допомагає!

№ 2.502

Разоблачение века: Курская битва это фейк! На самом деле немцы нещадно разгромили русских...

2017-07-03

Вчера блогер *sapojnik* запостил интервью одного немецкого историка войны про битва на Курской дуге.

Оказывается, советская героическая и победная версия этого исторического события — неправда.+

Миф, сконструированный в советское время специально для сокрытия неприятных фактов, поражения и потерь, традиционным путем приписок, лжи и умолчаний.+

Историческая правда выглядит гораздо нелицеприятнее и хуже. То есть, интереснее и важнее.

Естественно, мне стало интересно, и я полез в историческую литературу. Вот результаты моих поисков.

Для затравки — само интервью:

<http://www.istpravda.ru/digest/4517/>

Точнее, самые интересные цитаты

«Полковник Карл-Хайнц *Фризер*: в этом «великом танковом сражении» немецкая армия потеряла всего три танка!

Немецкие историки о *битве под Прохоровкой*.

Военный историк, полковник в отставке Карл-Хайнц Фризер, много лет проработавший в военно-историческом ведомстве Бундесвера, лучший специалист по Восточному фронту, подробно изучил как немецкие, так и российские документы.+

Die Welt: – Самой известной частью операции «Цитадель» стало танковое сражение под Прохоровкой 12 июля 1943 года. Действительно ли тогда столкнулись две «стальные лавины»?

Карл-Хайнц Фризер – Кое-кто утверждает, что в битве принимали участие 850 советских и 800 немецких танков. Прохоровка, где якобы было уничтожено 400 танков вермахта, считается «кладбищем немецких танковых сил».

Однако на самом деле в этом бою принимали участие 186 немецких и 672 советских танка.

Красная армия потеряла при этом 235 танков, а немецкие войска – всего три!

DW – Как такое могло быть?

Фризер — Советские генералы сделали неправильно все, что только можно было сделать, потому что Сталин, ошибаясь в своих расчетах, очень поджимал их по срокам операции.

Таким образом, «атака камикадзе» в исполнении 29-го танкового корпуса окончилась в незамеченной ловушке, устроенной ранее советскими войсками, за которой находились немецкие танки.

Русские потеряли 172 из 219 танков. 118 из них были уничтожены полностью. Вечером того дня немецкие солдаты отбуксировали свои поврежденные танки в ремонт, а все поврежденные танки русских взорвали.+

DW – Битва под Прохоровкой окончилась победой советских или немецких сил?

Фризер – Все зависит от того, с какой стороны на ситуацию посмотреть.

1) — С тактической точки зрения победили немецкие войска, а для советских этот бой обернулся преисподней.

2) — С оперативной точки зрения это был успех русских, потому что немецкое наступление было на время остановлено.

Но вообще-то Красная Армия изначально планировала уничтожение двух танковых корпусов противника.

3) — Поэтому стратегически это тоже была неудача русских, так как под Прохоровкой планировалось развернуть Пятую гвардейскую танковую армию, которая впоследствии должна была играть главную роль в летнем наступлении.+

DW – Битва под Курском действительно стала переломным моментом Второй мировой войны?

Фризер — Нет.

DW – Почему нет?

Фризер – Ни Курск, ни Сталинград не стали переломными моментами.

Все было решено еще зимой 1941 года в битве под Москвой, окончившейся крахом блицкрига.

— В затяжной войне у Третьего рейха, испытывавшего, в частности, нехватку горючего, не было шансов против Советского Союза, который к тому же получал поддержку от США и Великобритании.

— Даже если бы Германия победила в Курской битве, она бы не смогла предотвратить собственного поражения во всей войне.+

DW – Своими исследованиями Вы уже развеяли несколько мифов о Курской битве, господствовавших в бывшем Советском Союзе. Почему именно об этом сражении было сложено так много легенд?

Фризер – В советской историографии Курской битве, «величайшему сражению всех времен», поначалу отводилась на удивление незначительная роль.

Потому что ошибки, допущенные советским командованием в ходе нее, были просто позорными, а потери ужасающими.

По этой причине правду впоследствии подменили мифами.

DW – Как Ваши российские коллеги оценивают Курскую битву сегодня? По-прежнему ли в России доминируют легенды на этот счет? И изменилось ли что-нибудь в восприятии этого вопроса в эпоху Путина по сравнению с временами Ельцина?

Фризер – В последние годы появилось несколько критических публикаций.

Автор одной из них, Валерий Замулин, подтвердил огромные потери советских сил под Прохоровкой.

Другой автор, Борис Соколов, указал на то, что официальные данные о потерях были сильно занижены.

Российский президент Владимир Путин потребовал, впрочем, чтобы российские историки создавали положительный образ Красной Армии.

С тех пор эти коллеги, как мне рассказывали источники в Москве, вынуждены «раздваиваться» между «правдой и честью».

Свен Феликс Келлерхофф для Die Welt.+

Я был весьма удивлен сведениями Фризера. Но очень быстро нашел им подтверждения.

(1)

Во-первых, вот книга Замулина, которого упомянул немецкий военный историк.

Замулин В. Засекреченная Курская битва. — М.: Яуза; Эксмо, 2007

http://militera.lib.ru/h/zamulin_vn2/index.html

Всю книгу я, естественно, постить не буду. Но вот вам концепция автора, из предисловия:

«Опираясь на анализ документов открытых фондов Центрального архива Министерства обороны России{2} и трофейных материалов 4-й ТА, в книге рассматриваются четыре главных вопроса, связанных с этой темой.

Во-первых, общий замысел контрудара и расчеты Н.Ф. Ватутина на момент его возникновения (9–10 июля) и после того как обстановка резко изменилась (в ночь на 12 июля).

Во-вторых, то, как готовили свои войска командармы, какие проблемы и нестыковки возникали у них. Впервые рассматривается ситуация с передачей нескольких дивизий из 40-й А в 6-ю гв. А 11 июля 1943 г. и возникшие в ходе этого трения между К.С. Москаленко и И.М. Чистяковым, которые не позволили своевременно перейти в контрудар всей вспомогательной группировки фронта.

В-третьих, подробно изложен ход боевых действий в полосе 69-й А за сутки до начала контрудара и процесс локализации прорыва ее рубежа 3-м тк неприятеля, а также рассмотрено влияние этих событий на неудачу основной группировки фронта (5-й гв. А и 5-й гв. ТА).

И, наконец, в-четвертых, по часам описан ход знаменитого боя четырех танковых корпусов 5-й гв. ТА и дивизий 2-го тк СС 12 июля 1943 г. на «танковом [7] поле» под Прохоровкой и вскрыты причины, не позволившие нескольким сотням советских боевых машин смять рубеж мд СС «Лейбштандарт Адольф Гитлер».

Существенной проблемой при подготовке ввода в сражение двух гвардейских армий стал выбор района развертывания их основных сил.

В связи с продвижением неприятеля командование фронта было вынуждено дважды менять исходные рубежи для их ударных группировок.

В книге впервые показана роль германской тактической разведки при прорыве 10 июля 1943 г. переднего края третьей армейской полосы под Прохоровкой, детально прослеживается ход строительства системы обороны станции в ночь на 11 июля 1943 г. и раскрывается ряд основных проблем в управлении войсками 5-й гв. А, способствовавших выходу 2-го тк СС к ее окраинам и захвату участка, намеченного для исходных позиций двух ударных танковых соединений 5-й гв. ТА — 18-го и 29-го тк.

Одним из важных составляющих успеха противника в этот момент являлся человеческий фактор.

Просчеты и недоработки были допущены советским командованием практически на всех уровнях:

— и фронтовом, и армейском, и дивизионном.

Наложившись на цепь объективных проблем и трудностей в войсках, оборонявших станцию и подошедших с марша, они чуть не привели к захвату эсэсовцами Прохоровки, а возможно и более трагическим последствиям.

Стремясь донести до читателя мотивы решений, принимавшихся ключевыми фигурами той исторической драмы, более полно раскрыть суть обстоятельств, в которых они находились, я использовал не только базу уникальных документальных источников, собранных в отечественных и зарубежных архивах, но и ранее не известные широкому читателю свидетельства очевидцев и непосредственных участников сражения с обеих сторон.

12 июля 1943 г. стал наиболее драматическим днём всей Курской битвы. Контрудар, которым советское командование пыталось окончательно остановить продвижение вперёд войск ГА «Юг» и разгромить её наиболее сильное соединение, не принёс желаемого результата. Генерал Г. Гот переиграл руководство Воронежского фронта. Спланированное им ещё в мае 1943 г. сражение с целью обескровить подвижные резервы, накопленные советской стороной за период весенней оперативной паузы, принесло неприятелю ожидаемые результаты. И хотя мощные удары советских танковых соединений внесли значительный вклад в срыв операции «Цитадель», нельзя [8] не признать, что под Прохоровкой противнику всё же удалось добиться очень важного результата

— потери наших войск в людях и бронетехнике оказались на порядок выше, чем во 2-м тк СС и 3-м тк.

За неполные сутки Н.Ф. Ватутин лишился значительной части подготовленных и полностью укомплектованных резервов

— важнейшего рычага влияния на оперативную обстановку.

Последствия распыления сил гвардейской армии генерала П.А. Ротмистрова в неудавшемся и до конца не подготовленном фронтовом контрударе стали ощущаться уже на следующий день после его начала, а ещё через сутки заставили в тяжелейших условиях выводить войска 69-й А из междуречья Дона».+

(2)

Во-вторых, нашлась отличная статья про эту битву, подробно разбирающая и критикующая советскую мифологию.

«Сражение за Курск, Орел и Харьков. Стратегические намерения и результаты. Критический обзор советской историографии» ((Опубликовано: Gezeitenwechsel im Zweiten Weltkrieg? Hrsg. von Roland G. Foerster. Hamburg—Berlin-Bonn; Verlag Mittler Sohn-Militargeschichtliches Forschungsamt, 1996. Перевод с английского автора).

<http://militera.lib.ru/research/sokolov1/03.html>

«В 1943 г. преимущество, полученное немцами от внезапности нападения в 1941 г., практически сошло на нет, а советская промышленность достигла своей максимальной производительности после спада в первый год войны.

Эти факты оказались очень полезны для создания нового мифа — о триумфе советской политической системы и советского народа в Курской битве, третьей великой битве войны после Москвы и Сталинграда, в которой участвовало людей, танков и самолетов больше, чем в каком-либо другом сражении на Восточном фронте. Но для такого мифа очень важно не прояснять вопрос о стратегических намерениях и результатах.+

(3)

И в-третьих, обнаружились работы историка Бориса Соколова. Цитаты из них слишком обширны, поэтому я оставляю только самые подходящие, про Фризера, Курскую дугу и Прохоровку. Как-нибудь потом запощу отдельные выдержки, уж больно мне понравилась его критика традиционной, мифологической советской истории.

<http://militera.lib.ru/research/sokolov1/index.html>

Соколов Б.В. Правда о Великой Отечественной войне (Сборник статей). — СПб.: Алетейя, 1989.

в 1993 г. Военно-исторический исследовательский институт Министерства обороны ФРГ пригласил автора на конференцию в Ингольдштадт, рассматривавшую именно это сражение. Однако в случайности можно увидеть и закономерность. Именно Курская битва стала крупнейшим сражением не только Великой Отечественной, но и всей второй мировой войны. С момента германского нападения на СССР к тому времени прошло уже целых два года, и все преимущества, которые вермахт получил из-за внезапности вторжения, давно утратили свое значение. Советский Союз полностью развернул свой военный потенциал, смог использовать значительные поставки по ленд-лизу и имел укомплектованную людьми и техникой армию с двухлетним опытом боев, по численности и вооружению серьезно превосходившую противника. Тем не менее, как было показано в нашем докладе, с точки зрения военного искусства Красная Армия Курскую битву проиграла, поскольку при том огромном превосходстве, которым она

обладала, достигнутые относительно скромные результаты не оправдывают донесенные ею чудовищные потери в людях и технике.

Кстати сказать, по степени несоответствия реальному ходу событий советская мифология этого сражения даст фору битвам за Москву и Сталинград.

Доклады немецких участников упомянутой конференции не оставляют на этом мифе камня на камне.

(4)

Особенно хочется выделить работу Карла-Гейнца Фризера, посвященную, в частности, разбору знаменитого танкового сражения под Прохоровкой.{2}

На ее написание немецкого историка вдохновил просмотр советского фильма «Огненная дуга» из киноэпопеи «Освобождение».

Нарисованную в фильме картину величайшего танкового сражения он нашел целиком фальшивой.

— На материале германских архивов Фризер доказал, что советские утверждения, будто под Прохоровкой 12 июля 1943 г. немцы потеряли 300 или 400 танков, — не более, чем поэтическое преувеличение, содержащееся в донесениях советских танковых командиров.

На самом деле 2-й немецкий танковый корпус СС, противостоявший советской 5-й гвардейской танковой армии под Прохоровкой, безвозвратно потерял только 5 танков, а еще 43 танка и 12 штурмовых орудий были повреждены, тогда как

— безвозвратные потери только 3-х корпусов 5-й гвардейской танковой армии составили, по данным советских донесений, совпадающих в этом случае с немецкими, не менее 334 танков и самоходных орудий.

И это при том, что почти четырехкратное превосходство было у советской стороны — вместе с двумя призванными в армии П. Ротмистрова корпусами, танковым и механизированным — до 1000 единиц бронетехники против не более чем 273 у немцев.

Существует устное предание со слов очевидцев, будто Сталин в Москве после Прохоровского сражения вызвал Ротмистрова «на ковер» и сказал примерно следующее: «Что же ты, мудака, в один день всю армию загубил, а ничего не сделал?».

Однако от намерения предать незадачливого командующего 5-й гвардейской танковой армией суду Верховный все-таки отказался:

— ведь Курскую битву советские войска все-таки выиграли.

В результате родилась легенда о советском успехе под Прохоровкой.

— Для этой цели число танков у немцев было завышено в два с половиной раза — до 700, а их потери — в 5-7 раз, до 300-400 машин, чтобы сделать их сопоставимыми с советскими.

Мне довелось беседовать с одним из участников Прохоровского сражения Л. В. Чечковым. Тогда он был старшиной, командиром танка Т-34. Хотя танк был сожжен, Леониду Васильевичу посчастливилось уцелеть. Зато из 50 его друзей по сформированному в Забайкалье танковому корпусу живыми ушли с поля боя под Прохоровкой только пятеро.

Большинство советских танкистов не имело необходимого боевого опыта и на Курской дуге приняли боевое крещение. Это, несомненно, сказалось и на результатах танкового сражения под Прохоровкой.

Истинные причины прекращения наступления группы армий «Юг», вопреки распространенному в советской историографии мнению, будто отказ немцев от продолжения операции «Цитадель» был вызван неудачей под Прохоровкой (которой в действительности не было), лежат в том, что уже началась советская атака против Орловского плацдарма, и поэтому шансов на окружение группировки Красной Армии под Курском не осталось.

Продолжение наступления на Курск с юга было неоправданным риском и в перспективе могло привести к окружению и гибели немецких танковых соединений.

Победа под Прохоровкой все равно не смогла изменить общей стратегической обстановки, неблагоприятной для германской стороны.

В целом же советское командование явно недооценивало способность вермахта восстановить и даже увеличить свои силы после катастрофы под Сталинградом и не уделило должного внимания боевой подготовке войск и штабов.

Между тем находились в Красной Армии генералы, которые более реалистично оценивали положение и в полной мере поплатились за свой реализм.

Так, начальник Смоленского артиллерийского училища генерал-майор артиллерии Е. С. Петров имел неосторожность на одном совещании высказать мнение, что после Сталинграда немцы «восполнят свои потери, после чего они еще будут сильными, и надо с ними считаться». Он немедленно был арестован и приговорен к 25 годам лагерей. {2а}

Причины больших потерь Красной Армии в Курской битве, как и в последующих сражениях завершающего периода войны, думается, объясняются еще и следующей причиной.

Из-за высокого уровня потерь в первые годы войны офицеры с военным опытом сохранились главным образом на уровне от полка и выше.

В звене взвод-рота и даже батальон командиров, начинавших войну, а также сержантов и старшин, сохранилось очень мало.

Поэтому очень трудно было передавать опыт новому пополнению.

Сотни тысяч и миллионы плохо обученных бойцов продолжали гибнуть, не успев нанести серьезный ущерб противнику».

№ 2.503

! НАБУ та САП вручили нову підозру Стефанішиній

Колишній віцепрем'єрці з євроінтеграції та експосолці в США Ользі Стефанішиній вручили нову підозру.

Зараз Вищий антикорсуд обирає їй запобіжний захід.

Деталі згодом, але на початку засідання захист Стефанішиної попросив закрити засідання.

Підписатись

😄 39

❤️ 31

👍 22

🔥 6

👏 2

👉 1

t.me/fuckcorruption/6537

12.7K 👁️ edited Aug 5 at 14:17

Рис1

Olga Stefanishyna **сейчас здесь: Вищий антикорупційний суд.**

1 ч. · Киев ·

2026-08-05

З початку моєї каденції на посаді посла у медіа з певною регулярністю активізується питання довкола процесуальних дій окремих правоохоронних органів, у яких згадують і моє ім'я. Скажу коротко і по суті.

Будь-які процесуальні дії, це частина законної роботи правоохоронної системи, а не встановлена провина. Я ставлюся до цих подій спокійно і без зайвих емоцій, а галас навколо цієї історії більше схожий на бурю в склянці води.

Значну частину питань, що з'являються у медіа, зокрема щодо нерухомості, я понад рік тому коментувала публічно й доволі докладно. Ще після перших публікацій я сама надала журналістам усі необхідні документи щодо квартири, до якої виникали питання. Мені не було й немає чого приховувати.

Понад десять років я віддала служінню державі. Дехто вже поквапився уявити, що моя **дипломатична служба за океаном** стане для мене зручною відстанню від незручних запитань. Але, **місію успішно завершено**, і я в Україні, щоб відповідати тут. Відстань не буде ні захистом, ні виправданням.

Доводити звинувачення має той, хто його висуває. Я ж зроблю те, що маю: спокійно, за законом відстою свою позицію. У результаті я не сумніваюся.

Дякую за підтримку.

Рис2

№ 2.504

Валерій Чалий (Valeriy Chaly) ●

2 ч. · 🌐

2026-08-05

...

Стосовно комунікацій влади з громадянами

Про форму: пусті однотипні відосики вже відверто набридли.

Звіти про конференції, зустрічі, наради вже дратують.

Обіцянки, що не здійснюються – підривають довіру.

Про сутність: треба не публічні зведення, **скільки балістичних ракет прилетіло**. І так чуємо. Потрібні максимальні неопублічні зусилля, щоб була можливість знищувати ракетні спроможності ворога.

Не треба **лякати голодом і відсутністю продуктів на зиму**. Можуть бути тимчасові проблеми з логістикою, але цього – не повинно бути.

Не треба розповідей, що **більше трьох днів без каналізації в великому місті не протримаєшся** – потрібні рішення, щоб такого не сталося!

Не треба лякати про отруйну дію після витоку аміаку. Потрібно оперативно інформувати, як реагувати на небезпечне забруднення повітря, в якому напрямі дме.

Потрібно не **закликати виїхати взимку з Києва** (хто хотів та міг виїхати – вже давно мають таку можливість, включно із закордоном), а розуміти, що люди, в більшості своїй просто не мають ресурсів (грошей, авто, «запасних аеродромів») для того, щоб виїхати. І так, можливо, треба бути готовим до часткової евакуації (принаймні дітей, хворих, старших людей, інших незахищених верств суспільства).

Не треба **перекладати відповідальність на громадян!** За все відповідає влада і ті, хто пішов на посади в такі важкі часи.

Справляєшся, даєш реальний результат – щиро побажаємо успіху.

Даєш лише щоденні наради, порожню інформацію, ще й рясно пересипану відвертою брехнею, про «величезні успіхи» – йди геть з посади!

Країна зростаючої брехні має повернутися до реальності!

Створений інформаційними негідниками, фейкометами, безвідповідальними ботами паралельний світ має загнутися або бути зруйнований!

Реальність неодмінно внесе свої корективи.

№ 2.505

Сергій Місюра

15 мин.

2026-08-05

Нічна атака. Аналіз. Балістична, унікальна.

Те, що ми не змогли збити жодної балістичної ракети - всі бачили. Стосовно взаємодії та протидії напишу ще окремо. І чому проблема не лише у відсутності ракет Пак-3. А зараз коротко постараюсь описати, чому атака була унікальна.

Головна унікальність - вона повністю не планова. Планова атака, в 4-6 ракет мала бути сьогодні. Велика, в 18-22 ракети була лише 1 числа, відкрили новий місяць. Сьогодні ж - це була чиста відповідь на наші удари по складам Вайлдберіз.

Це була емоційна, на швидку руку зроблена атака. Виконання команди. Скоріше за все - до хуйла дійшли новини про ВБ, тому максимально швидко виконували - ответку. І це погано для них. Не планова робота, не стратегічний рівень, а просто виконання хотелки про атветку, з тупаючими ніжками 39 розміру під величезним столом. Покажи їм кузькіну мат, Герасімов! Десь така була реакція в Кремлі на сумарні мільярди збитків. Відповідь на сотні відео селлерів та ЧПшників. Гойдається народ дуже сильно. Треба була відповідь. І вона буде продовжуватись.

Чому емоційність це погано? Бо рушиться планування, стратегічність. І головне - велику ядрьону державу змусили робити відповідь. Ми ж - не відповідаємо, а робимо планову роботу. Ми тут стратегічно вище.

Сьогодні ворог вдарив по логістичних складах Новуса, Розетки, Сільпо та Епіцентру. Нова пошта давно отримує по своїм сортувальним. Метро, Фоззі та решта великих рітейлерів - маєте час розосередити великі склади на менші. Атаки півнів будуть продовжуватись.

Єдина планова ціль цієї ночі - Бортничі. Станція аерації. Вона дуже велика, однієї атакою важко буде зупинити, але подивимось, чи ціль буде системно вражатись. Як наприклад кийвська ТЕЦ-5.

Ще унікально, що вперше використали балістику з касетною бойовою частиною. Така БЧ, як до прикладу і перший варіант ракети Таурис - створена в основному для знищення аеродромних ВПС. Такі смуги завжди з бетону, і мають багато кілометрів довжини. І для них потрібно працювати по площі, а не точково.

Вночі, в своєму телеграмі, щоб тут не спамити - писав, що це дуже швидка атака. Що їх хтось підганяє, або підвезли запас балістичних ракет з Північної Кореї. Виявилось - обидва варіанти. Підганяв головний штаб (бо я не знав про влучання саме в склади), та й ракети прийшли. А використання касетної БЧ по складах - для максимального ураження площі.

Ініціатива знову за нами. Вони - відповідають, ми - лупимо планові і стратегічні цілі. Знову, втретє за тиждень один з трьох НПЗ в Уфі, та горить черговий склад Вайлдберіз. Тепер це Алексін, Тульської області. Результат на відео - виверження вулкану) Показать меньше

Марченко в 44 роки отримує пенсію в майже 6 тис. грн, а його дружина – соцвиплати здоходами в 2,7 млн грн

2025-06-19

Автор тексту: Павло Твердохліб

Редактор: Жолобецький Сергій

Рис1

1	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 00013480 Найменування: <u>МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ</u>	<u>Заробітна плата (грошове забезпечення)</u>	1436944	Прізвище: МАРЧЕНКО Ім'я: СЕРГІЙ По батькові (за наявності): МИХАЙЛОВИЧ
2	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 22869069 Найменування: ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ В МІСТІ КИЄВІ	<u>Пенсія</u>	70752	Прізвище: МАРЧЕНКО Ім'я: СЕРГІЙ По батькові (за наявності): МИХАЙЛОВИЧ
3	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 22866300 Найменування: КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР ПО НАРАХУВАННЮ ТА ЗДІЙСНЕННЮ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ	<u>Соціальні виплати, у тому числі виплати ВПО</u>	10320	<u>дружина</u> Прізвище: МАРЧЕНКО Ім'я: МАРИНА По батькові (за наявності): ОЛЕКС

Рис2

Сергій Марченко дійсно отримує пенсію, яку йому призначили щонайменше з 39 років (близько 2019 року). Згідно з його офіційними деклараціями, сума пенсійних виплат становить близько 78 тисяч гривень на рік.

Деталі декларації

- **Розмір виплат:** біля 5 300 – 6 500 гривень щомісяця (близько 78 тис. грн за рік).
- **Вік початку:** почав декларувати та отримувати пенсію з 39 років (хоча перші згадки в його деклараціях з'являлися ще раніше, у 34-річному віці).
- **Інші доходи:** окрім пенсії, міністр фінансів задекларував приблизно 1,7 млн гривень заробітної плати.

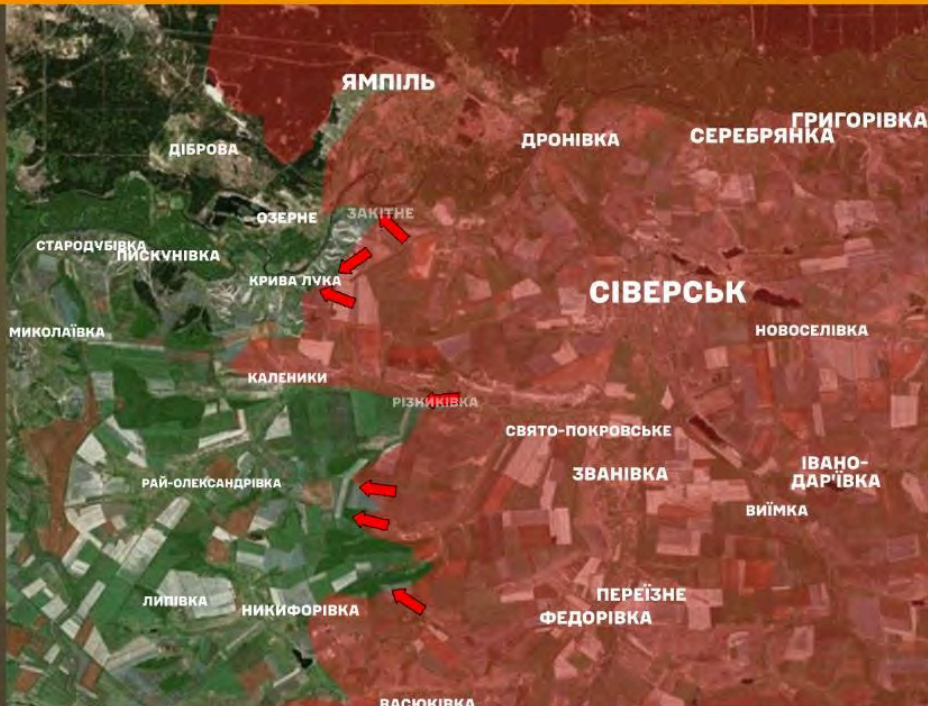
Рис3

№ 2.507

Огляд... Слов'янський напрямок

СЛОВ'ЯНСЬКИЙ НАПРЯМОК

ПРОТИВНИК ШТУРМУВАВ
17 РАЗІВ У РАЙОНАХ
НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ
РІЗНИКІВКА, ЗАКІТНЕ,
КРИВА ЛУКА ТА В
БІК ПИСКУНІВКИ Й
РАЙ-ОЛЕКСАНДРІВКИ

2026-08-05

Машовець

Противник (російські війська) продовжує наступальні дії в смузі своєї 3-ї загальновійськової армії (ЗВА) угруповання військ (УВ) «Юг», у загальних напрямках Сіверськ — Слов'янськ та Бахмут — Слов'янськ, намагаючись

дістатися основними силами своїх передових частин і з'єднань ближніх підступів до Слов'янська (зі сходу та південного сходу) і частиною сил — до ближніх підступів до Краматорська (зі сходу).

І хоча у звітний період темпи просування передових російських підрозділів на цьому напрямку значно сповільнилися, їм все ж вдалося досягти певних тактичних результатів на низці ділянок.

Станом на даний момент передові штурмові (піхотні) групи противника вже зафіксовані за 7,7 км від Краматорська (позиції у районі Васютинського) і 12 км від Слов'янська (від передових російських позицій у районі Юрківки та на північний захід від Рай-Олександрівки).

1. На Слов'янському напрямку російські війська діють переважно основними силами 3-ї загальновійськової армії (ЗВА), за винятком її 4-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр), яка діє в районі Костянтинівки.

Зокрема:

- 6-та омсбр
- 85-та омсбр
- 88-ма омсбр
- 123-тя омсбр
- 127-ма омсбр
- 2-га артилерійська бригада (абр)

Крім того, в тому ж напрямку своїми основними силами діє, так званий «російський добровольчий штурмовий корпус» (РДШК), а також до 5-6 формувань рівня «окремого мотострілецько\стрілецького полку» (омсп/осп), так званого «мобілізаційного резерву» (МР) та Територіальних військ (ТрВ). На даний момент ці формування або входять до складу частин і з'єднань 3-ї ЗВА, або придані їм у якості засобів підсилення.

У всіх передових частинах і підрозділах 3-ї ЗВА, на даний момент, сформовано спеціалізовані штурмові групи, силами яких противник фактично й проводить атакуючі\штурмові дії в тактичній зоні.

Фактично, російська 3-тя ЗВА майже усім своїм «штатним» складом (за винятком однієї бригади — 4-ї омсбр) зосереджена виключно на Слов'янському напрямку. З цією метою навесні цього року 70-та мотострілецька дивізія (мсд) 18-ї ЗВА з УВ «Дніпр» (Південна стратегічна операційна зона) була перегрупована у смугу 3-ї ЗВА (на лівий фланг) у напрямку Часів Яр — Дружківка. Що, у свою чергу, дозволило командуванню УВ «Юг» та 3-ї ЗВА, зокрема, здійснити значне ущільнення оперативної побудови цієї армії (шляхом зменшення по фронту смуги наступу цієї армії та ешелонування її сил і засобів у глибину), що — дозволило суттєво підвищити

тактичну щільність бойових порядків передових (у першому ешелоні) частин і підрозділів цієї армії.

Насправді саме цей фактор, а також «природне» і поступове звуження смуги 3-ї ЗВА, по мірі просування її військ (сил) зі сходу на захід на ділянці ЛБЗ від Сіверського Донця до села Маркове, у загальному напрямку Слов'янська, зрештою дало російському командуванню можливість не лише проводити атаки/штурмові дії в тактичній зоні з достатньо високою інтенсивністю, але водночас підтримувати її достатньо довго.

2. Наразі командування російської 3-ї ЗВА очевидно зосереджує свої основні зусилля на флангах своєї оперативної побудови, а саме:

- Вддовж південного берега річки Сіверський Донець, по загальній дирекції Резніківка - Каленики - Миколаївка
- А також, по обидва боки дороги Е-40, на ділянці Слов'янськ — Бахмут, по загальному напрямку Привілля — Оріхуватка.

Ймовірно, що командування 3-ї ЗВА противника очікує найближчим часом досягти основними силами своїх передових частин і з'єднань наступних рубежів:

- Стародубівка — Миколаївка, просуваючись уздовж південного берега Сіверського Донця і з напрямку Рай-Александровки
- Оріхуватка – Ніканорівка, прориваючись по обох боків дороги Е40 у північно-західному напрямку
- Васильївська пустош — Васютинське, аби повернути частину сил 3-ї ЗВА у бік Краматорська.

Проводячи досить активні наступальні дії по цих напрямках у червні та липні, російська 3-тя ЗВА змогла досягти на тактичному рівні низки позитивних для себе результатів, зокрема:

- У напрямку Каленикі — Піскунівка передові штурмові групи противника, ймовірно, змогли просунутися на північний захід, обходячи Криву Луку з півдня
- Крім того, ведучи уперті зустрічні бої за захоплення Рай-Олександрівки, противник одночасно зміг просунутися кількома невеликими піхотними групами на північ від неї, вздовж дороги на Миколаївку, і закріпитися у значному лісовому масиві на північ від Рай-Олександрівки.

Таким чином, незважаючи на те, що українські війська продовжують утримувати низку позицій, як у районі Кривої Луки, так і в районі Рай-Олександрівки, російське командування змогло за два літні місяці досягти низки тактичних вклинь у напрямку Миколаївки (одного із ключових тактичних «вузлів» оборони ЗСУ на всьому Слов'янському напрямку). Наразі противник намагається прорватися до нього, діючи вздовж двох доріг, що ведуть до нього із Закітного та з боку Рай-Олександрівки.

Станом на даний момент відстань від позицій російських штурмовиків, які «засіли» в лісі на північ від Рай-Олександрівки, до південно-східної околиці Миколаївки становить близько 2 км, а від їх позицій, затиснутих на південь від Кривої Луки — трохи більше 4 км.

- Передові російські штурмові групи, що діють вздовж каналу Сіверський Донець -Донбас, змогли просунутися від перетну цього каналу з дорогою Е-40 на північ, розпочавши бої за Юрківку, а по напрямку Привілля — Малинівка, ймовірно, їм вдалося «зачепитися» за останню.

- Фактично, на ділянці від Юрківки до Маркове, діючи як через канал Сіверський Донець-Донбас у західному напрямку, так і вздовж нього на північ, противник у червні-липні зміг досягти не лише низки тактичних вклинь, а й просунутись основними силами своїх передових частин і підрозділів. Наприклад, російські штурмові групи зуміли просунутися від каналу до східних околиць Васютинського (4,5-5 км), а основними силами захопити Новомаркове і просунуться на 1,5-2 км на північ від нього.

Іншими словами, **командування російської 3-ї ЗВА, з одночасним наступом своїх передових підрозділів уздовж дороги Е-40 і каналу Сіверський Донець-Донбас, відповідно на північний захід і північ (тобто в напрямку Слов'янська), вже розпочало повертати частину своїх сил (війська її лівого флангу) у бік до Краматорська.**

І хоча темпи просування російських військ, які у середньому становлять 4-5 км (а на деяких ділянках 6-8 км) за два місяці й які, напевно, не можна назвати «особливо вражаючими», все ж слід визнати, що на ділянці від Рай-Олександрівки до Васютинського ЗСУ, поки що, не можуть повністю зупинити противника. Також, слід підкреслити, що для всього Слов'янсько-Краматорського оперативного напрямку цей район дуже важливий, оскільки у разі подальшого успішного просування російських військ через нього, він дозволить їм дістатися безпосередньо Краматорська та Слов'янська найкоротшими маршрутами.

3. Щодо подальших перспектив розвитку ситуації безпосередньо на Слов'янському напрямку щодо МОЖЛИВИХ дій противника (3-тя ЗВА), варто зазначити, що на них, очевидно, буде впливати низка факторів,

зокрема:

- Командування 3-ї ЗВА, очевидно, окрім свого «основного» завдання, має додаткове – сприяти військам (силам) 25-ї ЗВА УВ «Запад» на Лиманському напрямку та військам (силам) 8-ї ЗВА та 3-го армійського корпусу (АК) безпосередньо на Краматорському напрямку.

Це означає, що 3-тя ЗВА навряд чи зможе повністю зосередитися на власній головній задачі, виключно із гіпотетичним «проривом до Слов'янська». Ймовірно, частина її сил таки буде змушена розвернутися не лише у бік Краматорська, а й ще південніше, у бік Дружківки, а також прорватися до місця злиття Казенного Торця із Сіверським Донцем (тобто до Слов'янської ТЕС).

Якщо на Краматорському напрямку, у районі Костянтинівки, російські війська наразі більш-менш досить близькі до «переходу від Костянтинівки до Дружківки», то на Лиманському плацдармі ЗСУ, очевидно, бої за нього, скажімо так, «трохи затягуються» для російських військ.

Судячи з того, що наразі командування російської 3-ї ЗВА зосереджує свої основні зусилля саме на флангових ділянках своєї смуги наступу, цей фактор таки враховується ним досить серйозно.

- Другий фактор стосується вже очевидного зниження темпів просування передових підрозділів, фактично самої 3-ї ЗВА. Наприклад, бої за Рай-Олександрівку точаться вже понад місяць, але російські піхотні групи так й не змогли поки що повністю взяти це поселення під свій щільний контроль. Українські піхотні групи, ймовірно, досі присутні в його південній частині.

Очевидно, темпи просування передових частин і підрозділів російської 3-ї ЗВА не впали «самі по собі», а стали наслідком зниження загального рівня їхньої бойової спроможності.

Що, в значній мірі, було викликано «фірмовим стилем» командування російської 3-ї ЗВА, про який я писав у попередньому огляді, присвяченому цьому напрямку,

— його хворобливим бажання атакувати/наступати за будь-яких умов — «завжди, одразу і скрізь».

Звісно, рано чи пізно така методологія й призводить до зниження бойових можливостей передових частин і підрозділів.

Більше того, це трапляється, навіть, незважаючи на можливість їх масування та концентрації зусиль на певних ділянках і напрямках, у певні проміжки часу. Особливо стосовно їхньої штурмової піхоти, яка має «вкрай погану» властивість «закінчуватись у найневдаліший момент».

Схоже, саме це зараз відбувається із передовими підрозділами 6-ї та 123-ї омсбр 3-ї ЗВА, які значно «витратили» саме за цими показниками. Проте вони так й не втратили здатності регулярно відправляти свої невеликі піхотні (штурмові) групи «інфільтрації» для проникнення у бойові порядки передових українських підрозділів.

Ймовірно, лише частота цих «пробіжок» російських штурмовиків – трохи зменшилася...

- Два попередні фактори досить чітко приводять нас до думки про те, що протягом серпня російська 3-я ЗВА, ймовірно, таки отримає ДОДАТКОВІ сили та засоби зі стратегічних резервів, для свого підсилення.

Крім того, до цих факторів слід додати ще принаймні два аргументи — 3-тя ЗВА таки змогла «підповзти» ближче, ніж решта російських армій і угруповань військ, до всієї Слов'янсько-Краматорської агломерації (нагадаю, саме вона головною метою всієї літньої кампанії російських військ у 2026 році), а також має цілком реальний шанс, у разі свого значного посилення, таки прорватися до Слов'янська або Краматорська «з ходу».

Усе це разом може суттєво змінити зміст і значення подальших дій російської 3-ї ЗВА на Слов'янському напрямку, залежно від того, чому саме її командування віддасть перевагу найближчим часом. Насамперед, сприянню сусідам на своїх флангах у їхньому доступі до Слов'янсько-Краматорської агломерації, або — не звертаючи уваги на результати боїв на південь від Краматорська (вздовж осі Костянтинівка — Дружківка) і на північний схід від Слов'янська (на Лиманському напрямку) — все ж-таки прагненню найближчим часом виключно власними силами «прорватися з ходу» до цієї агломерації.

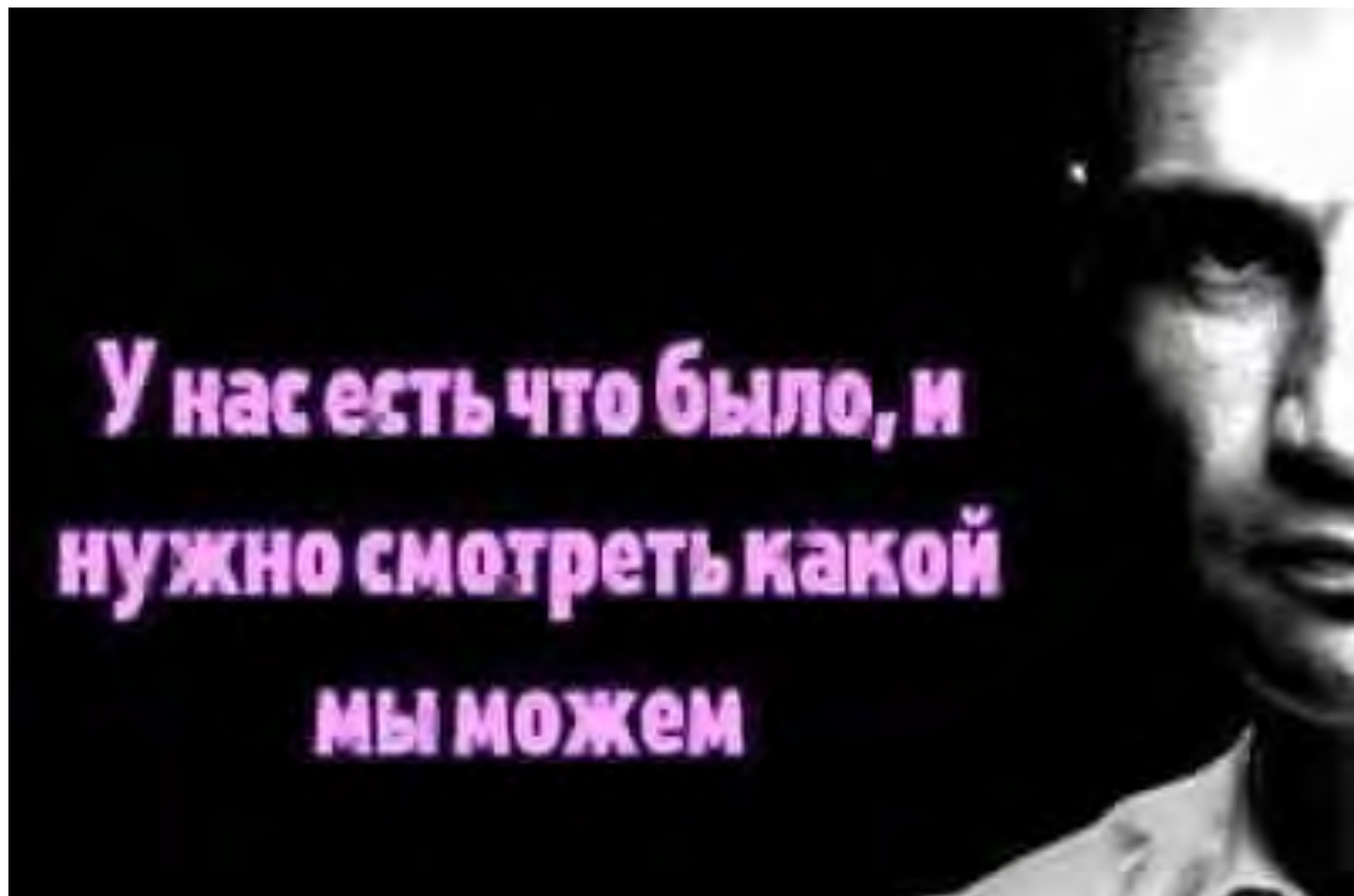

Рис1

ПЛАН ЕНЕРГОСТІЙКОСТІ КИЄВА

ЗАГАЛЬНИЙ
БЮДЖЕТ ПЛАНУ

37
млрд грн

• ПРОЄКТИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ

1 ЗАХИСТ КРИТИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ

2 РОЗПОДІЛЕНЕ
ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

3 РОЗПОДІЛЕНА
КОГЕНЕРАЦІЯ

4 РЕЗЕРВНЕ ТЕПЛО-
ВОДОПОСТАЧАННЯ

БЮДЖЕТ

31
млрд грн

50/50
ДЕРЖАВА/МІСТО

• ДОДАТКОВІ ПРОЄКТИ КИЄВА

1 ВІДНОВЛЕННЯ
ПОШКОДЖЕНИХ
ОБ'ЄКТІВ

3 ЕНЕРГОСТІЙКІСТЬ
ЖИТЛА І СОЦІАЛЬНОЇ
СФЕРИ

2 РЕМОНТ
ЕЛЕКТРИЧНОГО
ОБЛАДНАННЯ

4 ПРОЄКТИ
РОЗВИТКУ

БЮДЖЕТ

6,5
млрд грн

МІСТО

Рис2

Сьогодні звітував на РНБО про стан відновлення та будівництво об'єктів і потужностей в межах **Плану стійкості** столиці.

У порівнянні з **першою версією Плану** попередню **вартість заходів у 67 млрд грн зменшили вдвічі** на підставі реальної оцінки фінансових та інших реально можливих ресурсів, визначення переліку пріоритетів, а також фахової деталізації й підготовки проектів до виконання.

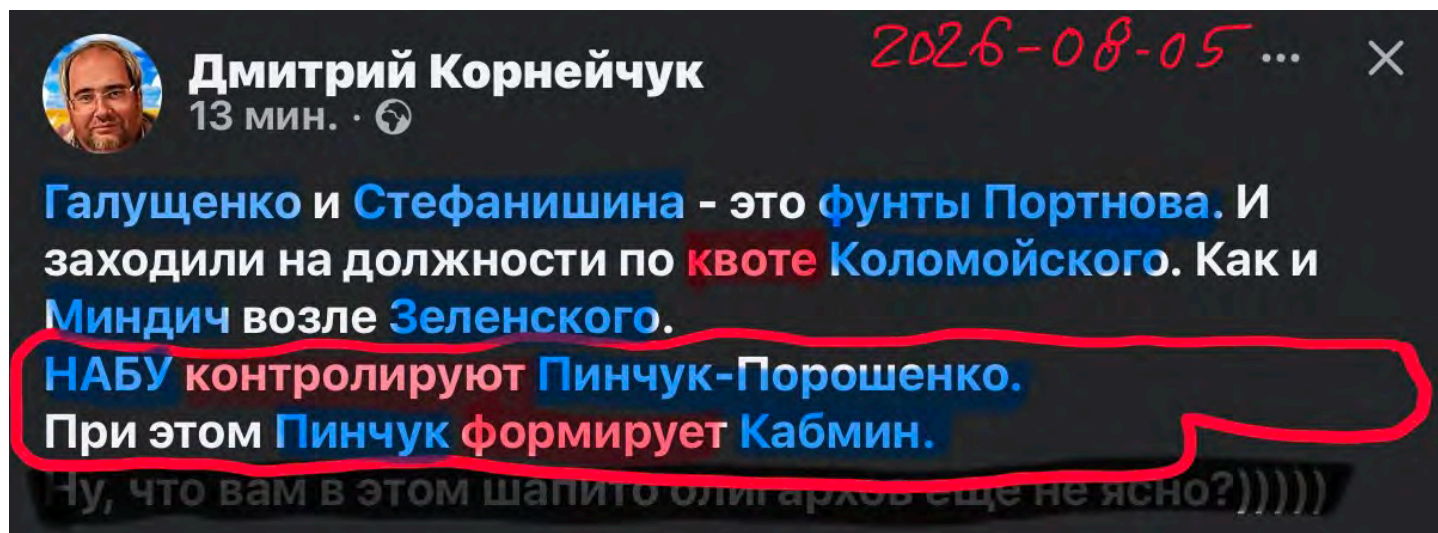
Наразі загальна вартість **складає 37 млрд грн**, з яких **31 млрд грн – це кошторис заходів та проектів загальнодержавного значення.**

На старті роботи з Планом **Київ погодився взяти на себе підвищені фінансові навантаження**, в порівнянні з іншими регіонами. **Пропорція фінансування визначена як 50/50 – держава/місто.**

Таким чином, **вартість робіт, покладених на плечі міста сягає більше 17 млрд грн.** Крім того, додатково до міської частини плану включені проекти, обумовлені винятковою специфікою столиці. Вони мають таке ж пріоритетне значення, як і загальнодержавні. Зокрема, це відновлення пошкоджених енергооб'єктів, енергостійкість житла та соціального сектору. **Тож для Києва сума фінансування зросла вже до 22 млрд грн.**

t.me/vitaliy_klitschko/7202

72.7K **Aug 5** at 15:28

СИНИЙ ШТАМП НА ЭШАФОТЕ: Почему Левиафан
обожает ваши жалобы

2026-06-05

Warden Null

Вы написали заявление. Выкатили гневный пост в Фейсбуке, тегнули президента, прокуратуру, ГБР, омбудсмена и парочку известных журналистов. Вы наняли адвоката, собрали чеки, справки, аудиозаписи, где комбриг кроет матом и угрожает расстрелом или фото синяков из ТЦК. Вы отнесли эту пухлую папку в приемную, получили бумажку с синей печатью, входящий номер и выдохнули.

Вам кажется, что вы бросили в систему гранату.

На самом деле вы просто покормили её бумагой.

Люди, выросшие на сказках о правовом государстве, искренне верят, что жалоба — это оружие.

Что где-то там, на верхних этажах, сидят слепые, но справедливые арбитры, которые просто «не знают всей правды», а как только узнают — немедленно пришлют спецназ, чтобы покарать злодеев.

Снимите розовые очки и посмотрите, как устроена реальная механика.

Система не сломана. Просто она создана не для того, чтобы защищать вас от беспредела власти. Она спроектирована так, чтобы защищать беспредел власти от вас.

Вот как выглядит конвейер по утилизации вашей ярости.

ЭТАП 1: «Свисток на чайнике», или Театр эмпатии

Когда происходит откровенная дичь — кого-то забили в подвале, командир обнулил неугодных, штаб украл миллионы на снаряге — у людей закипает кровь. Если этот котел не спустить, люди могут взять арматуру и прийти в гости.

Поэтому на первой линии обороны системы стоят «добрые полицейские»:

— офисы омбудсменов, правозащитные советы, горячие линии Минобороны и всевозможные комиссии.

Их главная функция — не правосудие.

Их функция — психотерапия и амортизация аффекта.

Вы приходите к ним с трясущимися руками. Вас сажают в мягкое кресло, дают стакан воды. Девочка с сочувствующим взглядом внимательно вас слушает. Чиновник качает головой: «Какой ужас, мы берем это на личный контроль». Вам выдают бланк, вы изливаете туда свою боль, получаете штамп с датой.

Всё. Ловушка захлопнулась.

В этот момент ваш мозг обманывает вас:

— он решает, что «процесс пошел», справедливость запущена.

Ваш градус ярости падает с температуры кипения до комнатной.

Вы идете домой ждать. А системе только это и было нужно.

Она купила главное — время.

Пока вы ждете ответа в установленные законом 30 дней, синяки заживают, свидетели погибают на фронте или запугиваются, медийная волна тухнет, а

следы преступления закатываются в бетон. Свисток на чайнике выпустил пар. Чайник не взорвался.

ЭТАП 2: Бюрократический кисель и корпоративный щит

Дальше ваша бумага (если её не списали в архив) спускается силовикам — в военную прокуратуру, ГБР, ВСП.

И тут начинается работа «процессуального амортизатора».

Вы ждете, что следователь поедет арестовывать комбрига-мясника? Хрен там.

Следователь — это винтик картеля.

Его задача — утопить вашу гранату в густом канцелярском дерьме так, чтобы она никогда не взорвалась.

В ход идет отработанный до автоматизма алгоритм

1. Переквалификация

Вы пишете о «преступном приказе, повлекшем массовую гибель», а дело, если и открывают, то по статье «небрежное отношение к военной службе» или вообще против самих погибших («самовольное оставление позиций»).

2. Черная дыра секретности

Любые доказательства мгновенно блокируются грифами «Государственная тайна» или «Детали боевой обстановки». Вашему адвокату просто не дают доступ к материалам.

3. Круговой опрос

Следователь ГБР отправляет официальный запрос... тому самому командиру, на которого вы жалуетесь. «Скажите, а вы отдавали приказ расстрелять отступающих?». Командир пишет в ответ: «Никак нет, потерь нет, все действовали строго по уставу, а жалуются агенты врага и дезертиры».

Следователь берет эту бумажку, подшивает в дело и с чистой совестью выносит постановление: «В связи с отсутствием состава преступления — закрыть».

Вас не посылают на хер открыто. Вас изматывают.

Система заставляет вас бегать по кругу, писать ходатайства, платить тысячные гонорары юристам, получать формальные отписки: «Триває досудове розслідування, підстав для підозри не виявлено».

Цель системы на этом этапе

— сделать так, чтобы вы финансово, физически и морально истощились.

Чтобы вы сами плюнули и сказали: «Да будьте вы все прокляты, плетью обуха не перешибешь».

ЭТАП 3: Железобетонная кладка Картеля

Почему они так покрывают друг друга? Неужели следовательно из столицы так дорог какой-нибудь отбитый майор? Неужели омбудсмену так сложно посадить в тюрьму одного охревшего военкома?

Нет, им плевать на майора и военкома. Они спасают собственную шкуру.

Система власти в условиях войны — это не набор независимых институтов.

Это Институциональный Картель, намертво спаянный круговой порукой.

Они прекрасно понимают математику обвала.

Если сегодня ГБР и суд реально, по закону, посадят комбрига за убий батальона или за пыточную яму, этот комбриг не захочет сидеть 15 лет один.

— На первом же допросе он скажет: «А мне такой устный приказ спустил генерал из штаба. А я заносил долю с мертвых душ вот тому прокурору».

Генерал, когда придут за ним, сдаст политическое руководство, которое требовало «держат рубез любой ценой ради картинки в новостях».

Это «Дженга», построенная на крови и коррупции. Вытащишь один нижний блок — и вся башня «героического управления» рухнет на головы тем, кто сидит на самом верху.

Поэтому система защищает самого конченного садиста-исполнителя до последнего.

Она отмажет его, переведет в другую часть, спишет по здоровью, но никогда не отдаст под честный суд, пока этот садист лоялен вертикали.

ИТОГ: Протокол отложенного вскрытия

В условиях войны открытый одиночный бунт против Картеля на его поле — это самоубийство.

— Если вы начнете в одиночку махать шашкой перед носом системы, вас (в лучшем случае) просто переедут бюрократическим катком.

Значит ли это, что жалобы не нужны, а сопротивление бесполезно?

Нет.

Просто нужно перестать воспринимать свои заявления как челобитную слепому, но доброму царю.

Правильно составленная бумага с синей печатью, входящим номером, прикрепленная аудиозапись или скриншот приказа — это **протокол фиксации преступления**.

Это юридический детонатор отложенного действия.

Вы не просите систему спасти вас прямо сейчас

— вы собираете доказательную базу для её будущего трибунала.

Политическая конъюнктура меняется всегда.

— Рано или поздно эта башня круговой поруки начнет шататься, сыпаться и искать **козлов отпущения** для зачистки собственных грехов.

И вот тогда ваши пухлые папки, заботливо сохраненные и спрятанные в надежных местах, **превратятся в готовые приговоры**.

Более того,

— у военных преступлений, коррупции на крови и внесудебных расправ нет срока давности, зато есть длинная рука международной юрисдикции.

Когда нынешние бенефициары мясорубки попытаются сбежать с награбленным в Европу, встречать их там должны не уютные виллы, а замороженные счета и ордера на арест.

И фундамент для этих ордеров закладывается сегодня.

Но чтобы эта мина сработала, вы должны перестать быть одиночной мишенью.

Спрятанная под матрасом жалоба вас не спасет.

Нужна сеть.

— Выстраивайте горизонтальные связи, объединяйтесь с такими же потерпевшими. Сливайте информацию проверенным журналистам-расследователям. Передавайте архивы международным правозащитным фондам. Делайте так, чтобы информация уходила далеко за пределы того локального болота, которое способен контролировать условный комбриг или прокурор.

Осознание того, что вы живете внутри циничного Левиафана, не должно парализовать.

Оно должно сделать вас холоднокровным и расчетливым.

1) — Систему побеждает не тот, кто громче всех орет в приемной, срывая голос от бессильной ярости.

2) — Ее переживает и добьет тот, кто методично документирует каждый шаг, страхует свои риски и умеет ждать своего часа.

Ваша задача — не бросаться с голой пяткой на шестеренки, а скрупулезно собирать материалы.

Картель не вечен, а рукописи, подкрепленные цифровым следом, не горят.

№ 2.511-1

5 березня влада Києва презентувала Комплексний план енергостійкості столиці. Уже 10 березня Київрада його підтримала. Тоді заявили, що для реалізації програми потрібно понад 67 млрд грн

2026-08-06

Белінський

Минуло п'ять місяців.

Сьогодні РНБО затвердила вже інший План стійкості Києва. Його вартість становить 37 млрд грн.

Майже 30 млрд грн зникли після перегляду документа.

Якщо проаналізувати зміни, складається враження, що до першої редакції включили майже все, що запропонували департаменти КМДА та комунальні підприємства, без достатньої перевірки реалістичності, пріоритетності та строків виконання.

Найбільше скорочення припало на капітальний захист енергетичних об'єктів.

— Прибрали дорогі залізобетонні споруди, будівництво яких тривало б не місяці, а роки.

Суттєво скоротили витрати на малу генерацію.

— Первинний план передбачав закупівлю великої кількості газотурбінних та когенераційних установок, хоча світовий ринок давно працює в умовах дефіциту такого обладнання, а строки постачання становлять близько року.

Окремо переглянули витрати на капітальні ремонти мереж, ІТ системи, консалтингові послуги та інші позиції, які лише опосередковано стосувалися підготовки до проходження опалювального сезону.

Після зимових атак саме березень мав вже стати початком реальної підготовки до наступної зими.

Саме тоді потрібно було проводити закупівлі, укласти контракти та виконувати роботи із захисту критичної інфраструктури.

— Натомість навесні місто масово взялося за перекладання асфальту. На Теремках це було особливо помітно.

Тепер мешканці можуть отримати нові дороги...

Але якщо взимку знову виникнуть проблеми з тепlopостачанням, вони залишаться з новим асфальтом, але без тепла як то і було минулого року.

У результаті **реальний План стійкості затвердили лише у серпні**.

Замість майже п'яти місяців на підготовку критичної інфраструктури місто фактично отримало лише два.

І це, мабуть, найкраща оцінка якості початкового планування.

№ 2.511-2

ПЛАН ЕНЕРГОСТІЙКОСТІ КИЄВА

ЗАГАЛЬНИЙ
БЮДЖЕТ ПЛАНУ

37
млрд грн

• ПРОЄКТИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ

1 ЗАХИСТ КРИТИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ

2 РОЗПОДІЛЕНЕ
ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

3 РОЗПОДІЛЕНА
КОГЕНЕРАЦІЯ

4 РЕЗЕРВНЕ ТЕПЛО-
ВОДОПОСТАЧАННЯ

БЮДЖЕТ

31
млрд грн

50/50
ДЕРЖАВА/МІСТО

• ДОДАТКОВІ ПРОЄКТИ КИЄВА

1 ВІДНОВЛЕННЯ
ПОШКОДЖЕНИХ
ОБ'ЄКТІВ

3 ЕНЕРГОСТІЙКІСТЬ
ЖИТЛА І СОЦІАЛЬНОЇ
СФЕРИ

2 РЕМОНТ
ЕЛЕКТРИЧНОГО
ОБЛАДНАННЯ

4 ПРОЄКТИ
РОЗВИТКУ

БЮДЖЕТ

6,5
млрд грн

МІСТО

Сьогодні звітував на РНБО про стан відновлення та будівництво об'єктів і потужностей в межах **Плану стійкості** столиці.

У порівнянні з **першою версією Плану** попередню **вартість заходів у 67 млрд грн зменшили вдвічі** на підставі реальної оцінки фінансових та інших реально можливих ресурсів, визначення переліку пріоритетів, а також фахової деталізації й підготовки проектів до виконання.

Наразі загальна вартість **складає 37 млрд грн**, з яких **31 млрд грн – це кошторис заходів та проектів загальнодержавного значення.**

На старті роботи з Планом **Київ погодився взяти на себе підвищені фінансові навантаження**, в порівнянні з іншими регіонами. **Пропорція фінансування визначена як 50/50 – держава/місто.**

Таким чином, **вартість робіт, покладених на плечі міста сягає більше 17 млрд грн.** Крім того, додатково до міської частини плану включені проекти, обумовлені винятковою специфікою столиці. Вони мають таке ж пріоритетне значення, як і загальнодержавні. Зокрема, це відновлення пошкоджених енергооб'єктів, енергостійкість житла та соціального сектору. Тож для Києва **сума фінансування зросла вже до 22 млрд грн.**

t.me/vitaliy_klitschko/7202

72.7K **Aug 5** at 15:28

Експеримент Кабміну та бездіяльність КМДА: як “План стійкості” став прикриттям для знищення лісосмуги на Теремках

2026-08-06

Могильний

Міська влада відзвітувала про будівництво “резервної тепломережі” на Теремках. Під пилки йдуть понад 600 дерев, а посадовці прикриваються війною.

Але експерти “Голки” виявили справжню першопричину, чому цей будівельний безлад взагалі став можливим. Сліди ведуть не лише до провалів столичної влади, а й до Кабінету Міністрів.

Про потребу цієї перемички знали ще до початку великої війни, а розробку проєкту закупили на Prozorro у 2023 році. Проте весь цей час прокласти магістраль через лісосмугу було юридично неможливо – законодавство прямо забороняло це робити.

Ситуація кардинально змінилася, коли уряд ухвалив постанову №393 від 2026 року. Кабмін у порядку “експерименту” дозволив будувати подібні об'єкти взагалі без дозвільних документів і без відведення земельної ділянки.

Для початку робіт тепер достатньо отримати лише письмове погодження використання землі від КМДА або КМВА, а землю можна оформити колись потім, якщо вона взагалі ще буде потрібна.

У чому полягає глобальна загроза цієї схеми

1. Легалізація зловживань

Згадані “Плани стійкості” ніхто реально не перевіряє. Більше того, уряд дозволив реалізовувати навіть ті заходи, яких у цих Планах немає.

Тепер під прикриттям енергобезпеки будь-який приватний забудовник може зекономити власні кошти, прокладаючи комунікації до своїх ЖК прямо через парки чи ліси.

2. Ігнорування Генплану та ТЗ

Отримавши урядовий карт-бланш, столичні посадовці та КП “Київтеплоенерго”, які три роки пасивно спостерігали за ситуацією, вирішили прикрити власну бездіяльність найшвидшим способом.

— У тендерній специфікації маршрут мав іти вздовж вулиці Теремківської (як передбачає Генплан), але після дозволу Кабміну проєкт “тихо” перемалювали на лісосмугу.

3. Маніпуляції з відновленням

Обіцянки Департаменту захисту довкілля КМДА висадити нові дерева після ремонту є безглуздими.

— ДБН В.2.5-39:2008 (пп. 11.23, 11.25) суворо забороняє висаджувати дерева в охоронній зоні тепломережі.

Тепломережа місту потрібна, але не ціною варварської вирубки нашвидкоруч 662 дерев, серед яких 100-річні дуби.

Рішення Кабміну відкрило скриньку Пандори для знищення зелених зон по всій країні.

Громадська ініціатива “Голка” вимагає від столичної влади оприлюднити повний пакет документації, зокрема й погодження на використання землі, та пояснити, чому було відкинуто альтернативний маршрут.

Систематична байдужість та ігнорування екологічних пріоритетів уже стають небезпечною практикою.

Нагадуємо, що саме через подібну позицію влади під ризиком знищення зараз перебуває й інша цінна зелена зона Києва – коса в затоці Собаче Гирло.

№ 2.513

Сергій Корецький · Підписатися

11 ч. · 🌐

2026-08-06

Уряд **завершив** аудит виконання планів стійкості. Ми **отримали повну картину** по кожному напрямку: що вже виконано, які роботи тривають, де існують критичні відставання та які рішення необхідно ухвалювати негайно. Детальну доповідь представив сьогодні на засіданні РНБО.

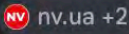
Проаналізовано обсяги фінансування, потреби, стан реалізації заходів у кожному регіоні та визначено пріоритетні напрямки, які потребують невідкладного посилення.

Окремо проаналізували ситуацію з підготовкою Києва, де масштаб ризиків і загроз найбільший.

Пріоритетами для всіх громад залишаються захист енергетичних об'єктів та елементів, розгортання резервних джерел теплопостачання та забезпечення безперебійної роботи критичної інфраструктури.

Результат має бути один — повна готовність громад до проходження зими в умовах російських терористичних атак і безумовне виконання кожного пункту затверджених планів.

Рис1

В Україні затверджено **комплексні плани стійкості** для всіх **24 областей і великих міст**, а також окремо для міста Києва. Загалом це складає **25 регіональних планів** (усі **обласні центри** та **регіони** країни плюс окремий документ для **столиці**, який РНБО остаточно затвердила 5 серпня 2026 року). nv.ua +2

≈ 51-план

Рис2

Ігор Клименко

Під головуванням Президента України Володимира Зеленського провели засідання Ради національної безпеки і оборони України, під час якого розглянули стан виконання Комплексних планів стійкості окремих регіонів.

Минула зима стала для України одним із найскладніших випробувань. Водночас ми здобули унікальний досвід, який зобов'язані використати для кращої підготовки до наступного осінньо-зимового періоду.

Саме тому у березні цього року РНБО схвалила комплексні плани стійкості регіонів і окремих міст. Сьогодні проаналізували стан їх реалізації та визначили першочергові кроки, які мають посилити готовність держави до нових викликів.

Заслухали доповіді Прем'єр-міністра України, відповідальних членів Уряду, начальників Дніпровської, Одеської, Львівської, Херсонської, Чернігівської, Запорізької й Полтавської обласних військових адміністрацій, міських голів Києва та Львова.

Також члени РНБО затвердили План стійкості міста Києва, реалізація якого вже розпочалася.

росія не відмовиться від спроб завдати ударів по енергетичній та критичній інфраструктурі. Сьогоднішня нічна атака на Київщину ще раз підтвердила: ворог продовжує цілеспрямований терор цивільного населення. І з наближенням осінньо-зимового періоду такі загрози лише зростатимуть.

Наше завдання - бути готовими до будь-якого сценарію. Насамперед ідеться про безперебійну роботу систем електро-, тепло- та водопостачання. Кожен відповідальний керівник має забезпечити виконання затверджених планів стійкості та нести персональну відповідальність за результат.

Окремо Президент акцентував на системі захисту об'єктів критичної інфраструктури та посиленню спроможностей ППО. Безумовний пріоритет - розвиток мережі укриттів. Є певні напрацювання, зокрема за участі міжнародних партнерів, однак темпи цієї роботи потрібно прискорити. Люди мають мати безпечні місця для укриття під час обстрілів.

Час, який є до початку опалювального сезону, необхідно використати максимально ефективно. Від цього залежить стійкість держави, безперебійна робота критичної інфраструктури і, найголовніше, безпека наших людей.

- Закінчив **Одеський університет**.
- З 1989 по 1994 — навчався у **Харківському військовому університеті**, який закінчив у 1994 році.
- З 1994 по 1997 проходив службу на посаді начальника розрахунку **459-ої ракетної бригади (в/ч А1667)**.
- З 1998 по 2004 проходив службу в органах внутрішніх справ на посадах психолога, начальника відділення центру практичної психології УМВС в Харківській області, начальника центру практичної психології Департаменту кадрового забезпечення **МВС України**.
- З 2011 перебував на посадах заступника, начальника управління інспекції з особового складу ДКЗ МВС України.
- З грудня 2011 по березень 2014 — начальник управління професійної підготовки та освіти ДКЗ МВС України.
- У травні 2013 року у **Харківському національному університеті внутрішніх справ** захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.06 «Юридична психологія»^[5].
- У 2014 закінчив магістратуру **Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ** за спеціальністю «Правознавство».
- З 2014 — заступник начальника Департаменту **кадрового забезпечення**.
- З 2015 по 2017 рік очолював Департамент **кадрового забезпечення** Національної поліції України.
- З жовтня 2017 перебував на посаді заступника Голови Національної поліції України — начальника Департаменту **кадрового забезпечення**, а з березня 2018 — став заступником Голови Національної поліції України.
- 17 травня 2019 року у **Харківському національному університеті внутрішніх справ** захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня **доктора психологічних наук** на тему «**Теорія і практика психологічного забезпечення професійної підготовки поліцейських**» за спеціальністю 19.00.06 «Юридична психологія»^[6].
- З 25 вересня 2019^[7] до 20 січня 2023 року^[8] — Голова **Національної поліції України**, його замінив на цій посаді **Іван Вигівський**.
- 18 січня 2023 року **КМУ** призначив Ігоря Клименка заступником **Міністра внутрішніх справ України** і поклав на нього виконання обов'язків Міністра внутрішніх справ України після загибелі керівництва міністерства МВС в **авіакатастрофі в Броварах**^[7].
- 7 лютого 2023 року **ВРУ** призначила Ігоря Володимировича **Міністром внутрішніх справ України**^[9].
- Станом на 2023 рік мав пенсійне забезпечення^{[10][11]}.
- З серпня 2026 року призначений на посаду **Секретаря Ради національної безпеки і оборони України**^[12].

(дорадчий орган ЗАТВЕРДЖУЄ щось, ПЛАН СТІЙКОСТІ - «фігура речи»)

У результаті **реальний План стійкості затвердили лише у серпні.**

Замість майже п'яти місяців на підготовку критичної інфраструктури місто фактично отримало лише два.

І це, мабуть, найкраща оцінка якості початкового планування.

Павел Себастьянович

48 мин. · 🌐

2026-08-06

Подивився ефір студії **7 кроків до перемоги** за участю **Ярослав Романчук** та **Vitalii Kulyk**, ведучий **Юрій Коновальчук**

Хочу навести цитату пана **Романчука**, він на мій погляд, вказав справжню **причину занепаду української економіки**.

Пряма мова:

Хочу сказати кілька слів про те, що я називаю **новим неоколоніалізмом** — і про те, як він працює в **Україні**.

МВФ — це організація, яка видає кредити. Але жоден проєкт домовленості з МВФ не може існувати без підпису президента, прем'єр-міністра, міністра фінансів і Нацбанку. І варто подивитися, хто в нас відповідає за макроекономічний блок — за те, що потім МВФ формально "пропонує". **Рашкован** — представник України в МВФ. **Милованов** — PhD, Київська школа економіки. **Городніченко** — професор у Берклі, теж українець. **Гетманцев** — податковий професор, людина з тим самим бекграундом. Це не випадковий збіг: **вони або партнери, або клони, або розпорядники однієї й тієї самої ідеології**.

Довкола цього — ціла **мережа аналітичних центрів, які підсилюють один і той самий наратив**: Центр економічної стратегії, Dragon Capital, VoxUkraine, German Economic Team, Oxford Economics, KSE, ICU, Concorde Capital, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. Разом з ЕВА це вже не окремі голоси, а **синдикат, який протягом років не показав жодного результату, окрім підтримки того самого курсу**.

І цей курс має ціну. У прогнозах МВФ до 2035 року експорт України — 48 млрд доларів. Це модель, у якій **нас бачать постачальником сировини: зерно, кукурудза — і більше нічого**. При цьому накопичені прямі іноземні інвестиції — 0,1%. Ні портфельних, ні прямих іноземних інвестицій за останні роки практично немає. Є тільки допомога й кредити.

А тим часом приватний сектор в Україні щоразу доводить протилежне. Згадайте паливну кризу 2022-го — її вирішив ринок, щойно держава сказала "ми не заважаємо". Дрони, приватна стоматологія, будь-яка галузь, де держава відходить убік, — приватний сектор стає супердрайвером. Але поточна політика — не про підтримку приватного сектору. Вона про те, щоб чиновників і технократів було більше, щоб вони розмовляли однією мовою з МВФ, з європейськими бюрократами, з великим бізнесом — тими, хто пише нам плани на кшталт "Україна 2042" від McKinsey, з "опитуваннями", де насправді питають не бізнес, а зручно підібрані асоціації.

Каха **Бендукідзе** казав, що **найгірша проблема країни — це "вори в законі"**. Друга — **міжнародні консультанти**. У нас ці консультанти давно стали частиною самого уряду. І будь-яка людина з іншою думкою в цій системі просто не має голосу.
